

**T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TARİH ANABİLİM DALI

**BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI ORDUSU'NDA GÖREV YAPAN
ALMAN SUBAYLARI**

TEZLİ YÜKSEK LİSANS

**Pınar DOĞANAY
142218405**

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Eyyub ŞİMŞEK

AKSARAY, 2016

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren .....(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Pınar

Soyadı : DOĞANAY

Bölümü : TARİH

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: **BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI
ORDUSU'NDA GÖREV YAPAN ALMAN SUBAYLARI**

İngilizce Adı: **GERMANY OFFICERS IN CHARGE THE OTTOMAN
ARMY DURING WORLD WAR I**

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: PINAR DOĞANAY

T.C.

**AKSARAY ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ JÜRİ
ONAY SAYFASI**

Enstitümüz 142218405 numaralı öğrencisi Pınar DOĞANAY'ın "**BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI ORDUSU'NDA GÖREV YAPAN ALMAN SUBAYLARI**", başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Aksaray Üniversitesi TARİH Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

**Danışman: Yrd. Doç. Dr. Eyyub ŞİMSEK, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı,
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ**

**Üye: Prof. Dr. Necmettin ALKAN, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı,
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ**

**Üye: Yrd. Doç. Dr. Selahattin SATILMIŞ, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı,
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ**

Tez Savunma Tarihi: 27/05/2006

Sosyal bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ~~16.06.2016~~ **16.06.2016** tarih ve **2016/30-13** sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Pınar DOĞANAY

Yrd.Doç.Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU

ÖNSÖZ

Bu çalışmada hedeflenen, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı-Alman İttifakı'na giden süreci ve Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman subaylarının sayısını tespit etmeye çalışmaktı. Bu bağlamda arşiv belgeleri, yerli yabancı pek çok eseri tarayarak Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman subayların sayısı tespit edilmeye çalışıldı. Ve bu çalışmanın sonucunda Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman subayların görev yerlerini, görev yıllarını ve rütbelerini gösteren bir liste oluşturuldu. Tez konusunun belirlenmesinde ve çalışmanın şekillenmesinde fikirleriyle yol gösterip, yazım aşamasında da gerekli ilgi ve alakayı eksik etmeyen bu meşakkatli süreçte desteğini gördüğüm danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Eyyub ŞİMŞEK'e müteşekkirim. Diğer taraftan bu tez 114K309 numaralı ve "Birinci Dünya Savaşı'nda (1914-1918) Osmanlı Hizmetindeki Alman Subayları ve Savaş Sürecine Etkileri" isimli TÜBİTAK projesi çerçevesinde hazırlanmış olup, projesinin yürütücülüğünü yapan ve bu tezin hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen Sayın Prof. Dr. Necmettin ALKAN'a teşekkürü borç bilirim.

Ayrıca bu çalışma esnasında yardımlarını esirgemeyen Aksaray Üniversitesi Tarih Bölümünün değerli öğretim üyeleri Yrd. Doç. Dr. Selahattin SATILMIŞ ve Doç. Dr. Taner ASLAN'a, Felsefe Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Zübeyir OVACIK'a ve Aksaray Üniversitesi Kütüphanesi çalışanlarına Türkiye'nin çeşitli kütüphanelerinden bana ödünç kitaplar sağladıkları için bin teşekkür ederim.

Son olarak bugünlere gelmemde ki en büyük pay sahibi olan sevgili aileme ve bu süreçte yardımlarını esirgemeyen değerli arkadaşlarım Fatih AYDEMİR, Derya DÖNER ve Melike ÇELİK'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Faydalı olması temennisiyle...

AKSARAY, 2016

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI ORDUSU'NDA GÖREV YAPAN ALMAN SUBAYLARI

Yüksek Lisans Tezi
Öğrenci: Pınar Doğanay
Aksaray Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitü
Tarih Anabilim Dalı

ÖZET

XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti, Avrupa ordularında ortaya çıkan gelişmelere ayak uydurmak için ordu ve donanmada Avrupalı askerî uzmanlara yer vermeye başladı. Bu uzmanlar, “II. Mahmud Dönemi” hariç siyasi ilişkilerin iyi olduğu Fransa’dan talep edilmekteydi. Sultan II. Abdülhamid döneminde ise, İngiltere ve Fransa’nın değişen dünya siyaseti ve Osmanlı Devleti’nin iç işlerine müdahale etmeleri, Sultan II. Abdülhamid’i yeni bir müttefik arayışına itti. Milli birliğini kurduktan sonra Avrupa siyasetinde güçlenmeye başlayan Almanya bu dönemde Sultan II. Abdülhamid için bulunmaz bir fırsat oldu. Sultan II. Abdülhamid döneminde başlayan Türk-Alman yakınlaşması onun saltanatı sonrasında da devam etti ve bu yakın ilişkiler Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin Almanya yanında savaşa girmesine neden oldu.

Birinci Dünya Savaşı hemen öncesi, Liman von Sanders başkanlığındaki Askeri Yardım Heyeti’nin Türkiye’ye gelişi ve Osmanlı Devleti’nin Almanlar safında savaşa dâhil olması ile çok sayıda Alman askeri, Osmanlı ordusunda görev almaya başladı. Alman Askeri Yardım Heyeti bünyesinde başlangıçta kırk iki kişi ve çoğunluğu yüzbaşı ve binbaşı olarak belirlenen subayların sayısı, kurmay heyetlerinde çok kişiye ihtiyaç duyulması nedeniyle yetmiş bire çıkarıldı. Zamanla daha fazla subay ve askere ihtiyaç duyulması sebebiyle bu sayı artarak devam etti. Bu çalışmamızla birlikte ortaya çıkan subay sayısı ise bin dokuz yüz yirmi dördtür.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, Türk-Alman İttifakı, Alman Subaylar, Ordunun Islahı, Liman von Sanders, Askeri Yardım Heyeti.

Sayfa Adedi: 307

Danışman: Eyyub ŞİMŞEK

**GERMANY OFFICERS IN CHARGE THE OTTOMAN ARMY
DURING WORLD WAR I**

Master of Science Thesis
Student: Pınar Doğanay
University of Aksaray
Institute of Social Sciences
Department of History

ABSTRACT

Since eighteenth century Ottoman Empire, has come to allow for military specialists in the army and navy to keep up with the developments emerging in Eurocorps. These Specialists demanded from France with which was on good political affairs except for “ term of Sultan Mahmut II.” In the term of Sultan Abdülhamid II. Changing world politics of England and France and the irinterference in the internal affairs of Ottoman Empire, prompted to Sultan Abdülhamid II. search of a new ally. After teaming up nationalunity, gaining strenght in European policy, Germany became a golden opportunity for Sultan Abdülhamid II. Beginning in Sultan Abdülhamid term, political convergences caused to take sides with Ottoman Empire in first World war.

Shortly before the first World war, coming of the military aid comittee to Turkey under the chairmanship of Liman Von Sanders and going to the war of Ottoman Empire, a great deal of German soldiers began to serve in the army. within German military aid comittee, at the start forty-two people, the number of the military officer assigning a great deal of lieutenant commander and squadron leader in creased seventy-one due to need of general stuff in upstateand need of more people in troops. Over time, this amount increased by the reason of need to more soldiers and in the end of the war, it reached a number of ten thousands. The number of officers come up with this study is one thousand nine hundered twenty four.

Key Words: First World War, Alliance of Turkish-German, German Military Officers, Ameliorating The Army, Liman VonSanders, Military Aid Comittee.

Pagecount: 307

Adviser: Eyyub ŞİMŞEK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar.....	ix
KISALTMALAR	x
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM	4
TÜRK-ALMAN ASKERÎ İLİŞKİLERİNİN TARİHİ GELİŞİMİ VE DÜNYA SAVAŞI ESNASINDA TÜRK-ALMAN İTTİFAK ANTLAŞMALARI.....	4
1.1. Osmanlı Devleti'nin Askerî Modernleşme Süreci ve Almanya ile Askerî Yakınlaşması	4
1.2. Von Moltke Heyeti ve Çalışmaları	7
1.3. Kähler Heyeti ve Çalışmaları	11
1.4. Colmar von der Goltz Dönemi.....	17
1.4.1. Colmar von der Goltz Paşa'nın Osmanlı Ordusu'nda Modernleşme Çalışmaları	19
1.5. Liman von Sanders Askeri Heyeti Dönemi	26
1.6. Türk-Alman Askeri İttifak Görüşmeleri.....	33
1.6.1. Ağustos Tarihli Türk-Alman İttifak Antlaşması ve Sonuçları.....	37
1.6.2. 11 Ocak 1915 Tarihli İttifak Antlaşması	39
1.6.3. 28 Eylül 1916 Alman-Türk Ek İttifak Antlaşması	39
1.7. Tarafların İttifaktan Beklentileri.....	40
1.8. Birinci Dünya Savaşı'nın Başlaması ve Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesi.....	41

1.9. Türk Alman İttifakı'nın Sona Ermesi	47
1.10. Birinci Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi.....	48
İKİNCİ BÖLÜM.....	53
BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA İSTİHDAM EDİLEN ALMAN SUBAYLARI.....	53
2.1. Subay ve Yedek Subay Kavralarının İzahı ve Yedek Subaylıktan Subaylığa Geçiş Süreci	53
2.2. Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitleri'nin Rütbelere, Ordulara ve Yıllara Göre Dağılımı.....	55
2.3. Birinci Dünya Savaşı Esnasında Osmanlı Ordusu'nda Görev Yapan Alman Subayların Listesi	86
SONUÇ	269
YARARLANILAN KAYNAKLAR	276
ÖZGEÇMİŞ	284
EKLER	285
BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI ORDUSU'NA DÂHİL OLAN ALMAN ERAT SINIFI.....	286

TABLÖLAR

Tablo 1: 1882 Tarihinde İstanbul'a Gelen Kâhler Heyeti	14
Tablo 2: Alman Askeri Heyeti, İstanbul, 2 Ağustos 1914	30
Tablo 3. Birinci Dünya Savaşı'nda Avrupa Ülkeleri'nin Nüfusu ve Seferber Ettiği İnsan Sayısı.....	56
Tablo 4: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitlerin Rütbelere Göre Dağılımı.....	56
Tablo 5: Birinci Dünya Savaşı Esnasında Osmanlı Ordusu'nda Görev Alan Üst Rütbeli Alman Subaylar.....	62
Tablo 6: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	77
Tablo 7: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitlerin Kara Hava Deniz Kuvvetlerine Göre Dağılım.....	79
Tablo 8: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Hekimlerin Rütbelere Göre Dağılımı.....	81
Tablo 9: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Veteriner Hekimlerin Rütbelere Göre Dağılımı.....	84

KISALTMALAR

Age	:Adı Geçen Eser
Agm	:Adı Geçen Makale
Agt	:Adı Geçen Tez
BOA	:Başbakanlık Osmanlı Arşivi
Bkz	:Bakınız
C.	:Cilt
ev.	:eviren
Ed.	:Editör
Gnkur	:Genelkurmay
S	:Sayı
s.	:Sayfa
AÜ.	:Ankara Üniversitesi
SBF	:Siyasal Bilimler Fakültesi
İÜ.	:İstanbul Üniversitesi
TTK	:Türk Tarih Kurumu
Yay.	:Yayımları
Yay. Hazl.	:Yayına Hazırlayan / Hazırlayanlar

GİRİŞ

Tarih araştırmalarında inceleme yöntemi, deneye ve gözleme dayanmadığı için mutlak bir nesnellikten söz edilemez. Her konu dönem dönem farklı tarihçiler tarafından ele alınıp incelenebilir ve bu incelemeler neticesinde farklı sonuçlara ulaşılabilir. Bundan dolayıdır ki tarih araştırmalarında nihai bir sonuca ulaşmak mümkün değildir. Bu bağlamda yakın dönem Türk tarihinin önemli konularından birini teşkil eden Liman von Sanders başkanlığındaki Alman Askeri Yardım Heyeti, bu heyetin Osmanlı Ordusu'nda görev alması ve Birinci Dünya Savaşı sırasında ordudaki görevlerinin incelendiği bu tez çalışması da, bu konu da yapılan ne ilk ne de son tez çalışması olacaktır.

Birinci Dünya Savaşı'nda Alman Askeri Heyeti'nin Osmanlı Ordusu'nda görev alması hususunda yapılan ilk çalışmalardan biri Hayati Aktaş tarafından Selçuk Üniversitesi bünyesinde hazırlanan “Türk-Alman Askeri İlişkileri (1913-1918)” adlı doktora tezidir. Türk-Alman Askeri İlişkilerini konu edinen ilk çalışmalardan biri olmasına karşın tam olarak yeterli bir çalışma değildir.

Bunun dışında bu konuyla alakalı herhangi bir akademik çalışmaya rastlanmamıştır. Buna karşın Türk-Alman Askerî Münasebetleri ve bu bağlamda etkili olan bazı Alman subayları hakkında kaleme alınmış akademik makaleler de bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi kuşkusuz bu alanda ki eksikliği gidermeye gayret eden isimlerden biri olan Necmettin Alkan'a aittir. Türk-Alman ilişkileri hakkında Alkan'ın yayınladığı başlıca makaleleri şunlardır: “II. Abdülhamid Devrinde İstihdam Edilen İlk Alman Askeri Heyetinin Komutanı Otto Von Kaehler ve Her İki Tarafın Beklentileri”, “Çanakkale Geçilmez Ama Çizilir”, “Türk-Alman Askerî İttifakı'nın Temelleri 900 Yıl Önce Atılmıştı”, “Herkesin Bildiği Sır Yavuz ve Midilli Bahaeydi”, “General von Seeckt ve General von Sanders'e Göre Türkiye'nin Birinci Dünya Savaşı'ndaki Mağlubiyetinin Nedenleri”,

Alkan'ın makaleleri ve kitap bölümleri önemli olmakla birlikte Türk-Alman Askerî İlişkilerinin sadece belli bir kesitini ihtiva etmektedirler. Osmanlı hizmetindeki subayların

sayısı ve görevleri konusuna yeterli derecede temas edilmemektedir. Kemal Beydilli'nin, Mehmet Beşirli'nin, Yavuz Özgüldür, Nimet Kurat'ın, Mustafa Gencer, Mustafa Çolak ve Ramazan Çalık'ın da Türk-Alman Askerî Münasebetlerini konu edinen makaleleri bulunmaktadır.

Örneğin Beşirli'nin “ II. Abdülhamid Döneminde Osmanlı Ordusunda Alman Silahları”, Beydilli'nin “ II. Abdülhamid Devrinde Gelen İlk Alman Askeri Hakkında”, Kurat'ın “Birinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'de Bulunan Alman Generallerinin Raporları”, ve Özgüldür'ün “Yüzbaşı Helmut Von Moltke'den Müşir Liman Von Sanders'e Osmanlı Ordusunda Alman Askeri Heyetleri”, makaleleri aynı şekilde kısmî konuları ihtiva etmektedir.

Bu çalışmalardan da anlaşılacağı üzere, mevcut çalışmalar Türk-Alman Askerî İlişkilerinin belli dönemleri ve kesitlerini konu edinmektedirler. Birinci Dünya Savaşı'nda istihdam edilen Alman subaylarının sayısı ve görevleri hakkında yeterli bir çalışma yapılmamıştır. Bu konu bugüne kadar ihmal edilmiştir. Bizim çalışmamız bu bağlamda önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Bu çalışma kapsamında; Osmanlı-Alman ittifakına giden süreci, Alman-Osmanlı İttifakı öncesi İtilaf Devletleri nezdinde yapılan ittifak görüşmeleri, Birinci Dünya Savaşı'nı yönetenleri ve savaşın yükünü çekenleri, savaş boyunca Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman subayları, bu gelen Alman subayların en çok hangi yıllarda geldiği ve gelen subayların görev yerleri, görev yılları ve rütbeleri tespit edilmeye çalışıldı.

Tez çalışmamızda ise, tarama modeli benimsenerek, öncelikli olarak hem kütüphanelerin online katalogları, hem de Google gibi, arama motorları üzerinde taramalar yapıldı ve elde edilen çalışmaların kaynakçaları incelendi. Özellikle makaleler konusunda Ulakbim veri tabanında ve İSAM kütüphanesinin online veri tabanında ve tezler konusunda da YÖK tez merkezi veri tabanında taramalar yapıldı. Tarama kısmı tamamlandıktan sonra işin en önemli kısmı olan arşiv belgelerine ulaşmak için çalışmalar yapıldı. T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığında ve Genelkurmay Atase Daire Başkanlığı Arşivi'nde katalog taramaları yapılarak mevcut belgeler talep edildi. Bâb-ı ‘Âlî Sadâret Dairesi Kalemlerine ait belgeler, Bâb-ı ‘Âlî Evrâk Odası (Arşivi) belgeleri ve İrâdeler üzerinde okumalar yapılarak Birinci Dünya Savaşı boyunca Türkiye'ye gelen Alman subayların sayısı hakkında bir öngörüle bulunulmaya çalışılarak, Alman subayların görev yerlerini, görev yıllarını, rütbelerini ayrıntılı olarak gösteren bir liste oluşturuldu. Ayrıca oluşturulan bu listeler grafikler üzerinde yorumlanmaya çalışıldı.

Bu liste oluşturulurken Osmanlı arşiv belgelerinin yanı sıra Almanca kaynaklardan “Deutsche Offiziere in der Türkei”, Prusya ve Türk Generali Hans Kannengiesser Pasha'nın “Çanakkale Cehennemi”nde 500 Alman eserinden, Klaus Wolf'un “Gelibolu 1915 (Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk İttifakı)” ve İsmet Görgülü'nün “On Yıllık Harbin Kadrosu (1912-1922)” adlı eserdeki listelerden yararlanıldı. Oluşturulan listenin haricinde bu çalışmada Türk-Alman askeri ilişkileri incelenerek, ilişkilerin nasıl başladığı ve Birinci Dünya Savaşı'na giden süreçte nasıl şekil aldığı hususunda sağlıklı sonuçlara varmaya çalışıldı. Bunların yanı sıra bu çalışma esnasında arşiv belgelerinin yanı sıra yerli ve yabancı elli kitap, yirmi beş makale ve altı tez çalışmasından yararlanıldı.

Bu çalışma, giriş ve sonuç kısımları hâriç iki bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde konunun takdimi, yöntemi ve kaynakları üzerinde bazı açıklamalarda bulunuldu.

Bu çalışmanın birinci bölümünde, Osmanlı Devleti'nin askerî modernleşme süreci ve Osmanlı Devleti'nin Almanya ile yakınlaşmasına değinilerek, Osmanlı Ordusu'nda ıslahat çalışmalarını yürüten Von Moltke Heyeti, Kähler Heyeti, Colmar von der Goltz Dönemi, Liman Von Sanders Askeri Heyeti ve çalışmaları hakkında bilgiler verildi. Bunun yanı sıra Türk Alman Askeri İttifak Görüşmeleri, 2 Ağustos, 11 Ocak ve 28 Eylül Tarihli Türk-Alman İttifak Antlaşmaları ve tarafların ittifaktan beklentileri yine bu bölüm içerisinde açıklanmaya çalışıldı.

İkinci bölümde ise, subay ve yedek subay kavramları izah edilerek Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'nda görev yapan Alman subayların sayısı tespit edilmeye çalışıldı. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nda hizmet verdiği tespit edilen subayların görev yerleri ve görev yılları ve rütbelerini içeren bir liste oluşturuldu. Bunun yanı sıra bu görev alan subayların ordulara, rütbelere, yıllara göre dağılımını gösteren grafikler hazırlandı.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK-ALMAN ASKERÎ İLİŞKİLERİNİN TARİHİ GELİŞİMİ VE DÜNYA SAVAŞI ESNASINDA TÜRK-ALMAN İTTİFAK ANTLAŞMALARI

1.1. Osmanlı Devleti'nin Askerî Modernleşme Süreci ve Almanya ile Askerî Yakınlaşması

1683 yılındaki başarısız Viyana Kuşatması Osmanlı tarihinin son yüzyıllarını belirleyen en önemli kırılma noktasıdır. Viyana'nın düşürülmesinden cesaret alan Avrupalılar, karşı saldırıya geçerek Osmanlı Devleti'ni geri çekilmeye zorlamaya başladı. Ardı ardına aldığı askeri mağlubiyetlere karşı çözüm olarak askeri alanda ıslahatlara girişen Osmanlı Devleti, başlangıçta mevcut askeri ocakların kendi imkânlarıyla ıslah edilmesine karar vermesine karşın, istenilen sonuçlara ulaşamayınca Avrupa'dan eğitimci subay talep edilmesine karar verildi.¹

Bu bağlamda en önemli icraatlar Sultan III. Selim'in (1789-1807) saltanat yıllarında yapıldı. III. Selim döneminde ordu ıslah etme çalışmaları esnasında Fransız subaylardan yararlandığını ve bu subayların gelişi ile birlikte Osmanlı Ordusu'nda Fransız tarzı eğitimin hâkim olmaya başladığını görülmektedir. Bu dönemde her ne kadar Osmanlı Ordusu'nda Fransız subayların ağırlıklı bir yeri olsa da, 1790 yılında Prusya ile yapılan askerî ittifak nedeniyle Albay Götze 1798 yılında topçu birliklerini denetlemek için İstanbul'a geldi.² Ancak gözlemcilik vazifesini tam olarak yerine getirilmesine izin verilmediği için kısa süre sonra ülkesine geri döndü. Bunun yanı sıra bazı Prusyalı

¹Sina Akşin, **Türkiye Tarihi**, C. III. , Cem Yayınevi, İstanbul 2002, s.275.

²Lothar Rathmann, **Berlin-Bağdat Alman Emperyaliziminin Türkiye'ye Girişi**, Çev: Ragıp Zarakolu, Belge Yayınları, Berlin 1962, s.26.

subaylar, resmi bir görevi olmaksızın kendi istekleriyle Osmanlı Ordusu'nda görev almış ve bunlardan bazıları Ruslara karşı yapılan savaşlarda Osmanlı Ordusu'na danışmanlık yapmıştı.³

Osmanlı-Alman askerî yakınlaşmasında, 1790 yılında yapılan Osmanlı-Prusya İttifak Antlaşması'nın ayrı bir yeri vardı. Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti, tarihinde ilk defa Avrupalı bir Hristiyan devletle, karşılıklı prensiplere dayanan “askerî ittifak” yapmıştı. Bu antlaşma her ne kadar Türk-Alman münasebetlerinde ayrı bir yere sahip olsa da uygulamaya konulmadı.⁴

Sultan II. Mahmud'un (1808-1839) tahta çıkmasıyla birlikte, Osmanlı Ordusu'nda askerî modernizasyon çalışmalarına hız kesilmeden devam edildi. II. Mahmud, Avrupa tarzını esas alan daha modern bir ordu oluşturmak için 1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nı⁵ kaldırmakla bu anlamda ilk büyük adımı attı. Bundan sonraki süreçte tıpkı Sultan III. Selim gibi, yabancı uzmanların Osmanlı Ordusu'nda görev alması ve Avrupa tarzı yeni bir ordunun oluşturulması için mücadele etti.1827 Navarin Baskını nedeniyle Fransa ile ilişkiler bozulmasına rağmen II. Mahmud,1835 yılının temmuz ayında Fransa'dan eğitimci subay talebinde bulundu. Fransa'nın bu isteğe olumlu cevap vermemesi üzerine, girişimini 1835'de Prusya Krallığı nezdinde tekrarladı ve olumlu cevap aldı.⁶

Osmanlı Fransız ilişkileri, 1853-1856 Kırım Savaşı ile düzeline Osmanlı Ordusu'nda subayların eğitimi için Fransa'dan eğitimci subay getirilmeye yeniden başlandı.⁷ Sultan II. Abdülhamid (1876-1909) döneminde bu görevin Alman subaylara verilmesine değin, Fransız subaylar Osmanlı Ordusu'nda ıslahat çalışmalarına devam etti. Lâkin bu süre zarfında resmî olarak değil ama gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na katılan bazı Alman subaylar da bulunmaktadır. Wendt Nadir Bey, Strecher Reşid Bey, Gessler Dilaver Bey, Karl Detroit Mehmet Ali Pascha, Malinowski Emin Bey, Albay Lehmann Lühling Mahir Bey ve Schwensfeur Ramin Bey bu isimlerden bazılarıdır. Bunların yanı sıra Albay

³Necmettin Alkan, “II. Abdülhamid Devrinde İstihdam Edilen İlk Alman Askeri Heyetinin Komutanı Otto Von Kaehler ve Her İki Tarafın Beklentileri”, **İ. Ü. Tarih Dergisi**, Sayı 43, s. 140.

⁴Bkz. Kemal Beydilli, 1790 Prusya İttifakı, İstanbul 1983.

⁵Tarihi, Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarına kadar uzanan Yeniçeri Ocağı'nın temeli Hristiyan çocuklarının devşirme usulü ile Osmanlı Ordusu'na alınma esasına dayanır. Orhan Bey zamanında Çandarlı Kara Halil'in teşebbüsleriyle oluşturulduğu kabul görmektedir. Bkz. Şamil Mutlu, “Yeniçeri Ocağı'nın Kaldırılışına Dair Yeni Bazı Tespitler”, (Ed. Feridun M.Emecen), **Eskiçağ'dan Modern Çağ'a Ordular**, Kitabevi, İstanbul 2008, s.411.

⁶Yavuz Özgüldür, “Yüzbaşı Helmut Von Moltke'den Müşir Liman Von Sanders'e Osmanlı Ordusunda Alman Askeri Heyetleri”, **A.Ü. OTAM Dergisi**, sayı 4, s.298.

⁷Cenk Reyhan, “ Türk-Alman Askeri İlişkilerinin Tarihsel Arka Planı (1878-1914)”, **Belleten**, 2005, C. LXIX, Sayı 254, s. 17

Gresler, General von Heuser, Binbaşı von Vietinghoff, Yüzbaşı Fitzau da Osmanlı Ordusu'nda görev aldı.⁸

Sultan II. Abdülhamid dönemine gelindiğinde ise Osmanlı Devleti'nin iç ve dış siyasetinde büyük değişimler yaşandı. Kuşkusuz bu değişimin en önemli nedeni 1877-78 Osmanlı - Rus Savaşı'dır. Bu savaşın Osmanlı Devleti aleyhine sonuçlanması iç ve dış siyasetin yeniden kurgulanmasına neden oldu. Savaşın hemen ardından imzalanan Belin Antlaşması'nda, daha evvel Paris Antlaşmasında⁹ yer alan Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğüne saygı maddesi yer almadı. Bu maddenin yer almaması bir anlamda İngiltere, Fransa'nın artık Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma politikasından vazgeçtiklerini göstermektedir. Düvel-i Muazzama'nın değişen bu politikası Sultan II. Abdülhamid'i yeni bir müttefik arayışına itti. Millî birliğini kurduktan sonra Avrupa siyasetinde güçlenmeye başlayan Almanya tam da bu noktada II. Abdülhamid için bulunmaz bir fırsat oldu.

Sultan II. Abdülhamid'i Almanya'nın yanına çeken bir diğer neden ise, Rus tehdidi karşısında İngiltere ve Fransa'ya ihtiyaç duymaksızın Almanya kartını kullanmak fikriydi.¹⁰ Almanlar'a karşı oluşan bu yakınlık, sadece Sultanla sınırlı değildi aslında. Almanlar; 1871 yılında Fransızlar'ı mağlup ederek bütün Osmanlı bürokratlarının sempatisini kazanmayı başarmıştı.¹¹

19. yüzyılın sonlarında "Dünya Siyaseti" izlemeye başlayan Kayzer Wilhelm (1888-1918), kendisiyle ittifak yapmaya istekli olan Osmanlı Devleti'nin bu isteğini geri çevirmeyerek bu sayede ekonomik ve askeri anlamda büyük kazançlar sağlama peşindeydi. Almanya'nın Osmanlı ile ittifak kurma fikrine sıcak bakmasının nedenleri kısaca; Osmanlı topraklarının Alman sanayi ürünleri için geniş pazar niteliğinde olması, Osmanlı topraklarında ki bakır, krom, kurşun ve petrol gibi maden yataklarının Alman endüstrisinin ihtiyaçlarını büyük oranda karşılayabilmesi, Osmanlı Devleti'nin stratejik konumu nedeniyle Almanya'nın, Rusya ve İngiltere'nin sömürgelerine rahatça ulaşabilmesi bunun yanı sıra da demiryolları bağlantıları sayesinde önemli mevkileri denetim altına alabilmesi olarak ifade edilebilir.¹²

Görüldüğü üzere Osmanlı Devleti'nin müttefik arayışında olması ve Almanya'nın ise yukarıda bahsedilen amaçları, bu iki devleti bir araya getirdi. II. Abdülhamid döneminde

---

⁸Alkan, **a.g.m.** , s.142.

⁹Oral Sander, **Anka'nın Yükselişi ve Düşüşü**, A.Ü. SBF Yayınları, Ankara 1987, s.148

¹⁰Feroz Ahmad, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Sonu", **Osmanlı İmparatorluğu'nun Sonu ve Büyük Güçler**, Ed: Marian Kent, Çev. Ahmet Fethi, Tarih V. Yurt y. İstanbul 1999, s. 13.

¹¹Alkan, **a.g.m.** , s.145.

¹²Özgüldür, **a.g.m.** , s. 300.

başlayan bu yoğun ilişkiler onun saltanatı sonrasında da devam etti ve iki devlet Birinci Dünya Savaşı'nda müttefik oldu.

Osmanlı Ordusu'nda görev yapan Prusyalı (Alman) subayların geliş tarihleri ve yaptıkları hizmetler bakımından altı gruba ayırmak mümkündür.¹³

1-Helmut von Moltke'den önce ve Moltke ile birlikte görev yapanlar (1756-1839).

2-Von Moltke'den sonra ve Otto Kaäler Dönemi'nin sonuna kadar(1838-1885).

3-Colmar von der Goltz Dönemi (1885-1896; 1908-1910; 1915-1916).

4-Liman von Sanders Askerî Heyeti Dönemi (1913-1918).

5-Birinci Dünya Savaşı Dönemi (1914-1918)

6-Birinci Dünya Savaşı'ndan Sonraki Askeri Danışmanlar Dönemi (1925-1939).

1.2. Von Moltke Heyeti ve Çalışmaları

Prusya Ordusu'na mensup subayların Osmanlı Ordusu'nda ilk kez görev almaları von Moltke Heyeti'nin gelişinden çok daha önceki bir zamana rastlar. Gönüllü olarak katılanların dışında bizzat Prusya Kralı'nın emriyle Osmanlı Ordusu'na dâhil olan bazı Prusyalı subaylar bulunmaktadır. Bunlar; Albay von Götze, Tümgeneral von Knobelsdorff, Yarbay von Canitz und Dallwitz.¹⁴

Prusyalı Albay Götze, (1789-1793) tarihleri arasında Osmanlı Ordusu'nda görev aldı. Osmanlı Kara Ordusu'nu Prusya sistemine göre düzenlemekle görevlendirildi; ancak bu fırsatı pek yakalayamadığı için, kısa süreli bir incelemenin ardından ülkesine geri döndü.

Tümgeneral von Knobelsdorff: (1790-1805) tarihleri arasında Osmanlı Ordusu'nda görev aldı.

Yarbay von Canitz und Dallwitz: (1828-1829) Prusya Kralı'nın emriyle Osmanlı-Rus Savaşını izlemek için İstanbul'a gönderildi.

Gayri resmi olarak görev alan Prusyalı subayları bir kenara bırakılırsa Prusya Ordusu'na mensup subayların ilk kez bir antlaşma ile Osmanlı Ordusu'nda görev almaları ise Helmut von Moltke ve silah arkadaşlarının İstanbul'a gelişi ile başlar. Danimarkalı bir generalin oğlu olan von Moltke, 26 Ekim 1800 tarihinde Mecklenburg Parchim'de doğdu. Askeri eğitimini Kopenhagen Kadet Okulu'nda yapan von Moltke, 1819 yılında Danimarka ordusuna katılarak Kurmay Subay oldu. 1822 yılında Prusya Ordusu'na dâhil olan Moltke, yüzbaşılığı sırasında birçok ülkeye seyahat etti ve 1835 yılında da İstanbul'a gönderildi.¹⁵

¹³ Veli Yılmaz, **1 nci Dünya Harbi'nde Türk Alman İttifakı ve Askeri Yardımlar**, Cem Ofset, İstanbul 1993, s. 33.

¹⁴Yılmaz, **a.g.e.** , s.34.

¹⁵Yılmaz, **a.g.e.** , s.34.

Değişen dünya konjonktürüne ayak uydurarak daha modern bir ordu kurmak isteyen Sultan II. Mahmud ordu yapılandırılmasında ihtiyaç duyduğu subayların temini için Prusya Kralı III. Friedrich Wilhelm'e (1797-1840) başvurmaya karar verdi. Serasker Hüsrev Paşa aracılığı ile Prusya elçisi Kont von Königsmarck'a yapılan teklifle Prusya'dan öğretmen subay talep edildi. Başlangıçta elçi bu teklifin kabul görmeyeceğini düşünerek Türk öğrencilerin Avrupa'ya gönderilmesini teklif etti. Ancak daha sonradan o tarihlerde (Kasım 1835) İstanbul'da bulunan Prusya Genelkurmayı'nda görevli Yüzbaşı von Moltke ile I. Hassa Alayı'ndan Teğmen von Berg isimli iki Prusyalı subayı Serasker Hüsrev Paşa ile tanıştırmaya götürdü. Serasker, kendisinin ve padişahın ilgilendiği Prusya Ordusu'nun teşkilatı ve özellikle redif sistemi hakkında bilgi almak için bu fırsatı kaçırmadı. Görüşme esnasında von Moltke'nin bilgi ve yeteneklerinden oldukça etkilenen Hüsrev Paşa, Prusya elçisinden onun İstanbul'da kalma süresinin uzatılmasını rica etti. Prusya Kralı, von Moltke'ye Prusya Ordusu'nda aldığı maaşında verilmesi şartıyla üç ay daha İstanbul'da kalmasına izin verdi.¹⁶

Von Moltke'nin ordu içinde kısa sürede benimsenmesi üzerine Sultan II. Mahmud Ocak 1836'da Prusya Kralı III. Friedrich Wilhelm'e bir yazı göndererek, eğitmen olarak on bir subay ve dört astsubayın üç yıl süreyle görevlendirilmek üzere İstanbul'a gönderilmesini talep etti. Bir Kurmay Yüzbaşı, iki Kurmay Subay, bir Teğmen askeri coğrafya ve tarih öğretmeni, bir Teğmen Topoğrafya ve resim öğretmeni, bir Teğmen matematik öğretmeni, bir Teğmen Fransızca öğretmeni, iki Teğmen ve onlara yardımcı olacak iki Astsubay topçu öğretmeni, iki Teğmen ve onlara yardımcı olacak iki Astsubay süvari eğitmeni. Osmanlı Devleti'nin talebinin uygun görülmesinden sonra mart ayı içerisinde Berlin'de uygun adayların belirlenmesine başlandı. Ancak tam bu esnada Osmanlı Devleti ani bir kararla bu talebinden vazgeçerek eyaletlerdeki komutan paşalara danışmanlık edecek üç Kurmay Subay ve Çanakkale tahkimatları için bir İstihkâm Subayı gönderilmesini talep etti. II. Mahmud bu sayede askeri eğitim kurumlarının kurulmasıyla vakit kaybetmeyerek ordunun durumunu, gereksinimlerini bütün açıklığı ile öğrenebileceğini düşünmekteydi. Sultan'ın bu kararı üzerine Berlin'de İstanbul'a gönderilecek üç Kurmay Subay ve bir İstihkâm Subayının belirlenmesine başlandı (Eylül 1836).¹⁷ Genelkurmay Başkanı, von Moltke'nin dışında Yüzbaşı von Vincke, Fischer ve Yüzbaşı Mülbach'ın gönderilmesini önerdi. 26

¹⁶ Jehuda L. Wallach, **Bir Askeri Yardımın Anatomisi**, Çev. Fahri Çeliker, Gnkur Basımevi, Ankara 1985, s.10.

¹⁷Wallach, **a.g.e.** , s.14

Ocak 1837'de hükümet kararı ile İstanbul'a gönderilmesine karar verilen Moltke Heyeti'nin, İstanbul'a hareket emri ise 5 Temmuz 1837'de verildi.

Görev süresi iki yıl olarak belirlenen heyetin nerede ve nasıl çalışacağı, çalışmalarıyla ilgili olarak Prusya elçisine rapor verecekleri hükümet kararınca açıkça ifade edildi. Bunun yanı sıra heyettekilerin Prusya Ordusu içerisindeki hakları, hükümet tarafındangüvence altına alındı. Görevlendirilen subaylar arasında kuşkusuz en popüler olanı Yüzbaşı von Moltke idi. Von Moltke, Prusya Ordusu'nda yüzbaşı iken 1835 yılında İstanbul'a gönderildi ve 1839 yılında tekrar Almanya'ya döndü. Dört yıllık zaman diliminin yirmi sekiz ayını İstanbul'da geçiren von Moltke, geri kalan zaman zarfını Yüzbaşı von Mülbach ile birlikte Tarsus ordusu komutanı Hüsrev Paşa'nın yanında danışman olarak geçirdi.¹⁸ İstanbul'da bulunduğu süre zarfında bir Türk Milis Kuvvetinin kurulması ve ayrıca topoğrafik haritaların alınmasına çalışan von Moltke, 1839 yılında patlak veren Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın Anadolu'da ilerleyen kuvvetlerine karşı verilen savaşta da silah arkadaşlarıyla birlikte görev aldı. Bu savaşta aynı zamanda ordunun kurmay heyetine de başkanlık eden von Moltke, Hâfız Ahmet Paşa'ya bu şartlar altında muharebeyi kabul etmemesini, geri çekilerek daha uygun şartlar yakalamasını teklif etse de bu teklifi kabul görmedi. Netice itibariyle von Moltke haklı çıkarak Osmanlı Ordusu Nizip Meydan Muharebesi'nde ağır bir yenilgi aldı.¹⁹

Von Moltke'nin Osmanlı Ordusu'nda yaptığı hizmetlerden bir diğeri ise, ihtiyat gücünü teşkil etmesi için tavsiye ettiği Redif Teşkilatının kurulmasıdır. Redif Teşkilatı, büyük halk kitlesinin uzun süre silahaltında tutulmasına gerek kalmadan, askerlik çağına gelmiş kişilerden eğitim düzeyi yüksek bir kuvvete sahip olmak amacıyla kurulmuştu.²⁰

1834 yılında Redif Teşkilatı'nın kurulmasını öngören Redif Nizamnamesi yayımlandı. Bu nizamnamenin ilk kısmında memleketin savunması için savaş usullerini öğrenmiş askerlerin yetiştirilmesi gereği belirtildi ve buna ilaveten Anadolu ve Rumeli'nin uygun yerlerinde Redif taburlarının kurulması emredildi. Nizamnameye göre her sancakta eşit olarak 1.426 mevcutlu (dörder bölüklü) birer redif taburu teşkil edilecekti. Teşkilata 23-32 yaş aralığında istekli olan gençler alınacaktı. Redif teşkilatına girmeye hak kazananlar subay ve astsubay rütbelerine sahip olacaklardı. Subayların ve erlerin her türlü ihtiyacı

---

¹⁸Ali Rıza Şimşek, “ Osmanlı Ordusunda 18. ve 19. Yüzyıllarda Yapılan Islahat Çalışmaları ve Bu Çalışmalarda Yabancı Uzmanların Rolü”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi 2006, s.174.

¹⁹Yılmaz, a.g.e. , s. 34.

²⁰Zeynep Güler, “Osmanlı Ordusu'nun Modernleşmesinde Von Der Goltz Paşa'nın Rolü”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi 2007 s.65.

devlet tarafından karşılanacaktı. Eğitim esnasında erlere verilen tüfek ve eşyalar ise eğitim bitiminde subaylar tarafından toplanılarak depolarda muhafaza edilecekti.²¹

Padişah II. Mahmud'un 30 Haziran 1839'da vefat etmesi ve Nizip yenilgisinin Almanya'da duyulması üzerine Prusya Kralı, İstanbul'da bulunan von Moltke ve silah arkadaşlarının geri çağrılmasını emretti. Bunun üzerine Ekim 1839'da Prusya'dan getirilen ilk askeri heyet, İstanbul'dan ayrılmış oldu. Von Moltke, ülkesine geri döndükten sonra Mareşalliğe ve hatta Genelkurmay Başkanlığı'na kadar yükseldi. Genç ve yetenekli bir yüzbaşı iken Osmanlı Ordusu'na dâhil olan von Moltke, bu süre zarfında sadece ordu ıslah etme çalışmalarına katılmadı, bir anlamda II. Mahmud dönemi Osmanlı modernleşmesinin en yakın tanıklarından biri oldu. Von Moltke, bir yabancı gözüyle Sultan II. Mahmud'un modernleşme çabalarını şu şekilde ifade etmektedir:

“...Sultan Mahmut'un saltanat devri, yüzyıllardan beri Türk egemenliği altında ezilmiş olan Hristiyan milletlerin uyanış ve benliklerini arayışına rastlar. Dedelerinin ettiği haksızlıkların cezasını Osman'ın yirmi dokuzuncu torunu çekti. Sırbistan'da, Eflak ve Boğdan'da, Hellas'taki reaya silahla saldırdılar, Müslümanlar arasında bir püriten tarikatı (Vahabiler) başkaldırdı, ezeli düşman Moskoflar imparatorluğun kuzey sınırlarını tazyik ediyordu, Rumeli ve Vidin, Bağdat Trabzon ve Akkâ, Şam ve Halep, Lazkiye ve Yanya paşaları birbiri ardı sıra isyan bayrağını çektiler, bu sırada başşehir boyuna yeniçerilerin isyanları tehdit ediyordu. On sekiz saltanat yılının acı tecrübeleri sayesinde Sultan Mahmut, mevcut devlet teşkilatı ile memleketi idare edemeyeceğini ve hükümdarlığıyla hayatını, bu şartları tamamıyla değiştirmek uğrunda ortaya koymasına gerektiği düşüncesine candan inandı ve bunun örneklerini batı memleketlerinin teşkilatlarında aradı. Her ne kadar ıslahat yolunda candan hazırlıksız olarak girdiyse de, bunun kaçınılmaz zorluklarını görmeye kâfi aklı ve bunları uygulayabilecek cesareti vardı...”²²

Bu sözlerin yanı sıra von Moltke Yüzbaşı rütbesinde iken Prusya'ya gönderdiği raporlarda ise şu değerlendirmelerde bulunmaktadır: II. Mahmud'un yanında yeniliklerine yardımcı olabilecek tek bir aydın isim yok, Serasker Mehmet Hüsrev Paşa reformlara içinden alay ediyor gibi; ancak tek hırslı iktidar olan bu ihtiyar, reform yanlısı gibi davranmaktadır.²³ Görüldüğü üzere her ne kadar iç ve dış siyasette büyük sorunlar yaşansa da II. Mahmud dönemi Türk modernleşmesi için oldukça önemli bir hazırlık evresini teşkil etmektedir. Bir anlamda bu dönemde yapılan siyasi, askeri, ekonomik alandaki çalışmalar bundan sonraki süreçte yapılacak çalışmaların zeminini hazırlamıştır.²⁴

²¹Şimşek, **a.g.t.** , s. 176.

²²Helmuth von Moltke, **Moltke'nin Türkiye Mektupları**, Çev. Hayrullah Örs, 3. Baskı, İstanbul 1999, s.340-42.

²³Wallach, **a.g.e.** , s. 13.

²⁴Bu dönemde, Osmanlı Ordusu'nda kullanılan ateşli silahlara ait gülle, dane ve humbaraların üçte birine yakını Prusya'dan alınmıştır.

1.3. Kähler Heyeti ve Çalışmaları

Helmut von Moltke Heyeti'nin 1839 yılında İstanbul'dan ayrılmasından sonra Kähler Heyeti'nin İstanbul'a gelişi(1882) ve Colmar von der Goltz'un 1883'te bu heyetin başına geçmesine kadargeçen uzun zaman içerisinde Prusya'dan resmi olarak herhangi bir askeri heyet talebinde bulunulmadı. Ancak daha önceki dönemlerde olduğu gibi bu zaman zarfında da gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Prusyalı subaylar bulunmaktadır. Bu dönemde İstanbul'a gönderilen subaylar bizzat Prusya Prensi August tarafından seçildi.²⁵ Prens August'un isteği üzerine İstanbul'a gönderilen subaylar şunlardır:

Topçu Üsteğmen von Kuczkowski:(Türkçe adı) "Muhsi Paşa" olarak da bilinen Kuczkowski, Türk Topçusu'nun yeniden teşkilatlanması için çalıştı ve Osmanlı Ordusu'nda Tümgeneralliğe kadar yükseldi.

Topçu Teğmeni Schwenzfeuer:"Rami Paşa" adını alan Schwenzfeuer, 1838-41 ve 1850-73 yılları arasında topçu sınıfın talim ve terbiyesinde görev aldı. Türkiye'de General rütbesine kadar yükselen Rami Paşa 1873 yılında İstanbul'da vefat etti.

Topçu Teğmeni Wendt: Nam-ı diğer "Nadir Paşa" olan Wendt ise, 1838-1843 ve 1850-90 yılları arasında topçuluk danışmanı, topçuluk grubu üyesi ve Harbiye Nezareti'nde planlayıcı olarak görev yaptı ve Tümgeneralliğe kadar yükseldi.

Topçu Teğmen Grunwald: 1851 yılında Osmanlı Ordusu hizmetine giren, daha sonradan generalliğe kadar yükselen Grunwald Paşa, 1856-1888 yılları arasında Türk Topçu Okulu Komutanlığı da yaptı.

İstihkâm Teğmeni Bluhm: 1851-87 yılları arasında İstanbul'da bulunan Bluhm, teknik konularda danışmanlık yaptı ve Tümgeneralliğe kadar yükseldi.

Yüzbaşı von Malinowski: 1846-69 yılları arasında İstanbul'da Türk Harp Akademilerinde öğretmenlik yapan aynı zamanda 3. Topçu Tugayı Komutanlığı görevini de üstlenen olan Malinowski, İstanbul'da vefat etti.

Piyade Üsteğmen Drigalski: 1853-85 yılları arasında görev yapan Drigalski, Doğu Rumeli Milis Kuvvetleri Komutanı'nın danışmanlığı üstlendi aynı zamanda Tümgeneralliğe kadar terfi etti.

Topçu Teğmen Strecker: Türkçe adı "Reşit Paşa" olan Strecker, 1854-90 yılları arasında Osmanlı hizmetinde bulundu ve Tümgeneralliğe kadar yükseldi. 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nde Varna'da Türk Topçu Komutanlığı, 1883 yılında da Doğu Rumeli Milis

---

²⁵Yılmaz, a.g.e. , 35.

Kuvvetleri Komutanlığı bunun yanı sıra Harbiye Nezareti'nde Komisyon Başkanlığı ve topçu üyeliği görevlerinde bulundu.²⁶

Bunların yanı sıra farklı zaman dilimlerinde Osmanlı hizmetine giren başka Prusyalı subaylarda bulunmaktadır. Bunların isimleri şu şekildedir: Graach, Falk, Rabback, Godlewski, Jungmann, Schmidt, Wagemann, Böhn, Wrangle ve Stolpe.²⁷

Von Kähler Heyeti'nin gelişine kadar Osmanlı Ordusu'na hizmet eden Prusyalı subayların sayısı az değildir. Her ne kadar bu subayların amacı para kazanmak olarak değerlendirilse de, Osmanlı Ordusu'nda görev aldıkları süre zarfında da ülkeleri ile irtibatı kesmediler. Hatta Wallach eserinde Prusya Devleti'nin Osmanlı Ordusu'nda hizmet eden subayların gelecekleri ve terfileriyle bizzat ilgilendiğini bahsetmektedir.²⁸

Prusyalı subayların Osmanlı Ordusu'nda görev aldıkları zaman zarfında ne kadar başarılı oldukları tartışılabilir; ancak tartışılmayacak tek bir gerçek var ki o da kendi vatanları için yaptıkları hizmetlerdir. Osmanlı Ordusu'na cephanesiyle birlikte aldıkları 500 Krupp topu siparişi bu hizmetlerden biridir. Değeri yaklaşık 1 milyon lira (6 milyon talerden fazla) olan bu siparişin Alman Krupp firmasına verilmesinde Osmanlı paşalarının da etkisi oldukça büyüktür.

1877-78 Osmanlı Rus Savaşı sonucunda Osmanlı Ordusu'nun aldığı ağır yenilgiden sonra Osmanlı Askeri Birlikleri'nin tekrar bir reform programından geçmesi zorunluluğu II. Abdülhamid tarafından ortaya konuldu. II. Abdülhamid de tıpkı II. Mahmud gibi Prusya'dan bir askeri heyetin gelmesi taraftarıydı. Zaten uzunca süredir Osmanlı Ordusu içerisinde Prusyalı subaylar görev almakta ve Prusya sistemi esas alınarak bazı düzenlemeler yapılmaktaydı. İlk adımı 1880 yılında atan II. Abdülhamid, eski bir Fransız subay olan askeri danışmanı Dreysee aracılığı ile Alman Hükümeti'nden bir askeri heyet gönderilmesini rica etti.²⁹ II. Abdülhamid'in bu ricası Alman Büyükelçisi Count von Hatzfeld'e iletildi. Von Hatzfeld, bu askeri ilişkinin silah ticareti için de çok önemli bir

---

²⁶A.g.e. , s.35-36.

²⁷A.g.e. , s. 35-36.

²⁸Wallach, a.g.e. , s.21.

²⁹Her ne kadar bu istek 1880 yılının Mayıs ayında gerçekleşse de Almanya'dan talep edilen askerler tam olarak iki yıl sonra gelebildiler. Bunun en önemli nedeni; İngiltere Hükümeti'nin Alman Askeri Heyeti'nin Türkiye'ye gönderilmesine karşı olduğunu Alman Hükümeti'ne bildirmesidir. Bismarck, İngiltere'nin bu tutumu üzerine yaptıklarının Türkleri cesaretlendirmek olmadığını zaten elli yıla yakındır Alman askerlerinin Osmanlı Devleti'nde hizmet verdiğini ve gidecek askerlerin Alman ordusu ile ilişkilerinin kesileceğini belirtmiştir. Ancak gerçek hiç de öyle değildi. Bismarck, Türkiye'ye gidecek subayların Almanya'nın menfaatlerine hizmet etmesini istiyordu. İşte bu yaşanan diplomatik kriz heyetin iki yıl kadar gecikmeli olarak İstanbul'a gelmesine neden oldu.

adım olduğunu düşünmekle birlikte aynı zamanda güçlenmiş bir Osmanlı Ordusu'nun da Ruslara karşı kullanılabileceğini düşüncesindeydi.³⁰

Von Hatzfeld'in bu olumlu tavrına karşın Dreysee'nin hâlâ şüphesi vardı. Çünkü Alman Başbakanı Bismarck'ın ihtiyatlı bir şekilde yürütmüş olduğu Doğu politikasının yanı sıra Rusya ve Avusturya'dan gelebilecek tepkiler nedeniyle Almanya'nın bu teklife sıcak bakmayacağı düşüncesindeydi. Lâkin öyle olmadı, von Bismarck da tıpkı von Hatzfeld gibi güçlendirilmiş bir Türkiye'nin Ruslara karşı kullanılabileceği, aynı zamanda Alman silah endüstrisinin daha da güçlendirilmesi için bunun iyi bir fırsat olabileceği düşüncesindeydi. Bunun yanı sıra Osmanlı Ordusu'na hizmet edecek subayların uygun olmayan şartlarda yetişerek tecrübe kazanacaklarını düşünüyordu. Bir diğer önemli neden ise Türkiye üzerinde artacak Alman nüfuzu sayesinde bölgede çok daha rahat ederek istihbarat elde etme şansına ulaşacaklardı.³¹

Her ne kadar II. Abdülhamid'in talebine sıcak bakılsa da dış siyasette uzlaşmacı tavrından vazgeçmeyen von Bismarck, Osmanlı Devleti'nin bu talebini Viyana'daki müttefiklerine yazarak bu konudaki fikirlerini öğrenmek istedi. Avusturya, Osmanlı Ordusu'nun Almanlar tarafından eğitilmesinde bir sakınca görmediklerini ve güçlü bir Osmanlı Ordusu'nun kendileri için bir tehlike arz etmediğini; bilakis, bu faaliyetler sonucunda kaosun yerini alacak olan yeni düzenin kendileri için faydalı olacağını düşünmekteydi.³² Bunun üzerine von Bismarck, Berlin'deki Osmanlı büyükelçisine, Osmanlı Devleti'nin isteklerinin derhal yerine getirileceği ve en iyi uzmanların gönderileceğini ifade etti.³³

Alman Hükümeti, Osmanlı Devleti'nin talebine olumlu cevap verdi; ancak bu istek hemen gerçekleşmedi. Çünkü Osmanlı Devleti'nin istemiş olduğu bir kurmay, bir piyade, bir süvari subayına ek olarak askeri yargı ve disiplinin kuvvetlendirilmesi için iki subay, Türkiye'de Alman jandarma sistemini kuracak üç subay ve askeri okul müdürüne danışmanlık edecek bir subay daha eklendi. Fakat Alman Hükümeti sadece dört subayın gönderilmesine karar verdi.³⁴

Subayların İstanbul'a gönderilmesinden önce yapılacak sözleşmenin maddeleri tespit edildi. Bu sözleşmede subayların maaşları, görev süreleri ve hangi şartlar altında görev yapacaklarına dair her türlü durum ince ayrıntısıyla belirlendi. On maddeden oluşan

---

³⁰A.g.e. , s.24.

³¹Alkan, a.g.m. ,s. 15.

³²A.g.m. , s.15.

³³İlber Ortaylı, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Alman Nüfuzu**, Timaş Yayınları, İstanbul 2014, s.105.

³⁴Şimşek,a.g.t. , s.199.

antlaşma metni³⁵ Osmanlıca ve Fransızca olarak iki lisanda kaleme alındı. Antlaşma metni şöyledir:

1. Madde: İlk madde subayların alacakları maaşlar ve yapacakları geziler ile ilgili alacakları harcırah miktarını belirlemektedir. Bu maddeye göre Heyet başkanı, erzak yardımları dışında 30.000 frank alacak yardımcılara ise 23.000'er frank ödenecekti.
  2. Madde: Bu madde subayların görev sürelerini belirliyordu. Buna göre subaylar üç yıl süreyle görev yapacaklardı.
  3. Madde: Osmanlı Devleti'nde görev alan subaylar ile karşılıklı olarak anlaşma sağlanırsa sözleşme üç yıl daha uzatılabilecekti.
  4. Madde: Görevlendirilen subayların görev süreli içerisinde başlarına gelebilecek herhangi bir kaza, ölüm durumunda subayın rütbesine göre emekli maaşı bağlanacaktı.
  5. Madde: Subayların İstanbul'a seyahatleri sırasında yapacakları masraf için bir aylık maaşın iki katı, görev bitimlerinden sonra ülkelerine dönmeleri için ise maaşının dört katı kadar harcırah verilmesini öngörüyordu.
  6. Madde: Talep edilmiş olan Jandarma ile Bahriye Subayı ve Almanca dil eğitimi verecek olan subay diğer subaylarla aynı hakkı olacaktı.
  7. Madde: Gönderilecek olan diğer memurların maaşlarını içermektedir. Maliye memurunun maaşı 40.000 Frank, Harbiye Müsteşarının maiyetinde bulunan avukatı ile Gümrük Nazırı muavini olacak memurunun maaşı 25.000 Frank olacaktı.
  8. Madde: Gönderilecek olan subayların Osmanlı Devleti aleyhinde herhangi bir harekette bulunmaları durumunda ise sözleşmeleri feshedilecekti.
  9. Madde: Subay ve memurlar herhangi bir olaya karıştırlar ise kendi ülke kanunlarına göre yargılanacaklardı.
- Subaylar Osmanlı Hizmetinde buldukları zaman zarfında Osmanlı üniforması giyeceklerdi.³⁶

Subaylar Osmanlı Devleti hizmetine girdiklerinde ise Almanya'daki memuriyetlerinden izinli sayılacaklardı. Bu sayede görevleri sona erdiğinde eski görevlerine geri dönebileceklerdi. Özellikle daha evvel Osmanlı Ordusu'nda da görev almış olan von Moltke, bu konunun en büyük destekçisiydi ve bu sayede Alman askerlerin görevi kabul etmelerinin daha kolay olacağını düşünmekteydi.³⁷ Nihayet 1882 yılında gönderilecek subaylar seçildi ve anlaşma sağlandı. Gönderilecek subaylar ise şunlardı:³⁸

Tablo 1: 1882 Tarihinde İstanbul'a Gelen Kähler Heyeti

Rütbe	İsim	Almanya'daki Görevi	Osmanlı Ordusundaki Görevi
Albay	Otto August Johannes Kähler	6 nolu Şilezya 2. Hassa Alay Kumandanı.	Erkân-ı Harbiye Reisi Sanisi
Yüzbaşı	Kamphövener	79 nolu Hannover Piyade Alayı	Piyade Dairesine Memur

³⁵Kemal Beydilli, "II. Abdülhamid Devrinde Gelen İlk Alman Askeri Hakkında", **Tarih Dergisi**, Sayı XXXII. Mart 1979, s. 486-487.

³⁶Beydilli, **a.g.m.**, s. 486-487; Ortaylı, **a.g.e.** s.87; Wallach, **a.g.e.** s, 26.

³⁷Halit Arslan, **Sultan II. Abdülhamid Devri Osmanlı Ordusu'nda Alman Etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara 2012, s.35.

³⁸**A.g.t.**, s.35.

Süvari Yüzbaşısı	von Hobe	4 nolu 1. Şilezya Dragon Alayı	Süvari Dairesine Memur
Yüzbaşı	Ristow	2. Pomeranya Sahra Topçu Alayı	Topçu Dairesine Memur

Osmanlı Devleti'nin askeri uzmanlar konusundaki talebinin kabul edilmesinin ardından ilk heyet 11 Nisan 1882'de İstanbul'a geldi. Bu heyette bulunan dört subay hakkındaki bilgiler ise şekildedir:

Otto August Johannes Kähler

1882 yılında İstanbul'a Albay rütbesinde gelen Kähler, göreve başlar başlamaz mirliva rütbesine yükseldi. Bu yükselişin ardından Prusya Ordusu'nda tümgeneralliğe yükselmiş olan Kähler, son olarak Osmanlı feriki yapılarak Padişahın yaveri oldu. 1885'de öldüğünde ise Osmanlı müşiri rütbesine sahipti.³⁹

Göreve geldiğinde evli ve üç çocuk babası olan Kähler, bu görevi kabul etmesinin en önemli nedeni olarak maddi getirisinin iyi olmasını göstermektedir.⁴⁰ Osmanlı Devleti'nde görev yaptığı zaman zarfında hem rütbesi yükselecek, hem de Almanya'ya döndüğünde ise Osmanlı Devleti'nde almış olduğu son rütbesi geçerli olacaktı. Görüldüğü üzere Alman subayların rütbelerinin yükseltilmesi için herhangi bir başarıya sahip olmaları gerekmiyordu. Türk subaylar ise doğal olarak bu durumdan rahatsızlık duyarak Alman subaylara karşı soğuk davranıyorlardı.

Kähler Heyeti 11 Nisan tarihinde İstanbul'a gelmesine karşın, henüz resmi olarak göreve başlamamıştı. Göreve başlamaları ancak padişahın huzuruna kabullerinden sonra gerçekleşti. Padişahın heyeti huzuruna kabulü ise 1 Haziran tarihinde oldu. Sultan II. Abdülhamid, heyeti kabul ettiğinde onlara Osmanlı Devleti'nde hizmete girmelerinden ötürü duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Bunun yanı sıra subayları ordunun ıslahı için Harbiye Nezareti'nde kurulmuş olan İslahat Komisyonu üyeliğine atacağını söyledi.⁴¹

Kähler göreve başladıktan sonra Osmanlı Ordusu'nda incelemelerde bulundu. Bu incelemelerle ilgili olarak yaklaşık 400 sayfalık bir rapor hazırladı. Raporda, askerin kılık kıyafetinin yetersiz ve kötü durumda olduğunu belirterek, askerlerin maaşlarının da düzensiz ödendiği bilgisini verdi. Ayrıca raporda ordudaki pek çok durum kötü olarak lanse edildiği için ayrıntılı bir ıslahat planı hazırladı.⁴² Kähler'in hazırladığı plana göre, ordu on iki kolordu ve altı süvari tümeninden oluşacaktı. Her kolorduda nizamiye ve redif

³⁹Ortaylı, **a.g.e.** , s.106.

⁴⁰Wallach, **a.g.e.** , s. 32.

⁴¹Arslan, **a.g.t.** , s. 39.

⁴²Ortaylı, **a.g.e.** , s.107.

tümenleri bulunacaktı. Hazırlanan bu ıslahat raporu öncelikle Harbiye Nezareti'nde görüşülecek, burada kabul gördükten sonra Padişaha sunulacaktı. Kähler, hazırlamış olduğu bu raporların uygulanmadığı daha doğrusu hasıraltı edildiği yönünde Almanya'ya rapor verdi.⁴³ Islahat raporunun kabul edilmemesinin nedenlerinden biri olarak II. Abdülhamid'in ordunun kendisine karşı harekete geçirebileceği köklü reformlardan çekinmesi olarak gösterilse de, asıl en önemli nedeni Sultanın Harbiye Nezareti'nin yetkilerini kısıtlayarak Erkân-ı Harp Kurumu'nu güçlendiriyor olmasıdır. Dönemin Harbiye Nâzırı Gâzi Osman Paşa bu sebepten ötürü, ıslahatların Türk askeri karakterine uymadığı ve maddi olarak çok büyük yük getireceği gerekçesiyle ıslahatların uygulanmasına karşı çıktı.⁴⁴

Kähler, ıslahat çalışmaları için rapor hazırlamanın yanı sıra Harp Tarihi öğretmeni olarak da ders verdi. Kısa süren Osmanlı Devleti'ndeki görevinde, kuşkusuz en başarılı olduğu alan Alman silah sanayisini Osmanlı Devleti'nde etkin bir konuma getirmesi oldu. Kähler'in 1885 yılında vefat etmesinin ardından yerine 1883 yılında ilk heyetten bir yıl sonra İstanbul'a gelen von der Goltz getirildi.⁴⁵

Kamphövener

1882 yılında gelen ilk heyet içerisinde bulunan Kamphövener Paşa, Sultan II. Abdülhamid'in özel müşaviri seçilerek Yıldız Sarayı'nda kendisine özel bir daire tahsis edildi. Görevi; askeri ıslahat hakkında tasarılar sunmaktı.⁴⁶ Osmanlı Ordusu Piyade Birliklerinin genel müfettişliği görevini de yürüten Kamphövener tümgeneralliğe kadar yükseldi. Bu görev süresi içerisinde Piyade Tatbikat Talimnamesi ve Prusya Piyade Talimnamesinin Osmanlı Ordusu'na uygulanması için çalışmalarda bulundu. Piyadenin nişan talimleri yapması için de çalışmalarda bulunduğu bilinmektedir. Öyle ki daha evvelden böyle bir çalışma söz konusu olmamasına karşın, Kamphövener Paşa askerlerin tüfekle talim yapmasını istiyordu.⁴⁷ Tüm bunların yanı sıra Kamphövener Paşa, Mektebi Harbiye'de de dersler verdi. Bu dersler esnasında yanına Almanya'da eğitim görmüş iki

---

⁴³Arslan, **a.g.t.** , s.40.

⁴⁴**A.g.t.** , s.40.

⁴⁵İbrahim Ulus, “**Colmar Freiherr Von Der Goltz'un Biyografisi**”, Asker Tarih Bülteni, C. 11, Sayı 12, s.74. ; James Madison McGarity, **Foreign Influence On The Ottoman Turkish Army, 1880-1918**, Doktora Tezi, Michigan 1968, s.36. ; Ulrich Trumpener, “German Officers In The Ottoman Empire, 1880-1918: Some Comments On Their BackGrounds, Functions, And Accomplishments”, (Ed. Jehuda L. Wallach), **Germany And The Middle East 1835-1939**, İsrail 1975, s. 31.

⁴⁶Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, C. VIII., TTK Basımevi, Ankara 200, s.366-367.

⁴⁷**A.g.e.** , s.372.

Türk subay asistan olarak verildi. Böylece bu zaman zarfında gerekli donanımı elde eden subaylar ders verebilecek düzeye gelebileceklerdi.⁴⁸

Kamphövener Paşa hazırlamış olduğu raporlarda Mekteb-i Harbiye'nin durumunun kötü olduğunu söylemektedir. Özellikle mekteplerde verilen derslerin çocuk oyuncağından bir farkı olmadığını bu sebeple ilerde muallimlik yapacak subay yetişmediğinden yakınmaktadır. Bunun yanı sıra öğrencilerin elbise ve ayakkabılarının yetersiz olduğunu, öğrencilerin eski yaka ve gömlekleri dar sıkı setreler giymekte olduklarını bu durumda idman ve yürüyüş talimlerinin öğrencilerin sıhhatlerini ihmal etmeden yapılmadığını ifade etmektedir.⁴⁹

Her ne kadar Kamphövener Paşa görev süresi boyunca ıslahat çalışmaları yürütmeye gayret etse de, yaptığı bu ıslahat çalışmaları yeterince ilgi görmedi. Hatta çalışmalarına ilgi gösterilmediğini gerekçe ederek 1893 yılında görevinden istifa edip Almanya'ya dönmek istedi; ancak istifası kabul görmedi ve 1909 yılına kadar görevine devam etti.

Ristow

Kähler Heyeti'nin diğer bir önemli ismi ise Ristow'du. 1882-90 yılları arasında Türkiye'de bulunan ve Tümgeneralliğe kadar yükselen Ristow, Topçu Birlikleri'nin eğitiminden sorumluydu. Ristow, vefat ettikten sonra von Goltz 1891 yılında Alman mercilerinden Ristow'un yerini doldurabilecek uygun bir subay talebinde bulundu. Goltz Paşa aynı zamanda seçilecek subayın Osmanlı Devleti'nde ihracat yapan Krupp, Gruson ve diğer büyük Alman firmalarının yetkilileriyle şahsen görüşmesini de talep etti. Bu talepten anlaşıldığı üzere Ristow'un yerine gelecek kişinin sıradan bir subay değil aynı zamanda silah ticareti ilgili yeterli bilgiye sahip olması gerektiği anlaşılmaktadır.⁵⁰

Hobe

1882-1896 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda hizmet veren Süvari Yüzbaşısı von Hobe, görevi boyunca başarılı bir performans sergileyememişti. Hobe, süvari ve istihkâm birliklerinde hizmet gördü ve Türk topçu kuvvetlerinin genel topçu komutanlığını yaptı.⁵¹

1.4. Colmar von der Goltz Dönemi

1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nde bazı bölgelerde başarılı muharebeler verilmesine karşın, Osmanlı Devleti savaşta mağlup oldu ve büyük kayıplara uğradı. Bu yenilginin ardından Sultan II. Abdülhamid, imparatorluğun içinde bulunduğu durumu düzeltmek ve ordunun

---

⁴⁸Arslan, **a.g.t.** ,s.43.

⁴⁹**A.g.t.** , s.44.

⁵⁰Wallach, **a.g.e.** , s. 62.

⁵¹Yılmaz, **a.g.e.** , s.39.

yeniden yapılandırılması için Almanya'dan yardım istemeyi uygun buldu.⁵² Bu yardım programı kapsamında 1882'de Albay von Kähler Başkanlığında İstanbul'a bir askeri heyet gönderildi; ancak bu gelen heyet içerisinde II.Abdülhamid'in talep ettiği Osmanlı askeri okullarında eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütecek bir Alman subayı yoktu. 1883 yılında II. Abdülhamid'in bu isteğinin tekrar gündeme gelmesi üzerine Alman Genelkurmay Başkanlığı bu görev için uygun kişinin Colmar Von der Goltz olduğunu Osmanlı Hükümeti'ne bildirdi. Goltz'un çalışkanlığı, askeri nitelikleri bu göreve uygun görülmesinin en önemli nedenidir. Bunun yanı sıra Goltz Paşa'nın Alman Askeri Teşkilatına uymayan bazı görüşleri, Türkiye gönderilmesinde önemli rol oynamıştır. İstanbul bir anlamda Goltz Paşa için sürgün yeri olmuştur.⁵³

15 Haziran 1883 tarihinde kurmay yarbay rütbesiyle Osmanlı Ordusu'nun hizmetine giren Colmar von der Goltz, 12 Ağustos 1843'te Doğu Prusya'da Labiau kasabası yakınlarında dünyaya geldi. Küçük yaşta babasını kaybetmesi, maddi durumunun kötü olması zor şartlar altında eğitimine devam etmesine neden oldu. 1864'te Berlin Harp Akademisi'ne giren Goltz bu esnada başlayan Avusturya Savaşı'na katıldı ve bu savaş sırasında aldığı yara sebebiyle savaşa devam etmeme kararı alarak Berlin'e eğitimine devam etmek üzere döndü. İlk görevine 1861 senesinde teğmen olarak başlayan Goltz, 1871'de yüzbaşığa, 1878'de binbaşığa ve 1883'de de yarbaylığa yükseldi.⁵⁴

1883 yılında Türkiye'ye askeri okulların yeniden teşkilatlandırılması konusunda çalışmalar yapmak üzere gönderilen Goltz Paşa, 1885 yılında Alman Askeri Misyonu Başkanı General von Kähler'in ölümü üzerine bu heyetin başına geçti.⁵⁵Zorlu çalışma şartlarına karşın on üç yıl Osmanlı Devleti hizmetinde bulunan Goltz Paşa, Osmanlı Ordusu'nu pek çok açıdan geliştirerek 1896'da Almanya'ya geri döndü.⁵⁶

1908 'deki Jön Türk İhtilalinden kısa bir zaman sonra, eski öğrencileri olan Mahmud Şevket Paşa ve Ahmet İzzet Paşa gibi Türk askeri çevrelerinin isteği üzerine 1909'da yarı zamanlı olarak Osmanlı Ordusu'na danışmanlık yapmayı kabul etti. Danışmanlık hizmeti için önerdiği program, temmuz ayında dört hafta, sonbahar veya kışın ise üç dört ay Almanya Ordusu'ndaki hizmetinden izinli olarak ayrılıp İstanbul'a gelmeyi gerektirmekteydi. Yaklaşık olarak bir yıl devam eden bu danışmanlık Ocak 1910'da son

---

⁵²Yılmaz, **a.g.e.** , s. 38.

⁵³Güler, **a.g.t.** , s.142.

⁵⁴Yılmaz, **a.g.e.** , s. 39.

⁵⁵Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, C. III, TTK Basımevi, Ankara 1995, s.367.

⁵⁶James Madison McGarity, **a.g.t.** , s.37.

buldu.⁵⁷ Daha sonra Almanya’da Feldmareşalliğe yükselen Goltz Paşa, kendi isteğiyle 1913 yılında aktif hizmetine noktayı koymuştur. I. Dünya Savaşı sırasında yetmiş bir yaşında olan Goltz Paşa, savaşta aktif rol almak istedi; ancak kabul edilmedi. 1914 yılında Belçika Valiliği’ne atanan Goltz Paşa, Osmanlı İmparatorluğu’nun savaşa girmesiyle birlikte tecrübesi ve yetenekleri göz önüne alınarak Alman Büyükelçisi Freiherr von Wagenheim’in çabaları sonucu tekrar Osmanlı İmparatorluğu’nda hizmete alındı. Goltz Paşa’nın görevi kabul etmesi üzerine Harbiye Nazırı Tuğgeneral Enver Paşa, Liman von Sanders’i Kafkasya Cephesi’ne kaydırarak İstanbul’da genel karargâhta “strateji danışmanı” olarak Goltz Paşa’yı görmek istediğini bildirdi. Bunun üzerine Alman Kayzerinin onaylanması ile birlikte Goltz Paşa, 28 Kasım’da İstanbul’a hareket etti.⁵⁸ İlk olarak Türk Başkomutanlığında danışmanlık vazifesini yürüten Goltz Paşa, 18 Ekim 1915’te Mezopotamya’da bulunan altıncı orduda görev almak üzere gönderildi. Bir müddet burada kalıp mücadelelere yön veren Goltz Paşa, Bağdat’a dönerken hastalandı ve 19 Nisan 1916’da da Bağdat’ta hayatını kaybetti.⁵⁹

1.4.1. Colmar von der Goltz Paşa’nın Osmanlı Ordusu’nda Modernleşme Çalışmaları

Goltz Paşa 1883 yılında Osmanlı Ordusu’nda hizmete başladığında orduda daha evvelden bir takım düzenlemeler yapılmıştı. 1869 askeri düzenlemesiyle redif kuvvetlerden oluşan yedek birliklerin sayısı arttırıldı. Ancak yeteri kadar askeri eğitim ve talim görmeden redif birliklerine alınan bu askerler savaş esnasında yeterince başarılı olamadı.⁶⁰

Goltz Paşa’ya Osmanlı Ordusu’ndaki askeri heyete dâhil olması için teklif gittiğinde bunu kabul etmesinin en önemli nedeni kuşkusuz askerlik mesleğine duyduğu derin sevgidir.⁶¹ Fakat teklife sıcak bakmasının tek nedeni de bu değildir. Goltz Paşa bu teklifi kabul ederek, hem farklı coğrafyaları, kültürleri gözlemleyebilecek, hem de çok sevdiği yazarlığı devam ettirebilecek fırsatı yakalayabilecekti. Bunların yanı sıra maddi sebepler de ağır basmaktaydı.⁶²

---

⁵⁷Wallach, **a.g.e.** , s.82-86.

⁵⁸Güler, **a.g.t.** , s.99-100.

⁵⁹Ulus, **a.g.m.** , s.78.

⁶⁰Güler, **a.g.t.** , s. 351.

⁶¹18 Haziran 1883’te Yarbay rütbesiyle Osmanlı Ordusu’na dâhil olan Goltz Paşa, Askeri okullar müfettişi olarak görevlendirildi. Kendinden evvel gelen subaylarla aynı haklara sahipti. Ancak onu kendinden önce gelen subaylardan ayıran en önemli fark ise; ıslahat çalışmalarını en yoğun şekilde yürütmüş olması ve aynı zamanda önerileri kabul edilmediğinde ümitsizliğe kapılmayarak daha çok şevkle çalışması ve önerileri kabul edilene kadar elinden geleni yapmasıdır.

⁶²**A.g.t.** ,s.50.

Alman yetkililerin Goltz Paşa'yı seçmesinin sebebi ise her ne kadar göreve uygun olması olarak atfedilse de aslında gerçek sebebi bu değil. Goltz Paşa, 1887 yılında "Leon Gambetta ve Ordusu" adında bir kitap yayınlarken bu kitapta Alman düşmanı sayılan Gambetta'yı⁶³ övmesinden dolayı Alman makamlarınca sürgüne gönderilmek isteniyordu. Alman makamlarının Goltz Paşa için sürgün kararının düştüğü günlerde Osmanlı Devleti'nin Almanya'dan eğitimci subay talebinde bulunması üzerine bu göreve Goltz Paşa'nın getirilmesi uygun görüldü.⁶⁴

1883 yılında üç yıllık görevlendirmeyle Osmanlı Ordusu hizmetine giren Goltz Paşa, Osmanlı hizmetinde bulunduğu bu süre zarfında birçok çalışma yaptı. Harbiye ve Kurmay Okulu'nda ders kitabı olarak okutulan 4000 sayfadan oluşan askeri eğitim kitapları hazırladı. Askeri okullardaki ders programları ile bizzat ilgilendi ve bu ders programları Goltz Paşa'nın isteği doğrultusunda Fransa, Almanya ve Belçika programlarına göre düzenlendi. Bunların yanı sıra harita çizimleri yaptı.⁶⁵

Üç yıllığına askeri okullar müfettişliğine atanan Goltz Paşa, göreve gelir gelmez askeri okulların durumunu inceleyerek padişaha bu konuda rapor sundu. Raporda askerî okullarda ki düzen eksikliğini dile getiren Goltz Paşa, Mekteb-i Harbiye'de uygulanan düzenin eski Fransız düzeni olduğunu belirterek bu usulün, Avrupa ülkelerinde çoktan terkedilmiş olmasına rağmen burada hâlâ yürürlükte olduğunu belirtti. Fransız usulüne göre nöbet sırası öğrencilere haftada bir gelmekteydi. Goltz Paşa, Fransız usulünün birçok sorunu gözden kaçırabilme ihtimali olduğu gerekçesiyle bir an evvel Alman usulüne geçilmesinin daha doğru olduğunu belirtti. Çünkü Alman usulüne göre, okul birkaç bölüme ayrılır her bölüm subayların idaresine verilir ve bölümlerde oluşan her türlü vukuattan bu subaylar sorumlu tutulurdu.⁶⁶

Goltz Paşa'nın diğer bir icraatı ise tatbikat düzenleyerek subayların bu konudaki kabiliyet ve bilgilerini değerlendirmesidir. Bu tatbikat esnasında subayların yeterli düzeyde olmadıklarını gören Goltz Paşa, bu durumun nedeni olarak subayların aldıkları eğitimin yetersiz olduğunu göstermektedir. Bunun neticesinde Erkan-ı Harbiye için ıslahat programı hazırlayarak Ahmet Muhtar Paşa'ya sundu. Islahat programına göre Harbiye; Fenni ve

---

⁶³Leon Gambetta Fransız Komutan ve siyasetçidir. Fransa-Prusya Savaşı'nda komutan olarak bulunmuş.

⁶⁴Wallach, **a.g.e.** , s. 43.

⁶⁵Özgüldür, **a.g.m.** , s.303.

⁶⁶Arslan, **a.g.t.** , s.51.

Askeri olmak üzere iki kısma ayrıldı. Ders programları da iki bölümün ihtiyaçlarına göre hazırlandı.⁶⁷

Goltz Paşa'nın diğer bir çalışması ise hazırladığı seferberlik nizamnamesidir. Bu nizamname ile hazır ve yedek kuvvetler için talim ve terbiye esasları düzenlendi. Bu düzenlemeye göre bir orduda on altı piyade ve bir topçu taburunun bulunduğu iki tümen, altı alaydan oluşan bir topçu tümeni, beş süvari tümeni, birer adet istihkâm ve ulaştırma taburu ve bir adet telgraf bölüğü bulunacaktı. Her mıntıka on altı taburluk dört redif tümeninden oluşacaktı. Bunların yanı sıra Goltz Paşa, kurmay subaylara sadece teorik bilgi verildiğini ve bunun yetersiz olduğunu bildiği için bu durumu düzeltmek için çalışmalarda bulundu. Başlangıçta Sultan II. Abdülhamid, uygulamalı eğitime karşı çıksa da daha sonradan izin verdi.⁶⁸

1886'da ilk görev süresi dolan Goltz Paşa'nın kalması ve çalışmalarına devam etmesi hususunda ısrarcı olan II. Abdülhamid, Goltz Paşa'ya yıllık 50.000 Frank karşılığında Genelkurmay Başkanlığı'nın yetkili temsilcisi olmayı önerdi. Ayrıca rütbesinin de Ferikliğe yükseltilebileceğini ifade etti. Bu teklifin ardından Goltz Paşa, Osmanlı Hükümeti'nden bazı isteklerde bulundu. Goltz Paşa'nın istekleri arasında kendisiyle eşit rütbede bulunan Türk subaylar ile aynı unvanlara sahip olabilmek, görevini sağlıklı yürütebilmek için çalışma alanının net bir şekilde tarif edilebilmesi ve mutlaka yapılması gerektiğini düşündüğü reformlar için ise Genelkurmay Başkanlığı'nın öncelik vermesi gibi istekler yer almaktaydı. Goltz Paşa'nın isteklerinin ardından II. Abdülhamid, Alman İmparatoru I. Wilhelm'e yönelerek Goltz Paşa'nın sözleşmesinin uzatılmasını ve bu hususta Goltz Paşa'nın ikna edilmesini istedi. I. Wilhelm'in, Askeri Kabine Başkanı aracılığıyla Goltz Paşa'nın Türkiye'de devam etmesinin Almanya Devleti'nin çıkarlarına uygun olacağı belirtmesinden sonra 22 Temmuz 1886'da Goltz Paşa, Osmanlı Hükümeti ile üç yıllık sözleşme imzaladı.⁶⁹

Goltz Paşa'nın 1886'dan sonraki reformları genel olarak üç alanda gerçekleşti. Bu reform çalışmaları, askere alma yönteminin iyileştirilmesi, demiryolu imtiyazları arttırılarak yeni seferberlik planı oluşturulması ve eğitim alanında yeni düzenlemelerin yapılması şeklindedir.⁷⁰

---

⁶⁷Alâettin Avcı, **Türkiye'de Askeri Yüksekokullar Tarihçesi**, Ankara, Gnkur Basımevi, 1963, s.32.

⁶⁸Arslan, **a.g.t.** , s.54.

⁶⁹Wallach, **a.g.e.** , s.55-66.

⁷⁰Güler, **a.g.t.** , s. 150.

1886'da yürürlüğe giren yeni askere alma kanununa göre, askere alma yılda bir kez yapılacak ve uygulamalar kontrol altında gerçekleşecekti. Yirmi yaşına girmiş olan bütün Müslüman erkekler için askerlik zorunlu hale getirilecekti. İstanbul'da Galata, Eyüp, Üsküdar ve diğer bölgelerde Arnavutluk, Yemen, Hicaz, Trablus, Bingazi'de yerleşik halk askerlikten muaf tutulacaktı. Bunun yanı sıra göçebe olarak yaşayan Kürtler, Araplar ve Kırım Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya göç eden Tatarlar da askerlik vazifesinden muaf tutulacaktı. Askerlik hizmet süresi aynı kaldı; fakat her kategoride belirlenen askerlik süresi ile ilgili değişiklikler yapıldı. Goltz Paşa'nın katkıda bulunduğu seferlik planı ise Balkanlar dışındaki Rus tehdidine karşı yeniden teşkilatlandırılması gereken Karadeniz kıyıları ile İmparatorluğun doğu sınırını kapsamaktaydı. 1890 yılında Radowitz'e verdiği raporda; bu bölgedeki durumu anlatan Goltz Paşa, Karadeniz'e giden önemli bir yol şebekesi bulunduğunu, bölgede bulunan bataryaların kullanılamayacak kadar elverişsiz olduğunu, II. Abdülhamid'in ise Rusya'dan gelebilecek tehlikeler karşısında diplomatik yollara başvurarak sorunu halledebileceğini düşünmesi nedeniyle burada reformlara devam etmenin güç olduğunu ifade etmekteydi.⁷¹ Goltz Paşa, bir savaş ihtimali halinde, askeri birliklerin ülke dâhilinde asayiş ve emniyeti sağlamak amacıyla tek bir bölük ve daha küçük kıtalar halinde dağılmış olmasının bir dezavantaj oluşturacağını belirtmekteydi. Bu sebeple düşman işgali sırasında ülke savunması amacıyla İstanbul, Edirne, Üsküp, Selanik, Yanya, Erzurum, Bağdat ve Şam'da bulunan bölüklerin en hızlı şekilde işgal bölgelerine kaydırılması gerektiğini savunmaktadır. Söylediklerinin gerçekleşmesi için demiryollarının önemine değinen Goltz Paşa'yı haklı bulan II. Abdülhamid Haydarpaşa- İzmit ile Ankara arasında yapılacak hat için Deutsche Bank'a imtiyaz verdi. Bu imtiyazın amacı, ordu karargâhları arasındaki mesafeleri kısaltmak ve seferberliği kolaylaştırmaktı.⁷²

Goltz Paşa'nın uzatılan sözleşmesi 1889 yılı itibariyle sona erdi. Reform çalışmaları kapsamında herhangi bir ilerlemenin olmadığını, padişahın reform programlarının uygulanması için henüz bir irade yayımlamamış olması ve seferberlik hazırlarının tamamen durması gibi nedenlerden dolayı Almanya'ya dönmek isteyen Goltz Paşa'nın bu fikri II. Abdülhamid'i harekete geçirdi. Sultan, Goltz Paaşa'ya yıllık 40.000 Frank'a ilave olarak kendi özel hazinesinden 1000 Türk lirası zam vermeyi teklif etse de Goltz Paşa bu teklifi kabul etmedi. Ancak kendisine verimli çalışma ortamı yaratılırsa görüşmelere devam edebileceğini bildirdi. Radowitz'in bir kez daha araya girmesinin ardından, Osmanlı

---

⁷¹Wallach, **a.g.e.** , s.61.

⁷²Güler, **a.g.t** , s.158.

hizmetinde kalmasının Almanya'nın çıkarlarıyla örtüştüğünü anlayan Goltz Paşa sözleşmesinin ikinci kez uzatılmasını kabul etti.⁷³

Goltz Paşa, Osmanlı Ordusu'ndaki hizmeti boyunca askeri teşkilatlanma üzerinde yoğun bir şekilde çalıştı ve geniş kapsamlı bir seferberlik planı hazırladı. Goltz Paşa'nın çalışmaları sadece bununla da sınırlı değildi. Alman silah fabrikasının Osmanlı Devleti'nde tekel konuma gelmesinde de Goltz Paşa'nın çok büyük rolü bulunmaktadır. 1883 senesinde Alman Askeri Heyeti'nin İstanbul'a gelmesiyle birlikte Alman silah fabrikalarının Osmanlı pazarına girişi hızlandı. Özellikle Alman fabrikalarından Krupp, Ludwig-Loewe ve Osmanlı donanmasına torpido sağlayan Schichou firmaları bu ticaretin başrolünde bulunmaktadır.⁷⁴

Goltz Paşa döneminin ilk siparişi, 1885 Haziran'ında Çanakkale Boğazı'nın tahkimatı için Almanya Essen'deki Krupp firmasına verildi. On bir milyon mark tutarındaki bu sipariş içerisinde çeşitli çaplardan oluşan beş yüz adet top bulunmaktadır. 20 Aralık 1885'te imzalanan bir başka antlaşma ile Krupp firması, yüz yirmi adet batarya sahra topunu koşullarıyla birlikte göndermeyi kararlaştırdı. 1886'ya gelindiğinde ise Krupp firmasından dört yüz yirmi altı adet sahra topu ve altmış adet havan topu sipariş edildi. 1887'de ise Mavzer ve Loewe silah firmalarından yarım milyon civarında tüfek ve 50.000 kadar karabina sipariş edildi.⁷⁵

Goltz Paşa Osmanlı hizmetinde bulunduğu süre zarfında dış basında da isminden söz ettirdi. Hem 19 Mart 1887 tarihli New Wesly gazetesinde hem de 8 Nisan 1897'de Berlin gazetesinde yer alan makalede Goltz Paşa'nın reform programları başarılı bulundu ve Almanya'nın askeri yardım programı teşvik edildi.⁷⁶

1895 senesinde görev süresi dolan Goltz Paşa, on üç yıllık hizmet süresinin ardından kıdemine ve yaşına uygun olarak Alman ordusuna dâhil olmak üzere Osmanlı Ordusu'ndan ayrıldı. Goltz Paşa Türkiye'den ayrıldıktan sonra da Osmanlı Ordusu'nda

---

⁷³A.g.t. , s.159.

⁷⁴Lothar Rathmann, a.g.e. , s.33.

⁷⁵Güler, a.g.t. , s.182-183.; Ayrıca Alman silah sanayisinin çok büyük sıkıntı çektiği 1891-1894 yılları arasında, Oberndorf ve Berlin'de üretim yapmakta olan MAuser ve Loewe firmaları, silahlarını Osmanlı Devleti'ne satarak mali krizden kurtuldular. Toplamda 43,3 milyon mark olan dört bin filinta tüfek ve yedi yüz kırk altı bin Mauser tüfeği Osmanlı Devleti tarafından satın alındı. Bunun yanı sıra Krupp firması da Türkiyede'ki top alanındaki üstünlüğünü günden güne arttırdı ve 1893 yılında Osmanlı Hükümeti, Krupp'tan 78 batarya top ve Loewe/ Mauser ortaklığından 23 milyon markın üzerinde tüfek ve cepjane aldı. Tüm bu siparişlerin baş aktörü ise Won Der Goltz Paşa idi. Bkz: Mehmet Beşirli, **II.Abdülhamid Döneminde Osmanlı Ordusunda Alman Silahları**, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı16 , Yıl : 2004/1 s. 121-139.

⁷⁶A.g.t. , s.160.

hizmete devam eden Alman subaylar bulunmaktadır. Bunlar, Müşir Kaphövener, Ferik von Grumbekow ve Kalau von Hope'dir.⁷⁷

1909'da II. Meşrutiyet'in ilan edilip II. Abdülhamid'in tahttan indirilmesiyle birlikte Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki ilişkiler sekteye uğradı. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra dış basında yer alan haberlere göre, Meclis-i Mebusanda Alman subayların aldıkları yüksek maaşlar sebebiyle bir soru önergesi hazırlanacak ve Alman Askeri Heyeti'nin görevine yakın zamanda son verilecektir. Bunun yanı sıra bu dönemde Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında kısa süreli bir yakınlaşma olduğu görülmektedir. İngilizler Sultan II. Abdülhamid'in politikalarına karşı olduklarını Osmanlı aleyhtarı olmadıklarını ve 1908 ihtilaliyle yeni rejimi desteklediklerini açıklamaktaydılar. Ancak İngilizlerin, bu olumlu tutumu uzun sürmedi. 1909 yılında yapılan darbeden sonra İttihad ve Terakki Cemiyeti'ni askeri despotizm olarak yorumlayan İngilizler, İttihatçılara karşı soğuk davranmaya başladı. Yaşanan bu soğukluk, Almanya ile Osmanlı Devleti arasındaki ilişkilerin eski günlerine geri dönmesine vesile oldu.⁷⁸

II. Abdülhamid'in tahtan indirilip sürgüne gönderilmesinin ardından Osmanlı Hükümeti'nin başına geçenler arasında Goltz Paşa'nın eski öğrencileri de yer almaktaydı. Mahmud Şevket Paşa ve İzzet Paşa bunların en önemlileriydi. Mahmud Şevket Paşa Sadrazamlığı ve Harbiye Nazırlığı sırasında Goltz Paşa'yı tekrar Osmanlı Ordusu'nda hizmete alabilmek için yoğun bir mesai harcamıştı. Diğer taraftan 1909 senesinde Berlin'e Osmanlı Askerî Ataşesi olarak gönderilen Enver Paşa burada Goltz Paşa ile görüşmelerde bulundu. Bu görüşmenin sonunda Goltz Paşa, Osmanlı Ordusu'nda hizmet vermeyi istediğini; ancak Alman ordusunda emekliliğine iki yıl kaldığını bu sebeple bu zaman diliminde Almanya Ordusu'nda her yıl yapılan sonbahar tatbikatından sonra dörder aylık izinle İstanbul'a gelebileceğini ve danışmanlık hizmeti verebileceğini ifade etti.⁷⁹

Bab-ı Âlî Hazine Evrakından çıkan 14 Nisan 1909 tarihli Meclis-i Mahsusa ile daha evvel Osmanlı birliklerinin modernleşmesi çalışmalarını yürütmek için Osmanlı Ordusu'nda görev alan Goltz Paşa'nın, yeniden Osmanlı Ordusu'nda görev alması ve kendisine ücret olarak yüz ellışer liradan bin lira verilmesi kararlaştırıldı.⁸⁰ 1910 yılında Mahmud Şevket ve İzzet Paşa ile yeniden çalışmaya başlayan Goltz Paşa, eğitim sisteminde bazı değişiklikler yapılması gerektiğini ifade ederek, subaylar için eğitim alanları inşa edilmesini sağladı.

---

⁷⁷Yılmaz, **a.g.e.**, s.39.

⁷⁸H. Bayram Soy, **Almanya'nın Osmanlı Devleti Üzerinde İngiltere İle Nüfuz Mücadelesi (1890-1914)**, Phoenix Yayınevi, Ankara 2004, s. 95-99.

⁷⁹Güler, **a.g.t.**, s.198.

⁸⁰**A.g.t.**, s.199.

Ulaştırma ve seferberlik şemaları üzerine de çalışan Goltz Paşa, II. Abdülhamid döneminde yapılmakta zorlanılan arazi eğitimlerini ve askeri tatbikatları bu yıllarda çok daha rahat bir şekilde yaptı. Hatta bu dönemde yapılan bu tatbikat imparatorluk genelinde bu zamana kadar yapılmış en büyük askeri tatbikattı.⁸¹

Liman von Sanders Heyeti'nin İstanbul'da çalışmalarına başladığı günlerde başlayan Sanders ve Alman Büyükelçi Wangehenheim arasındaki kriz I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte daha da alevlendi. Liman von Sanders ile fikir ayrılıkları yaşayan ve Sanders'in sinirli karakteri yüzünden rahat çalışma ortamı yakalayamadıklarını dile getiren Wangehenheim, 31 Ekim 1914'te Alman Büyükelçisi Şansölye Bethmann Hollweg'e gönderdiği bir notada Liman Paşa'nın İstanbul'da kalmasının Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki ilişkilere zarar vereceğini ifade ederek bu görev için başka bir Alman subayın görevlendirilmesini talep etti. Wangehenheim'ın bu görev için arzu ettiği kişi Von Der Goltz Paşa'dır.⁸² Bu talebin hem Alman İmparatorluğu hem de Osmanlı İmparatorluğu tarafından olumlu karşılanmasıyla birlikte Goltz Paşa 12 Aralık 1914'te üçüncü kez görevlendirme için İstanbul'a geldi. Goltz Paşa ilk olarak Türk Başkomutanlığı Karargâhında danışmanlık görevini icra etti. Nisan 1915'te Liman Paşa'nın 5. Ordu Komutanlığı'na kaydırılmasıyla birlikte 1. Ordu Komutanlığı'na getirildi. 18 Ekim 1915'te ise Mezopotamya'da yeni kurulan 6. Ordu'da (Irak Kolordusunda) görev almak üzere gönderildi. Goltz Paşa buradaki durumun mevcut şartlar altında başarıya ulaşamayacağını düşünerek yerine İran'da görevli Alman Askeri Ataşesi Albay Bopp'u vekil tayin ederek Bağdat'a döndü. Bağdat'ta kısa süre kaldıktan sonra İran cephesine dönen Goltz Paşa, burada verilen çetin mücadelelerde bizzat görev almasıyla birlikte İngiliz ilerleyişi bir nebze olsun durduruldu. Bu başarının ardından tekrar Bağdat'a dönen Goltz Paşa, yolculuğunu yaralı ve hastalarla dolu bir gemide yaptı ve bu esnada bulaşıcı bir mikrop kaptı. Goltz Paşa'nın hastalığa yakalanması üzerine üç doktor tarafından etraflıca muayene edildi ve halk arasında lekeli humma hastalığı olarak bilinen tifüs teşhisi konuldu. 18 Nisan günü Halil Paşa'nın Kut'ül Amâre'de İngiliz General Townsend'e karşı kazandığı galibiyet haberini alan Goltz Paşa, 19 Nisan 1916 gecesi vefat etti. 21 Nisan'da Bağdat'ta toprağa verilen Paşa'nın naaşı eşinin isteği üzerine 24 Haziran 1916'da İstanbul'a getirildi ve burada yapılan törenle Mareşal Von Moltke Abidesi'nin yakınında defnedildi.⁸³

Von Der Goltz Dönemi'nin diğer önemli şahsiyetleri ise şunlardır;

---

⁸¹A.g.t. , s.200.

⁸²A.g.t. , s.99-100.

⁸³Ulus, a.g.m. , s.78.

Binbaşı von Lossow: 1910 yılında Türkiye'ye gelen Lossow,1910-1913 yılları arasında Harp Akademisi'nde öğretmenlik yaptı. Balkan Harbi'nde Çatalca'da Tümen Komutanlığı yapan Lossow, I. Dünya Savaşı'nda ise tam yetkili askeri temsilcilik görevini icra etti.

Binbaşı Weiz: 1911 yılında Türkiye'ye gelen Weiz, 1911-1914 yılları arasında Türk Piyade subaylarına verilen eğitim kurslarının başkanlığını yaptı.

Üsteğmen Gr. von Preysing: Balkan Harbi'nde 3. Kolordu Komutanlığı'nda görev aldı.

Kurmay Yüzbaşı von Morgen: 1897 yılında Türkiye'ye gelen Morgen, Almanya'nın İstanbul Büyükelçiliğinde ilk Askeri Ataşelik görevini yerine getirenlerdendir.

Kurmay Binbaşı von Stempel: 1908-1913 yılları arasında Almanya'nın İstanbul Büyükelçiliği'nde Askeri Ataşelik görevini yürüten Stempel, bu göreve Liman von Sanders zamanında da devam etti.

Kurmay Binbaşı von Leigzig: 1902-1908 yılları arasında İstanbul'da Askeri ataşelik görevinde bulunan Leigzig aynı görevi yarbay olarak I. Dünya Savaşı'nda da devam etti.⁸⁴

1.5. Liman von Sanders Askeri Heyeti Dönemi

Balkan Harbi'nden sonra oldukça kötü duruma düşen Osmanlı Ordusu'nu yeniden ıslah etmek için çalışmalar Mahmud Şevket Paşa'nın sadareti sırasında başladı. 22 Mayıs 1913 tarihinde Sadrazam Mahmud Şevket Paşa, Alman Kayzeri'nden ordunun ıslahı ve çalışmaları yönetmesi için kendisine bir Alman generalinin tahsis edilmesini talep etti. Bu generalin vazifesini geniş bir çerçeveyi kapsayacak şekilde planlayan Paşa'nın Almanya'dan istediği generalin Türk adetlerini bizzat kişisel tecrübelerine dayanarak tanıyan biri olması yönündeydi. Bunun üzerine askeri kabinenin başkanı istenilen özelliklere uygun birinin bulunması yönünde emir verdi. Ve sonunda Kassel'deki 22. Tümen'de görevli Liman von Sanders'ın gönderilmesi uygun görüldü.⁸⁵ Alman Genelkurmayı'nın bu talebi Liman von Sanders'a iletmesinin ardından, Sanders Haziran 1913'te Osmanlı Ordusu'nda askeri modernizasyon çalışmalarını yürütmeyi kabul etti.⁸⁶ Liman von Sanders, Alman Genelkurmayı'nın teklifini kabul etmesinin ardından birkaç ay

⁸⁴Yılmaz, **a.g.e.** , s.45.

⁸⁵Yılmaz, **a.g.e.** , s.46.

⁸⁶James Madison McGarity, **a.g.t.** , s.75

sonra, Aralık 1913’de Askeri Misyon Heyeti’nin Başkanı olarak İstanbul’a geldi.⁸⁷ General Liman von Sanders 14 Aralık 1913 ‘te İstanbul’a geldiğinde şeref kıtası tarafından askerî marşlarla karşılandı.⁸⁸

Liman von Sanders Heyeti İstanbul’a gelmeden evvel Alman Genelkurmay Başkanlığı, Liman von Sanders Askeri Heyeti’nin Goltz Paşa Heyeti’nden tamamen farklı görevleri olduğunu belirterek, Balkan savaşları öncesinde Türkiye’ye gönderilen heyetlerdeki eğitmenlerin Alman Ordusu’nda ki en kötü eğitmen olduklarını; ancak şimdi Liman von Sanders ve ona eşlik edecek kırk kadar askerin Alman Ordusu içerisinde ki en iyi askerler olduğunu ve bunlara altmış kadar asker ekleneceğini ifade edildi. Bu askerlerin Türkiye’de hangi görevleri üstleneceği bizzat Almanya tarafından belirlenecekti.⁸⁹ Bunun yanı sıra Liman von Sanders’in yetkileri de Goltz Paşa’nın yetkilerinden farklıydı. Goltz Paşa, sadece Askeri Heyet’in başkanı iken, Liman von Sanders, sadece Askeri Heyet’in başkanı değil aynı zamanda Osmanlı Orduları’nın komutanlığını da üstleniyordu.⁹⁰

1830’lu yıllarla birlikte Prusyalı subaylar, resmi olarak Osmanlı Ordusu’nda askeri modernizasyon çalışmalarına katılmaktaydılar. Liman von Sanders Heyeti’nden önce Moltke Heyeti ardından Kähler ve Goltz Heyetlerini İstanbul’da askeri eğitmenler olarak görev aldı. Ancak büyük beklentiler ile getirilen bu heyetler harcanan onca zaman, para ve enerjiye rağmen arzu edilen başarıyı ne yazık ki elde edemediler. Mühlman, bu başarısızlığın ortaya çıkmasını birden fazla gerekçe ile izah etmektedir.

Sınır boylarında yerleşik halkların sürekli ayaklanmaları ve huzursuzluk çıkarmaları ve buna paralel olarak uzak bölgelerdeki savaşların Osmanlı birliklerini teyakkuz halinde tuttuğu ve bu durumun birliklerin eğitiminin sakin bir şekilde devam etmesini engellediğini dile getiren Mühlman, buna ek olarak okullardaki araç ve gereçlere ihtiyaç halinde el konulduğundan bahsetmektedir. Bunun yanı sıra II. Abdülhamid’in kendisini düşürmeye yönelik faaliyetlerin ortaya çıkabileceği gerekçesiyle subaylara rahat çalışma ortamı vermediğini ve gerçek silahlarla dahi tatbikat yapamadıklarını dile getiren⁹¹ Mühlman’ın bu sözlerine katılmak pek de mümkün değil. Zira II. Abdülhamid’in Goltz Paşa’nın çalışmalarını nasıl desteklediğini, sözleşmesi bitmesine rağmen iki defa uzatıldığını ve

---

⁸⁷Ulrich Trumpener, “Liman von Sanders and the German-Ottoman Alliance”, **Journal of Contemporary History**, C. 1, S.4, s.179-192.

⁸⁸Robert J. Kerner, “The Mission of Liman von Sanders III.”, **The Slavonic and East European Review**, C. 6, S. 18, Mart 1928, s. 543-560.

⁸⁹Robert J. Kerner, “The Missipon of Liman von Sanders IV””, **The Slavonic and East European Review**, C. 7, S. 19, Haziran 1928, s. 90-112.

⁹⁰James Madison McGarity, **a.g.t.**, s.75.

⁹¹Carl Mühlman, **İmparatorluğun Sonu 1914**, Çev. Kadir Kon, Timaş yayınları, İstanbul 2014,s.13.

Goltz Paşa'nın da Alman Ordusu'nda asla sahip olamadığı saygınlığa Osmanlı Devleti bünyesinde verdiği hizmet esnasında sahip olduğu Goltz Dönemi'nde ayrıntısıyla bahsedildi.

Liman von Sanders'in Haziran 1913'te İstanbul'a gitmeyi kabul etmesinin ardından, Liman von Sanders Askeri Heyeti'nin görev ve yetkileri Ekim 1913'te Osmanlı ve Alman yöneticileri arasında imzalanan mukavele ile belirlendi. Ekim 1913 tarihli mukavelenamenin ana hatları şu şekildedir:

1. General Limon von Sanders beş sene müddetle bu heyetin ve 1. Kolordu'nun Kumandanı olarak görev yapacaktır.
2. Aynı zamanda Askeri Şura azası da olan Sanders; inzibat, terfi, mükâfat, tecziye, ıslahat, tensikat, talim, terbiye, teçhizat, elbise, levazım, iaşe, sıhhiye, baytar, kurs, seferberlik, istihkâm, istatistik, demiryolları hududu meselesi, telefon, telgraf, nakliye ve diğer birçok alanda söz sahibi olma hakkına sahip olacaktır.
3. Bunların yanı sıra askeri okullar ile Osmanlı Ordusu'nda vazife gören bütün subayların amiri konumunda olacaktır.
4. Beş sene boyunca Osmanlı Ordusu'nda gerekli görülen yabancı devlet subaylarının celb ve tayin işlemleri de bizzat Liman Paşa'ya ait olacaktır.
5. General Liman von Sanders'in makamı Harbiye Nazırından sonra olacaktır.
6. Harbiye Nazırı'nın bilgisi dâhilinde birlikleri, istihkâmları, demiryolları ve ulaşımı teftiş etme hakkına sahip olacaktır.
7. Kontrata göre gönderilecek subayların sayısı 42 olarak belirlenmiştir ve bunlar çoğunlukla binbaşı ve yüzbaşı rütbesinde olacaklardır.
8. Osmanlı Ordu-yu Hümayunu'nda görevlendirilecek lüzumlu yabancı subaylar konusunda, beş yıllık anlaşma süresince yalnızca Birinci Ferik General Liman von Sanders yetkilidir. Bu subayların kullanımının belirlenmesi ve görevden uzaklaştırılması kendisinin yetkisindedir. Farklı yerli rütbelere göre düzenlenmiş aylık maaşlar şu şekilde olacaktır:
Üsteğmen: 40 Türk Lirası
Yüzbaşı: 60 Türk Lirası
Binbaşı: 80 Türk Lirası
Yarbay ve Albaylar: 100 Türk Lirası
Generaller: 125 Türk Lirası.
9. Burada adı geçen görevlilere, bu maaşlardan ayrı olarak Osmanlı Devleti'ndeki rütbelere göre erzak ve tayin verilecektir.
10. Yol masrafları için ise antlaşmanın imzalanmasında ve de bitimince dönüş masrafları için bekâr görevliler için bir aylık maaş evli görevliler için ise ikişer aylık maaş verilecektir.
11. Birinci Ferik Liman von Sanders için aylık 275 Türk Lirası (pfund) maaş tespit edilmiş olup bunun içinde erzak ve tayin yanında seyahatlerdeki gidiş-geliş masrafları da yer almaktadır. Yukarıdaki ücretler için Sanders'a bir bankada yıllık 50.000 Türk Lirası tutarında kredi açılacak olup, erzak ve tayinler bundan ayrı olarak generale verilecektir. Her sene sonunda bir hesap düzenlemesi yapılacaktır. Söz konusu meblağ aşılmayacaktır. Şayet yılsonunda söz konusu paradan artakalan olursa bu para Harbiye Nezareti'ne aktarılacaktır. Tüm bunların dışında Liman von Sanders Askeri Heyet'in ihtiyaçlarının

karşılanması için ilave olarak, yıllık bir milyon mark tutarında meblağ ayrılacak, bundan önce gelen heyetler için bu meblağ otuz bin marktan daha azdı.⁹²

12. General Liman von Sanders görevi esnasında kaza ve yaralanma durumuna maruz kalırsa Osmanlı Ordusu'ndaki görevini bırakmak durumunda olup, kendisine emeklilik yerine bir yıllık maaş tutarında 3.300 Türk Lirası tazminat ödenecektir. Böyle bir kazanın akabinde veya altı içinde bir ölüm durumu ortaya çıkarsa 3.000 lira yerine 4.950 lira dul karısına ve çocuklarına ödenecektir.

13. Alman Ordusu'nun Avrupa'da bir muharebeye katılması durumunda ise, Almanya Sanders Heyeti'nin mukavelesini feshettirebilecektir.⁹³

Mukavele metninde görüldüğü üzere Askeri Misyon'un faaliyetleri sadece askeri olacaktı. Bunun yanı sıra oldukça geniş yetkilere sahip olan Liman von Sanders'i huzuruna çağırarak Kayzer şunları söyledi: "Jön Türklerin ve eski Türklerin iktidarda olması sizi alakadar etmemelidir. Sizin yapacağınız sadece ordu ile ilgilenmek olacaktır."⁹⁴"Türk subay ve zümrelerini de siyasetten uzak tutun, siyaset ile uğraşmak onların en büyük hatasıdır."⁹⁵

Liman von Sanders'in mukavele gereği, Alman Askeri Heyeti'nin Başkanlığı üstlenmesinin yanı sıra İstanbul'da bulunan 1. Kolordu'nun Kumandanlığını da üzerine alması dış politikada ciddi tepkilere neden oldu. Bu bağlamda ilk tepki Rusya'dan geldi.⁹⁶ Rusya'nın itirazları şu noktalarda toplanmaktaydı: İstanbul'daki Kolordu Komutanı aynı zamanda İstanbul'un muhafızı ve Karadeniz Boğazı'ndaki istihkâmlarında amiridir. Buna göre boğazlar fiilen Almanya'ya tâbi oldu demektir. Rusya'nın ikinci tepkisi ise Sanders'in sıkıyönetim zamanında asayişten de sorumlu olmasına idi. Bu maddeye göre İstanbul'daki elçiler bundan böyle bir Alman Generalin komutanlık ve asayişini temin ettiği bir kentte yaşayacak ve görevlerini icra edeceklerdi. Tüm bunların dışında Rusya'nın asıl endişesi; Almanya'nın İstanbul üzerinde bu kadar önemli haklar elde etmesi ileride bir muhtemel paylaşımında Almanların İstanbul üzerinde hak iddia edecek konuma gelmesine idi.⁹⁷Rusya'nın diplomatik ve askeri yaptırımlar tehdidinde bulunması ve olaya İngiltere ve

⁹²Robert J. Kerner, "The Mission of Liman von Sanders I. Its Origin" **The Slavonic Review**, C. 6, S.16. , Haziran 1927, s. 12-27.

⁹³Yılmaz, **a.g.e.** , s.46-47. ; Mühlman, **a.g.e.** , s.158-163.

⁹⁴Ulrich Trumpener, **a.g.m.** , s.179-192.

⁹⁵Liman von Sanders, **Türkiye'de Beş Yıl**, Çev. Eşref Bengi Özbilen, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2014, s.9.

⁹⁶Robert J. Kerner, "The Mission of Liman von Sanders II. The Crisis", **The Slavonic Review**, C. 6, S. 17, Aralık 1927, s. 344-363.

⁹⁷Yusuf hikmet Bayur, **Türk İnkılâbı Tarihi**, C.II. , Ks.III. , TTK. Basımevi, Ankara 1983, s. 276-291. ;Ulrich Trumpener, **a.g.m.** , s.179-192.

Fransa'nın da dâhil olması sebebiyle diplomatik kriz daha fazla büyümeden Liman Paşa Mareşalliğe terfi ettirilerek Kolordu Kumandanlığından alındı ve Genel Müfettiş yapıldı.⁹⁸

Yasal bir düzenleme ile Osmanlı Ordusu içerisinde ayrı bir birim olarak çalışan Liman von Sanders Alman Askeri Heyeti'nin mevcudu başlangıçta kırk iki kişi olmasına karşın ilerleyen dönemlerde bu sayı yetmiş bire ulaştı. Birinci Dünya Savaşı esnasında da Askeri Heyet'e katılım artarak devam etti.

Başlangıçta ki yetmiş bir kişilik çoğunluğu yüzbaşı ve binbaşı rütbesine sahip Liman von Sanders Askeri Heyeti'nde bulunan subayların isimleri ve görevleri şu şekildedir:⁹⁹

Tablo 2: Alman Askeri Heyeti, İstanbul, 2 Ağustos 1914

Rütbe ve İsim	Barış Zamanı Görevi	Savaş Zamanı Görev
1.Mareşal Liman von Sanders	Alman Askeri Heyet Başkanı	1'nci Ordu Komutanı
2. Korgeneral Bronsart v. Schellendorf	Kurmay Başkanı Yardımcısı	Genel Kurmay II'nci Başkanı
3. General Posseldt	Ağır Topçu Müfettişi	-
4. General Weber	Piyade ve İstihkâm Birlikleri Müfettişi	Türk Ordusu Emrinde
5. Albay Beck	Askeri Okullar Genel Müfettişi	Alman Askeri Yardım Kurulu Emrinde
6. Albay Trommer	10'ncü Tümen Komutanı	-
7. Albay Weidtmann	Halep Depo Komutanı ve Kurmay Subayı	Türk Ordusu Emrinde
8. Albay Heuck	13'ncü Tümen Komutanı	-
9. Albay v. Sodenstern	Haif Silah Piyade Okulu Komutanı	5'nci Tümen Komutanı
10. Albay Nicolai	3'ncü Tümen Komutanı	-
11.Albayv. Frankenberg ve Proschlitz	1'nci Ordu Kurmay Başkanı	2'nci Ordu Kurmay Başkanı
12.Hans Kannengiesser	Savaş Bakanlığı Genel Müfettişi	-
13. Albay Bischof	Ordu Hizmet Birlikleri Genel Müfettişi	Türk Ana Karargâhına General
14. Yarbay v. Legat	Askeri Akademi Komutanı	5'nci Kolordu Kurmay Başkanı
15. Yarbay Schlee	Sahra Topçuları Genel Müfettişi	-
16. Yarbay Wehrle	Ağır topçu Komutanı	Alman Askeri Yardım Kurulu Emrinde
17. Yarbay Frh. Kress von Kreststein	Savaş Bkn. Kara Blm. Kurmay Başkanı	Türk Genel Kurmay Hareket Başkanı
18. Yarbay Potschermik	Nakliye Birlikleri Müfettişi	1'nci Ordu Karargâhı Emrinde

⁹⁸Yılmaz, a.g.e. , 49.

⁹⁹A.g.e. , s. 49.

19. Yarbay Strange	8'nci Piyade Alay Komutanı	-
20. Yarbay Count v. Hopffgarten	Süvari Birlikleri Müfettişi	Alman Yardım Kurulu Emrinde
21. Yarbay Perrinet v. Thauvenay	Genelkurmay II'nci Bölüm Şefi	2'nci Kolordu Kurmay Başkanı
22. Yarbay Albrecht	6'nci Kolordu Kurmay Başkanı	-
23. Yarbay v. Feldmann	Genelkurmay III'ncü Bölüm Şefi	1'nci Ordu Kurmay Başkanı
24. Yarbay Guse	10'ncü Kol. Kurmay Baş.	3'ncü Ordu Kur. Başkanı
25. Yarbay Lauffer	Süvari Okul Komutanı	2'nci Kolordu İstihbarat Başkanı
26. Yarbay Kristen	1'nci Süvari Alay Komutanı	Süvari Tugay Komutanı
27. Yarbay Böttcrich	Genelkurmay 4'ncü Bölüm Şefi	Ordu Lojistik Birlikleri Yönetim
28. Binbaşı v. Frese	Harp Okulu Öğretmeni	1'nci Ordu Karargâh Komutanı
29. Binbaşı Rabe	15'nci Piyade Alay Komutanı	-
30. Binbaşı Binhold	3'ncü Sahra Topçu Alay Komutanı	-
31. Binbaşı Wilhelmi	Modern Sahra Topçu Alay Komutanı	1'nci Ordu Ağır Topçu Komutanı
32. Binbaşı Stange	Çanakkale Topçu Komutanı	General Weber Emrinde
33. Binbaşı Vonberg	30'ncü Sahra Topçu Alay Komutanı	-
34. Binbaşı Schierholz	Eğitmen Kurmay Subay (Yedekte)	9'ncü Piyade Alay Komutanı
35. Binaşı Welsch	Süvari Okulunda Öğretmen	Süvari Tugayı Karargâhında Görevli
36. Binbaşı Endres	Genelkurmay 1'nci Bölüm Şefi	-
37. Binbaşı Hunger	28'nci Piyade Alay Komutanı	-
38. Binbaşı Eggert	Askeri Akademide Öğretmen	1'nci Kolordu Kurmay Başkanı
39. Binbaşı Effenert	1'nci Keşif Tabur Komutanı	-
40. Binbaşı v Staczewski	Çanakkale İstihkâmları Komutanı	General Weber Emrinde
41. Binbaşı Schroeder	1'nci Destek Tabur Komutanı	-
42. Binbaşı Prigge	Astsubay Süvari Okul Komutanı	Askeri Yardım Kurul Başkanı Yaveri

43. Binbaşı Lange	Askeri Akademide Öğretmen	10'ncu Kolordu Kurmay Başkanı
44. Binbaşı v. König	Alman Askeri Kurulu Karargâh Subayı	1'nci Ordu Komutanlığı Yaveri
45. Binbaşı Mühlmann	Askeri Kurul Başkanı Yaveri	-
46. Yüzbaşı Fischer	Genelkurmay Başkanı Emir Subayı	-
47. Yüzbaşı v.d. Hagen	Fiziki Eğitim Okul Komutanı	1'nci Kolordu İstihbarat Subayı
48. Yarbay Wrochem	Albay Kannengiesser'e Bağlı	-
49. Yüzbaşı Pohl	Piy. ve İsth. Müf. Emir Sb.	-
50. Yüzbaşı Gerlach	1'nci Keşif Tabur Komutanı	3'ncü Kolordu İstihbarat Subayı
51. Yüzbaşı Heibey	Sahra Ağır Topçu Bataryası Komutanı	4'ncü Kolordu İstihbarat Subayı
52. Yarbay Prof. Dr. Mayer	Savaş Sıhhiye Grubu İkinci Komutanı	1'nci Ordu Genel Cerrahı
53. Yüzbaşı Thieme	Veteriner Destek Birliği	1'nci Ordu Karargâhı
54. Yarbay Burchardi	Tıbbi Destek Grubu Emrinde	1'nci Ordu Tıbbi Destek Grubu Karargâhı
55. Binbaşı Dr. Huttner	Ordu Tıbbi Cihaz Müfettişi	1'nci Ordu Tıbbi Destek Grubu Kh.
56. Binbaşı Schuch	Savaş Karargâhı	-
57. Yüzbaşı Sterke	Tıbbi Destek Grubu	1'nci Ordu Tıbbi Destek Grubu Emrinde
58. Teğmen Meinke	Çanakkale İstihkâm Şubesi Emrinde	General Weber'in Emrinde
59. Teğmen Wels	Çanakkale İstihkâm Şubesi Emrinde	General Weber'in Emrinde
60. Teğmen Jaenicke	Çanakkale Topçusu Emrinde	General Weber'in Emrinde
61. Teğmen Meier	Çanakkale Topçusu Emrinde	General Weber'in Emrinde
62. Teğmen Brimberg	Tıbbi Destek Grubu Maaş Mutemedi	Tıbbi Destek Grubu Maaş Mutemedi
63. Albay Wagner	Genelkurmay 1'nci Kısım Büro Amiri	Genelkurmay İdari Kırım
64. Astsubay Hardt	Askeri Yardım Kurulu Sekreteri	1'nci Ordu Kh. Sekreteri
65. Sıhhiye Astsb. Westermeier	Tıbbi Bölüm Sekreteri	1'nci Ordu Cerrahi Bölümü
66. Astsubay Heiden	Topçu Alayı Acemi Er Eğitmeni	Topçu Eğitim Komutanlığı Emrinde
67. Astsubay Thiel	Modern Ağır Topçu Acemi Er Eğitmeni	Topçu Eğitim Komutanlığı Emrinde
68. Astsubay Mühlbauer	8'nci Piyade Alay Acemi Er Eğitmeni	Topçu Eğitim Komutanlığı Emrinde
69. Astsubay Mowitz	15'nci Alay Acemi Piyade Er Eğitmeni	Topçu Eğitim Komutanlığı Emrinde

70. Astsubay Kutter	Süvari Okulu Askeri At Harası Sorumlusu	Topçu Eğitim Komutanlığı Emrinde
71. Astsubay Bader	Gülhane Hastanesi Dispanserinde Görevli	Dr. Binbaşı Huttner Emrinde

Kaynak: Hans Kannengiesser Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman, Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015, s. 350-353.

1.6. Türk-Alman Askeri İttifak Görüşmeleri

Balkan Harbi'nden sonra, devletin bütün teşkilâtında olduğu gibi orduda da yeni bir düzenlemeye gidilmesi gerektiği acı tecrübeler ile anlaşıldı. İttihad ve Terakki Fırkası bir taraftan memleketin savunulmasını sağlayacak silahlı kuvvetleri düzenlemekle uğraşırken; bir taraftan da güvenliği sarsacak olaylara ve bunların kışkırtıcılarına önlem almak mecburiyetini hissetmeye başladı. Ancak bütün bunların halledilebilmesi için Harbiye Nezareti'nin başına güçlü, kudretli bir komutanın getirilmesi gerekiyordu. İttihad ve Terakki Fırkası üyeleri bu görev için uygun kişinin Kurmay Yarbay Enver Paşa olduğu üzerinde hem fikirdi. Bu sebepten Enver Paşa, ilk olarak olarak generalliğe terfi ettirildi, ardından Harbiye Nazırı yapıldı. Aralık 1913'te hükümette söz sahibi olma hakkı kazanan Enver Paşa, Harbiye Nazırı olmasıyla birlikte gücüne güç katarak her konuda tek yetkili kişi oldu.¹⁰⁰

Enver Paşa'nın tüm bu yetkileri elde etmesi bir anlamda Türk-Alman İttifakı'nın ortaya çıkmasında ve şekillenmesinde büyük rol oynadı. Öyle ki Enver Paşa Almanya ile ittifak antlaşması görüşmeleri yaparken dahi, bu görüşmelerden üç- dört kişi dışında kabine üyelerinden hiçkimsenin haberi dahi olmadı. Savaşın devamı sırasında da Enver Paşa, bütün siyasi kararları tek başına ya da Dâhiliye Nazırı Talat ve Mebusân Meclisi Başkanı Halil Bey ile görüşerek aldı.¹⁰¹

Almanya ile ittifak münasebeti bir anda olan bir şey değildi elbette. Osmanlı devlet adamları devletin varlığını koruyabilmek ümidiyle ayrı ayrı zaman dilimlerinde Avrupalı büyük devletlere başta İngiltere, Fransa olmak üzere Bulgaristan ve Yunanistan'a da ittifak tekliflerinde bulundu ve her defasında bu devletlerden red cevabı aldı. Bu teklif İngiltere'ye gittiğinde İngiltere, Osmanlı Devleti'nin Üçlü İtilafa dâhil olabilmesi için tek başına hareket edemeyeceğini Fransa'nın ve Rusya'nın onay vermeyeceği bir duruma kendilerinin de onay vermeyeceğini; ancak Osmanlı Devleti'nin savaş esnasında tam bağımsızlık göstermesi durumunda Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğüne saygı

¹⁰⁰Yılmaz, a.g.e. ,s.55.

¹⁰¹Türkgeldi Ali Fuat, **Görüp İşittiklerim**, TTK, Ankara 1951, s.111-114.

duyacaklarını belirtiyordu. Cavit Bey aracılığıyla Fransa'ya yapılan ittifak teklifi ise, Fransa'nın Osmanlı Devleti'nin bekasını değil kendi menfaatlerini düşündüğü için bu ittifak girişimleri de sonuçsuz kaldı. Bulgaristan'a yapılan ittifak teşebbüsleri 1913 yılında Osmanlı-Bulgar barış müzakereleri sırasında başlamış Birinci Dünya Savaşı çıkana kadar devam etti. Ancak Bulgarlar ittifak antlaşmasını Birinci Dünya Savaşı içerisinde dahi imzalamadılar ve devamlı olarak Osmanlı Devleti'nden toprak koparmak fikrini benimsediler. İttihat ve Terakki'nin Yunanistan'ı milli düşman saymasına karşın Almanya'nın arabulucuğu ile Yunanistan ile de bir ittifak görüşmesi yaşandı. Almanya, Yunanistan'ın adalar üzerindeki Osmanlı hâkimiyetini tanıması durumunda Osmanlı-Yunanistan arasında bir ittifak antlaşması yapılması taraftarıydı. Ancak söze dayanan bir taviz karşılığında Balkanlar'da saldırıya uğrayacak Yunanistan ile bir antlaşma yapmak Cavit Bey'e göre uygun değildi. Müzakerelere bir müddet devam edilmesine karşın Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle bu girişim de sonuçsuz kaldı.¹⁰² Yapılan bütün bu ittifak teşebbüslerinden bir netice alınamaması ve gelişen siyasi olaylar Osmanlı devlet adamlarının Almanya ile yakınlaşmasına neden oldu. O zamanki devlet adamlarının hatıraları incelendiği zaman Almanya ile yapılan ittifakın sebebi daha net bir şekilde görülebilir. Talat Paşa hatıratında Almanya ile yapılması planlanan ittifak hususunda şunları söylemektedir: "Türkiye'nin varlığı koruyabilmesi için Almanya ile ittifak yapması gerekmektedir. Türkiye; ancak bilim, sanat, ticaret, sanayi ve ekonomik anlamda böylesine ilerlemiş bir devlet sayesinde kendi varlığını devam ettirebilir gelişmesini sağlayabilirdi."¹⁰³

Sadrazam Said Halim Paşa Padişahın başkâtibi Ali Fuat Türkgeldi'yi görüşmeye davet ettiğinde de aynı mesele üzerinde durur ve ona durumun ciddiyetini şu sözlerle izah eder:

"...Başımıza gelen mağlubiyetler üzerine bir müttefik bulmak için her tarafa başvurduğumuz hatta Yunan devletlerine kadar müracaat ettiğimiz halde muvaffak olamadık. Şimdi İttifak-ı Müsellese dâhil olmak için bir fırsat zuhur etti. Bu devletin istikbalini kurtaracaktır. Almanlar ile bir ittifak-ı tedafüi müzakeresine girişmek için ruhsatname tanzimi muktezidir..."¹⁰⁴

Sadrazam bunları söyledikten sonra derhal bir ruhsatname yazdırır ve bunu onay için padişaha gönderir. Başkâtip ruhsatnameyi sultan Mehmed Reşad'a sunup onaylattıktan sonra tekrar Said Halim Paşa'ya iade eder.

---

¹⁰²Yılmaz, **a.g.e.** , s.14-16.

¹⁰³Talat Paşa, **Hatıralarım ve Anılarım**, Kaynak Yayınları, İstanbul 2009, s.32.

¹⁰⁴Türkgeldi, **A.g.e.** , s. 114.

Bu ruhsatnamenin metni ise şöyledir: “Rusya Devleti’nin tecavüzat-ı muhtemelesine karşı Almanya ile tadafüi bir ittifak akdine Sadrazam ve Hariciye nâzırımız Mehmed Said Paşa mezundur, 12 Temmuz 1330” “Mehmed Reşad”¹⁰⁵

Ali Fuat Türkgeldi, bu ittifak metninin etraflı olmadığını, birkaç maddeden ibaret olduğunu ve bu sebeple daha etraflı bir mukavelâname yapılması gerekli görüldüğünden Sadrazam Said Paşa’ya yetki verildiğini ifade etmektedir.¹⁰⁶

Osmanlı Devleti, Almanlara ilk ittifak teklifini 1913 yılı Ekim ayında yaptığında bu teklif reddedilmeyerek açık bir kapı bırakıldı. Bir anlamda Almanlar “ne olur ne olmaz” düşüncesinden hareketle Osmanlı Devleti’ne karşı oyalama politikası gütmeye başladı. Onlar için Türkiye riskli bir müttefik adayıydı. Liman von Sanders göreve başladıktan kısa bir süre sonra Alman Genelkurmay Başkanı Orgeneral von Moltke meslektaşısı Avusturyalı General Conrad von Hötzendorf’a Türkiye ile ilgili olarak şu ifadeleri kullanmıştır:

“...Türkiye askeri bakımdan sıfırdır. Askeri Heyetimizin raporları bunun açık bir göstergesi. Daha evvel Türkiye için “Hasta Adam” tabiri kullanılıyordu. Artık “Ölen Adam” tabiri kullanmak hiç de yanlış olmaz. Çünkü artık yaşam gücü kalmamış kurtarılması olanaksız bir can çekişmesi halinde bulunuyor. Askeri Heyetimiz bir anlamda şifasız bir hastanın ölüm döşeği başında bekleyen doktorlar heyetine benziyor...”

Yine aynı tarihlerde Moltke bir muhtırasında, Türkiye’yi Üçlü İttifak’a dâhil etmenin Almanya’nın yararına olmayacağını ifade ediyordu. I. Dünya Savaşı’nın başlamasına çok az bir zaman kala bile Almanlar’ın Türkiye hakkındaki görüşleri olumsuzdu. Alman büyükelçisi Hans von Wangenheim’in 18 Haziran 1914’te İstanbul’dan Almanya’ya çektiği telgrafta ise Türkiye hakkında yine benzer olumsuz ifadeler yer alıyordu. Osmanlı Hükümeti’ni asla müttefik rolüne layık görmeyen Wangeheim, bu hükümetin faydadan çok zarar getireceğini savunuyordu.¹⁰⁷

1914 yılı Temmuz ayı ortalarına kadar Türkiye konusundaki fikirleri olumsuz olan Almanya birden gelişen dünya krizi karşısında Osmanlı Devleti hakkındaki tutumunu yeniden gözden geçirmeye başladı. Bu esnada Berlin’e giden telgraflarda Alman Askeri Heyeti’nin gözle görülür başarıları dile getiriliyordu. Alman Büyükelçisi Morgenthau Askeri Heyet’in çalışmalarını şu şekilde yazmıştı:

“...Ve şimdi birkaç aydan beri gözlerimizin önünde Türk Ordusu’nun nasıl tamamen Almanya’nın kontrolü altında olduğunun görüntüsü var. Alman subayları birliklere her gün talim yaptırıyorlar, artık emin olduğum üzere bunlar yaklaşmakta olan harbe hazırlık mahiyetinde. Geçen altı ay içerisinde Türk Ordusu’nun tamamen Prusyalılaştığını gördük. Ocak ayında disiplinsiz bir sürü olan askerler şimdi kaz adımıyla resmigeçit yaptılar; bütün

¹⁰⁵Yılmaz, **A.g.e.**, s. 58.

¹⁰⁶Türkgeldi, **A.g.e.**, s.114-115.

¹⁰⁷Hayati Aktaş, **Türk Alman Askeri İlişkileri (1913-1918)**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya 1994, s.62-63.

askerler Almanlarınkine benzer yeşile çalan gri renk üniforma giymiş, hatta Almanlar'ın sivri tepeli miğferine benzeyen tepelikli bir serpuş takmışlardı. Alman subaylar bu gösteriden aklın almayacağı kadar gurur duyuyorlardı. Türk askerlerinin muntazam giyimli, iyi yürüyen ve mükemmel manevra yapan askerlere dönüşmesi gerçekten kayda değer bir başarıydı...¹⁰⁸

Almanya için önemli olan aslında Osmanlı Devleti'nin savaşa katılmasından ziyade bu savaşa ne kadar dayanabileceğiydi. Osmanlı Devleti, Almanya'nın düşmanlarına karşı iyi bir rakip olabilirdi belki; ancak Almanları düşündüren en önemli mesele; Osmanlı Devleti'nin dağılma tehlikesiydi. Diğer taraftan Almanya, Osmanlı Devleti'ni reddederse onu bir anlamda düşman devletlerin kucağına teslim etmiş olacaktı. Bunun üzerine Osmanlı Devleti hakkında son kararı vermek üzere Aralık 1913 'ten beri İstanbul'da bulunan Askeri Misyon Heyeti'nin başında bulunan Limon von Sanders'e telgraf gönderen Alman İmparatoru, Ruslara karşı Osmanlı Ordusu'nun dayanma gücünün tespit edilmesini istedi. Eğer Osmanlı Ordusu'ndaki gidişat olumlu ise anlaşmanın imzalanması yetkisini verdi.¹⁰⁹ Ancak Büyükelçilikle Askeri Heyet arasında yaşanan gerginlikler sebebiyle bundan sonraki kararlarda, siyasi gelişmelerde Askeri Heyet'in devre dışı bırakıldığını Sanders bizzat ifade etmektedir.¹¹⁰

Wangeheim'in, Sadrazam Said Halim Paşa ile görüşüp fikir birliğine varmasının ardından 28 Temmuz 1914'te Osmanlı Hükümeti'nin nasıl bir ittifak istediği Almanlara bildirildi. Wangeheim aracılığıyla Almanya'ya bildirilen İttifak teklifi II. Wilhelm tarafından olumlu karşılandı. Beş maddelik ittifak teklifi ise şu şekildeydi:

1. Her iki taraf Avusturya- Sırbistan ihtilafında tamamıyla tarafsız kalacaklardır.
2. Eğer Rusya savaşa katılır ve Almanya da savaşa iştirak ederse, Osmanlı Devleti de Almanya'nın yanında savaşa katılacaktır.
3. Savaş çıkarsa Almanya Askeri Heyeti Türkiye'de bırakılacaktır.
4. Osmanlı Devleti, Başkumandanlığın fiilen Askeri Heyet tarafından yapılmasını temin eder.
5. Almanya, Osmanlı Devleti'ni Rusya'ya karşı koruyacaktır.
6. Bu antlaşma Avusturya-Sırbistan harbi boyunca ve ondan çıkacak ihtilafların müddetince muteber olacaktır. Eğer bu ihtilaf yüzünden Almanya ile Rusya arasında bir harp çıkmazsa antlaşma kendiliğinden hükümsüz sayılacaktır.¹¹¹

Yukarıdaki 3. Madde Enver Paşa'nın gayreti sonucu şu şekilde değiştirildi. "Harp durumunda Almanya Askeri Heyeti Türkiye'nin emrine bırakılacaktır. Osmanlı Devleti Başkumandanlığın esas olarak Askeri Heyet tarafından icrasını temin eder."¹¹²

¹⁰⁸Klaus Wolf, **Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı**, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2014, s.64-65.

¹⁰⁹Yılmaz, **a.g.e.**, s.60.

¹¹⁰Sanders, **a.g.e.**, s.37.

¹¹¹Yusuf hikmet Bayur, **Türk İnkılabı Tarihi**, C.II. , Ks.IV. , TTK. Basımevi, Ankara 1983, s.639-640.; Mustafa Aksakal, **Harb-i Umumi Eşiğinde Osmanlı Devleti Son Savaşa Nasıl Girdi**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010, s.115.

¹¹²Yılmaz, **a.g.e.**, s.62.

Sadrızam, yukarıda belirtilen maddelerin ilk dört maddesini kabul ettiğini beşinci maddenin kabulünün ise gayri mümkün olduğunu bildirdi ve yapılan ittifakın 1918 yılına kadar geçerli olması kararlaştırıldı.¹¹³ Ancak Almanya ile görüşmeler devam ederken Maliye Nazırı Cavit Bey ve Bahriye Nazırı Cemal Paşa'nın İtilaf Devletleri'nin yanında yer almak için gayret gösterdiklerini de eklemek gerekir. Hatta bu fikir ayrılığı sebebiyle Türk-Alman ittifakı Cemal Paşa ve Cavit Bey'den gizli tutuldu.¹¹⁴ Antlaşma şartları kabul edildikten sonra taraflar Ağustos 1914 tarihinde gizli savunma ittifakı antlaşması imzaladı.¹¹⁵

1.6.1. Ağustos Tarihli Türk-Alman İttifak Antlaşması ve Sonuçları

Birinci Dünya Savaşı başladığında, Osmanlı Devleti Trablusgarp ve Balkan Savaşları'ndan yeni çıkmıştı. Osmanlı Devleti bu savaşta uğradığı yenilgiler sonucu önemli miktarda toprak ve güç kaybetti ve çeşitli sorunlarla karşı karşıya kaldı. Siyasi arenada yeniden güç kazanmak isteyen Osmanlı Devleti bir yandan ordu ve donanmada yeni düzenlemeler yaparken; bir yandan da siyasi yalnızlıktan kurtulmak için diplomatik girişimlerde bulunuyordu. 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında Almanya ile yakın ilişkiler kurmasına karşın Bosna Hersek Sorunu ve Trablusgarp Savaşı Almanya'nın dostane ilişkiler kurduğu Avusturya ve İtalya tarafından çıkarıldı. Osmanlı Devleti bu sorunlar ile uğraşırken Almanya'nın hiçbir müdahalede bulunmaması Osmanlı Devleti'ni ittifak arayışında ilk olarak İtilaf Devletleri Bloku'na itti. Fakat İngiltere ve Fransa Osmanlı Devleti'nin yıkılmasını yakın gördükleri için bu devletin yükünü savaşa taşımayı uygun görmediler. Bu durum karşısında yalnızlıktan kurtulmak isteyen Osmanlı Devleti, Almanya ile daha çok yakınlaşmaya başladı. Zaten İttihad ve Terakki Yönetimi'nin üyelerinden Harbiye Nazırı Enver Paşa, Dâhiliye Nazırı Talât Paşa ve Sadrızam Said Halim Paşa, Almanlardan yana olup, Üçlü İttifak'ın yanında yer almak istiyorlardı. Bunun neticesi olarak 27 Temmuz 1914'te İstanbul'da görüşmeler başladı. 2 Ağustos 1914 'te de Sadrızam Said Halim Paşa ile Almanya'nın İstanbul Büyükelçisi Baron von Wangenheim arasında, Türk-Alman İttifak Antlaşması imzalandı.¹¹⁶ Bu Antlaşma ile Osmanlı Devleti

¹¹³Bayur, a.g.e. , s.640-642.

¹¹⁴Yılmaz, a.g.e. , s.62.

¹¹⁵Ulrich Trumpener, **Germany and the Ottoman Empire 1914-1918**, Princeton University Press, New Jersey 1968, s.21.; Her ne kadar Osmanlı Devleti ile Almanya arasında gizli bir ittifak antlaşması imzalanca da Osmanlı ülkesinde ki Alman yatırımı hâlâ Fransa'nın yatırımından az idi. 1914 yılı itibarıyla Fransa, Osmanlı topraklarında yaklaşık 900 milyon franklık bir yatırım yaparken, Almanya 500-600 milyon franklık bir yatırım yaptı. Almanya'nın bu yatırımın büyük bir kısmı ise Bağdat demiryolu bağlantısı için kullanılmaktaydı. Bkz. Ulrich Trumpener, a.g.e. , s.10-11.

¹¹⁶Rıfat Uçarol, **Siyasi Tarih (1789-1994)**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995, s. 486-487. ; Robert J. Kerner, a.g.m. , s. 12-27.

bir oldubitti ile Birinci Dünya Savaşı'na sürüklendi.¹¹⁷ Söz konusu antlaşmanın metni aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

- 1.Bu iki güç, hâlihazırda Avusturya-Sırbistan arasındaki çatışmada kat'i bir tarafsızlık izlemeye karar vermişlerdir.
- 2.Rusya, etkin askeri müdahalelerde bulunur ve bu durum Almanya için Avusturya ve Macaristan ile ittifak nedeni oluşturursa, bu ittifak nedeni Türkiye içinde geçerli olacaktır.
- 3.Harp durumunda Alman Askeri Heyeti Türkiye'nin emrine verilecektir. Öte yandan Türkiye Ekselansları Harbiye Nazırı ve Ekselansları Askeri Heyet Başkanı'nın birlikte vardıkları antlaşmaya uygun olarak, yukarıda sözü edilen Askeri Heyet'e Ordunun (Türk Ordusu) genel yönetim konusunda gerçek bir etkinlik sağlayacaktır.
- 4.Almanya, Osmanlı arazisi Rusya tarafından tehdit altına düştüğü takdirde icap ederse Osmanlı topraklarını silahlı olarak muhafazayı taahhüt eder.
- 5.Her iki İmparatorluğu da hâlihazırdaki anlaşmazlıklardan doğabilecek uluslararası çatışmalarda korumak amacıyla yapılan bu antlaşma, yukarıda adı geçen yetkililerce imzalanmasını müteakiben yürürlüğe girecek ve karşılıklı vecibelerle 31 Aralık 1918'e kadar yürürlükte kalacaktır.
- 6.Bu antlaşma, yukarıda belirlenen tarihten altı ay öncesine kadar taraflardan biri tarafından iptal edilmezse beş yıllık yeni bir dönem daha yürürlükte kalacaktır.
- 7.Bu belge, Majesteleri Osmanlı Sultanı ve Majesteleri Almanya İmparatoru, Prusya Kralı tarafından tasdik edilecek ve tasdiknameler imza tarihinden itibaren bir ay zarfında karşılıklı teati edilecektir.

Bu antlaşma gizli kalacak; ancak iki yüksek tarafın muvafakatı ile kamuoyuna açıklanabilecektir.¹¹⁸

İlk olarak bu ittifak antlaşmasının 3. maddesi ile Osmanlı Ordusu'nu doğrudan Alman Genelkurmayına bağlanıyordu.¹¹⁹ Bunun yanı sıra 1914 yılı ortalarında Avrupa'da İttifak ve İtilaf Blokları arasındaki savaş o kadar şiddetlenmişti ki, çıkabilecek bir sıcak çatışmanın boyutlarını tahmin etmek çok da zor değildi. Almanya ve Rusya arasında çıkabilecek bir çatışma blokların diğer üyelerini özellikle de Osmanlı Devleti'ni imzalanmış olduğu ittifak antlaşmasının ikinci maddesi gereğince topyekûn savaşın içine sürükleyecekti.¹²⁰

1 Ağustos 1914'te Rusya'ya savaş ilan eden Almanya, 2 Ağustos 1914'te Osmanlı Devleti ile ittifak antlaşması imzaladı.¹²¹ Bir anlamda bu anlaşma imzalanırken Osmanlı Devleti, çoktan savaşın bir paraçası olmuş, gereğinden fazla ağır sorumluluklar yüklenmişti.¹²²

2 Ağustos 1914 tarihli Alman-Türk İttifakı daha imza aşamasındayken birbiri ardına meydana gelen olaylar nedeniyle tarafların beklentilerini karşılamayacak duruma geldi.

¹¹⁷Lothar Rathmann, **a.g.e.** , s.13.

¹¹⁸Yılmaz, **a.g.e.** , s.65.66. ; Kazım Karabekir, **Birinci Dünya Savaşı Anıları**, YKY, İstanbul 2011, s.51.

¹¹⁹Lothar Rathmann, **a.g.e.** , s.13.

¹²⁰Aktaş, **a.g.t.** , s.71-72.

¹²¹Ulrich Trumpener, "German Military Aid to Turkey in 1914: An Historical Re-Evaluation", **The Journal of Modern History**, C. 32, S.II, Haziran 1960, s.145-149.

¹²²Yılmaz, **a.g.e.** , s.68.

İttifak, sadece bir Rus saldırısı karşısında karşılıklı silahlı destek sözü veriyordu. Diğer bir ifadeyle antlaşma yalnızca doğudaki ortak komşuya karşı yönelmiş bir savunma ittifakıydı. Ancak Avrupa'daki genel savaş durumunda her iki tarafın sorumluluklarını göz önünde bulundurmuyordu. Antlaşma gereğince Türkiye'nin Ruslara savaş ilan etmesi durumunda İngiltere ve Fransa'nın savaş ilanlarını kendisine çekmesi kaçınılmazdı. Böyle bir durumun meydana gelmesi durumunda Almanya'nın Türkiye'ye ne kadar yardım edebileceği tam olarak belli değildi. Bu bağlamda Almanlarla yapılan 2 Ağustos tarihli antlaşmasının ötesinde daha kapsamlı bir antlaşmanın yapılması gereği ortaya çıktı. Bunun üzerine 11 Ocak 1915'te taraflar yeni bir ittifak antlaşması yaptı.¹²³

1.6.2. 11 Ocak 1915 Tarihli İttifak Antlaşması

Sözleşmeyi yapan iki devletten birinin Rusya, Fransa ve İngiltere'nin veya en az iki Balkan Devletinin oluşturduğu bir koalisyona maruz kalırsa, taraflar ihtiyaca göre tüm askeri güçleriyle birbirlerinin güvenliklerini karşılıklı olarak koruyacaklarının sözünü verirler.

- 1.Mevcut anlaşma imza atıldığı tarihten itibaren yürürlüğe girecek ve 8 Temmuz 1920'ye kadar geçerli olacaktır.
- 2.Bahsi geçen tarihten bir sene önce taraflardan biri anlaşmayı feshetmedikçe, mevcut antlaşma yeni bir altı yıllık dönem için diğer bir ifadeyle 8 Temmuz 1926'ya kadar yürürlükte kalacaktır.
- 3.Sözleşme yapan iki taraf barış yeniden tahsis edilir edilmez, deniz ve kara ordularının ortak harekâtlarının şartlarını ve sınırlarını düzenleme konusunda hususi bir askeri mutabakatı sonuca bağlama haklarını saklı tutarlar.
- 4.Mevcut belge Majesteleri Almanya İmparatoru, Prusya Kralı ve Osmanlı İmparatoru tarafından tasdik edilecek ve tasdikler imza tarihinden itibaren iki aylık bir mühlet içinde takas edilecektir. Mevcut antlaşma gizli kalacaktır.¹²⁴

Yukarıdaki hususlar üzerine tam yetkili iki temsilci Wangenheim ve Said Halim Paşa hâlihazırdaki bu antlaşmayı imzaladılar ve üzerine mühürlerini bastılar.

Bu antlaşmalara ek olarak taraflar 28 Eylül 1916'da tamamlayıcı bir başka antlaşmaya imza attılar.

1.6.3. 28 Eylül 1916 Alman-Türk Ek İttifak Antlaşması

Savaşın ilerleyen yıllarında mevcut savaşa son verecek iki devletin yöneticileri ittifak ilişkilerinin daha sıkı hale gelmesi ve aynı zamanda barış ihtimalleri üzerine aşağıdaki düzenlemeleri yapmışlardır:

- 1.Alman İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu, ortak bir amacın gerçekleşmesi için tüm imkânlarıyla savaşıyorlar ve elde edilecek bir barış için büyük bir özveri ile çaba gösteriyorlar.

¹²³Mühlman, **a.g.e.** , s.85.86. ; Aksakal, **a.g.e.** , s.178.

¹²⁴Mühlman, **a.g.e.** , s. 173-175.

- 2.Alman İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu, iki ülke topraklarının bir kısmı düşman işgalinde bulunduğu süre boyunca anlaşmanın şartlarını yerine getireceklerini taahhüt ederler. Toprağı işgal altına bulunan devletin rızası olmadan barışa gidilemez.
- 3.Sözleşmeyi yapan iki taraf, düşman devletlerle ayrı olarak anlaşmaya girmeyeceklerini söz verirler.
- 4.Mevcut antlaşmada gizli tutulacaktır.
- 5.Mevcut antlaşma imza atıldığından itibaren yürürlüğe girecek ve 11 Ocak tarihli antlaşmanın tamamlayıcısı olacaktır.

Yukarıdaki hususlar üzerine tam yetkili iki temsilci, Devlet Bakanı ve Hariciye Nezareti Müsteşarı Mösyö de Jagov ile Hariciye Nazırı Halil Bey hâlihazırdaki bu antlaşmayı imzaladılar ve üzerine mühürlerini bastılar.¹²⁵

1.7. Tarafların İttifaktan Beklentileri

Almanya'nın Ordusu'nun örgüt yapısı, mobilizasyon kabiliyeti, lojistik kuvveti, asker ve silah kalitesi ne kadar iyi olursa olsun; bir yandan sömürgelerinden güç alan İngiliz ve Fransız birliklerine, diğer yandan Rusya'nın baskısına uzun süre dayanması imkânsızdı. Almanya'nın bu dezavantajdan kurtulması için stratejisini mutlaka Avrupa'nın dışına yayması gerekiyordu. Bu bağlamda yeni açılımlara elverişli politikaların ortaya çıkabileceği tek bölge olan Osmanlı Devleti'nin savaşa dâhil olması gerekiyordu.¹²⁶ Almanya, Osmanlı Devleti ile ittifak yaparak Merkezi güçler ile Rusyanarasında ki tek pratik yol olan Çanakkale Boğazını kapatabilecekti. İşte tüm bu düşünceler doğrultusunda gerçekleşen Türk-Alman İttifakı'nda Almanya'nın beklentileri, hatta ortağına vermeyi düşündüğü görevler şu şekilde sıralanabilir: Türkiye bütün güçleri ile savaşa hazır bulunmalıdır. Mısır'da İngiltere, Kafkasya'da Rusya ile sınırı bulunan Türkiye yapacağı taarruzlarla düşman güçlerini durdurmalıdır. Türk kuvvetleri Avrupa'da Rus cephesine karşı yardımda bulunmalıdır. Bulgaristan ve Romanya'nın katılması şartıyla Osmanlı Ordusu Balkan Yarımadası'nda Batı Karadeniz üzerinden Rusya'nın güney kanadına taarruz etmelidir. Eğer bu hedefe karadan ulaşılmaz ise ordu denizden Rusya'ya ilerlemelidir. Osmanlı Padişahı'nın "Halifelik nüfuzu"ndan faydalanılarak Müslüman nüfuzun yoğun olarak bulunduğu İngiliz sömürgelerinde isyanlar çıkartılarak, İngiltere'nin Batı Cephesi'ni sömürge askerleri ile takviyesine mani olmalıdır.¹²⁷Görüldüğü üzere Almanya'nın Osmanlı Devleti'nden beklentisi savunma kalkanı oluşturmaktan ziyade her cephede taarruza yönelik politika gütmesidir.

¹²⁵A.g.e. , s. 176-178.

¹²⁶ Çınar, " Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Jeopolitiğinin Rolü", *Akademik Bakış Dergisi*, 2014, C. 8, S.15, s.39.

¹²⁷Yılmaz, a.g.e. , s. 69. ;Aksakal, a.g.e. , s.107.

Birinci Dünya Savaşı'na Osmanlı Devleti'nin, Almanya'nın yanında girmesinin nedenlerini ise şu şekilde özetlemek mümkündür: Osmanlı Devleti prestijinin günden güne azaldığı bir dönemde, Almanya'nın kıtada git gide güçlenmesini fırsat bilerek¹²⁸ toprak bütünlüğünü korumak ve bekasını devam ettirmek istiyordu. Buna ilaveten Boğazların ve Doğu Anadolu'nun hâkimiyetini kaybetmek istemiyordu. Arap Yarımadası ve Süveyş Kanalı Bölgesi'ndeki durumunu güçlendirerek İslam Âlemindeki liderliğini devam ettirmek istiyordu. Bunun yanı sıra devletin kaybettiği itibarı yeniden kazanmak için İran, Azerbaycan ve Türkmenistan'daki bütün Müslümanları birleştirmek istiyordu. Ve son olarak devletlerarası bloklaşmayı fırsat bilerek, devleti yalnızlıktan kurtarmak istiyordu.¹²⁹

1.8. Birinci Dünya Savaşı'nın Başlaması ve Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesi

Üçlü İtilaf ve Üçlü İttifak Bloklarının kurulmasıyla birlikte Avrupa'da devletler birbirlerine karşı savaş hazırlıklarına başladı. Savaş hazırlıklarının yaşandığı bu süreçte dengeler alt üst oldu. Yaşanabilecek küçük bir sorun dahi savaşın fitilini ateşleyebilecekti. Savaşı başlatan kıvılcım 28 Haziran 1914'te Avusturya Macaristan Veliahdı Francois Ferdinand'ın, Saraybosna'da bir Sırp tarafından öldürülmesiyle ortaya çıktı.¹³⁰ Bosna'da Avusturya Veliahdı Francois Ferdinand'ın öldürülmesinin ardından Osmanlı Devleti'nin Viyana Sefiri Hilmi Paşa, İstanbul'a çektiği telgrafla Viyana'da yaşananları şu şekilde özetliyordu: "Bosna'da Avusturya Veliahdının öldürülmesinden Sırbistan'ın sorumlu tutulmakta, kamuoyunda heyecanın had safhada, Avusturya-Macaristan'ın Sırbistan'a kırk sekiz saatlik bir süre vermeyi kararlaştırdığı ve sessiz bir şekilde savaş hazırlıklarına devam ettiği ve söz konusu olay Viyana borsasında büyük düşüşlere sebep oldu."¹³¹

---

¹²⁸Matthew Penix, **The Ottoman Empire in the First World War: A Rational Disaster**, Yüksek Lisans Tezi, Eastern Michigan University, 2013, s.30.

¹²⁹A.g.e. , s.70.

¹³⁰Almanlara göre savaşın çıkmasına sebep olanlar İngiltere, Fransa ve Rusya'dır. Bu devletler öncelikle Almanya'yı yalnızlaştırmak için ellerinden geleni yapmışlar ancak bu nokta da yetersiz kalınca Rusya Askeri Heyeti'ni protesto etmiş fakat bu protesto da Almanlara göre amacına ulaşamamıştır. İtilaf Devletleri'nin bir başka yaptığı yalnızlaştırma politikası da Almanya ile Avusturya'nın arasını açarak Avusturya'yı ittifaktan ayırma düşüncesidir. Fakat Avusturya ittifaktan vazgeçmeyerek bir anlamda Almanya'nın en sadık müttefiki olduğunu ispatlamıştır. Bunlarda başarılı olamayınca başka bir sebep aramaya başlamışlardır. Bu sebep ise Avusturya veliahtı ve eşinin, Sırp ordusundan bir binbaşının, hükümet silah deposundan tedarik ettiği bir silahla cinayete kurban gitmeleridir. Avusturya, Sırp ile bu olayın tahkik edilmesini istemiş ancak Rusların desteğine güvenen Sırp bu teklifi reddetmişlerdir. Almanlara göre Ruslar, Sırp'ları açıkça desteklememiş olsalardı bu savaş çıkmayacaktı. Bak. Mustafa Çolak, "War and Propaganda: German Propaganda in World War I", **Journal of History Studies**, C. 6, S. 5, Eylül 2014, s.157-175.

¹³¹**Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi I**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013, s.21.

Yaşanan bu hadisenin ardından Avusturya Sırbistan'a bir ulti­matom gönderdi; ancak ulti­matomda istenilen hususlar yerine getirilmeyince Avusturya 28 Temmuz 1914'te Sırbistan'a savaş ilan etti. Avusturya-Sırbistan savaşı kısa sürede seyir değiştirerek Avusturya, Alman-Rus çatışması halini aldı. 31 Temmuz da Rusya'nın seferberlik ilan ederek ordularını Almanya'ya karşı savaş düzenine geçirmesi Almanya'yı harekete geçirdi. Rusya'ya bir ulti­matom gönderen Almanya, Rusya'nın bu duruma derhal son vermesi gerektiğini ifade etti. Rusya'nın bu ulti­matomu dikkate almaması üzerine 1 Ağustos 1914'te Almanya Rusya'ya savaş ilan etti. Rusya'ya savaş ilan eden Almanya ardından Fransa'ya ulti­matom göndererek Alman-Rus çatışması esnasında tavrını öğrenmek istedi. Fransa'nın cevap vermemesi üzerine 3 Ağustos'ta Almanya Fransa'ya da savaş ilan etti. Almanya Fransa'ya savaş ilan ederek Belçika üzerinden Fransa'ya oradan da Rusya'ya saldırmayı hedefliyordu. Ancak Almanya'nın Belçika'ya saldırması İngiltere'yi tehdit ettiğinden İngiltere'de Almanya'ya savaş ilan etmek durumunda kaldı. Görüldüğü üzere küçük bir kıvılcım neticesinde yaşanan gelişmelerin ardından tarafların birbirlerine savaş ilan etmesi başlangıçta bir Avrupa savaşına ardından bir dünya savaşına sebebiyet verdi.¹³²Bu yaşananlar aslında buzdağının görünen yüzüydü. Çünkü Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasının en önemli nedeni ekonomik faktörlerdi.¹³³ Siyasi arenada güçlenen Almanya'nın, İngiltere ve Fransa'nın siyasi ve ekonomik çıkarlarını zedelemesi Avrupa'da bir çatışma ortamının oluşmasına neden oldu. Yaşanan bu çatışma ortamı Birinci Dünya Savaşı'na zemin hazırladı.¹³⁴

Birinci Dünya Savaşı'nın büyük devletler arasında hızla yayılmaya başlamasıyla birlikte Osmanlı Devleti tarafsızlığını ilan etti. Ancak 2 Ağustos 1914'te Almanya ile yapmış olduğu ittifak gereğince Almanya Rusya ile harbe girdiğinde Osmanlı Devleti'nin de harbe girmesi gerekiyordu. Daha birkaç gün öncesine kadar Almanya yanında yer alan Osmanlı Devleti'nin savaş esnasında pek bir fayda sağlayamayacağını öne süren Alman Genelkurmay Başkanı, sadece Rusya'ya karşı değil İngiltere'ye karşı da Osmanlı Devleti'nin yardımına ihtiyaç duymaya başladı. Güçlü bir Osmanlı Ordusu ve filosu sayesinde Almanlar Akdeniz'i, Şüveys'i ve Kuzey Denizi'ni kontrol altına alabileceklerini düşünüyorlardı.¹³⁵Ancak Osmanlı Devleti'nin kısa süre içerisinde harbe hazır olması

¹³²İbrahim Yılmaz Çelik, **Osmanlı Tarihi El Kitabı**, Grafiker Yayınları, Ankara 2012, s.600-601.

¹³³Niall Ferguson, "Germany and the ORigins of the First World War: New Perspectives" **The Historiical Journal**, C. 35, S.3, Eylül 1992,s.725-752.

¹³⁴Ferguson, **a.g.m.** , s.725-752.

¹³⁵Holger H. Herwig, " The War Aims of the Imperial German Navy, 1914-1918" **Central European History**, C. 5, S. 3, Eylül 1972, s. 208-233.

imkânsızdı. Ulaşım eksikleri kısa sürede seferberlik ilan etmesinin önündeki en büyük engeldi, bunun yanı sıra birkaç önemli birlik haricinde ordunun büyük çoğunluğu aç ve modern bir ordunun gereksinimi olan silahlardan yoksundu. Donanma ise kötü dönemlerinden birini yaşıyordu.¹³⁶

1914 sonbaharına gelindiğinde, Osmanlı subaylarından birçoğu tarafsızlığın artık mümkün olmadığı, imparatorluğun bir şekilde savaşa sürükleneceğini düşünüyordu. Subaylar arasında İmparatorluğun bekasının sadece Almanya'nın yanında savaşa girmekle mümkün olacağı görüşü hâkimdi.¹³⁷ Ancak Said Halim Paşa Hükümeti bu konuda onlarla hem fikir değildi. Osmanlı Devleti'nin savaşa hazır olmadığını savunan yetkililer, savaşa katılmayı Bulgaristan yardımının ve Romanya'nın tarafsızlığının sağlanmasının yanı sıra geniş bir Alman askerî yardımının yapılmasına bağladı.¹³⁸ Aynı tarihlerde Suud Emiri Suud bin Reşid, İstanbul'a bir telgraf çekerek; "Devam eden savaşa Osmanlı Devleti'nin iştiraki durumunda bölgedeki tüm kabilelerle birlikte hükümetin emrinde olacaklarını..."¹³⁹ ifade ediyordu.

Osmanlı Devleti'nin savaş dışı kalması boğazlardan geçebilme haklarını muhafaza ettiği en çok İtilaf Devletleri'nin işine yaramaktaydı. Bu nedenle Almanya'nın tek hedefi Osmanlı Devleti'ni bir an evvel harbe sokmaktı. İki Alman savaş gemisi Goeben ve Breslau bu yolda uygun bir araç olarak kullanılmak istendi.¹⁴⁰

Fransa'nın Kuzey Afrika'dan asker sevkini önlemekle görevli Amiral Souchon komutasındaki iki Alman savaş gemisi yirmi üç bin tonluk Goeben Kruvazörü ile altı bin beş yüz tonluk Breslau Kruvazörü 11 Ağustos günü Çanakkale Boğazı'na girmesinde Enver Paşa ile Almanya hükümeti arasında ki dostluk ilişkisinin etkili olmuştu.¹⁴¹

Her iki gemi temmuz ayı boyunca Akdeniz'de bulunuyordu. İngiliz donanmasının takibinden kurtularak böylesine kritik bir dönemde Osmanlı sularına girmesi İngiltere'nin tepkisini çekti. İngiltere hemen bu olayı Bab-ı Âlî nezdinde protesto etti ve uluslararası hukuk kuralları çerçevesince gemilerin derhal iadesini istedi. Ancak sadrazam gemilerin

---

¹³⁶Aktaş, **a.g.t.**, s. 79-80.

¹³⁷Mesut Uyar, Edward J. Erickson, **Osmanlı Askeri Tarihi**, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2014, s.483.

¹³⁸Haluk Ülman, **Birinci Dünya Savaşına Giden Yol ve Savaş**, SBF Yayınları, Ankara 1973, s.218.

¹³⁹**Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi I**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013, s.51.

¹⁴⁰Aktaş, **A.g.t.**, s. 81.

¹⁴¹Charles D. Haley, "Enver Paşa and the German Empire-1", **Middle Eastern Studies**, C. 30, S.I, Ocak 1994, s. 1-51. ; Oliver Stein, "German Soldiers in the Ottoman Empire, 1914-1918" **Introductory Text to the Exhibition of** www.mwme.eu, URL: <http://www.mwme.eu/essays/index.html>

Almanya'dan satın alınmış gibi gösterilerek İngiltere'nin talebini reddetti.¹⁴² Böylece iki Alman gemisi seksen milyon marka satın alındı gösterilerek Osmanlı donanmasına katıldı. Bunun üzerine Goeben'e "Yavuz", Breslau'ya "Midilli" isimleri verildi. Gemi mürettebatı başlarına Alman bahriyeli kepi yerine Türk fesi giyerek Osmanlı Devleti'nin hizmetine girdiler. İtilaf Devletleri'nin büyükelçileri bu iki Alman gemisinin Türk tarafından satın alınmasını kabul etmeyeceklerini, bu gemilere hâlâ Alman gemisi olarak muamele yapacaklarını bildirmesine rağmen, bu iki gemi çoktan Türk donanmasına katılmış ve kumandası da Amiral Souchon'a verilmişti. Bu durum kuşkusuz Alman nüfuzunun Türkiye üzerinde ne derece etkili olduğunu gözler önüne sermekteydi.¹⁴³ Bu arada Amiral Souchon'un Osmanlı donanmasının Birinci komutanlığına atanması birtakım sorunların çıkmasına da sebebiyet verdi. Souchon'un iki görevi vardı. Birincisi, Akdeniz'deki Alman Deniz Kuvvetleri'nin komutanıydı. Bu sıfatla sözde Osmanlı Devleti'ne satılmış iki kruvazörün de komutanıydı ve yalnızca Alman askeri makamlarından emir alabileceğini iddia ediyordu. İkincisi ise Osmanlı donanmasının da birinci komutanıydı. Bu sıfatıyla da Osmanlı askeri makamlarınca da emir alması gerekiyordu. Bu sebeple Almanlar Amiral Souchon için hareket özgürlüğü istiyorlar ve onun doğrudan II. Wilhelm'e bağlı olmasını istiyorlardı. Bir anlamda Almanlar Souchon'a verilecek hareket özgürlüğü sayesinde Türkiye savaşa karşı olumsuz tavır takınsa bile kendi emrivakileriyle Türkiye'yi harbe sokabileceklerini hesaplıyorlardı.¹⁴⁴

Bu arada Alman Hükümeti, Bab-ı Âlî'nin tarafsızlığını bozması ve İtilaf Devletleri'ne cephe alması için elinden geleni yapıyordu. Baron Wangenheim ve Mareşal Liman von Sanders üzerinde baskılarını artıran Alman Hükümeti onlara Osmanlı Devleti'ni savaşa sokmak için bütün baskı araçlarını kullanmalarını söylüyorlardı.¹⁴⁵ Başlangıçta savaş sonrası tatlı vaatlerle subay ve aydınları savaş yanlısı olmaları hususunda etkilemeye çalışan Alman Hükümeti bu vaatler işe yaramayınca, Osmanlı Devleti'nin istediği borç parayı vermeyeceğini, Askeri Heyet'i geri çekeceğini, Yavuz ve Midilli'yi batıracağını ve Rusya karşısında Osmanlı Devleti'ni yalnız bırakacağı yönünde tehditler öne sürmeye

---

¹⁴²Ayrıca Goeben ve Breslau zırhlılarının satış işlemlerinin gerçekleştiğinden dolayı, boğazdan geçişlerinde kanuna aykırı herhangi bir durumun bulunmadığına dair 11 Ağustos 1914 tarihli belge mevcut. Bkz. **Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi I**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013, s. 41.

¹⁴³Joseph Pomiankowski, **Osmanlı İmparatorluğu'nun Çöküşü (1914-1918 I. Dünya Savaşı)**, Çev. Kemal Turan, Kayıhan Yayınları, İstanbul 2014, 67-68.

¹⁴⁴Aktaş, **a.g.t.**, s. 87.

¹⁴⁵Pomiankowski, **a.g.e.**, s.79.

başladı.¹⁴⁶ Osmanlı Devleti ise savaşa girmemek için her türlü çareye başvuruyordu. Osmanlı idarecilerinin bu davranışlarının sebebi, Osmanlı'nın kaynakları tükenmeden Alman ittifakını ve savaş sonrasında Alman yardımını garanti altına almaktı.¹⁴⁷ Ordunun seferber olması, yığınak yapması ekim ayında da tamamlanmamıştı. Kafkasya'daki 3. Ordu ile Filistin ve Suriye'deki 4. Ordu harekâta hazır olmamasına karşın, Çanakkale ve İstanbul Boğazı'nın güvenliği sağlanmış ve İstanbul'da elli bin asker toplanarak kritik noktaları denetim altına almıştı. İngiltere ile savaşmak istemeyen sadrazamı ikna edemeyen Baron Wangenheim, bu sefer gizlice İttihat ve Terakki'nin ileri gelen isimlerinden Talat, Enver ve Cemal Paşa ile görüştü. Onları kendi tarafına çekmeyi başaran Wangenheim ekim ayı sonlarında onlarla gizli bir antlaşma yapmayı başardı. Antlaşmaya göre Almanya, Türkiye'ye 30 milyon Pound (yaklaşık 600 milyon Frank) borç vermeyi taahhüt ediyor bunun yanı sıra Sırbistan'ın mağlup edilmesinden sonra gerekli savaş malzemelerinin derhal Türkiye'ye gönderileceğini söylüyordu. Bu sözler üzerine komite üyeleri, Türkiye'nin daha fazla vakit kaybetmeden İtilaf Devletleri'ne cephe alacaklarının sözünü verdiler. Talat, Enver ve Cemal Paşa sözlerinde durarak kısa süre sonra Karadeniz'de tatbikatta bulunan Türk gemilerinin 28 Ekim günü Rus donanmasının saldırısına uğradığını ve bunun üzerine Türklerin Rus saldırısını durdurmayı başardığını ve Rus gemisini batırdığını, diğer Rus gemilerini takip ederek Sivastopol ve Novorojisk önlerine kadar gelerek burayı topa tuttuğunu, burada da birkaç nakliye gemisinin topa tutulmasının ardından boğaza geri dönüldüğünü 30 Ekim günü açıkladı.¹⁴⁸

Gerçek hadise ise bunun tam tersi yönünde meydana geldi. Amiral Souchon aldığı emir üzerine 28 Ekim günü Karadeniz'e açılmış ve belirli bir yere varduktan sonra yanında götürdüğü mühürlü zarfı açma emrini almıştı. Bu zarfın içinde Sivastopol ve Novorojisk saldırısıyla ilgili olarak Talat, Enver ve Cemal Paşaların imzaladığı emir bulunmaktaydı. Souchon Midilli Kruvazörünü Novorojisk'e gönderir göndermez kendisi de Yavuz Kruvazörü ve birkaç ufak gemi ile Sivastopol'a hareket etti. 29 Ekim'i 30 Ekim'e bağlayan gece bu iki liman bombalandı, çeşitli zahire ve petrol ambarları yakıldı ve bazı nakliye gemileri de batırıldı. Bir diğer anlamda yapılan bu çıkarma ile Osmanlı Devleti İttifak güçlerinin yanında savaşa dâhil olmayı kesinleştirmiş oldu.¹⁴⁹ Ancak bu harekât o kadar gizli tutuldu ki, ne padişahın ne sadrazamın ne de diğer nâzırların bu gelişmelerden haberi

---

¹⁴⁶Bayur, **a.g.e.** , s.199.

¹⁴⁷Aksakal, **a.g.e.** , s.177.

¹⁴⁸Pominakowski, **a.g.e.** , s.80.

¹⁴⁹Oliver Stein, **a.g.m.** , www.mwme.eu URL: [http:// www.mwme.eu/essays/index.html](http://www.mwme.eu/essays/index.html)

dahi yoktu. Haberin duyulması üzerine kamuoyunda ciddi tepkiler ortaya çıktı. Haberi duyar duymaz harekete geçen sadrazam, hemen Rus büyükelçisi ile görüşerek yapılan bu küstah hareketten ötürü Bab-ı Âli'nin özürlerini ilettiler ve yapılan saldırının sorumlusu olarak Amiral Souchon ve Alman Hükümeti'ni gösterdi. Rus Büyükelçisi Giers, sadrazamın beyanına inandığını ve affının kabul edileceğini; ancak Alman subaylar ile diğer müşavirlerin Türkiye'den gönderilmesini istedi. Büyükelçinin bu sözleri Türkiye'deki Almanların yerini sarsacağına benziyordu. Ancak beklenen olmadı ve İngilizler İzmir Limanı'nda bulunan iki Türk gemisini batırmakla bir anlamda Almanları kurtarmış oldu. Bu hadise kuşkusuz en çok Talat, Enver ve Cemal Paşaların işine yaradı. Onlar Rus saldırısı ile İngiliz saldırısının aynı zamanda olduğuna dikkat çektiler ve Almanya anlaşma yaparak Türkiye'nin İtilaf Devletleri'ne karşı savaşa girmesine sebep oldular. Bunun neticesinde İngiltere, Fransa ve Rusya Büyükelçileri ve personelleri ülkeden ayrıldılar. Buna mukabil Türk Büyükelçileri de İtilaf Devletleri'nden ayrılarak ülkelerine geri döndüler. Türkiye 12 Kasım 1914 günü, Fransa, Rusya ve İngiltere'ye savaş ilan etti.¹⁵⁰ Osmanlı Devleti'nin İttifak Devletleri safında savaşa dâhil olması üzerine, Avusturya Orduları Başkumandanı Arşidük Friedrich, Osmanlı idarecileri Bahriye Nazırı Cemal Paşa ile Başkumandan Enver Paşa'yı, kendi saflarında savaşa katıldıkları için tebrik etti.¹⁵¹

Padişah, Halife sıfatıyla bütün Müslümanları Almanya ile Avusturya-Macaristan dışında İtilaf Devletleri'ne karşı cihada çağırıldı.¹⁵² Yapılan bu savaş ilanını tam anlamıyla bir seferberlik izledi. Yeniden ağır vergiler çıkarıldı ve Müslüman olmayanların askerlikten muaf tutulması için vergiler toplandı. Askere çağrılan devlet memurlarının ailelerine ise maaş bağlandı. Enver Paşa Doğu Anadolu'daki tüm Osmanlı Birlikleri'nin komutasını eline alırken, Cemal Paşa Suriye'deki birliklerin komutasını üstlendi. Alman Askeri Heyeti'nin Başkanı Liman von Sanders ise ilk olarak Birinci Ordu Komutanlığı'na getirildi ve İstanbul ile çevresinin savunmasını üstlendi. Daha sonradan Cemal Paşa'nın Suriye'deki görevini devralmasıyla Cemal Paşa nâzırlık işlerine döndü. Harbiye

---

¹⁵⁰Osmanlı Devleti; Rusya, İngiltere, Fransa'ya 12 Kasım 1914 günü savaş ilan etmesinin ardından 14 Kasım 1914'te Sırbistan'a, 18 Kasım 1914'te Belçika'ya, 21 Ağustos 1915'te İtalya'ya, 30 Ağustos 1916'da Romanya'ya, 20 Nisan 1917'de Amerikan Hükümeti'ne ve 1 Temmuz 1917'de Yunanistan'a savaş ilan etmiştir. Bkz. **Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi II**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013, s.141.

¹⁵¹**Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi I**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013, s.85.

¹⁵²Pominakowski, a.g.e. , s. 81-82. ; **Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi I**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013, s.90.

Nezareti'nin Harekât, İstihbarat, Demiryolları, İkmal, Cephane, Kömür ve Kaleler Şubelerine de Alman Subaylar atandı.¹⁵³

1.9. Türk Alman İttifakı'nın Sona Ermesi

1918 İlkbaharında Rusya'nın savaştan çekilmesi Osmanlı Devleti ve müttefikleri için bir başarı ümidi ortaya çıkarsa da ne yazık ki bu durum uzun sürmedi. Rus cephesinde serbest kalan birliklerini Batı Cephesi'ne nakleden Almanya yapmış olduğu taarruzlarla İtilaf Devletleri'ni geri püskürtmeye çalışsa da başarılı olamadı ve İtilaf Devletleri'nin mukabil taarruzları neticesinde geri çekilmek zorunda kaldı. Bunun yanı sıra A.B.D.'nin İtilaf Devletleri safına dâhil olması zaten çok büyük imkânlarla sahip olan İtilaf Devletleri'nin gücüne güç kattı ve bu durum Osmanlı Devleti ve müttefikleri için ilk anda oluşan ümid verici durumun yerini karamsarlığa bırakmasına neden oldu. Kuvvetli bir savaşın ortasında kalan İttifak Devletleri'nin çeşitli zaruri ihtiyaç maddelerinden yoksun olması ve devam eden savaşın birçok sıkıntıyı beraberinde getirmesi zaten zor durumda olan askerlerin savaşma arzusunu ve dayanma gücünü bitirdi.¹⁵⁴

Ağustos 1918'de Amiens'in doğusunda İngiliz ve Fransız birliklerine karşı yapılan mücadele esnasında Alman Ordusu'nun kötü durumu Ludendorf'u, artık savaşın kazanılmasının imkânsız olduğu düşüncesine sevk etti. Bunun üzerine 13 Ağustos ve 14 Ağustos tarihlerine Ludendorf'un isteği üzerine Alman Genel Karargâhı'nda bir toplantı yapıldı. Toplantı da barış yapılması taraftarı olduğunu dile getiren Ludendorf, bunun zamanının geldiğini belirtmekle birlikte aynı zamanda saldırıların durgunluk anını beklemenin daha uygun olduğunu belirtti. Tek barış taraftarı Ludendorf değildi elbette. Talat Paşa da 3 Eylül 1918'de Almanları toplu bir barış antlaşmasına ikna etmek üzere ilk olarak Bulgar Başvekili Malinov ve Avusturya Hükümeti ile görüşmek üzere Almanya'ya gitti. Ancak Malinov'un hastalığı ve Bulgar Cephesi'nin yarılması Talat Paşa'nın bu düşüncesinin hayata geçirilmemesine neden oldu.¹⁵⁵

Talat Paşa Hükümeti'nin 1918'de istifası üzerine Sadrazamlık ve Harbiye Nezareti makamlarını İzzet Paşa üstlendi. İzzet Paşa, yapılacak sulh antlaşmasına kadar Almanlar'ın yanında ve ittifaka sadık kalmak arzusunda idi; ancak şartlar buna pek uygun değildi. General von Seeckt de Sadrazamla yaptığı görüşmenin ardından Almanya'ya gönderdiği

¹⁵³Stanford J. Shaw, Ezel Kural Shaw, **Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye**, Çev. Mehmet Harmancı, C. II, E- Yayınları, İstanbul 1983, 375-376.

¹⁵⁴Yılmaz, **a.g.e.**, s.226-227.

¹⁵⁵Yusuf Hikmet Bayur, **Türk İnkılabı Tarihi (1914-1918 Genel Savaşı)**, C.III, ks. 4, TTK Basımevi, Ankara 1983, s.674-675.

raporda İzzet Paşa'nın İtilaf Devletleri ile sulh yapacağını ifade etti. İtilaf Devletleri'nin Bulgaristan'ı isteyeceğinden hükümetin ise askeri durumu kötü olduğundan ve Almanya'dan etkili bir yardım gelemeyeceğini sezdiğinden bu teklifi kabul etmeye mecbur kaldığını da belirtildi. Ayrıca General von Seeckt, İzzet Paşa'ya bu antlaşma yapılırken Türkiye'de bulunan Alman birliklerinin göz önünde bulundurulması gerektiğini kendisine hatırlatması üzerine İzzet Paşa Almanya'ya ihanet yapacak niyetinin olmadığını, Alman birliklerine hiçbir şekilde zarar verilmesinin kabul etmeyeceğini beyan etti.¹⁵⁶

Bu tarihlerde Almanya'nın, Türkiye'ye yapmakta olduğu silah sevkiyatı da tamamen durdu. Tüm bu gelişmeler yaşanırken General von Seeckt, istifasını vererek, İstanbul'dan ayrılmak istediğini sadrazama bildirdi. İzzet Paşa, von Seeckt'in istifasını kabul etti. 1918 'in ikinci yarısında ordularının yenilmesinin ardından İttifak devletlerinin barış teklifinde bulunmalarından başka çareleri kalmamıştı. İstanbul'da Ahmed İzzet Paşa başkanlığında yeni bir Meclis-i Vükela kurularak savaş dönemindeki hükümetin yerini aldı.¹⁵⁷30 Ekim'de Mondros Mütarekesi'nin imzalandı ve ardından 31 Ekim'de mütareke hükümleri işlenmeye başlandı. Sadrazam İzzet Paşa'nın isteği üzerine General Liman von Sanders Ordular Grubu Komutanlığını 7. Ordu Komutanı olan Mustafa Kemal Paşa'ya devrederek İstanbul'a döndü. Alman Genelkurmay Başkanlığı'nın emriyle kendisine, Alman Askeri Heyeti'nin Başkanlığı ve Türkiye'de bulunan bütün Alman askeri personeli ile birliklerinin Almanya'ya sevkiyatını yürütmesi görevi verildi. 1918 sonlarında Türkiye'deki Alman birliklerinin sevkiyatına başlandı ve sevkiyat Haziran 1919 yılında tamamlandı.¹⁵⁸

1.10. Birinci Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi

Otuz milyonu aşkın insanın ölümüne sebep olan, ülkeleri yakıp yıkan, dört imparatorluğu tarihten silen, dünyanın seyrini değiştiren Birinci Dünya Savaşı'nda ilk silah 28 Temmuz 1914'te patladı. Bu patlamalar 11 Kasım 1918'de son buluncaya değin devam etti. Esasen savaş hazırlıkları yapılırken hiç kimse savaşın bu kadar uzun sürebileceğini, çarpışmaların böylesine şiddetli olabileceğini ve sonuçlarının tüm dünyayı etkileyebileceğini tahmin dahi etmedi.¹⁵⁹ Özellikle de Almanlar savaşın kısa süre içerisinde Almanya'nın galibiyeti ile

---

¹⁵⁶Yılmaz, **a.g.e.** , s.228.

¹⁵⁷Aksakal, **a.g.e.** , s.217.

¹⁵⁸**A.g.e.** , s.228.

¹⁵⁹Tevfik Yener, **Birinci Dünya Savaşı ve Osmanlı İmparatorluğu**, İnılâp Kitabevi, İstanbul, 2015, s.17.

neticeleneceği düşünüyordu.¹⁶⁰ Ancak beklentiler gerçekleşmedi, dört yıl, üç ay, on beş gün boyunca devam eden çatışmalar İtilaf Devletleri'nin galibiyetiyle sonuçlandı.

Avrupa'da savaş 4 Ağustos 1914'te başladığında yabancı elçilerle bir araya gelen Sadrazam Said Halim Paşa, elçilere Osmanlı Hükümeti'nin tarafsız kalacağını bildirdi. Ancak elçilere yapılan bu tarafsızlık açıklaması gerçeği yansıtmıyordu. Talat ve Enver Paşa aralarında görüşüp, Almanya ile antlaşmayı imzalamışlardı bile. Öyleki bu antlaşmayı herkesten hatta dava arkadaşlarından bile gizli tutmayı başarmışlardı. Almanya ile antlaşmanın imzalandığı günün ardından seferberlik ilan edildi. Seferberlik gibi önemli bir kararı dahi Enver ve Talat Paşalar hükümetin bilgisi dışında almışlardı. Hatta işin ilginç tarafı Osmanlı İmparatorluğu'nda tarihinde ilk defa ordunun başkomutanı sıfatında bulunan padişahın iradesi alınmadan seferberlik ilan ediliyordu. Enver ve Talat Paşa, böylesine önemli bir konuda kendi doğruları için kader arkadaşlarını ve padişahı arka planda tutmakta sakınca görmemişti.¹⁶¹ Seferberliğin ilan edilmesinin ardından hükümet, ani bir kararla meclisi kapattı. Savaş karşıtı olarak bilinen Cemal Paşa dahi bu duruma seyirci kaldı. Meclis kapatılmasaydı belki de savaş karşıtı olan vekiller ile Enver ve Talat Paşa gibi savaşı destekleyen vekiller arasında, tartışmalar yaşanacak ve ülke el acele iki üç kişinin kararıyla savaşa girmemiş olacaktı. Her ne kadar Talat Paşa, savaş taraftarı olarak anılsa da kendisi bunu katiyen kabul etmiyordu. Amacının sadece müttefiklere karşı ihanet etmemek olduğunu söylüyordu.¹⁶²

Bu farklı sesler sadece devlet kademesinde çıkmıyordu elbette. Halkta ikiye bölünmüş durumdaydı. Bir tarafta savaşa girmenin Türklük ve Müslümanlık için büyük bir fırsat olduğunu savunlar, diğer tarafta ise tarafsız kalmanın gerekli olduğunu inananlar. Her iki halk kitlesinin de mantıklı gerekçeleri vardı. Savaş taraftarı olanlar, Balkan yenilgisiyle birlikte zedelenen devlet onurunun yeniden tesisi ve Rumeli de kaybedilen topraklarının kazanılmasının savaşa dâhil olmakla mümkün olacağına inanıyordu. Onlar, Almanya'nın savaşı kazanacağına kesin gözüyle bakmakla birlikte savaşa dâhil olduğunda İslam âleminin arkalarında olacağını düşünüyordu. Barış taraftarı olanlar ise barışta kalmanın devletin devamını sağlayacak kadar önemli olduğunu düşünüyordu. Onlar da farkındaydı,

---

¹⁶⁰Jay Winter, Geoffrey Parker, Mary R. Habeck, **I. Dünya Savaşı ve 20. Yüzyıl**, Çev. Tansel Demirel, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2012,s. 63.

¹⁶¹Yener, **a.g.e.** , s. 123-124.

¹⁶²Talat Paşa, **a.g.e.** , s.36.

sıradan bir savaş değildi bu, hem maddi hem manevi çok büyük yıkıntılara sebebiyet verebilirdi.¹⁶³

Osmanlı Devleti savaşın eşiğindeyken bir uyarı da Sofya'da askeri ataşe olan Kolağası(Kıdemli Yüzbaşı) Mustafa Kemal'den geliyordu.

...Belli ki savaş sanıldığı gibi Almanya'nın hızlı zaferiyle sonuçlanmayacak. Alman ordusunun Fransız Marn Cephesinden geri çekilmesi, savaşın uzayacağını gösteriyor. Tarafsızlığı bırakarak Almanya'nın yanında yer almak devletimize en büyük zararı vermiş olan üç devletin (İngiltere-Fransa-Rusya) düşmanlığını iyice kazanmak olur. Tarafsız kalırsak savaş ilerledikçe yansızlığımızın değerini Rusya-Fransa ve İngiltere anlayacaktır. Bu durum ileride savaşı kazanacağına inandığım üç devletin Osmanlı'ya düşman yerine dost olarak bakmasını sağlar.¹⁶⁴

Savaşın seyrine göre hareket etmek hiç de sanıldığı kadar kolay değildi. Çünkü savaş öncesi İngilizler, Fransızlar ve Bulgarlar nezdinde yapılan temaslar olumlu sonuç vermemişti. Hasta Adam olarak gördükleri Osmanlı Devleti'ne savaştan önce tüm kapıları kapatmışlardı. Sebep ortadaydı: Balkan yenilgisiyle Osmanlı İmparatorluğu prestijini kaybetmiş, dostluğundan yarar beklenmeyecek kadar zayıf düşmüştü. Onların düşüncesine göre Osmanlı Devleti destek değil yük olurdu.¹⁶⁵ Ancak tek düşünceleri bu değildi elbette. Osmanlı Devleti'nin tam tarafsızlığı onlar için oldukça önemliydi. Bu sayede hem Rusya hem İngiltere emellerine çok daha rahat ulaşabilecekti. Avrupa Devletleri'nin hızlı kalkınma ve silahlanma yarışında olduğu, Osmanlı Devleti'nin ise siyasi, askeri, ekonomik arenada çöküntü yaşadığı bir dönemde Osmanlıların uluslararası arenada yalnız kalmasından yararlanan Almanya, Osmanlı Devleti ile müttefik olmayı başardı. Almanlar İtilaf Devletleri gibi düşünmüyordu. Yenilenmiş bir Osmanlı Ordusu'nun savaş için oldukça yararlı bir güç olacağına inanıyorlardı. Osmanlı yönetimi bilhassa da bu ittifakın gerçekleşmesinde büyük pay sahibi olan Enver Paşa'nın beklentileri de bu yöneydi.¹⁶⁶ Zaten en başından beri Enver Paşa'nın Almanlara karşı ayrı bir sempatisi vardı.

1913'te beklenmedik bir suikast ile Alman yanlısı Sadrazam Mahmut Şevket Paşa öldürüldü. Suikastı tertipleyenler ise İttihat ve Terakki'ye muhalif Hürriyet ve İtilaf Partisi'nin üst kademesiydi.¹⁶⁷ Bu olayın ardından gelen hapis cezaları ve idamlar İttihatçı Enver Paşa ve arkadaşlarını Osmanlı Devleti'nde tek güç haline getiriyordu. Enver Paşa'nın Alman İmparatoru ile yaptığı görüşmenin ardından tam dört yıl sonra 27 Ekim 1913'te Alman Askeri Islahat Heyeti'nin İstanbul'a gelmesi hususunda Almanya ile

¹⁶³Yener, **a.g.e.** , s. 126-127.

¹⁶⁴**A.g.e.** , s.129.

¹⁶⁵Yılmaz, **a.g.e.** , s.11.

¹⁶⁶Serdar Dinçer, **Alman Belgelerinde Alman-Türk Silah Arkadaşlığı ve Ermeniler**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2011, s.319.

¹⁶⁷Yener, **a.g.e.** , s.122.

antlaşma imzalandı. Antlaşmaya göre Almanya, Balkan Savaşından yeni çıkan ve ağır bir yenilgi alan Osmanlı Ordusu'nu güçlendirecek ve yeni silahlarla donatacaktı. Antlaşmanın ardından birkaç hafta içinde Liman von Sanders Başkanlığı'ndaki Askeri Heyet 4 Aralık 1913'te İstanbul'a geldi.¹⁶⁸ Artık orduda değişim zamanıydı. Balkan yenilgisinden sorumlu görülen bin iki yüz subay Enver Paşa'nın isteği doğrultusunda emekli edildiler.¹⁶⁹ Emekli edilen subayların yerlerine ise genç, dinamik; ancak tecrübesiz askerler getirildi. Liman von Sanders da, subayların emekliye ayrılmasında Alman Asker Heyet'in bir alakası olmadığını bizzat dile getiriyordu.¹⁷⁰ Alman Askeri Heyeti Aralık 1913'te Türkiye'ye geldiğinde heyette kırk iki Alman subay bulunmaktaydı. Ancak kurmay heyetleri ve birliklerinde daha çok subaya ihtiyaç duyulması sebebiyle bu sayı yetmişe çıkarıldı. Savaş süresince de bu sayı sürekli olarak arttı. Birinci Dünya Savaşı öncesi yapılan İttifak Antlaşması'nda Almanlar, Osmanlı Devleti'ne başta asker olmak üzere savaş süresince her türlü yardımı yapacakları sözünü verdi. Ancak verilen sözlere karşın, Almanya'nın gereken yardımı belli bir süre yapamadığı bilinmektedir. Osmanlı Devleti, başlangıçta Almanya'dan ciddi manada yardım alamamasına karşın Karadeniz, Kafkasya, Kanal harekâtlarının bir an evvel başlaması için devamlı baskı altında tutulmuştur. Bunun neticesinde baskılara daha fazla dayanamayan Osmanlı Devleti seferberliğini bile tam anlamıyla sağlayamadan Birinci Dünya Savaşı'na girmek durumunda kalmıştır. Osmanlı Devleti Çanakkale Muharebeleri de dâhil olmak üzere, Kafkasya, Kanal, Irak, harekât alanlarında sürdürülen muharebeleri 17 Ocak 1916 tarihine kadar kendi imkânlarıyla devam ettirmiştir. Bu tarihe kadar gelen Alman ve müttefik yardımları ise çok az miktarda bazı önemli ikmal maddeleri ve küçük gruplar halinde Türkiye'ye gelebilen subay ve erat ile bir miktar para yardımından ibarettir.¹⁷¹ Bütün bu sınırlı imkânlarla rağmen Osmanlı Devleti, 1916 yılı sonuna kadar yedi milyon civarında insanını silahlı hale getirmiş ve bütün kaynaklarını son haddine kadar kullanmıştır. Bunun yanı sıra yaklaşık bir milyon İtilaf Devleti askerlerini kendi savaş alanları içerisinde meşgul ederek bu büyük gücün müttefikleri aleyhinde Avrupa cephelerinde kullanılmasına mani olmuştu. Ayrıca savaşta kesin sonucun merkezi Avrupa'da alınacağına inanan Enver Paşa'nın teşebbüsü neticesinde, 100.000 kişilik seçkin Osmanlı Kuvvetleri Avrupa'ya gönderilmişti. Avrupa cephelerine gönderilen bu birliklerin savaş tecrübesi ve fiziki yetenekleri yüksek subay ve

---

¹⁶⁸ A.g.e. , s.122.

¹⁶⁹ Dinçer, a.g.e. , s.311.

¹⁷⁰ Sanders, ,a.g.e. , s.15.

¹⁷¹ A.g.e. , s.235.

astsubaylar ile askerlerden teşkil edilmesi, orduların elinde mevcut olan yeni ve modern silahlarla donatılması ve ayrıca Almanya'dan henüz gelen Alman askeri malzemeleriyle de takviye edilmesi Osmanlı cephelerinin zayıflamasına neden olmuştu. Bunun neticesinde Ruslar Doğu Anadolu'yu işgal etmiş, Filistin ve Irak Cephelerindeki muharebeler kaybedilmişti.¹⁷²

Her ne kadar batılı tarihçiler nazarında Osmanlı İmparatorluğu'nun Birinci Dünya Savaşı'ndaki yeri görmezden gelinse de Osmanlı İmparatorluğu'nun sorumluluğunu taşımadığı bir savaşta, savaşı çıkaranlar kadar etkili olduğu söylemek gerekir. Bir başka deyişle Türk-Alman ittifakı neticesinde Türkler her ne kadar savaşı yöneten taraf olmasa da savaşın yükünü çeken taraf olmuştur. Osmanlı Devleti'nin savaşa dâhil olurken amacı yeni sömürgeler elde etmek değil sadece sınırlarını korumaktı. Çünkü Osmanlı yöneticileri de topraklarının paylaşılmak istenildiğinin farkındaydı ve buna engel olmak için Almanya'nın saflarında yer aldı. Bu ortaklık aslında Osmanlı Devleti'nden çok Almanya'nın işine yaradı. Çünkü Osmanlı Devleti, ilk olarak Boğazları kapatarak Rusya'nın çökmesine sebep olmuştu. Rusya, Osmanlı Devleti ile mücadelelerinde yüz doksan bin kayıp verdi. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin Arap Bölgeleri'ndeki savaşlara İngiltere'yi çekmesi savaşın iki yıl uzamasına sebep oldu. İtilaf Devletleri'nin Hasta Adam olarak gördükleri Osmanlı Devleti, Dünya Savaşı'nın kazananlarına ağır kayıplar verdirdi. Bunların yanı sıra Osmanlı Devleti'nin on bir cephede mücadele etmesi İngiltere'nin mecburen Batı Cephesi'ndeki askerlerini Osmanlı Orduları üzerine sevk etmesine neden oldu. Ve bunun neticesinde; İngiltere Fransa'ya gereken desteği sağlanamadığı için savaş uzadı. İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı sularındaki deniz gücü kaybı da hayli yüksektir. İngiltere savaş boyunca yirmi dokuz büyük savaş gemisini kaybetti ve bunların beş tanesi Çanakkale'de batırıldı. Fransızlar ise savaş boyunca kaybettikleri dokuz savaş gemisinin üçünü Osmanlı sularında kaybetti.¹⁷³

---

¹⁷²A.g.e. , s.235.

¹⁷³Yener, a.g.e. , s.699.

İKİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA İSTİHDAM EDİLEN ALMAN SUBAYLARI

2.1. Subay ve Yedek Subay Kavralarının İzahı ve Yedek Subaylıktan Subaylığa Geçiş Süreci

Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Ordusu'na dâhil olmak üzere Almanya'dan gelen askerlerin birçoğu zâbit olmasına karşın hatırı sayılır bir miktarda erat sınıfı da savaş süresince Osmanlı Ordusu'na dâhil oldu.¹⁷⁴ Zâbit olarak bahsedilen askerî sınıf subay sınıfını kapsıyorken erat sınıfı da Er'den Başgedikli'ye (Astsubay) uzanan rütbeleri kapsamaktadır.¹⁷⁵ Her ne kadar aralarında önemli rütbe farkı varmış gibi görünse de Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Ordusu'na dâhil olan zâbit ve diğer rütbelere mensup askerleri birbirinden ayırmak o kadar da kolay değildir. Bunun en önemli nedeni kuşkusuz, erat sınıfına mensup bir asker dahi zâbit sınıfına kadar yükselebilmek hakkının olmasıdır. Peki, erat sınıfına mensup bir asker, hangi şartları sağlayarak zâbit sınıfına yükselebilir? Bu sorunun cevabı 18. yüzyılın sonu ve 19. yüzyılın başlarında Avrupa'da başlayan askeri modernleşme sürecinde gizlidir.

18. yüzyılın sonu ve 19. yüzyılın başlarında Avrupa'da başlayan askeri modernleşme sürecinde iki büyük değişim göze çarpmaktadır. İlk değişim, orduları meydana getiren insan sayısındaki artış, ikincisi de orduların dayandığı teknolojik altyapıların gelişip çeşitlenmesidir. Kalabalıklaşan bu orduların talim-terbiye ve sevk idaresinden sorumlu kişilerin, yani subay kadrolarının gelişmesi gerekmektedir. Benzer gereklilik elbette ki Osmanlı askerî modernleşme süreci için de söz konusudur. Ancak Osmanlı Devleti'nde modern tahsilli subay eğitimi hedefleyen bir kurum tesis edilse dahi subay ihtiyacını tam olarak karşılanmamaktaydı. Çünkü Osmanlı Devleti'nde subay eksikliği uzun zamandan

¹⁷⁴Joseph Pomiankowski, *a.g.e.*, s.51.

¹⁷⁵Abdülkadir Özcan, "Zâbit", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.44, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2013, s.60-61.

beri büyük bir problemdi ve askeri modernleşme sürecinin de pürüzlü noktalarından biriydi.

19. yüzyıl boyunca Harbiye'deki öğrenci sayısında bir artış olsa da ihtiyacı tam anlamıyla karşılayabilecek sayıya ulaşamadı. Bu bağlamda subay eksikliğini gidermek için alternatif yollar arama çabasına giren Osmanlı Devleti 1891 yılı itibariyle ihtiyat zâbitliği adı altında yeni bir sistemin adını zikretmeye başladı.¹⁷⁶

1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı neticesinde Rus Orduları karşısında alınan mağlubiyetin ardından ordunun modernizasyonunda yeni bir sürece girildi. II. Abdülhamid'in başlattığı ordunun modernizasyon sürecinin bir parçası olarak, savaş ve sefer zamanlarında bilhassa redif kıtalarına ve erlere temel askeri eğitimin verildiği depo alaylarında, ihtiyaç duyulacak yeni zâbit kadrolarının "ihtiyat zâbitanı ve namzedleri" adıyla yeni bir sınıf olarak oluşturulması için adımlar atıldı. 1891'de hazırlanan nizamnameye göre orduda daha evvel görev yapmış emekli ya da istifa etmiş olan subaylar, yedek subay statüsünde tekrar görevlendirilebilecekti. Buna ilaveten yine daha evvel nizamiye ordusunda on senelik hizmet süresini dolduran ve açılacak imtihanlarda yeterlilik gösterenlerin, idadi ve rüştiye mezunlarının da belli şartları sağlayarak yedek subay statüsüne alınması düşünüldü. 1910'da çıkarılan kanunla ise idadi ve rüştiye mezunlarından ihtiyat zâbiti olmayı talep edenler, "numune kıtası" adı verilen ilk eğitim birliğinde altı ay neferlikle talim ve terbiye gördükten sonra, özel bir komisyon tarafından sınava tabi tutulacak ve başarılı olanlar onbaşılığa ve sene sonunda yine imtihanla çavuşluğa terfi ettirilecekti. Katıldıkları kıtanın zâbit heyeti tarafından yeterli vasıflara sahip olunduklarına karar verilenler ise takip eden sene çavuş ve baş çavuş rütbelerinde hizmet gördükten sonra üçüncü sene içerisinde yine bir imtihana tabi olduktan sonra İhtiyat mülazım-i saniliği (teğmen) rütbesini alabileceklerdi.¹⁷⁷ Görüldüğü üzere on başı rütbesine sahip olmakla birlikte ihtiyat zâbiti sınıfına dâhil olunabilmekteydi. 1891'den itibaren ihtiyat zâbitliği tıpkı subaylarda olduğu gibi belli maaş karşılığında yapılan bir hizmet kategorisi olmuştur. Ayrıca rütbesiz askerlere kıyasla da taşıdıkları rütbe onlar içinde ayırt edici bir özellikti. Ve bunlara ek olarak ihtiyat zâbiti kadrosunda yararlılık gösterenler Harbiye Nezareti'nin kararıyla nizamiye ordusunda subay kadrosunda istihdam edilebiliyordu.

---

¹⁷⁶Mehmet Beşikçi, "İhtiyat Zâbitin"nden "Yedek Subay"a: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bir Zorunlu Askerlik Kategorisi Olarak Yedek Subaylık ve Yedek Subaylar, 1891-1930" Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar, S.13. Güz 2011, s.45-89.

¹⁷⁷A.g.m. , s.45-89.

I. Dünya Savaşı esnasında subaya acil ihtiyaç duyulan bir dönemde görevlerinde çok başarılı olmaları gerekmesizin ihtiyat zâbitlerinin subay kadrolarına dâhil oldukları görülmektedir.¹⁷⁸ Osmanlı belgelerinde, Birinci Dünya Savaşı esnasında Almanya'dan Türkiye'ye gelen askerlerden bahsedilirken küçük zâbit ifadesi de kullanılmaktadır. "Gönüllü olarak dâhil olmak üzere gelen üç yüzbaşı ve on sekiz mülazım-ı sani ve on küçük zâbitin Osmanlı Ordusu'na kabulleri hususuna..."¹⁷⁹

Küçük zâbit olarak bahsedilen bu kavram, bugünkü anlamıyla yedek subaylığı karşılamaktadır. Ancak bu yedek subaylar Türkiye'ye geldiklerinde birer derece üst rütbeyle göreve başlamakla birlikte ve kısa zaman içerisinde daha üst rütbelere yükselebilmekteydiler. Bu durum Osmanlı belgelerinde de açıkça ifade edilmektedir. "Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmak üzere gelen küçük zâbit ve dokuz onbaşı ve bir onbaşı vekilinin birer derece ma-fevki rütbeden üniforma iktisa eylemeleri hususuna..."¹⁸⁰ Ancak 1910 kanuna göre, yedek subaylar sadece binbaşı rütbesine kadar yükselebilmelilerdi.

Tüm bu sebeplerden ötürü, bu çalışma içerisinde küçük zâbit diğer adıyla yedek subay rütbesine mensup askerler zâbit kategorisine dâhil edilerek, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nda görev alan zâbit sınıfının sayısı hakkında bir yargıya varılmaya çalışıldı.

2.2. Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitleri'nin Rütbelere, Ordulara ve Yıllara Göre Dağılımı

Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman askerlere değinmeden evvel kısaca Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı esnasında silahaltına aldığı asker sayısına değinmekte fayda var.

Balkan yenilgisinin ardından uzun bir zaman geçmeden kendisini yeni ve çok daha yoğun bir savaşın ortasında bulan Osmanlı Devleti, Balkan Savaşı'nda toplam 24 milyonluk nüfustan 290.000 insanı seferber edebilirken Birinci Dünya Savaşı gibi uzun ve çok cepheli bir savaşta tahminen 22-23 milyona gerilemiş nüfusundan iki milyon dokuz yüz bin insanı seferber etmeyi başardı.¹⁸¹ Çok geniş bir alana yayılan ve çetin mücadelelerin yaşandığı savaş müddetince Osmanlı Devleti savaşın sonuna kadar ayakta kalmayı başardı.

¹⁷⁸ A.g.m. , s.45-89.

¹⁷⁹ Bkz. BOA.BEO.4509/ 338171 (30 Mart 1334/ 30 Mart 1918)

¹⁸⁰ Bkz. BOA. BEO. 4433/ 332414 (11 Eylül 1332/24 Eylül 1916.)

¹⁸¹ Mehmet Beşikçi, "On Yıllık Harb ve Topyekün Seferberlik", (Ed.Gültekin Yıldız), **Dünya Savaş Tarihi Osmanlı Askeri Tarihi (1792-1918)**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013, s.205.

Doğu (Kafkas), Çanakkale, Irak, Mezopotamya, Sina-Filistin cephelerinin yanı sıra Arabistan, Yemen, Galiçya, Romanya cephelerinde ciddi eksiklikler yaşanmasına karşın sürekli asker ikmali yapılarak mücadeleye devam edildi. Bu cephelerin çoğunda ciddi kayıplar vermesine karşın Çanakkale ve Irak Cephesi (Kut'ül Amâre) önemli bir başarı elde etti. Savaşın başında müttefik olarak fazla şans tanınmayan Osmanlı Devleti savaşta nispeten Avusturya-Macaristan, Sırbistan ve Bulgaristan gibi ülkelere kıyasla çok daha fazla direnç gösterdi.

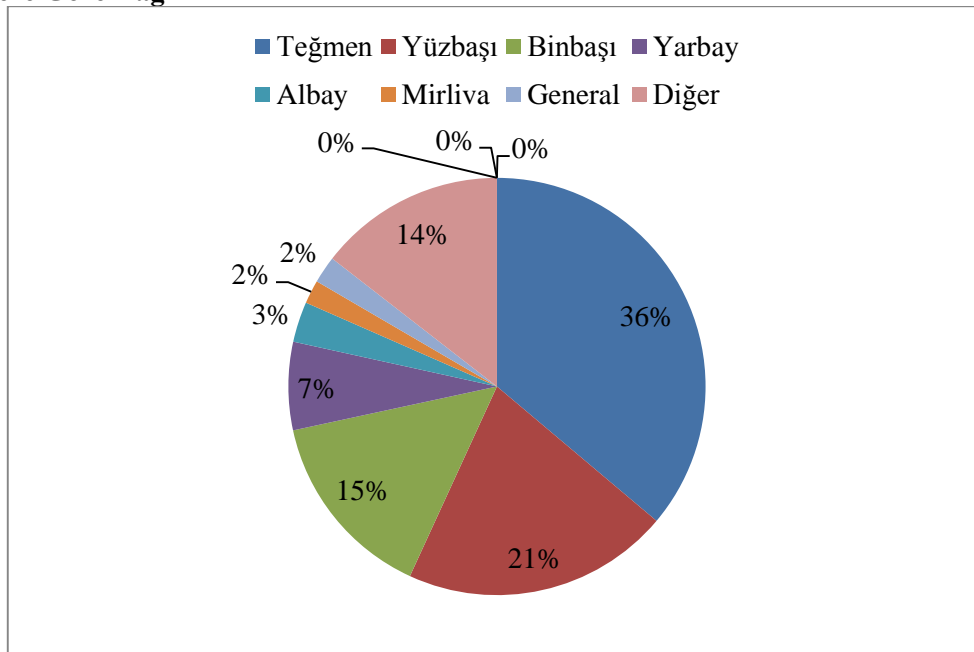
Merkezi devlet gücü açısından Osmanlı Devleti'ne kıyasla daha üst düzeyde olan Avrupa ülkelerinin nüfusları ve seferber ettikleri asker miktarı ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 3. Birinci Dünya Savaşı'nda Avrupa Ülkeleri'nin Nüfusu ve Seferber Ettiği İnsan Sayısı

Ülke	Nüfus	Seferber edilen insan sayısı	Nüfus/Asker (%)
Osmanlı Devleti	23.000.000	2.900.000	12,6
Almanya	66.853.000	13.250.000	19,8
Avusturya-Macaristan	51.390.000	7.800.000	15,1
Fransa	39.600.000	8.410.000	21,2
İtalya	35.845.000	5.615.000	15,6
Rusya	160.700.000	13.700.000	8,5

Kaynak: Mehmet Beşikçi, "On Yıllık Harb ve Topyekün Seferberlik", (Ed.Gültekin Yıldız), **Dünya Savaş Tarihi Osmanlı Askeri Tarihi (1792-1918)**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013, s.205.

Tablo 4: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitlerin Rütbelere Göre Dağılımı

Daha evvel de ifade edildiği gibi Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'na dâhil olmadan evvel ordunun düzenlenmesi ve yeniden yapılandırması için Liman von Sanders Başkanlığı'ndaki Askeri Heyet 1913 yılı Aralık ayında İstanbul'a gelmişti. Bu heyetin esas görevi askerî kurumlardaki eksikleri tespit ederek gerekli değişikliklerin yapılmasını sağlamaktı. Başlangıçta kırk iki kişi ve çoğunluğu yüzbaşı ve binbaşı olarak belirlenen subayların sayısı, taşradaki kurmay heyetleri ve birliklerde daha çok kişiye ihtiyaç duyulması nedeniyle yetmiş bire çıkarıldı.¹⁸² Savaş başladıktan sonra Türk Ordusu ve Türk menzil mıntıklarında subay ihtiyacı artarak devam ettiğinden bu sayı sürekli olarak arttı. Ancak bu artış beraberinde bir takım sorunlarda getirdi. Türkçe bilmeyen, Osmanlı Devleti'ni ve ordusunu yeterince tanımayan Alman subaylar, orduyu ıslah etme çalışmaları esnasında derinlemesine tespitler yerine yüzeysel tespitler yaptılar. Bu durum Alman subayların çalışmalarında yeterince verimli olamamalarına neden oldu. Yaşanan iletişim sorunu bir dizi yanlış anlaşılmaları da beraberinde getirdi. Bu sorunu aşmak isteyen bazı Alman subaylar, Türkçe ve Ortadoğu dillerini öğrenmeye çalıştılsa da bunda pek de başarılı olmadılar.¹⁸³Buna ilaveten önemli mevkilere Alman subayların getirilmeleri, Türk subaylar arasında kırgınlık yaşanmasına neden oldu. Alman subaylara karşı cephe almaya başlayan Türk subaylar, Türklere ait pek çok meseleyi Alman subaylardan gizlediler. Başarısızlık yaşandığında da bu başarısızlığın sorumlusu olarak doğrudan Alman subaylar görüldü.¹⁸⁴ Ancak yaşanan bu sıkıntılar Almanya'dan gelen asker sayısında azalmaya neden olmadı, aksine gelen askerlerin sayısı artarak devam etti. Bu gelen askerlerin büyük bir kısmının kabileler halinde geldikleri Osmanlı belgelerinde görülmektedir.

“Almanya Ordusu zâbitanından olup bugün hizmeti devlete kabul edilmiş olan muharrer-ül esami dokuz zâbitin isimleri hizasında gösterilmiş mahallere terfian icra-i memuriyetleri hususuna...”¹⁸⁵ “gönüllü olarak orduyu hümayuna dâhil olan Alman amir ve zâbitanın ve sekiz Alman küçük zâbit ile üç yüz seksen çavuş ve efradın dahi Ordu-yu Hümayuna istihdamları...”¹⁸⁶

Askerlerin hem bu şekilde kabileler halinde gelmesi, hem de Askeri Heyet'in dışında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olması, Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman askerlerinin sayısının tespitini zorlaştırmaktadır. Yapılan pek

¹⁸²Sanders, **a.g.e.** , s.32.

¹⁸³Oliver Stein, **a.g.m.** , www.mwme.eu ,URL: [http:// www.mwme.eu/essays/index.html](http://www.mwme.eu/essays/index.html)

¹⁸⁴Sanders, **a.g.e.** , s.32.

¹⁸⁵Bkz. **BOA. BEO 4263/319685** (10 Şubat 1329/23 Şubat 1914)

¹⁸⁶Bkz. **BOA.BEO 4351/ 326 27601** (7 Nisan 1331/20 Nisan 1915)

çok çalışmada Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman askerlerin sayısı verilirken sekiz yüz sayısı ifade edilmektedir.¹⁸⁷1914-1918 yılları arasında Türk binbaşısı rütbesiyle Askeri Heyet başkanının emir subayı ve Çanakkale Savaşları'nda 5. Tümen kurmay subayı olarak görev yapan Carl Mühlman da bu sayıyı verenlerden biridir.¹⁸⁸ Oysa bu sayı sadece Askeri Heyet emrinde Osmanlı Ordusu'na dâhil olanların sayısıdır.

Birinci bölümde de ifade edildiği üzere Osmanlı Ordusu'nda görev alan Prusyalı (Alman) subaylar altı grub içerisinde ele alınmalıdır.¹⁸⁹

Helmut von Moltke'den önce ve Moltke ile birlikte görev yapanlar (1756-1839).

Von Moltke'den sonra ve Otto Kaäler Dönemi'nin sonuna kadar (1838-1885).

Colmar von der Goltz Dönemi (1885-1896; 1908-1910; 1915-1916).

Liman von Sanders Askerî Heyeti Dönemi (1913-1918).

Birinci Dünya Savaşı Dönemi (1914-1918)

Birinci Dünya Savaşı'ndan Sonraki Askeri Danışmanlar Dönemi (1925-1939).

Bu sıralamaya göre; Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Ordusu'na katılan Alman subaylar, hem Liman von Sanders Askeri Heyeti Dönemi, hem de Birinci Dünya Savaşı Dönemi içerisinde ayrı ayrı incelenmelidir. Her ne kadar ikisi de aynı dönemleri kapsadığı için bir grubmuş gibi düşünülse de aslında öyle değildir. Çünkü Liman von Sanders Askeri Heyeti resmi bir heyettir ve bu heyete dâhil olan askerler gönüllü olarak değil Askeri Heyetin talebi doğrultusunda katılanlardan oluşmaktadır. Diğer taraftan Birinci Dünya Savaşı Dönemi'ndeki grub ise tamamen Askeri Heyet'ten bağımsız gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olan askerlerden oluşmaktadır. Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman subayların sayısını sekiz yüz olarak verenlerin yaptıkları en büyük hata Liman von Sanders Askeri Heyeti ile Birinci Dünya Savaşı dönemini bir tutmalarıdır. Oysa Askeri Heyet dışında 1914-1918 yılları arasında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olan zâbitler de bu sayıya katıldığında sekiz yüz sayısı kat be kat artmaktadır.

Carl Mühlman ayrıca 1918 yılında astsubay ve diğer rütbelere mensup yaklaşık yedi bin Alman askerinin Osmanlı Ordusu'nda hizmet verdiğinden de bahsetmektedir.¹⁹⁰ Bu sayı bizlere 1918 yılındaki Osmanlı Ordusu'nda görev yapan Alman askerlerinin sayısı

---

¹⁸⁷Fatih Yeşil, "Kara Kuvvetlerinde Avrupalı Danışmanlar",(Ed. Gültekin Yıldız), **Dünya Savaş Tarihi Osmanlı Askeri Tarihi (1792-1918)**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013, s.97. , Yılmaz, **a.g.e.** , s.224.

¹⁸⁸Yılmaz, **a.g.e.** , s.224.

¹⁸⁹ Yılmaz, **a.g.e.** , s. 33.

¹⁹⁰ **A.g.e.** ,224.

hakkında bir fikir verdiği için oldukça önemlidir ancak tek başına yeterli değildir. Çünkü bu sayı sadece 1918 yılında ki Alman askerlerinin sayısını belirtmektedir. Ayrıca Carl Mühlman, Askeri Heyet emrindeki ve gönüllü olarak dâhil olan zâbit sınıfını bu sayıya dâhil etmemektedir. Askeri Heyet emrindeki sekiz yüz zâbit ve 1914-1918 yılları arasında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olanlar da göz önünde bulundurulursa bu sayı kat be kat artmaktadır.

Birinci Dünya Savaşı sırasında zâbit eksikliği nedeniyle görevlerinde önemli bir başarı sağlamaksızın astsubay ve diğer rütbelere mensup askerlerin zâbit sınıfına geçebildikleri göz önünde bulundurulduğunda ayrıca Askeri Heyet emrindeki zâbitler ve dört yıl boyunca gönüllü olarak dâhil olan zâbitler de hesaba katıldığında Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'nda yaklaşık olarak 10.000-15.000 Alman zâbitin görev yaptığı söylenebilir. Bu rakamlar çok uçuk rakamlarmış gibi görünse de Alman Genelkurmay Karagâhı'nın raporlarına göre 1918 yılı savaş bitiminde Osmanlı topraklarında yaklaşık olarak 35.000 Alman askeri ve personeli bulunmaktaydı.¹⁹¹ Bu sayıya savaş döneminde ülkesine geri dönenler, rehin düşenler ve hayatını kaybedenlerde eklenirse bu sayı da kat be kat artar. Her ne kadar elimizde zâbit sayısını tam olarak verebilecek bir kaynak olmasa da Alman Genelkurmay Karargâhı'nın raporları bir anlamda verdiğimiz rakamları doğrular niteliktedir.

Bu çalışma esnasında yaklaşık olarak iki bin kadar zâbitin rütbesi tespit edilebildi. Bu zâbitlerin pek çoğunun Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra rütbelerinin yükseldiği bir sonraki başlık altında verilen listede görülmektedir.

Tablo 3'de görüldüğü üzere Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman askerleri arasında yoğunluk bakımından birinci sırada teğmenler bulunmaktadır. Mülazım-ı sani, mülazım-ı evvel, asteğmen, üsteğmen ve yedek subaylar bu sınıfın içerisinde yer almaktadır. Bu sırayı yüzbaşı, binbaşı, yarbay, önyüzbaşı, albay, mirliva, mareşal, koramiral ve general rütbesine sahip olanlar takip etmektedir. Başçavuş, onbaşı, mühendis, geri hizmetler ve madenciler de diğer dilim içerisinde yer almaktadır. Mühendisler arasında yüzbaşı ve albay rütbelerine sahip olanlar da bulunmaktadır. Bunların yanı sıra gelenler arasında askeri rahipler ve adli hâkimlerde yer almaktadır.¹⁹²

Gönüllü olarak dâhil olan Alman askerlerinin Türk Ordusu'nu tercih etmelerinin en önemli nedeni ise; kısa zamanda yükselmek ve maddi anlamda daha çok kazanç sağlamaktır.

¹⁹¹Yılmaz, a.g.e. , s.229.

¹⁹²Klaus Wolf, **Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı**, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2014, s.521.

Ancak bunların yanı sıra Türkiye’de olmaktan hiç memnun olmayan askerler de vardı. Bunlardan biri olan Koramiral “Hopmann Albert”, Cemal Paşa’nın şahsen talebi üzerine gelmesine karşın Türkiye’de bulunmaktan hiç memnun olmamıştı. “ Almanya’da taş kırmak daha iyi” sözü ona aittir.¹⁹³

Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu’na dâhil olup önemli görev ve mevkilerde bulunan Alman zâbitlerden bazıları şunlardır:

Von Falkenhayn Paşa: 1917 yılında Türkiye’ye gelen Falkenhayn Paşa, “Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığı” görevinde bulunmuş, kısa süreli görevin ardından 1918 yılında, görevi Liman von Sanders’e devrederek Almanya’ya dönmüştür.¹⁹⁴

Von Seeckt Paşa: 1917-1918 yılları arasında korgeneral rütbesiyle Türk Ordusu Genelkurmay Başkanlığı görevinde bulunmuştur.¹⁹⁵

Kress von Kressenstein Paşa: 1914 yılında Türkiye gelen Kressenstein Paşa, Sahra Topçu Okulu’nda yarbay rütbesiyle okul kumandanlığı, Genelkurmay karagahında bölüm başkanlığı yapmış ve harp sırasında tümgeneral rütbesiyle Filistin’deki 8. Ordu’yu kumanda etmiştir. 1915 yılında 4. Orduda görev almıştır.¹⁹⁶

Gessman Paşa: 1915-1916 yılları arasında Türk tümgeneral rütbesiyle askeri heyette görev alan Gessman Paşa, Çanakkale 5. Ordu Topçu Kumandanlığı görevinde bulunmuştur. Bunun yanı sıra 1916-1917 yılları arasında 6. Ordu’ya bağlı Alman Irak grubu komutanlığı ve Halep menzil kumandanlığı yapmıştır.¹⁹⁷

Amiral von Usedom Paşa: 1914-1918 yılları arasında Türk mareşali olarak Türkiye’de görev yapan Usedom Paşa, Boğaz Kumandanlığı hizmetinde bulunmuştur. 1925 yılında oramiral olarak vefat etmiştir.¹⁹⁸

Souchon Paşa: 1914-1917 yılları arasında Türkiye’de görev yapan Souchon Paşa, Akdeniz kumandanlığı ve Türk Deniz Kuvvetleri Kumandanlığı görevlerinde bulunmuştur.¹⁹⁹

Von Rebeur-Paschwitz Paşa: 1917-1918 yılları arasında Türkiye’de görev alan Paschwitz Paşa, Türk Korgenerali olarak Akdeniz Filosunun kumandanı ve Türk Deniz Kuvvetleri’nin Başkumandanlığını Amiral Souchon’dan devraldı.²⁰⁰

---

¹⁹³A.g.e. , s.521-612.

¹⁹⁴A.g.e., s.251-612.

¹⁹⁵A.g.e., s.251-612.

¹⁹⁶Yılmaz, a.g.e. , s, 50.

¹⁹⁷Wolf, a.g.e., s521-612.

¹⁹⁸A.g.e., s.521-612.

¹⁹⁹Hans Kannengiesser Pasha, a.g.e., s. 350-353.

²⁰⁰Wolf, a.g.e., s.521-612.

Merten Paşa: 1914-1918 yılları arasında Türkiye’de bulunan Merten Paşa, Çanakkale Boğazı Müstahkem Mevkii Kumandanlığı yapmış ve 1926’da vefat etmiştir.²⁰¹

Bu subayların yanı sıra her rütbeden pek çok subay da Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Ordusu’nun her kademesinde görevler üstlenmişlerdir.²⁰²

Ulrich Back Paşa: 1914’ten itibaren Türk Tümgeneralı olarak Gelibolu’da Saros Körfezi’ndeki XVII. Kolordu’nun kumandanı.²⁰³

Karl Aye: 1915-1918 yılları arasında Türkiye’de bulunan Yüzbaşı Karl, Çanakkale Sahil Tahkimatları Karargâhı, Hamidiye Tabyasının Kumandanı.²⁰⁴

Otto von Feldman: 1913-1918 yılları arasında Türkiye’de bulunan Prusyalı Binbaşı Feldman, Türk Yarbayı olarak barış zamanında Yığınak Dairesi Başkanlığı vazifesini üstlenmiş, harp zamanında ise 1. Ordu’nun Kurmay Başkanı, en son Türk Genelkurmayı’nda Harekât Dairesi Başkanı ve Askeri Misyon’un yöneticisi.²⁰⁵

Guse Felix: Prusyalı Binbaşı Guse Felix, 1914-1918 yılları arasında Türkiye’de bulunmuş. Barış zamanında Türk Yarbayı olarak Sivas’ta kolordu kumandanı, harp zamanında ise Erzurum’da 3. Ordu’nun Kurmay Başkanı, 1915 yılının sonunda hastalanıp Almanya’ya gitmiş geri döndükten sonra Kafkas Türk Ordular Grubu’nun Kurmay Başkanı olarak hizmet vermiştir.²⁰⁶

Heuck Albert Paşa: Prusyalı Yarbay 1914-1918 yıllarında Türkiye’de bulunmuş. Barış zamanında Türk Albayı olarak 13. Piyade Tümeni’nin kumandanı, harp zamanında ise Türk Tümgeneralı olarak Gelibolu’da Anafartalar’da 12. Tümen’in kumandanlığını üstlenmiştir.²⁰⁷

Lauffer: 1914-1918 yılları arasında Türkiye’de görev alan Lauffer, barış zamanında Türk Yarbayı olarak Süvari Binicilik Okulu Kumandanı, harp zamanında ise II. Keşif Alayı’nda İstihbarat subayı olarak görev almıştır.²⁰⁸

Liemenroth Konrad: Üsteğmen Konrad 1917 yılında 7. Ordu’da Mustafa Kemal’in yaveri olarak görev almıştır.²⁰⁹

---

²⁰¹Yılmaz, **a.g.e.** , s, 50. ; Wolf, **a.g.e.** , s.521-612.

²⁰²Wolf, **a.g.e.** s.521-612.

²⁰³**A.g.e.**, s.521-612.

²⁰⁴**A.g.e.**, s.521-612

²⁰⁵Hans Kannengiesser Pasha, **a.g.e.**, s. 350-353.

²⁰⁶Wolf, **a.g.e.** , s.521-612.

²⁰⁷**A.g.e.** , s.521-612.

²⁰⁸Hans Kannengiesser Pasha, **a.g.e.**, s. 350-353.

²⁰⁹Wolf, **a.g.e.** , s.521

Nikolay Friedrich August: Heyet-i Askeriye azasından ve Dördüncü Ordu topçu müfettişi mirliva. Barış zamanında Türk Albayı olarak Türk Piyade Tümeni Kumandanı, harp zamanında Türk Tümgeneralisi olarak görev yapan Nikolay, başlangıçta 1.Kolordu 3.Nizamiye Ferik Topçu Alayı kumandanı iken daha sonradan 3. Tümen Kumandanlığına tayin olmuştur.²¹⁰ Zamanla 2. Türk Kolordusu Kumandanı ve 4. Türk Ordusu Topçu Müfettişi olarak görev yapmıştır.(1913-1918)²¹¹

Binbaşı Legat: Türk Yarbayı olarak Türk Harp Akademisi'nin Kumandanı. 1914.²¹²

Prusyalı Yarbay Bischof: Askeri Heyet ve Tümgeneral olarak Türk Genel Karargâhı. 1910-1918.²¹³

Binbaşı Molsen: 1917-1918 Yıldırım Ordular Grubu.²¹⁴

Bu isimlerin yanı sıra **1914-1918** yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda üst rütbelerde ve önemli görevlerde hizmet veren Alman zâbitleri ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 5: Birinci Dünya Savaşı Esnasında Osmanlı Ordusu'nda Görev Alan Üst Rütbeli Alman Subaylar

İsmi	Rütbesi	Görevi	Açıklama
Sanders Liman von	Mareşal	Alman Askeri Heyet Başkanı, 1. Ordu, 5. Ordu Komutanı ardından Yıldırım Ordular Grubu Komutanı	1913-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Usedom von Guido (Paşa)	Mareşal	Türk Mareşali olarak Türkiye'de Müstakil Kumandanlığın başı ve Çanakkale Boğazlar Kumandanı.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Goetze Colmar Baron von der (Paşa)	Mareşal	Türk Tümgeneralisi ve Korgeneralisi olarak Türk Askeri Talim ve Terbiye ve Maarif Genel Müfettişi, Türk Mareşali olarak Heyet Başkanı ve Türk Genelkurmayı'nın İkinci Başkanı olarak Kaehler Paşa'nın halefi, Türkiye'den geri	1883-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.

²¹⁰Bkz. BOA. BEO 4254/319035 (10 Kanunusani 1329/23 Ocak 1914)

²¹¹Wolf,a.g.e. , s.521-612.

²¹²Bkz.BOA. İDUİT 00071/000049/003/002

²¹³²¹³Deutsche Offiziere in der Turkei, Reichsarchiv, 1940, s.18-19-20.; Wolf,a.g.e. , s.521-612.

²¹⁴A.g.e., s.521-612.

			döndükten sonra Korgeneral olarak 6. Piyade Tümeni'nin Kumandanı. Türk Mareşali olarak aynı zamanda Türkiye'ye gönderilen Alman Islahat Subayları'nın başı, 1908/1909 ve 1910 da manevralı yönetmek üzere Özel Misyon'la Türkiye'de 6. Türk Ordusu'nun Kumandanı.
Falkenhayn	Mareşal	Yıldırım Ordular Grup Komutanı	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Von Lossow	General	5. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Bronzart Paşa	General	3. Ordu Kurmay Başkanı	-
Rebeur-Paschwitz von (Paşa)	Korgeneral	Akdeniz Filosu'nun kumandanı ve Türk Deniz Kuvvetleri'nin Başkumandanlığını Amiral Souchon'dan devraldı.	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir. *1918 yılı Ocak ayının ortasında MMD'nin Çanakkale Boğazı'ndan Ege Denizi'ne açılmasını emretti, bu Breslau'nun kaybına yol açtı.
Mertens Johannes (Paşa)	Korgeneral	5. Ordu Çanakkale Boğazı tahkimatları komutanı ve Türk Genel Karargâhının Delegeesi.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Souchon Wilhelm (Paşa)	Koramiral	23 Ekim 1913'ten itibaren Akdeniz Filosu'nun Kumandanı ve sona Türk Donanması'nın Başkumandanı	1913-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Hopmann Albert	Koramiral	Cemal Paşa'nın şahsi talebi üzerine Bahriye Nezareti'nin ıslahı için gelmiştir.	1915-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda İstihdam edilmiştir. *Görevini başarısızlık olarak görmüş Türkiye'de

			bulunmaktan hiç memnun olmamıştır. * “Almanya’da taş kırmak daha iyi” sözü ona aittir.
Back Ulrich (Paşa)	Tümgeneral	Gelibolu Saros Körfezi’ndeki 17. Kolordu’nun Kumandanı.	1914 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Bischof (Paşa)	Tümgeneral	1913 yılına kadar Türk Albayı olarak Türk Nakliye Kolları Müfettişi olan Bischof Paşa, 1914 yılından sonra Tümgeneral olarak hem Askeri Heyet hem de Türk Genel Karargâhında görev yapmıştır.	1910-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu’nda istihdam edilmiştir.
Bock von Wülflingen (Paşa)	Tümgeneral	Askeri Heyet ve Türk Genel Karargâhında Genel Menzil Müfettişliğinin başı	1918 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Dove (Paşa)	Tümgeneral	Askeri Heyet ve Türk Genel Karargâhı’nda Genel Kurmay İkinci Başkanı.	1918 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Ehrkle (Paşa)	Tümgeneral	Askeri Heyet ve Türk Silah Dairesi Başkanı	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu’nda istihdam edilmiştir.
Gressmann Oscar	Tümgeneral	5. Ordu’da Topçuların Kumandanı ardından 6. Türk Ordusu’nda Alman Irak Grubu’nun Kumandanı ve Halep’te Menziller Başmüfettişliğinin Kumandanı.	1915-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu’nda istihdam edilmiştir.
Kannengiesser Hans (Paşa)	Tümgeneral	Barış zamanında Türk Albayı olarak Türk Genelkurmay Daire Başkanı, harp zamanında Türk Tümgenerali olarak 9. Tümen’in Kumandanı daha sonra vekâleten 14.ve 16. Kolordu’nun Kumandanı ve Edirne’deki 25. Türk Kolordusunun Kumandanı.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu’nda istihdam edilmiştir.
Kühlwetter Friedrich von (Paşa)	Tümgeneral	Boğazlar Başkumandanlığı	1914-1915 yılları arasında Osmanlı

		Kurmay Başkanı	Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Langenstarss (Paşa)	Tümgeneral	Askeri Heyet ve Türk Genel Karagâhında İstihkâmcılar ve Kaleler Müfettişi	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Pieper Waldermar (Paşa)	Tümgeneral	İstanbul Silah Dairesi ve Silah Müfettişi Başkanı	1914-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Posselt (Paşa)	Tümgeneral	Askeri Heyet ve Erzurum Müstahkem Mevki Kumandanı	1909-1915 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir. *1913'e kadar Türk Yaya Topçusu Genel Müfettişi
Reclam Victor (Paşa)	Tümgeneral	Türk Sahil Tahkimatları Müfettişi	1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Richter Friedrich	Tümgeneral	Türkiye Müstakil Kumandanlık Kurmay Başkanı ardından Akdeniz Filosu	1915-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Trümmer Bruno Traugott Karl von	Tümgeneral	Barış zamanında Türk Albayı olarak 10. Türk Piyade Tümeni'nin Kumandanı, harp zamanında Türk Tümgeneralı olarak Çanakkale'de 14. Türk Kolordusu'nun ve İzmir'de Sahil Muhafaza'nın Kumandanı.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Dr. Vollbrecht	Tümgeneral	1911 Yılı'nın Ocak ayından itibaren Harbiye Nezareti Sıhhiye Dairesi Müfettişi, harp zamanında Tabip Tümgeneral, 1917'de Filistin'de "Yıldırım Ordular Grubu"nda Ordu Doktoru.	1911-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Weber Erich Paul (Paşa)	Tümgeneral	Barış zamanında Türk Mühendis ve İstihkâmcı Sınıfları ile Müstahkem Mevkileri Genel Müfettişi, Çanakkale'de, önce Asya Yakası'ndaki 15. Kolordu'nun sonra	1913-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.

			“Güney Grubu”nun Kumandanı olmuştur. *08.07.1915’te General von Sanders ile ters düşünce görevden alınmıştır.
Lenthe Werner Eberhard von	Tümgeneral	Askeri Heyet Kurmay Başkanı	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu’nda istihdam edilmiştir.
Grey von Krenestein	Tuğgeneral	8. Ordu	1917 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Hergut	Tuğgeneral	Yıldırım Ordular Grubu	1918 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Nikolay Friedrich August	Tuğgeneral	4. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Nikolay Bey	Tuğgeneral	-	-
Zodenstern Bey	Tuğgeneral	Güney Bölge Komutanı	-
Von Havk Bey	Tuğgeneral	Genç Dernekleri Müfettişi	Miralay(Albay) rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu’na dâhil olduktan sonra Mirliva rütbesine terfi etmiştir.
Rudniştern Paşa	Tuğgeneral	-	Emekli olmuş Osmanlı Ordusu’nda.
Trommer Paşa	Tuğgeneral	14. Kolordu Komutanı (Sağ Kanat Kumandanı.)	-
Erich Böhme	Albay	4. Ordu / 24. Piyade Kumandanı	1918 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Von Hesse	Albay	Alman Karargâhı Umumisi Muharebe Umuru Müdürü	1918 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Hergott Bey	Albay	8. Ordu ve 4. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.
Bome Bey	Albay	-	Yarbay (Kaymakam) rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu’nda dâhil olduktan sonra Albay rütbesine terfi etmiştir.
Böc von Bolfikeyn	Albay	-	-
Heuck (Hovik)	Albay	Barış zamanı 13. Tümen Kumandanlığı	1914-1918 yılları arasında Osmanlı

		Harp zamanı Anafartalar'da 12. Tümen Kumandanlığı.	Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Adolf Paraquin	Albay	6. Ordu Kurmay Başkanı	-
Gustav von Oppen	Albay	Alman Asya Kuvvetleri ve 8. Ordu sol cerah komutanı	-
Von Frankenberg und Proschiltz	Albay	1.Ordu Kurmay Başkanı, 2. Ordu Kurmay Başkanı, 4. Ordu ve Alman Asya Kolu Komutanı	*Alman Asya Kolu: Tamamen Alman personel ve silahından oluşturulmuş bir birliktir.
Dommez	Albay	Yıldırım Ordular Grubu Kurmay Başkanı	-
Kiesling	Albay	54. Tümen Kumandanı	-
Kreçmar	Albay	6. Ordu Kurmay Başkanı	-
Von Gleich	Albay	6. Ordu Kurmay Başkanı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ackerman Richard	Deniz Albay	Goeben'in (Yavuz) Kumandanı	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Bischoff Josef	Albay	5. Ordu ve Filistin'de 1. Türk Heci Süvari Alayı'nın Kumandanı	1912-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Bopp	Albay	İran'daki Askeri Heyet'in Başkanı	1915-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Falkenhausen	Albay	7. Türk Ordusu Kurmay Başkanı	1916-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Hippel Georg von	Deniz Albay	09.07.1917'den itibaren Breslau'nun (Midilli) son Kumandanı	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Leipzig Erich von	Albay	19.01.1901'den itibaren İstanbul'daki Almanya Sefareti'nde Askeri Ataşe, 21.05.1906'da Yarbaylığa terfi ediyor ve 18.08.1906'da görevinden alınıyor. 11.01.1915'ten itibaren Albay olarak tekrar Askeri Ataşe	1901-1915 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Meerscheidt-Hüllesen	Deniz Albay	Turgut Reis'in Alman	1914 yılında Osmanlı

Wilhelm Baron von		Kumandanı	Ordusu'nda bulunmaktadır.
Potschernik	Albay	Türk Askeri Ulaşım Sistemi Genel Müfettişi	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Schierstaedt von	Albay	5. Türk Ordusu Müfreze Kumandanı, Süvari Tugayı Kumandanı	1915-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Prof. Dr. Schleip	Tabip Albay	İstanbul Alman Hastanesi Başhekimisi	1915-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda
Stoeltzel Albert	Deniz Albay	04.01.1918'den itibaren Goeben'in Kumandanı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Taegert Wilhelm	Deniz Albay	Akdeniz Filosu 1. Kurmay Subayı	-
Widermann	Deniz Albay	Breslau'nun Kumandanı	1915 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Wodarz	Deniz Albay	Rus Donanmasını teslim almak için MMD'nin baş müzakerecesi	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Tromber	Albay	10. Tümen Kumandanı	-
Bischof	Albay	Malzeme Nakliye Birlikleri Müfettişi	-
Wilhelm	Albay	Deniz Kuvvetleri Kurmay Başkanı	-
Dr. Pabst	Hekim Albay	-	-
Parakein	Yarbay	6. Ordu	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Otto von Feldman	Yarbay	1.Ordu	1913-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Meuderd	Yarbay	8. Ordu	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Emil Zelize	Yarbay	7. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Lihteşlah Wilhelm	Yarbay	4. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Liman	Yarbay	6. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.

Komerd	Yarbay	6. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Friedrich Dewitz	Yarbay	13. Kolordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Gayze	Yarbay	-	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Frey	Yarbay	5. Ordu ardından Yıldırım Ordular Grubu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Wilmer Bey	Yarbay	5. Ordu	-
Fonrih Bey	Yarbay	5. Ordu	-
Graf von Carmer	Yarbay	5. Ordu	1915-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Von Vek Bey	Yarbay	-	-
Von Lok Bey	Yarbay	-	-
Pişof Bey	Yarbay	-	-
Bevazengi Bey	Yarbay	-	-
Kislinh Bey	Yarbay	-	-
Şir Holçe Bey	Yarbay	-	-
Şiravde Benağ Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olup Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Gavr Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olup Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Kratsen Mar Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olup Yarbay rütbesine terfi etmiştir.

Gurlits Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olup Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Von Kalken Havzen Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olup Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Vasilevski Bey	Yarbay	Bahriye Tabibi	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Benet Man	Yarbay	Bahriye Tabibi	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Vonberg	Yarbay	5. Ordu Anafartalar Grubu ve en son 3. Ordu ile Kafkas Cephesi.	1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Polman Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Liht Şilağ Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Von Paris Bey	Yarbay	Veteriner Hekim	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Nigert Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi

			etmiştir.
Berdiğlod Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Kumher Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Fildern Bey	Yarbay	-	-
Parakeyn Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Çelife Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Buhçöl Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
BenitehyBey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Hans Hollönder	Yarbay	4. Ordu/54. Piyade ardından Yıldırım Ordusu	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Nağlo Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Adalet Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na

			dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Banka Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Franz Carl Endres	Yarbay	Harp Okulu'nda öğretmen ardından Genelkurmay Daire Başkanı.	1912-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Şote Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Bretliniğ Bey	Yarbay	-	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Arnold Ernst	Yarbay	Çanakkale Kumandanlığının Kurmay Başkanı	1917-1918
Lambert Bey	Yarbay	Sahra Hastanesi Başhekimi	Binbaşı rütbesiyle gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olduktan sonra Yarbay rütbesine terfi etmiştir.
Wasillo	Yarbay	3. Ağır Topçu Alay Komutanı, Hamidiye Tabyası Komutanı.	-
Werle	Yarbay	Erenköy Ağır Topçu Bölge Komutanı.	-
Tuweney	Yarbay	15. Kolordu Başkanı	
Von Schraudenbach	Yarbay	14. Tümen Komutanı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Schienholz	Yarbay	146. Alay Kumandanı	-
Kummerow	Yarbay	6. Ordu Karargâh Kurmayı	-
Hans von Kiesling	Yarbay	6. Ordu Karargâh Kurmayı, Yıldırım Ordusu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Albrecht	Yarbay	Barış zamanı Halep	1914-1916 yılları

		Kolordu Kumandanı, harp zamanı 5. Kolordu Kurmay Başkanı	arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Binhold	Yarbay	Türk Sahra Topçu Atış Okulu'nun Kumandanı	1915 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Von Birn	Yarbay	Türk Piyade Okulu'nun Kumandanı	1909-1915 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Dr. Böse Ernst	Yarbay	Türkiye'deki en kıdemli Donanma Sıhhiye Subayı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Böttrich Sylvester	Yarbay	Türk Sahra Demiryolları Başkanı	1914-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Burchardi	Yarbay	5. Ordu'nun Levazım Başkanı	1913-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Prof. Dr. Collin Rudolf	Yarbay	Askeri Heyet Baş Sıhhiye Subayı	1915-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Conn Bruno	Yarbay	Çanakkale'de Alman Deniz Birliği'nin Kumandanı	1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Dunst	Yarbay	Türk Kara Kuvvetleri Kumandanlığının Merkez Dairesi Başkanı	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Eggeling Bernhard von	Yarbay	Askeri Heyet Kurmay Başkanı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Emekli Torpido Komutanı Gehl Paul	Yarbay	Boğazlar Kumandanlığı Mühendis Birliği'nde Denizaltı Silahları ve Mayınlar Uzmanı	1915-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir. *7 Mart 1915'te Nusret ile sefere çıkmıştır.
Guse Felix	Yarbay	Barış zamanında Sivas Kolordu Kumandanı, harp zamanında Erzurum 3. Ordu'nun Kurmay Başkanı.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir. *1915 yılının sonlarında hastalanıp Almanya'ya gitmiştir geri döndükten sonra Kafkas Türk Ordular

			Grubu'nun Kurmay Başkanı görevini üstlenmiştir.
Hopffgarten Kont von	Yarbay	Barış zamanında Süvari Genel Müfettişi, harp zamanında Türk Genel Karargâhında İstihbarat Subayı	1914-1915 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Janson Genhard von	Yarbay	Amiral von Usedom'un Kurmay Başkanı, "Yıldırım Ordular Grubu'nda Deniz Birliği Kumandanı.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Kahle	Yarbay	Askeri Heyet ve Türk Silah Dairesi ve Silah Müfettişliğinde vekâleten müfettiş	1915-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Kirsten	Yarbay	Barış zamanında I. Türk Süvari alayı Kumandanı, harp zamanında Kafkas Cephesi ve Çanakkale Süvari Alayı Kumandanı	1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Lauffer	Yarbay	Barış zamanında Süvari Subayları Binicilik Okulu Kumandanı, harp zamanında 2. Keşif Alayı'nda İstihbarat Subayı ardından Filistin Cephesi.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Legat Wilhelm von	Yarbay	Türk Harp Akademisi'nin Kumandanı	1914 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Lehmann	Yarbay	Türk Sahra Topçu Dairesi Kumandanı	1911-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Lichtschlag	Yarbay	Bir tüfek fabrikasının direktörü	1916-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Lierau	Yarbay	Askeri Heyet ve Çanakkale "Anafartalar Grubu"nda ve Filistin "Yıldırım Ordular Grubu"nda Ağır Topçu Kumandanı.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Lossow Otto Stephan Herman von	Yarbay	Türk Harp Okulu'nda öğretmen. Balkan	1911-1918 yılları arasında Osmanlı

		Harbi'nde 1912/1913 Çatalca'da bir Türk Piyade Tümeni'nin Kumandanı.	Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
		19.07.1915'te Askeri Ataşe, 19.04.1916'dan itibaren "İstanbul'daki İmparatorluk Sefareti'nde Askeri yetkili".	
Prof. Dr. Mayer Georg	Yarbay	Bariş zamanında Harbiye Nezareti Sıhhiye Dairesi, harp zamanında Sıhhiye müfettişi ve 5. Ordu'da Ordu doktoru.	1913-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Perrinet von Thauvenay	Yarbay	Bariş zamanında Türk Genelkurmayı'nda Daire Başkanı, harp zamanında Albay Sodenster'in yanında "Güney Grubu"nda (Liman von Sanders tarafından bu görevden alınmıştır.)	1913-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Pötrih	Yarbay	9. Tümen Komutanı	1915-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Schierholz Rudolf	Yarbay	Çanakkale'de 9. Piyade Alayı'nın Kumandanı daha sonra Filistin Cephesi'nde Hicaz Demiryollarını korumak için görevli	1914-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Schmindt- Kolbow	Yarbay	5. Ordu'nun Güney Grubu'nda Topçu Kesim Kumandanı ve Yıldırım Ordular Grubu	1915-1919 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Schultze von	Yarbay	Askeri Heyet'te Motorlu Taşıtlar Dairesi Yöneticisi	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Sodenstern Eduard von (Paşa)	Yarbay	Bariş zamanında Türk Piyade Atış Okulu'nun Kumandanı, harp zamanında Türk Tümgeneralı olarak Çanakkale'de 14. Tümen'in Kumandanı	1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Thierry	Yarbay	İstanbul'da Alman Sahra Demiryolları	1915-1916 yılları arasında Osmanlı

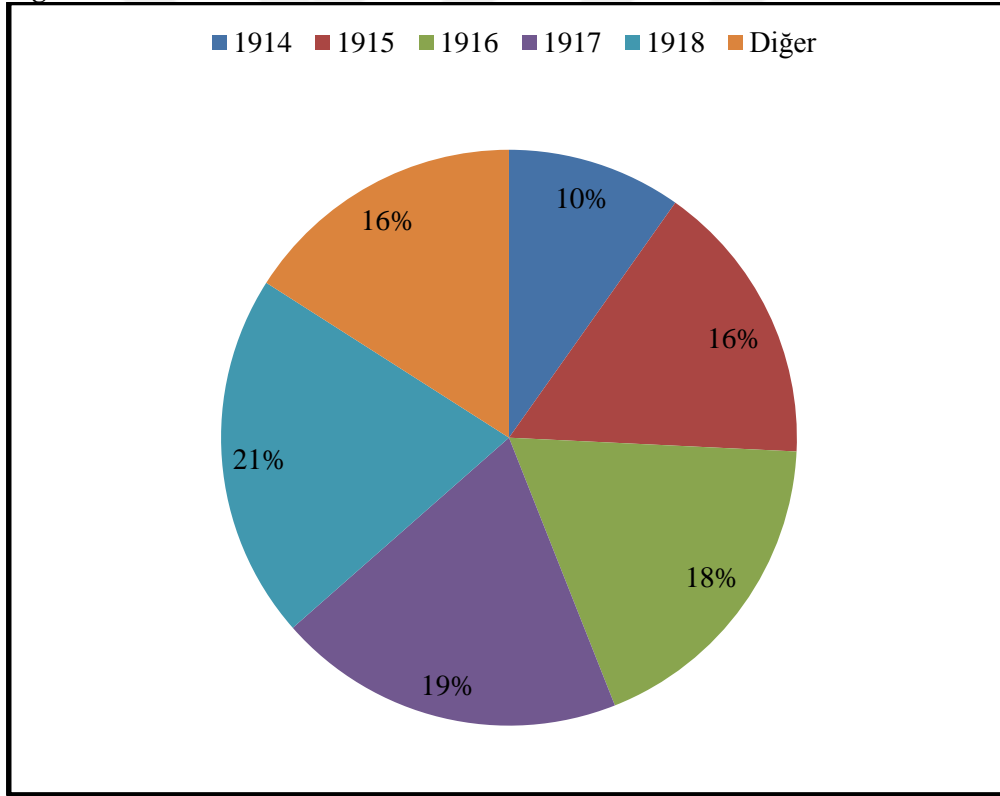
		İdaresi'nde Yetkili Kurmay Subay	Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Wehrle	Yarbay	Ağır Topçu Atış Okulu Komutanı, Çanakkale'de Topçu Birlikleri Komutanı	-
Pfannenstiehl	Yarbay	Demiryolları Daire Başkanı, 6. Keşif Uçak Bölüğü Komutanı	1916-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Werner Falkenberg	Yarbay	4. Ordu	1914-1915 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Franz von Papen	Yarbay	4. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Hans Wilhelm Kretzschmar	Yarbay	6.Ordu	1916-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Wilhelm Solger	Yarbay	Alman Asya Orduları daha sonra 7. Ordu Kurmay Başkanı.	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Fritz Ludloff	Yarbay	Yıldırım Orduları Kurmay Başkanı	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Hans Joachim von Loeschebrand-Horn	Yarbay	1916 Süleymaniye ve Türkmenkendi'ye yapılan operasyonlarda Kurmay başkanı, 1917 Alman Irak Orduları Kurmay Başkanı ve Halep'te Menzil Başmüfettişi	1916-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Giese	Yarbay	Genel Kurmay Silah Dairesinde görevli.	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Koeppen	Yarbay	6. Ordu Paşa Özel Kuvvetler Kurmay Başkanı.	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Kolber	Yarbay	Yıldırım orduları Falkeyhayn ordu gurubunda kurmay subayı.	-
Weinrich	Yarbay	Filistin'de 96. Birlikte.	-
Friedrich von Weech	Yarbay	137. Piyade Alayı komutanı, Suriye ve Lübnan Sahil koruma sorumlusu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.

Mansfeld	Yarbay	Akabe Bölgesi'nin Komutanı	-
Von Hammerstein-Gesmold	Yarbay	8. Ordu(Filistin)	
Prof. Dr. Peter Mühlens	Yarbay	4. Ordu Filistin ve Süveyş Kanalı Bölgesinde denizci askeri hekim	
Dr. Max Rogge	Hekim Yarbay	3. Ordu(Erzincan)	*Denizci Hekim
Prof. Dr. Theobald Selling	Hekim Yarbay	-	-
Ziemann	Hekim Yarbay	Yıldırım Ordusu	

Kaynak: “Deutsche Offiziere in der Turkei”, Reichsarchiv, 1940; Görgülü İsmet, **On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922**, TTK, Ankara1993; Kannengiesser Hans Pasha, **Çanakkale Cehenneminde 500 Alman**, Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015; Wolf Klaus, **Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı**, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Tablo 6: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitlerin Yıllara Göre Dağılımı

Birinci Dünya Savaşı öncesi yapılan İttifak Anlaşması'nda Almanlar Osmanlı Devleti'ne başta asker olmak üzere savaş süresince her türlü yardımı yapacakları sözünü vermişlerdi. Ancak bu vaadlere karşın Almanya'nın gereken yardımı belli bir süre yapamadığı gözlemlenmektedir. Esasen bunun en önemli sebebi, tarafların başlangıçta göz ardı ettikleri husus, Almanya ile Osmanlı Devleti arasında doğrudan bir kara yolu bağlantısının

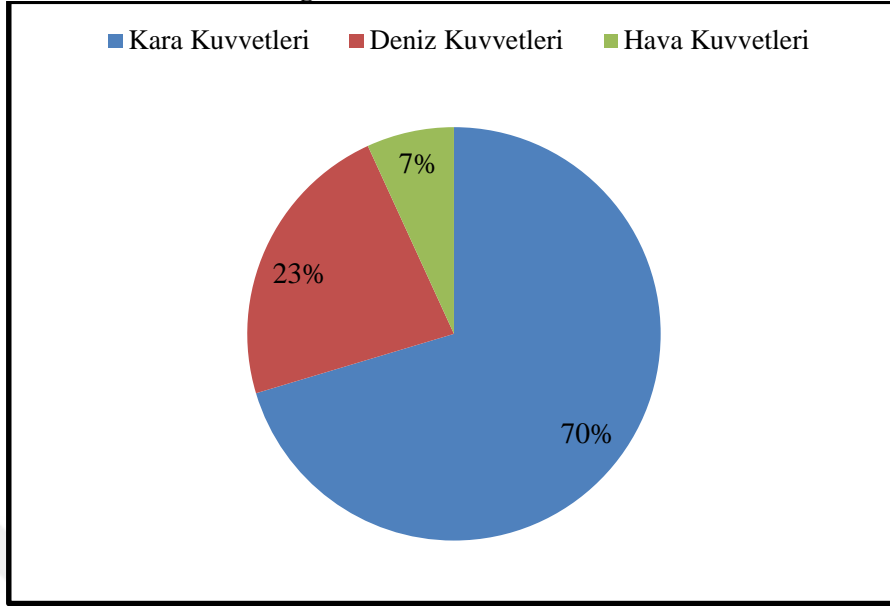
bulunmamasıdır. Bunun yanı sıra güvenilir bir deniz ve hava yolu irtibatı da bulunmamaktaydı. Kısacası iki müttefik devlet Sırbistan'ın harp halinde bulunması, Romanya ve Bulgaristan'ın tarafsızlığını koruması sebebiyle sıkıntılı bir durumun ortasında kalmışlardı. İstanbul-Berlin bağlantısının kurulmasının sıkıntısı kısa zaman içerisinde kendisini hissettirmeye başlamıştı. Bağlantının kurulamaması neticesinde, Almanya'dan sevk edilmek istenilen askeri malzemelerin sevki yapılamamış ve gönderilenler de yollarda durdurulmuştu. İhtiyaç duyulan kritik malzemelerin deniz ve hava yolu ile ulaştırılması da mümkün olamamıştı. Çünkü Akdeniz'e hâkim olan İtilaf Devletleri donanmaları ile o günün şartlarına göre yetersiz olan hava yolu ulaşımı buna fırsat vermemişti. Ancak Bulgaristan'ın 17 Eylül 1915'te İttifak Devletleri safında yer almak için antlaşma imzalaması olayların seyrini değiştirdi. Anlaşmanın ardından Avusturya-Macaristan ile Bulgaristan'ın birlikte Sırbistan'a harp ilan etmesi ve Sırbistan'ın mağlubiyeti neticesinde, İstanbul-Berlin bağlantısı 17 Ocak 1916 tarihinde kurulabildi.²¹⁵

1916 tarihinde Berlin-İstanbul bağlantısının kurulmasının ardından Almanya'dan gelen zâbitlerin sayısında yıldan yıla artış gözlenmiştir. Yukarıdaki Tablo 4'de, tespit edilen iki bin kadar askerin yıllara göre dağılımı gösterilmiştir. Bu tabloya göre 1914 yılından sonra düzenli artışın yaşandığı görülmektedir. Bu gelen zâbitlerin büyük çoğunluğu savaş sürecince hizmetlerine devam etmişlerdir. Hem Berlin-İstanbul bağlantısının sağlanması hem de 1914-1915-1916 yıllarında gelenlerin görevlerine devam etmesi sebebiyle 1917-1918 yıllarında Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman askeri sayısı en yüksek orandadır. %16 lık diğer dilimini oluşturanlar ise görev yılları kesin olarak belirlenemeyen askerlerin oranını oluşturmaktadır.

---

²¹⁵Yılmaz, a.g.e. , s.234.

Tablo 7: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Zâbitlerin Kara Hava Deniz Kuvvetlerine Göre Dağılımı

Birinci Dünya Savaşı boyunca Almanya'dan Türkiye'ye geldikleri belirlenen iki bin kadar zâbitin büyük çoğunluğunun kara kuvvetlerinde görev aldığı görülmektedir. Bunu ikinci sırada deniz kuvvetleri, üçüncü sırada ise hava kuvvetleri takip etmektedir. Kara Kuvvetleri içerisinde her rütbeden asker görev almaktadır. Feldmareşal Goltz, Mareşal Liman von Sanders, Mareşal Falkenhayn bunların en önemlileridir. Kara Kuvvetleri içerisinde büyük çoğunluğu Almanlardan oluşan birlikler de vardı. Yıldırım Ordusu bu birliklerden biriydi. Almanlar Yıldırım'a, Ordu Grubu Komutanlığı (F) adını vermişlerdi. Mevcut nizamnameye göre Ordu Grubunun kurmay heyetinde altmış beş Alman subayı ile biri kurmay subay, diğerleri küçük rütbeli dokuz Türk subay yer alıyordu. Ordu Grubu'nun kurmay heyetinde bulunan herkesten saygı gören başkanı Albay Von Dommes, Türklerin hiçbir şekilde istifini bozmamasından rahatsızlık duyuyordu. Türk Subaylar ise başından beri bir Alman kuruluşu olarak gördükleri Yıldırım'a itimat etmiyorlardı.²¹⁶

Kara Kuvvetleri içerisinde ayrı bir önemi olan bir başka birlik de 11. Avcı Taburuydu. 11. Avcı Taburu sekiz yüz kişiden oluşuyordu. Birçok makineli tüfeğe sahipti. Mükemmel eğitimleri sayesinde Filistin Cephesinin şartlarına göre yüksek muharebe değeri vardı. İhtiyaç halinde hem 8. Ordu'da hem de 7. Ordu'da hizmet vermesi için Mesudiye-Nablus arasındaki vadide "Der Şeref" mevkiinde koşullandırılmıştı. Taburun çeşitli harp sahnelerinde kendisini mükemmel bir şekilde ispatlamış olan kumandanı Binbaşı von Menge, Osmanlı subaylarının parça parça tabura verilmesiyle onların eğitimi ile de

²¹⁶Sanders, a.g.e. , s.236.

ilgilendi. Alman Asya Kolordusu da yine Kara Kuvvetleri içerisinde önemli bir yeri olan birliklerdendi. Albay von Franberg ve Proschlitz tarafından kumanda ediliyordu. Bu birliğin temelini hepsi kusursuz bir şekilde tropik bölgelerde görev yapmaya müsait erlerden müteşekkil 701, 702, 703 No'lu Piyade Taburlarından oluşuyordu. Bu taburlar ağır, hafif makineli tüfekler ve bomba toplarıyla mükemmel bir şekilde teçhiz edilmişlerdi. Askerlere bol miktarda verilen şahsi teçhizat ve sıhhiye malzemelerinin zenginliği, askerlerin tropik bölgelerde her mevsimde görev yapmalarına imkân sağlıyordu.²¹⁷

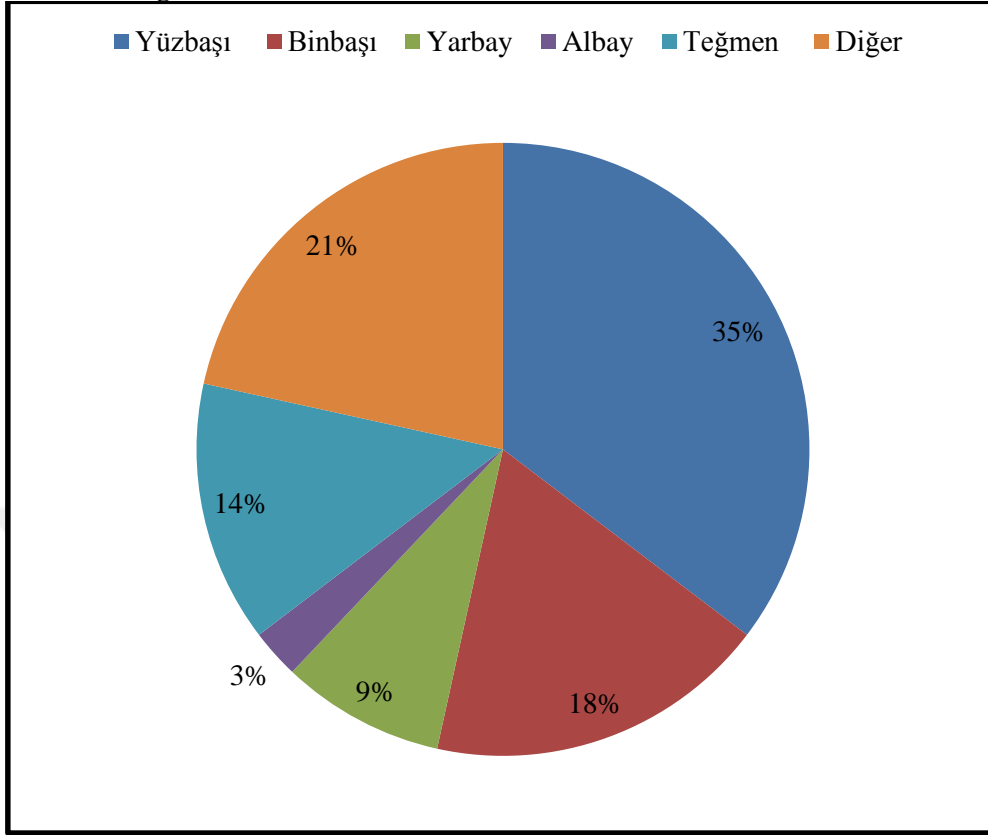
Kara Kuvvetlerinin yanı sıra Deniz Kuvvetleri içerisinde de pek çok rütbeye mensup deniz subay hizmet vermiştir. Deniz Kuvvetlerine ait personel sayısı en fazla Yavuz Zırhlısı'nda bulunmaktadır. Bunu ikinci sırada Midilli Zırhlısı takip etmektedir. İhtiyaç halinde ise Yavuz'dan Midilli'ye, Midilli'den Yavuz'a asker desteği yapılmıştır. Yavuz ve Midilli zırhlılarında görev alan zâbitlerin büyük çoğunluğu yüzbaşı ve binbaşı rütbelerine sahiptir. Ayrıca yetmiş dokuz tane tespit edilen önyüzbaşının, yetmiş üç tanesi deniz önyüzbaşısıdır. Kara Kuvvetleri'nde görevli askeri rahiplerin yanı sıra donanmada da görevli rahipler vardır. Donanmada görevli rahiplerden biri olan "Müller Ludwig", Askerlerin bütün dertlerini anlattığı ve çok sevdiği bir isimdir.²¹⁸ Ayrıca hem Kara Kuvvetleri'nde hem de Deniz Kuvvetleri'nde görevli Adli Hâkimler vardır. Üçüncü dilimi oluşturan Hava Kuvvetleri içerisinde bulunan askerlerin büyük çoğunluğunu pilotlar oluştururken, ikinci sırada havacı askerler yer almaktadır. Pilotların büyük kısmı Gelibolu ve Irak'ta görev almışlardır. Pilotların birçoğu teğmen ve yüzbaşı rütbesine sahiptir. Bunun yanı sıra Filistin'de bulunan uçuş filolarında çok sayıda yüzbaşı görev almıştır. Gönüllü olarak dâhil olan askerlerin çoğunluğu ise Kara Kuvvetleri'nde görev almışlardır. Bunu Deniz Kuvvetleri ve Hava Kuvvetleri takip etmektedir.

---

²¹⁷Sandes, **a.g.e.** , s.237.

²¹⁸Wolf, **a.g.e.** s, 521.

Tablo 8: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Hekimlerin Rütbelere Göre Dağılımı

İdari ve lojistik hizmetler gibi sağlık hizmetleri de muharebeler boyunca en kritik alanlardan birini oluşturur. Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'na girdiğinde, sağlık kurumlarının birçoğu İstanbul'da bulunuyordu. Haydarpaşa, Gümüşsuyu, Maltepe, Yıldız ve Gülhane Hastaneleri'nin yanı sıra Tuzla Hereke, İzmit, Eskişehir, Konya Hastaneleri de İstanbul'a bağlanmıştı.²¹⁹ Savaş öncesi Türk Askeri Hastaneleri teftiş etme imkânı bulan Alman Askeri Heyet Başkanı Liman von Sanders, hastanelerin durumunu şöyle anlatmaktadır:

“...Pislik ve akla gelebilen bilimum kötü kokular, haddinden ziyade dolu koşulları sağlıksız ve içinde durulmaz hale getiriyordu. Dahili ve harici hastalıkları olanlar karmakarışık vaziyette yan yana ve şayet yatak varsa çoğu kez aynı yatakta ya da sıkışık sıralar halinde, kısmen şiltelerin kısmen de battaniyelerin üstünde koridorlarda yatıyorlardı. Her gün güçten düşmüş çok sayıda asker, doğru dürüst bakım olmadığı için ölüyorlardı. Türk askeri doktorlarının eğitimi şayet bu eğitimi Türkiye'de aldılarsa bizim bilgimizden tamamen farklıydı. Ekseri hastalara günde bir defa uzaktan bakıp bir yığın ilaç yazmakla yetiniyorlardı. Ateşi ölçmek için takriben 300 hastaya bir termometre düşerse memnun olmak gerekiyordu. Sıhhiye personelinin çok azı termometre kullanabiliyordu. Onlar da okuma yazma bilenlerdi. Genellikle sadece hasta subayların ateşine bakılıyordu...”²²⁰

²¹⁹Nurhan Aydın, “Çanakkale Savaşları'nda Sıhhiye ve Tahliye Hizmetleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C. XXVI, Sayı: 77, (Temmuz 2010).

²²⁰Sanders, **a.g.e.**, s.19.

Askeri hastanelerin bu durumu Askeri Misyon Heyeti'nin en yüksek rütbeli Profesör Dr. Mayer'in ve Türk Askeri Sağlık Teşkilatı'nın en önemli isimlerinden aynı zaman da çok iyi bir eğitime sahip olan Süleyman Numan Paşa'nın hizmetleri neticesinde büyük oranda vasfına uygun olarak düzenlenmiştir. 1913-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda görev alan Profesör Dr Mayer, Türk Yarbayı rütbesiyle barış zamanında Harbiye Nezareti Sıhhiye Dairesi'nde, harp zamanında ise 5.Türk Ordusu'nda görev almıştır. Hastalara ve yaralılara anında müdahale ederek askeri kayıpları en aza indirmeyi amaçlayan Dr. Mayer savaş süresince çok büyük sıkıntılar yaşamıştır. Özellikle teçhizat ve malzeme eksikliği en önemli sıkıntılardan biriydi. Teçhizat ve malzeme eksikliğinin yaşandığı durumlarda yaralılar doğrudan doğruya ölüme terkediliyordu. Salgın hastalıklar, yetersiz beslenme, bit, karasinek ve sivrisinekler, kirli su kaynakları, arıtma malzemelerinin olmaması veya kıtlığı, ameliyat imkânlarının noksanlığı gibi daha pek çok sorun Osmanlı Ordusu'nda görevli bütün hekimlerin sıkıntısıydı. Özellikle cephelede görülen salgın hastalıklarla mücadele için Dr. Mayer gecesini gündüzüne katıyordu. Boğazdaki Başkomutanlıkta çeşitli kalelere dağıtılmış kıtalardan sıtmaya sıklıkla rastlanıyordu. Sivrisinekle mücadele için gece gündüz uğraşan Dr. Mayer ilk olarak biriken suları boşaltmak için drenaj çukurları açtırdı.

“...Sıtmayı önlemek için drenaj çukurları açtırdım. Böylelikle küçük su birikintileri ile bataklıklar kurutulmuş ve mevcut su kaynakları kirlenmekten korunmuş old. Bu nedenle, özellikle de Seddülbahir'deki mevzilerimizi, en öndeki avcı hendeklerine kadar inceledim. Askerlerin yağmurda su altında kalmamaları amacıyla drenaj için öngörüldüğü gibi, her türlü sızıntının giderilmesi için mümkün olan her önlemin alınmasını sağladım...”²²¹

Bunun yeterli olmadığı durumlarda Dr. Mayer ateş yakarak sinekleri kaçırmak için uğraşıyordu. Diğer bir sıkıntı olan çok fazla bit görülmesine karşın tifüs salgını çok yaygınlaşmamıştı. Bunda Dr. Mayer'in çabalarının büyük etkisi vardı. Askerler aylarca yıkanmadıkları, çamaşırlarını değiştirme imkânları bulamadıkları için bit her yerdedi. Seyyar fırınlar kurularak giysilerin bitlerden temizlenmesi amaçlanmıştı. Mart ayı içerisinde yetersiz beslenme nedeniyle 5. Ordu'da başlayan iskorbüt salgını nedeniyle Dr. Mayer, özellikle bol yeşil sebze ve salata tüketimi sağlayarak salgının yayılmasını önlemeyi başardı. Ağustos ayı sonlarında başlayan ve kısa sürede beş yüz vakaya ulaşan dizanteri salgını için hastalığa yakalanmış kişilere bol miktarda killi toprak yedirerek

²²¹Aydın, **A.g.m.** , “Çanakkale Savaşları'nda Sıhhiye ve Tahliye Hizmetleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C. XXVI, Sayı: 77, (Temmuz 2010).

hastalığın yayılmasını önlemeyi başardı. İlaç yokluğunda killi topraktan medet umulur hale gelinmişti.²²²

Yaralıların hastaneye yatırılmasında da ciddi güçlükler yaşanmaktaydı. Çarpışmalar esnasında günde üç bin, dört bin yaralı vakası olurdu. Bunların bakımı ve yatırılması için memleket içi hastanelere sevkleri gerekirdi. Kıta sargı yerlerinde ilk müdahaleler yapılarak, yarası ağır olanlar Araba Durak Yerleri'ne gönderilir buradan da Büyük Sargı Yerleri'ne sevk edilirdi. Büyük Sargı Yerleri yarası daha ağır olan yaralıları tedavi eder veya Tümen Sıhhiye Bölüklerine sevk ederdi. Tümen Sıhhiye Bölüklerinde yaralıların tedavileri yapılır eğer gerekliyse ameliyatları yapılırdı. Yaralıların bir kısmının memleket hastanelerine sevk esnasında hastaların nakilleri için gerekli olan hasta nakil aracı eksikliğinde Türk Halkı da arabalarıyla destek olurlardı. Şiddetli çarpışmaların yaşandığı günlerde Tümen Sıhhiye Bölüklerine iki binden fazla kişinin geldiği görülmüştür. Bu zamanlarda sargı bezi, pamuk sıkıntısı çekilmiş ve sıhhiye personeli bitap düşmüştür.²²³

Dr. Mayer dışında savaş boyunca Almanya'dan pek çok hekim Osmanlı Ordusu'na dâhil olmak üzere İstanbul'a gelmiştir. Bu hekimlerin arasında göz doktorları, diş hekimleri ve eczacılar da bulunmaktadır. Askeri hekimlerin yanı sıra Alman Kızılhaçı tarafından Türk Hastanelerine gönderilen hekimler ve hemşireler de bulunmaktadır. Onlardan biri olan Dr. Theodor Zlocisti İstanbul'da Alman Kızılhaç Sahra Hastanesi başhekimidir. Kara Kuvvetleri'nin yanı sıra Deniz Kuvvetleri'ne bağlı birçok hekim subayda savaş boyunca görev aldı. Türkiye'deki en kıdemli Donanma Sıhhiye Doktoru olan Emekli Donanma Tabip Üsteğmen Dr. Heinrich Trembur 1914-1918 yılları arasında hizmet vermiştir.

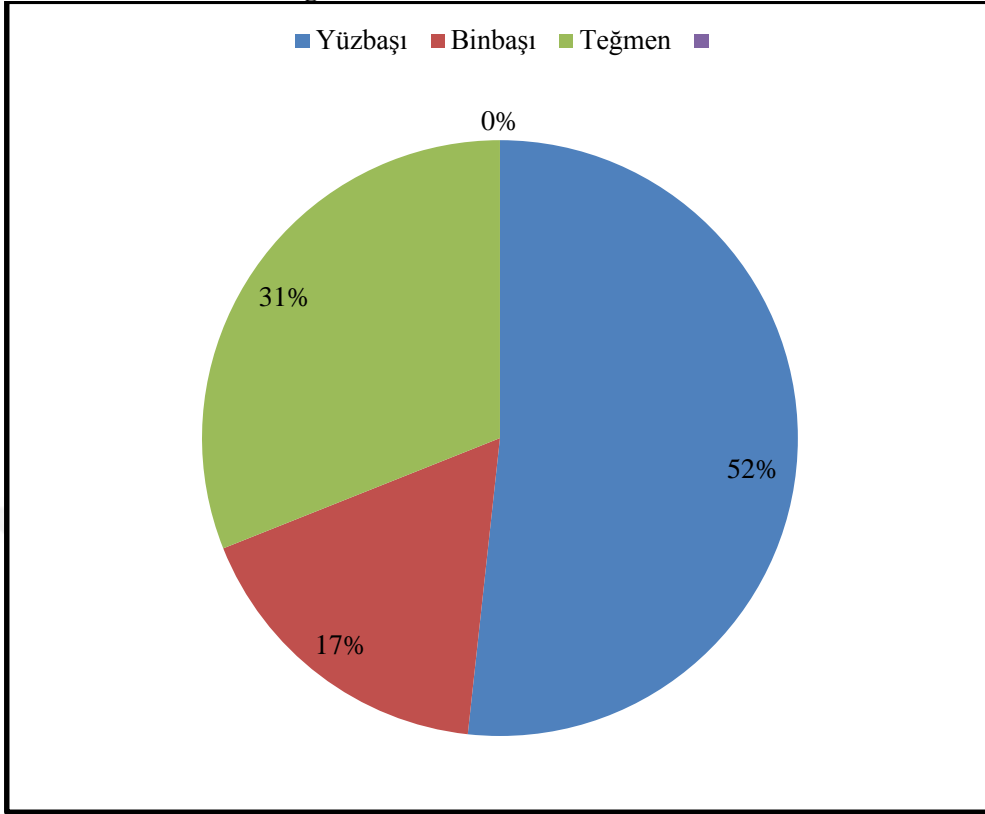
Tabloya göz atıldığında, ağırlıklı olarak hekim yüzbaşılının görev aldığını görülmektedir. İkinci sırada yer alan %21'lik bir alanı oluşturan diğer dilimi, baş asistan, asistan doktorların yüzdesini vermektedir. Bu sırayı binbaşı, yarbay, teğmen ve albaylar takip etmektedir. Yaklaşık olarak 140 kişilik bir grubu kapsayan hekimler sınıfı, savaş boyunca hasta ve yaralılara gerekli müdahaleleri yaparak yaşanan sıkıntıları minimuma indirmek için gayret sarf etmişlerdir.

---

²²²A.g.m. , “Çanakkale Savaşları'nda Sıhhiye ve Tahliye Hizmetleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C. XXVI, Sayı: 77, (Temmuz 2010).

²²³A.g.m. , “Çanakkale Savaşları'nda Sıhhiye ve Tahliye Hizmetleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C. XXVI, Sayı: 77, (Temmuz 2010).

Tablo 9: 1914-1918 Yılları Arasında Osmanlı Ordusu'na Dâhil Olan Alman Veteriner Hekimlerin Rütbelere Göre Dağılımı

Ordu hayatında önemli bir yeri olan insan sağlığının temini gibi hayvan sağlığının temini de oldukça önemlidir. Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'na dâhil olunca derhal bu alanda yapılan çalışmaları hızlandırarak hastalıklı hayvanların sayısı tespit edilmeye başlanmıştır. İlki 1914 yılı Ağustos'undan 1915 yılının ilk iki ayını içine alacak şekilde hazırlanan raporlara göre, Irak'ta 12. Kolordu'da üç yüz on dört hayvanın uyuzdan öldüğü tespit edilmiştir. Yine bu hastalığa maruz kalan doksan dört hayvan itlaf edilmiş ve doksan dört tanesi de iyileştirilmiştir.²²⁴ Bulaşıcı hastalıklar meydana geldiğinde, hastalığa yakalanan hayvanlar hemen diğer hayvanlardan ayrılarak karantina altına alınır. Bu sayede hastalığın diğer hayvanlara bulaşılmasının önüne geçilmiş olurdu. Ancak hastalığın çok şiddetli olduğu durumlarda ise bölgede bulunan bütün hayvanlardan karantina altına alınır. 1917 yılı Haziran ayında 6. Ordu'ya katılmak üzere Musul'a gelmekte olan Sahra Topçu 49. Alay'ın Pozantı'dan geçtiği sırada kafilenin beraberinde bulunan büyükbaş hayvanlardan ikisinde sığır vebası tespit edildi. Bunun üzerine Alay'da bulunan 128 büyükbaş hayvanın tamamı Pozantı'da bırakıldı.²²⁵ Çünkü hayvanlar tedavisi

²²⁴Orhan Avcı, *Irak'ta Türk Ordusu 1914-1918*, Vadi Yayınları, Ankara, 2004, s.272.

²²⁵A.g.e. , s.273.

hususunda çok ciddi sıkıntılar yaşanmaktaydı. Hem veteriner hekim eksikliği hem de gerekli veteriner malzemelerinin eksikliği söz konusuydu. En basitinden bir veterinerin temel ihtiyaç malzemelerinden olan serumun ona ulaşması dahi ciddi zaman almakta idi. Orduların serum ihtiyacı olduğu zaman bu talepleri Pendik Bakteriyoloji Müdürü Nikolay Harbiye Nezareti'ne bildirirdi. İstenilen serumun bir kısmı sevkiyatla, bir kısmı ise posta yoluyla ulaştırılırdı. Bu durum da sevkiyatların zamanında yerine ulaşmamasına neden olurdu.²²⁶ En erken üç ayda ulaşabilen sevkiyatların büyük kısmı hava şartları sebebiyle bozulurdu.

Orduda görevli veteriner hekimler sadece ordulardaki hayvanların sağlığı ile ilgilenmezlerdi. Bunun yanı sıra ahalinin hayvanlarında meydana gelen hastalıklara da derhal müdahale ederlerdi. Bu sayede hastalığın bir an önce tedavi edilmesini sağlayarak orduda kullanılan hayvanlara bulaşmasının önüne geçerlerdi. Tespit edilebildiği kadarıyla Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Ordusu'nda yaklaşık 30 kadar veteriner hekim görev almıştır. Bunların on besî yüzbaşı, beşi binbaşı, onu teğmen rütbesine sahiptir. Mülazım-ı evvel (Üsteğmen) rütbesine sahip yaklaşık on kadar veteriner hekimin gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil oldukları ve rütbelerinin yüzbaşılığa yükseltildiği görülmektedir.

---

²²⁶ A.g.e. , s.274.

2.3. Birinci Dünya Savaşı Esnasında Osmanlı Ordusu'nda Görev Yapan Alman Subayların Listesi

İsim	Rütbe	Açıklama	Kaynak
Laardi Bey	Birinci Kuvve-i Seferiye Süvari Binbaşısı	-	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Tiller Bey	Birinci Kuvve-i Seferiye Süvari Binbaşı	1916-1918 yılları arasında Filistin'de Piyade Alayı ve tümen Komutanı.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Arnim Bey	Birinci Kuvve-i Seferiye Süvari Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Lahkerh Bey	Birinci Kuvve-i Seferiye Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Heiden Efendi	Birinci Kuvve-i Seferiye Ağır Topçu Mülazım-ı Sani	Sahra Topçu Birliklerinde Acemi Öğretmen.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Çetek	Donanmada Bahriye Korvet Tabibi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Asbeck, Dr. Eduard	Kıdemli Yüzbaşı Yedek Subay Tabip Binbaşı 29.09.1915- 09.11.1915 Kilyatepe'de Çıkarma Birliği Karargâhı, İstanbul- Harbiye'de Askeri Hastane.	2. Orduda Bahriye Tabibi 1915-1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Vediğ	Kıdemli Yüzbaşı Bahriye Tabibi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Reinhold Bürklein	Kıdemli Yüzbaşı Bahriye Tabibi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Petersen	Fırat Nehri Şubesinde Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Lotze	Kıdemli Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Müller	Kıdemli Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Potzen Revter	Yavuz Zırhlısında Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)

Hermann Baltzer	Yavuz Zırhlısında Kıdemli Yüzbaşı	1917-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Cohen	Yavuz Zırhlısında Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Nahavs	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Von Zickle Haussan	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Venindal Dinnendahl	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Chovartz	14 numaralı Taht-ı Bahriye Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Senadh	İstanbul'da Alman Patriyotu İhtiyat Tabibi Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Lotzeh	İhtiyat Tabibi Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Bravenret	Ayazma'da İhtiyat Tabibi Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Goffrey	Midilli Zırhlısında Torpido Gedikli Zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Zerbel	Midilli Zırhlısında Torpido Gedikli Zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Trepor	Fırkateyn	1918 yılında Osmanlı	İ.DUİT 71-49 22 R

	Tabibi	Ordusu'nda bulunmaktadır.	1336 (5 Ocak 1918)
Asbeck	İkinci Orduda Korvet Tabibi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Çarh	Alman Bahriye Hastanesinde Korvet Tabibi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Reinhold	Kıdemli Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Chovartz	42 numaralı Taht-ı Bahriye Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Bentmann, Dr. Eugen	Anadolu Seyyar Laboratuvarı Korvet Tabibi, Tabip Binbaşı.	1916-1917 yılları arasında Laboratuvar Teçizatından sorumlu	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Von Kaylen	Fırat Nehri Müfrezesind e Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Alfred Adriano	Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Von Heideberg	Hamidiye Kruvazöründ e Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Nikels	General Vapurunda Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Bornstein	Konya İstasyon Tabibi İhtiyat Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Gotz	Midilli Kruvazöründ e Bahriye İhtiyat Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Lotes	Cerablus Nehir Müfrezesind	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)

	e Çarkçı Kıdemli Yüzbaşı		
Challer	Donanmada Levazım Müşaviri	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Dresel	Yavuz Zırhlısında Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Grafdaim	İstihbarat Zâbiti Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Noldike	Cerablus Nehir Müfrezesinde Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Istrisof	Cerablus Nehir Müfrezesinde Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Tavots	Midilli Kruvazöründe Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Bernstrof	Filotilada Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Hoermann	Donanmada Kâtip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Conning	Bahriye Hastanesinde Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Mckendezor	Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Yem	General Vapurunda İhtiyat Mülazımı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Yormann	Filotillada Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Müel	Filotillada İhtiyat Mülazımı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Yöning	Filotillada İhtiyat Mülazımı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Tralof	Sevkiyat Şubesinde Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Yöning	Cerablusta Kâtip	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)

	Mülazım	bulunmaktadır.	
Hayerler	Filotillada Kâtip Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Krompe Holtz	Cerablus Nehir Müfrezesind e Çarkçı Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Hanemann Deetjen, Hermann	Midilli Kruvazöründ e İhtiyat Çarkçı Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Taygiller	Cerablus Nehir Müfrezesind e Tabip Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Pretir	Donanmada Fen Kâtipi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Visner	Yavuz Zırhlısında Kıdemli Yüzbaşı Kâtip	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Metke	Fırat Nehri Şubesinde Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Chele	Yavuz Zırhlısında Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Olsavren	Yavuz Zırhlısında Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Filaynhaver	Yavuz Zırhlısında Kâtip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Nithayem	Donanmada Güverte Mülazımı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Denineldan	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Hitmann	Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
Schmiedicke	Yavuz	1918 yılında Osmanlı	İ.DUİT 71-52 (2 Ca

	Zırhlısında Mülazım	Ordusu'nda bulunmaktadır.	1336/13 Şubat 1918)
Bohem Böhme Fritz	Yavuz Zırhlısında Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Altmann Ulrich	Yavuz Zırhlısında Mülazım	1915-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Mertez	Yavuz Zırhlısında Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Von Roderen	Yavuz Zırhlısında İhtiyat Mülazımı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Allinge d'Hans Alling	Yavuz Zırhlısında İhtiyat Mülazımı	1915-1917 yılları arasında Goeben Derince Limanı Kumandanı ardından Yaver	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Böning	Yavuz Zırhlısında Kâtip Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
Schiller	Kasanti Bahrî Teyyare İstasyonu Kumandanı Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-53 (28 Ca 1336/11 Mart 1918)
Frey Madel	Kasanti Bahrî Teyyare İstasyonu Ferik Kumandanı Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-53 (28 Ca 1336/11 Mart 1918)
Schimidt	Bahr-i Sefid Fırka-ı Bahriyesi Kömür Şubesi Birinci Sınıf Makine Gedikli Zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-53 (28 Ca 1336/11 Mart 1918)
Ekerlein	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Von Zigler Philip Havezen	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Dinerval, Gustav	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Roche	Yavuz Zırhlısında Güverte Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Chade	Yavuz Zırhlısında Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)

		bulunmaktadır.	
Visner	Yavuz Zırhlısında Kıdemli Yüzbaşı Kâtip	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Chertez	Yavuz Zırhlısında Güverte Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Dressel	Yavuz Zırhlısında Güverte Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Loder	Yavuz Zırhlısında Çarkçı Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Chele	Yavuz Zırhlısında Tabip Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Chetmir	Yavuz Zırhlısında Güverte Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Ledebor	Donanmada Güverte Kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
T.Rosentreter	Yavuz Zırhlısında Güverte Mülazımı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Von Şedşet	Beşinci Ordu Yüz Otuz Beşinci Alay Kumandanı Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
-----	Sekizinci Ordu İstihkam Kumandan an Vekili Binbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Günter	Birinci Menzil Müfettişliği Erkân-ı Harbiye Reisi Binbaşı İstihkam Tabur Komutanı	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Garets	Umur-ı Havaiye Müfettiş Vekili Binbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Travets	Karargâh-ı Umumi Erkân-ı Harbiyyesi Riyaset-i Saniyesi Binbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Beramann	Alman Sahra Demiryolları Dersaadet Murahhası Erkânı Harbiyye Binbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Lanffeld	Boğazlar Umum Kumandanlığı Emrinde Alman	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)

	Deniz Tayyare Müfrezesi Sabık Kumandan Vekili Yüzbaşı		
Revel	Karargâh-ı Umumi Beşinci Şubede Sahra Topçu Yüzbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Schtein	Altıncı Orduda On Beş Nolu İtfaiye Taburunda Yüzbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Wolf	Yirmi İkinci Kolordu İnşaat Müfrezesi Kumandanı Yüzbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
Pavl Lodorf	Karargâh-ı Umumi Şube Müdürü Refakatinde Alman Süvari Mülazım-ı Evvel	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
von Anderten	Karargâh Erkân-ı Harbiyye Riyaseti Mülazım-ı Evvel, Genelkur may Başkanı'nın emir subayı.	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Von Lossow	Dersaadet Almanya Sefareti Murahhas-ı Askeriyyesi General 5. Ordu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Parakein	Altıncı Ordu Erkân-ı Harbiye Reisi Vekili Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Nizen	Esliha-ı Müfettiş Umumiliğinde Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Rudolf Masi	Esliha-ı Müfettiş Umumiliğinde Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Wilhem Ham	Toros (Birliğinde) Müstahdem Yirmi Beş Numrolu Alman Şimdendifer Teşkilatı Kumandanı Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Aleksander Kitahel	Sekizinci Ordu Mıntıkasında 212 Numaralı Alman Seyyar	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)

	Hastahanesinde Eczacı Yüzbaşı		
Ernst Fridriņ Verleman	Sekizinci Ordu Mıntıkasında 212 Numaralı Alman Seyyar Hastahanesinde Mükellef Tabib Mülazım-1 Evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Hans von Dednat	Toros (Birliğinde) Müstahdem Yirmi Beş Numrolu Alman Şimdendifer Teşkilatında Emir Zâbiti Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
-----	Toros (Birliğinde) Müstahdem Üç Numrolu Şimdendifer İnşaatına Memur-1 Hususi Bölük Kumandanı Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Carl Daneb	Toros (Birliğinde) Müstahdem Üç Numrolu Şimdendifer İnşaatına Memur-1 Hususi Bölüğünde Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Yemil Ben	Toros (Birliğinde) Müstahdem Üç Numrolu Şimdendifer İnşaatına Memur-1 Hususi Bölüğünde Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Wilhem	Toros (Birliğinde) Müstahdem Üç Numaralı Şimdendifer İnşaatına Memur-1 Hususi Bölük Doktoru	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Yarbay Otto von Feldman	Eslıha-1 Müfettiş Umumiliğinde Kağıthane --- Mahalli Müdürü Yüzbaşı, Genelkurmay Sınıreri Yığınak	1913-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)

	Dairesi Genelkurmay 3. Şube Başkanı. Türk Yarbayı olarak barış zamanında Yığınak Dairesi Başkanı, Amiral Usedom'un Karargâh'ında çalışmıştır, harp zamanında 1. Ordu'nun Kurmay Başkanı, en son Türk Genel Kurmay'ında Hareket Dairesi Başkanı ve Askeri Matbaa'nın yöneticisi.		
Wilhem	Esliha-ı Müfettiş Umumiliğinde Sirkeci Teslim Zâbiti Yüzbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Redel	Esliha-ı Müfettiş Umumiliğinde Sirkeci Teslim Zâbiti Yüzbaşı	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Pires	Esliha-ı Müfettiş Umumiliğinde Sirkeci Teslim Mülazım-ı Evvel	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Bidenvah	Yedinci Menzil Müfettişliği Erkân-ı Harbiyyesinde Mülazım-ı Evvel	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Grey von Kresnestein	Heyet-i askeriye azasından sekizinci ordu kumandan-ı sabıkı mirliiva	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Meuderd	Sekizinci Ordu Topçu Kumandanı Kaymakam	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Heiden	Sekizinci Ordu Topçu Kumandan Muavini Mülazım-ı Evvel	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Jozer Choltze	Altıncı Ordu Teyyare Kıtasında Mülazım-ı Evvel	1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
Erich Böhme	Yirmi Dördüncü Fırka Kumandanı Miralay. 1917-1918 Filistin'de 24.	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)

	Piyade Tümeni Komutanı.		
Emil Zelize	Yedinci Ordu Yirminci Kolordu Topçu Kumandanı Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Wolf	Sekizinci Ordu Erkan-ı Harbiyesinde Erkan-ı Harb Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Aleksandr Yahnavi	Eslaha-ı Müfettiş Umumiliği Tecrübe Heyeti Sahra Topçu Şubesi Müdürü Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Fernando Bare Baare Prusyalı Kurmay Yüzbaşı	Ordu Dairesi Ordu Şubesi Müdürü Erkan-ı Harb Binbaşı Askeri Heyet ve Türk Harbiye Nezaretı Ordu ve İkmal Dairesi.	1915-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Estobel	Bahr-i Sefid Boğazı Kumandanlığı Erkan-ı Harbiye Reisi Sabıkı Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Leopohl Chovartz	Altıncı Ordu Menzil Müfettişliği Hıfzı'l- sıhha Müşaviri Tabib Bakteriyoloğu Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Mac	Yedinci Ordu Yirminci Kolordu İrtibat Zâbiti Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Françer Von Wolf Tudemvart	Mısrata Telsiz Telgraf Merkezinde Müstahdem Süvari Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Kişke	Karargâh-ı Umumi Erkân-ı harbiye riyaset-i saniyesi refakatinde sahra topçu yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Hebolt	Dersaadet'deki Alman otomobil kitaatı müdürü yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Yarbay Friedrich Kress von Kressenstein	Alman Sahra demiryolları	1914-1918 yılları arasında Osmanlı	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)

	müdüriyetinin Dersaadet murahhası erkân-ı harbiye zâbitliği maiyetinde müstahdem yüzbaşı, Savaş Bakanlığı Ordular Dairesi Başkanı. 2.8.1914- 21.9.1914 Genelkurmay Hareket Dairesi Başkanı.	Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	
Nullet	Sekizinci Ordu erkân-ı harbiyesinde süvari yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Şipis	Altıncı Ordu ağır topçu taburunda müstahdem yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Eickhart	Yirmi ikinci kolordu istihkâm kumandan vekili yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Barckhaussen Carl	Alman sahra demiryolları müdüriyetinin Dersaadet murahhası erkân-ı harb zâbitliği maiyetinde müstahdem ihtiyat yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Otto Müller	Altıncı Ordu Menzili Alman Bakteriyolojihanesi nde Bakteriyolog Muavini Tabib Mülazım-ı Evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Chodet	Deniz Teyyare Müfrezesinde Bahriye Mülazım-ı Sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Andre Asnifer	Kudüs Tahkimat Komisyonunda Mülazım-ı Sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
Hergut	Yıldırım Ordular grubunda müstahdem miriliva	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Lihteşlah Wilhelm	Şam top tamirhanesi müdürü Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Liman	Altıncı kolordu topçu kumandanı Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Şilenskar	Bahr-i Sefid Boğazı deniz kumandanı ağır topçu Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)

Lodlof	Yıldırım Ordular grubu karargâhında erkân-ı harb Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Von Yapeck	Yıldırım Ordular grubu karargâhında erkân-ı harb Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Molsen	Yıldırım Ordular grubu karargâhında şimendifer zâbiti Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Fox	Şam şimendifer murahhası Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Lobke	Yıldırım Ordular grubu istihbarat zâbiti erkân harb Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Perkal	Sekizinci Ordu emrinde 703 numaralı otomobil kolu kumandanı Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Schimdt	Yıldırım Ordular grubu karargâhında vesait muhabere müdürü Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Rode	Altıncı fırka nezdinde istihbarat zâbiti Mülazım-ı Evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Achriht	Bahr-i Sefid Boğazındaki 21 cmlık seri batarya kumandanı Mülazım-ı Evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Lederer	Onuncu Teyyare Bölüğü Kumandanı Mülazım-ı Evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Albrecht	Yedinci Ordu Emrinde 717 numaralı otomobil kolu kumandanı mülazım-ı sani,sivas Ulukışla'da Taşıt Birliği Komutanı.	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Flatsi	Birinci deniz tayyare müfrezesinde mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Walter Schinal	Sekizinci Ordu emrinde 601 numaralı makineli tüfenk bölüğü kumandanı mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)

George Chityal	Sekizinci Ordu emrinde 608-601 numaralı makineli tüfenk taburunda doktor mülazım-1 evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Hermann Schinler	Sekizinci Ordu emrinde 608-601 numaralı makineli tüfenk taburunda iaşe zâbiti mülazım-1 sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
İzodor Hirşon	Sekizinci Ordu emrinde 604 numaralı makineli tüfenk bölümünde mülazım-1 sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Heizih Berke	Sekizinci Ordu emrinde 606 numaralı makineli tüfenk taburunda doktor mülazım-1 evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Joseph Bake	Sekizinci Ordu emrinde 607 numaralı makineli tüfenk bölümü kumandanı mülazım-1 sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Rotebzih Reinhold	Sekizinci Ordu emrinde 607 numaralı makineli tüfenk bölümünde küçük zâbit	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Krişbaden Heinzich	Sekizinci Ordu emrinde 602 numaralı makineli bölümünde küçük zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Fobe Otto	Sekizinci Ordu emrinde 602 numaralı makineli bölümünde küçük zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Koch Wilhelm	Sekizinci Ordu emrinde 604 numaralı makineli bölümünde küçük zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Rimemper Mihail	Sekizinci Ordu emrinde 604 numaralı makineli bölümünde küçük zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)

Milens	Teyyareci Mülazım-ı Sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
Nikolay Friedrich August	Heyet-i askeriye azasından ve Dördüncü Ordu topçu müfettişi mirliva Barış zamanında Türk Albayı olarak Türk Piyade Tümeni Kumandanı, harp zamanında Türk Tümgeneralı olarak en son 3. Tümen Kumandanı, sonra 2. Türk Kolordusu Kumandanı ve 4. Türk Ordusu Topçu Müfettişi, önce Kumkale'de görev yapmıştır, sonra Albay 16. Kolordu'nun vekâleten kumandanı, hastalanınca yerini Albay Kannengiesser almıştır.	1913-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Hans Hanendorf	Altıncı Ordu tayyare kıtaatı kumandanı binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Aleksandır Kasbavn	Otomobil umuru müfettişliği heyet-i erkân-ı reisi binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Otto Hortmann	On Sekizinci Kolordu erkân-ı harbiye birinci şube müdürü binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Prens Marit zu Schauburg-Lipe	Beşinci Ordu karargâhında müstahdem binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Bolan Buhlan, Willy	Boğazlar umum kumandan yaveri binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Mayer	Prusya harbiye nezaretinin Dersaadet murahhası binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Etyan	On Yedinci Kolordu emrinde binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)

		bulunmaktadır.	
Mur	Altıncı Ordu topçu müfettiş muavini ağır topçusu binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Erich Eiswoldt	Yıldırım Ordular Grubu erkân-ı harbiye birinci şubesine memur yüzbaşı, 1917'den itibaren topçu subayı.	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Schüz, Hans	Altıncı Ordu tayyare kıtaati kumandanı yüzbaşı, Irak'ta 6. Ordu'da Uçak filolarının sonraki komutanı.	1916/1917 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Gambike	On Üçüncü Kolordu tayyare bölüğü kumandanı yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Walter Holtstein	Musul konsolosu mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Hans Şilesni	Haleb Alman irtibat zâbitliği maiyetinde müstahdem ikinci redif mülazım-ı sanisi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Kont Wolf Sifel	Dördüncü Ordu On İkinci Kolordu erkân-ı harbiye reisi Alman Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Emerich	Makriköy barut fabrikasında kimyager Doktor	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Boehringer Julius	Esliha-ı müfettiş umumiliği emrinde askeri mühendis Deniz Teğmen	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Maks Bravnert Braunert, Dr. Maximillian	Denizci Tabip Yüzbaşı Ayazma kömür ocağı tabibi Bahriyeli doktor	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
Von Hesse	Alman karargâh-ı umumisi muhabere umuru müdürü miralay	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Komerd	Altıncı ordu-yı hümayun menzil müfettişliğinde bulunmuş olan gönüllü zâbitandan Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)

Von Surevald	Alman karargâh-ı umumisi muhabere umuru müdüriyeti erkân-ı harbiye reisi Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Von Chitok Haussen	Alman Sahra demiryolları müdüriyetinin Sofya murahhası erkân-ı harbiye Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Karl Von Elern	Heyet-i askeriye birinci yaveri Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Lorenz Hans	Heyet-i Askeriye riyaset yaveri olub Almanya'ya avdet etmek üzere dir Binbaşı. 1915-1918 Askeri Heyette emir subayı.	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Gother Diecheck	Alman Şark telgraf kıtası Dersaadet işletme şubesi kumandanı Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Eroyn Şults	Haleb menzil müfettişliği Deyr-i Zor mıntıka müfettişliği memur istihkâm yüzbaşısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Von Derkerer	Dördüncü Ordu-yı Hümayun karargâhında müstahdem Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Frankar August	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 300 numaralı sıhhiye bölüğünde Alman tabib Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Speryo August	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 703 numaralı Alman taburunda tabib Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Güter	Dersaadet otomobil parkı kumandanı mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Polman	Kerkük Alman menzili kumandanı ve Alman hastahanesi ser-tabibi mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Martinfed	Yıldırım baş menzil müfettişliği erkân-ı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)

	harbiyesinde müstahdem mülazım-ı evvel	bulunmaktadır.	
Müller	İstihkâm heyet-i talimesi riyaseti maiyetinde müstahdem iken Almanya'ya avdet etmiştir mülazım-ı evvel gönüllü zâbitanından	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Blodpos	Yirminci Kolordu-yı Hümayun'a mensub Alman istihkâm bölüğü kumandanı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Betno Von Sirov	Yıldırım Orduları Grubu'na mensub 707 numaralı Alman taburunda ihtiyat mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Alfre Nein	Yirminci Kolordu-yı Hümayunu'na mensub Alman istihkâm bölüğü zâbitanından mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Chobert	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 703 numaralı Alman taburunun üçüncü bölümünde ihtiyat mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Von Scheitein	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 707 numaralı Alman taburunun makineli tüfenk ihtiyat mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Adolf Müller	Yedinci Ordu-yı Hümayun emrinde 708 numaralı otomobil kolunda Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Rebşard Şivan	Yedinci Ordu-yı Hümayun emrinde 708 numaralı otomobil kolunda mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Karl Kreze	Yedinci Ordu-yı Hümayun emrinde 709 numaralı otomobil kolunda mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
-----	Yedinci	1918 yılında Osmanlı	İ.DUİT 71-91 (11 L

	Ordu-yı Hümeyun emrinde 706 numrolu otomobil kolunda mülazım-ı sani	Ordusu'nda bulunmaktadır.	1336/20 Temmuz 1918)
Heinrich Grim	Yedinci Ordu-yı Hümeyun emrinde 707 numrolu otomobil kolunda mülazım. 500. Alman motorlu taşıt araçları komutanı, Toroslar Çamalan'da.	1916-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Yum Kranç	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 707 numrolu Alman taburunda ihtiyat mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
Friedrich Dewitz	On Üçüncü Kolordu topçu muallimi iken Almanya'ya avdet eden Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Grafinischtein	Dersaadet Alman kıdemlisi Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Riche	Yıldırım Orduları Grubu Alman muamelat-ı zatiye şubesi müdürü Binbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Ernst Krans	Altıncı Ordu Otomobil kıtaatı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)

	kumandanı süvari Yüzbaşısı	bulunmaktadır.	
Schimidt Chirover	Sekizinci Ordu İstihbarat zâbitliğinde müstahdem Alman Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Kriç Oliç	Birinci Ordu-yı Hümayun'da müstahdem piyade Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Valts	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 304 numrolu tayyare müfrezesinde Alman Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Eliyas	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 302 numrolu tayyare müfrezesinde Alman Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Binek	Yıldırım Orduları Grubuna mensub 301 numrolu tayyare müfrezesinde Alman Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
-----	Çanakkale Grubu inşaat istihkamesine memur Alman gönüllü zâbitanından yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Ludorf	Karargâh-ı Umumi Harekât şube-i harbiyesinde müstahdem ikmal gönüllü zâbitanından mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Von -----	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 301 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Baleyn	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 213 numrolu Alman seyyar hastahanesinde sıhhiye mülazım-ı evvel doktor	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Zaydel	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 303 numrolu tayyare müfrezesinde Alman	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)

	mülazım		
Mefeski	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 303 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Hanzen	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 302 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Şizoletel	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 300 numrolu tayyare müfrezesinde Alman ihtiyat mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Bastenyer	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 300 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Ulrich	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 304 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Hoysen Şitam ?	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 304 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Gonella	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 302 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Vekez ?	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 301 numrolu tayyare müfrezesinde Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Weber	Yıldırım Ordular Grubu tayyare kumandanlığında Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Robert Lodertis	Dersaadet'de Yıldırım irtibat zâbitliği refakatinde otomobil ikmaline memur Alman ihtiyat mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Ribhard Kozman	Yıldırım Ordular Grubu emrinde 1701	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)

	numrolu telefon müfreze kumandanı Alman mülazım-ı sani	bulunmaktadır.	
Karl Tab	Birinci Ordu-yı Hümayun'da müstahdem telgraf mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Pavl Bertet	Birinci Ordu-yı Hümayun'da müstahdem telgraf mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Hayniğ	Osmanlı mevki' kumandanlığı maiyetinde Alman küçük zâbit	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
Gayze	Esliha müfettiş-i umumiliğinde müstahdem Alman Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Frey	Beşinci Ordu istihkâm müfettişliğinden Yıldırım Ordular Grubu'nda Alman Kaymakam	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Aye Karl	Bahr-i Sefid Boğazı mevki' müstahkeminde müstakil t 13 kumandanı Alman ağır topçu binbaşısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Lol	Altıncı Ordu istihkâm müfettişi Alman ağır topçu binbaşısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Reinhold Losoyi	Yıldırım Ordular Grubu'na mensub 101 numrolu Sıhhiye deposunda Alman ihtiyat eczacı yüzbaşısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Loret ... Blast	Bahr-i Sefid Boğazı'ndaki Alman müfrezesinde ağır topçu mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Bischof Albrecht	Birinci firka kumandan yaveri Alman mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Çays Heizich	Haleb menzil sıhhiye	1918 yılında Osmanlı	İ.DUİT 71-93 (19 Za

	memuru Alman ihtiyat tabib mülazım-ı evvel Doktor	Ordusu'nda bulunmaktadır.	1336/26 Ağustos 1918)
Foyerhak Ernesy	Hasan Beğli'de Amanos menzil hastahanesi tabibi Alman birinci sınıf redif tabib mülazım-ı evvel Doktor	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Lanfe Maksi	Pozantiyye Torosu menzil hastahanesi tabibi Alman birinci sınıf redif tabib mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Heinrich Wolf	Yıldırım Ordular Grubuna mensub 1701 numrolu ordu telefon müfrezesi kumandanı Alman mülazım-ı evvel	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Herman Aşman	Yıldırım Ordular Grubuna mensub 1701 numrolu ordu telefon müfrezesinde Alman mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Wilhelm Chilahter	Yıldırım Ordular Grubuna mensub ordu muhabere kıtaatında kısm amiri müfrezesinde mülazım-ı sani	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Artur Brinhard	Dreince'de? Alman garnizon kıdemlisi mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Heinrich Willers	Hafif sahra obüs heyet-i talimesi kumandanı Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Walter Halde	On Dördüncü Ordu emrinde 1703 numrolu telefon müfrezesi ikinci takım kumandanı Alman mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Çilositi Teodor	Dersaadet Alman Salib-i Ahmer hastahanesi ser tabibi doktor	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Nevi Kirh Pavl	Dersaadet Alman Salib-i Ahmer hastahanesi etibbasından doktor	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)

Golobek Wilhelm	Heyet-i askeriye maiyetinde Alman küçük zâbit	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
Rodiger	Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Kruger	İhtiyat Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Kruls	Yavuz'da ihtiyat kıdemli Yüzbaşısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Şitate	Bakterijolojihanede tabib kıdemli Yüzbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Deckert Karl	3- Suriye sahil Tarassud Bölüğünde Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Gılan	Filotilada ihtiyat mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Hasaken	Filotilada güverte Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Rodiker	Filotilada güverte Mülazım	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Gustav Becker	Yavuz'da ihtiyat çarkçı Mülazım Donanma Başmühendisi.	1915-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Kayl	Karargâh-ı Umumide yardımcı mülazım kapudan	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Honderk Mark	Turgut Reis zırhlısın da makine gedikli zâbiti	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
Dr Heinrich, Trembur	1914-1918 Deniz Sağlık Birliklerinin en üst rütbeli subayı. Yavuz Zırhlısında Fırkateyn Tabibi.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 182-32 (22 Ra 1335/16 Ocak 1917)
Sebrzof	Yavuz zırhlısında fırkateyn korvet kapudanı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Von Mol	Donanma-yı hümayunda kıdemli Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Ney Otto	Irak nehr filotilasında Kıdemli Yüzbaşı Goeben'de Devriye Subayı Irak Filotillası'nın	1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)

	Kumandanı.		
Linev	Donanma-yı hümayun kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Zanderog	Irak filotilasında tabib kıdemli Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Kruger	Donanma-yı hümayun mabeyn taharri bölümünde tabib kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Roşe	Yavuz zırhlısında kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Levkrovka	Yavuz zırhlısında çarkçı kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Homeyer	Midilli kruvazöründe kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Karls	Midilli kruvazöründe kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Grabau	Midilli kruvazöründe çarkçı kıdemli yüzbaşı, Midilli gemisinin Başmakinisti.	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Bultes	İhraç müfrezesinde kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Ruman	Filotilada kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Malebes	Filotilada ihtiyat kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Vilrih	Filotilada ihtiyat kıdemli yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Kruls	Basra torpidosunda ihtiyat kıdemli yüzbaşısı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Fenner	Hamidiye kruvazöründe çarkçı kıdemli yüzbaşısı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Rospel	Yavuz zırhlısında yüzbaşı, Fırat Nehir Gemilerinde Komutan.	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Şade	Yavuz zırhlısında	1916 yılında Osmanlı	İ.DUİT 182-32 (22 RA

	yüzbaşı	Ordusu'nda istihdam edilmiştir	1335/16 OCAK 1917)
Kömpel	Yirmi üç numro Taht'el-bahrde yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Misovayt	Yavuz zırhlısında yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Benet	Yavuz zırhlısında yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Feld Baus	Taht'el-bahrde yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Şers	İhraç müfrezesinde yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Kraus	Yavuz zırhlısında çarkçı yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Vaks	Midilli kruvazöründe katib yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Wodrig	Midilli kruvazöründe yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Donitz	Midilli kruvazöründe yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Kertes	İhraç müfrezesinde ihtiyat yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Berend	Filotilada çarkçı yüzbaşısı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Hep	Filotilada çarkçı yüzbaşısı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Hernig	Filotilada yüzbaşısı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Yankof	Nefs-i Taht'el-bahr Filotilada katib yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Nesig	Bahriye merkez hastahanesinde tabib yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Bodensteyn Alwin	Irak Filotilasında çarkçı yüzbaşı, Yavuz. Goeben'in mürettebatından, 11.12.1915'te İran'da Deniz Önyüzbaşı Ney'in	1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)

	emrinde Irak Filotillası'nı İnşa Etmek için İstanbul'dan ayrılmıştır.		
Bressel	Nefs-i Taht'el-bahr Filotilada mülazım	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Loder	Yavuz zırhlısında ihtiyat makine mülazımı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Elers	Yavuz zırhlısında ihtiyat makine mülazımı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Lorensen	Yavuz zırhlısında mülazım kâtib	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Kekle	Midilli kruvazöründe makine mülazımı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Andre	Filotilada mülazım	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Libes Kind	Filotilada mülazım	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Krause	Filotilada mülazım, Goeben	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Kiz	Filotilada mülazım	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Poki Mayer	Donanma-yı hümayun erkan-ı harbiyesinde mülazım katib	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Brinkmann Franz	Irak Denizaltı Filotilasında Künye Subayı ve Filistin'de Yaver Nehir Filotilasında mülazım	1916-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
-----	Donanma-yı hümayun vezne memuru mülazım katib	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Periz	Filotilada mülazım kâtib	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 182-32 (22 RA 1335/16 OCAK 1917)
Arnim, Joachim von	Akdeniz Filosu'nun Kurmay Başkanı, Loreley, Barbaros Hayrettin ve Mesudiye'nin Alman	1913-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)

	Kumandanı. Deniz Binbaşı		
Kreze	Yüzbaşı Muavini		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Hofer	İhtiyat Kıdemli Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Von Mülle	Binbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Palis	1915-1916 UB-46 Denizaltısı Komutanı. Kıdemli Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Ruman	Kıdemli Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Zumher	Kıdemli Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Von Şirader	Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Lap ?	Çarkçı Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Malis	İhtiyat Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Abel von	Binbaşı, Yıldırım Ordularında üst menzil müfettişi	1916-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Bultez	Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Von Hans	İhtiyat Kıdemli Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Laünburg	Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Baver	UB-46 Denizaltısı Kptanı, Yüzbaşı		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Foter	Çarkçı mülazım		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Ziyeliniski	Zâbit Vekili		İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
Wilmer Beğ	Heyet-i askeriye azasından Beşinci fırka kumandanı. Anafartalar Bölge Komutanı. Kaymakam		İ.DUİT 151-26 (2 Ş 1334/2 Haziran 1916)
Fonrih Beğ	Heyet-i askeriye azasından Anafartalar Grubu topçu kumandanı Kaymakam		İ.DUİT 151-26 (2 Ş 1334/2 Haziran 1916)
Şotüç Efendi	Tayyareci Yüzbaşı	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-26 (2 Ş 1334/2 Haziran 1916)
Graf von Carmer	Askeri Heyet ve 5. Ordu'da görevli,	1915-1916 yılları arasında Osmanlı	İ.DUİT 151-26 (2 Ş 1334/2 Haziran 1916)

	Süvari Kaymakam	Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	
Filigel	Kısm-ı Evvel Mümeyyizi Doktor	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Von Colben	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Pegond	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Mannert	Yüzbaşı	1916'da Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da 3. Ordu ve 2. Topçu Birliğinde Binbaşı	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Gılas	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Grunaysi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Şotiç	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Gıryentis	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Bene	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Schimdt	İhtiyat Mülazımı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)
Von Vek Beğ	Kaymakam	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Von Lok Bey	Kaymakam	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Pişof Beğ	Kaymakam	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Rabe, Hans	Edirne'de 15. Piyade Alayı Komutanı, İstanbul'da Tümen Komutanı, Binbaşı 1909 yılı Ekim ayının ortasından 1913'e kadar Türk Binbaşısı olarak Türk Askeri Okulu'nda öğretmen, Askeri	1909-1914 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)

<p>Heyet, barış zamanında Edirne’de bir Türk Piyade Alayı Kumandanı. Harp zamanında Gelibolu’daki muharebelerde 15. Piyade alayı Kumandanı, en son İstanbul’da bir Kombine Tümen Kumandanı.</p>			
Klosiç Beğ	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Folkar Beğ	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Kiyi Beğ	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Von Lonç Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Piyotter Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Kirrot Efendi	Ağır Topçu Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Timhe	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Berikshtien Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Blume Efendi	Donanma Tabib Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Dağez Efendi	Mülazım-ı Sani	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
Bevazengi Beğ	Kaymakam	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Blumer Efendi	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Frayher von	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Şern Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu’nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)

		Veteriner	
Bek Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Ban Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Roberk Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Şitayn Hof Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Burgaver Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Konçendorf Efendi	Üçüncü sınıf Kâtip	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır. Diş Tabibi	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Lanfe Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
Nikolay Beğ	Tuğgeneral	Heyet-i Askeriyye Azası	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Kislinh Beğ	Kaymakam	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Roko Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır. Tabip	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Nikov Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır. Tabip	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Sulç Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır. Tabip	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Robek Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Burgader	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Yaranga Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Şitorç Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı	İ.DUİT 151-14 (28 B

		Ordusu'nda bulunmaktadır.	1334/31 Mayıs 1916)
Eviberman	Küçük zâbit	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Lepola	Küçük zâbit	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
Sulçe Efendi	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Natsi Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Garke Beğ	Binbaşı 1916-1917 İstanbul'da Demiryolu Özel Birlikleri Komutanı.	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Günther Beğ	Binbaşı 1916-1917 İstihkam Tabur Komutanı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
-----	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Von Mayeveski Efendi	Binbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Rozenviş Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Garvet Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Şulte Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Müller Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
-----	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Von Bolor Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Veber Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Krapes Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Adtan Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)

		bulunmaktadır.	
Frayd von Fortizh Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Ziniç Efendi	Yüzbaşı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Vist Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunaktadır.	İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
Mertens Johannes Paşa	Çanakkale Boğazı tahkimatları komutanlığını alır. Müstakil Kumandanlık, Türk Korgenerali olarak Çanakkale'deki istihkâmların kumandanı ve Türk Genel Karargâhı'nın Delegeşi.	1914-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
Gratsi Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
Mor Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
Dayer Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
Şilker Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
Lange Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
Destfal Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
Şitoken Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
-----	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
-----	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında	İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)

		Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1334/2 Ağustos 1916)
Şir Holçe Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Şiravde Benağ Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Gavr Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Kratsen Mar Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Gurlits Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Vol Kalken Havzen Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Şoler Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Vehovski Efendi	Ağır Topçu Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Haçefeld Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Leman Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Caniç Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Tavifer Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Von Derhayde Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)

		dâhil olmuştur.	
Karavel Efendi	Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Hagar Efendi	Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Girim Efendi	Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
-----	Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
-----	Topçu Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
-----	Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Van Havzen Efendi	Mülazım-1 Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Graniç Efendi	Mülazım-1 Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Bohman Efendi	Mülazım-1 Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
-----	Mülazım-1 Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Roja Efendi	Mülazım-1 Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Şern Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Lotiç Efendi	Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Koppe Efendi	Mülazım-1 Evvel	1916 Yılında	İ.DUİT 151-47 (26 Ş

		Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1334/28 Haziran 1916)
Ronkel Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Havik Bey	Kaymakam	Askeri Heyet	İ.DUİT 151-42 (17 N 1334/18 Temmuz 1916)
Zodenştern Bey	Mirliva Güney Bölge Komutanı	Askeri Heyet	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Poçernik Bey	Mirliva	Askeri Heyet	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Herşel Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Nayd Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Mak Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Mosner Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Bulad Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Klage Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Bayer Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Berndt Bey	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Dorendik Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Bonte Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)

Toleski Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Guslav Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Pare Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Viland Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Garle Efendi	Mülazım-ı Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Klok Korn Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Rid	Küçük zâbit	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Libert Beg	Tabip Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Doneniğ Havz Beğ	Mülazım-ı Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Firayler von Forstenrigh Beğ	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
Kinple Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Hosober Beğ	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Vinçer	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Bender Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)

		Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Müller	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Vinhler Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Guslav Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Tabip Şimid	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Baron von Zalca	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
-----	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Frake	Küçük Zâbit	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
Hsomel Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-59 (4 Za 1334/2 Eylül 1916)
-----	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-59 (4 Za 1334/2 Eylül 1916)
-----	Tabip Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-59 (4 Za 1334/2 Eylül 1916)
Brendt Efendi	Yavuz Zırhlısında Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-59 (4 Za 1334/2 Eylül 1916)
Olga	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-59 (4 Za 1334/2 Eylül 1916)
-----	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-59 (4 Za 1334/2 Eylül 1916)

Vasilevski Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
Benet Man	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
Vonberg	Sivas'da 30. Sahra Topçu Alayı Komutanı, Binbaşı, Barış zamanında Türk Binbaşısı olarak Sivas'ta Topçu Alayı'nın Kumandanı, harp zamanında Türk Yarbayı olarak Çanakkale'de "Anafartalar Grubu"nda 30. Sahra Topçu Alayı'nın Kumandanı ve en son Kafkas Cephesi'nde.	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur. 1914-1916 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
Şilling Beğ	Tabip Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
Zanderden Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
Vağner Beğ	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
Metke Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
Ernikod Efendi	Mülazım-ı Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Şilling Efendi	Mülazım-ı Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Yome Efendi	Mülazım-ı Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Kiker Efendi	Mülazım-ı Sani	Gönüllü olarak	

		Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Sirov Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Palod Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Kotink Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Amlang Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Niçka Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Robert Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Milsing Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Zayde Man Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Pope Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Yetri Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Kastan Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Poçe Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Müller Efendi	Mülazım-1 Sani	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Polman Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Şitorç Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Oehringen, Prens Hohenlohe von	Yüzbaşı 1 No'lu Uçak Filosu'nda Rasit	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Kaling Hard	Yüzbaşı	1916 Yılında	İ.DUİT 151-65 (29 Za

		Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1334/27 Eylül 1916)
Gothe Efendi	Mülazım-ı Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Liht Şilağ Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Peganzel Şitil Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Vaydener Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Paver Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Ludorf Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Vizind Efendi	Ağır Topçu Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Çöllic efendi	Mülazım-ı Sani	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Nagel	Teğmen	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Pirennek	Küçük zâbit	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
Vend Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
Vibe Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
Hamaher Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)

		dâhil olmuştur.	
Fayet Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
Bernayka Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
Adolf Homel Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
Şimid Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
Grav Efendi	Zâbit vekili	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
Schumacher Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
Ostendruf Efendi	Ağır Topçu Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
Haynrih Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
Havk Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
Jilpert Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
Nihavne Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
Uber Efendi	Yüzbaşı Halep	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
Ayzenlor Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-34 (25 M 1335/21 Kasım 1916)
Hodeka Efendi	Mülazım-ı Sani	1916 Yılında	İ.DUİT 152-34 (25 M

		Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1335/21 Kasım 1916)
Von Ernim Beğ	Süvari Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Vayer Beğ	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Henking Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Çeringer Efendi	Zâbit Vekili	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Bolatman Efendi	Zâbit Vekili	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Von Paris Beğ	Kaymakam	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1334/5 Kasım 1916)
Von Vusov Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Güne Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Gavlon Efendi	Ağır Topçu Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Ror Efendi	Yüzbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Lener Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Bayer Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Rihter Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)

		dâhil olmuştur.	
Müller Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Hayze Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Peril Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Ekekinig Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Şulçe Efendi	Yüzbaşı Veteriner	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Şulçe Efendi	Ağır Topçu Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
Etyan Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (2 R 1335/27 Aralık 1916)
Kravze Efendi	Binbaşı	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (2 R 1335/27 Aralık 1916)
Von Andret Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (2 R 1335/27 Aralık 1916)
Perehz Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (2 R 1335/27 Aralık 1916)
Yegan Niştil Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (2 R 1335/27 Aralık 1916)
Halmayer Efendi	Mülazım-ı Evvel	1916 Yılında Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (2 R 1335/27 Aralık 1916)
Ekert Beğ	Erkan-ı Habiye Kaymakamlığı	Askeri Heyet	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)
-----	Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)

		olmuştur.	
Nigert Beğ	Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)
Von Hots Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)
Hohyavm Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)
Grunays Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)
Detcar Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)
Banarı Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-5 (22 R 1335/16 Ocak 1917)
Von Havk Beğ	Mirliva	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-30 (25 Ra 1335/18 Şubat 1917)
Dr. Range Beğ	Binbaşı	Filistin Cephesi'nde su ve sondaj işleri bölümü başkanı.	İ.DUİT 153-30 (25 Ra 1335/18 Şubat 1917)
Hince Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-30 (25 Ra 1335/18 Şubat 1917)
Von Oyer Şiley Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-30 (25 Ra 1335/18 Şubat 1917)
Akhard Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-30 (25 Ra 1335/18 Şubat 1917)
Ropnak	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-30 (25 Ra 1335/18 Şubat 1917)
Frey Beğ	Yıldırım Ordusu İstihkâm Müfettişi Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)
Berdinlog Beğ	Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı	İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)

		Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Kumher Beğ	Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)
Gayr	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)
Hart Efendi	Mülazım-ı Evvel	Askeri Heyet	İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)
Knote Efendi	Mülazım-ı Sani	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)
Alvis Klayn Efendi	Kısm-ı Evvel Mümeyyizi Doktor	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur. 4. Ordu'da hizmet vermiştir.	İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)
Von Kras	Mirliva	Askeri Heyet	İ.DUİT 153-59 (5 C 1335/29 Mart 1917)
Şelenecka Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-59 (5 C 1335/29 Mart 1917)
Von Nuşih Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-59 (5 C 1335/29 Mart 1917)
Şulçe	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 153-59 (5 C 1335/29 Mart 1917)
Ravh Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
Kontis Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
Firoze Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
Kalyn	Mülazım-ı Sani Tabip	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
Seçileyn Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)

		olmuştur.	
Dikman Efendi	Mülazım-1 Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
Ardman Efendi	Mülazım-1 Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
Vağner	Başçavuş	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
Fildern Beğ	Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Roleleyn Şitren Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Batman Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Back Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Varndurf Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Konrad Efendi	Mülazım-1 Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Yanse Grav Efendi	Mülazım-1 Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Yeker Efendi	Mülazım-1 Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Blast Efendi	Mülazım-1 Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Doren Efendi	Mülazım-1 Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
Yann Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü	İ.DUİT 155-17 (27 L)

	Veteriner	olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1335/16 Ağustos 1917)
Rul Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Von Tomsen Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Bors Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Vikman Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Hergott Beğ	Kaymakam 8. Ordu Karargâh Subayı, 4. Ordu 1918	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Silvester Efendi	Ağır Topçu Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Benemen Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Şiyerk Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Rurden Efendi	Ağır Topçu Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Bomekburg Efendi	İstihkâm Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Müller Efendi	İstihkâm Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Volf Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Gerih	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)

		olmuştur.	
-----	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
Grafniğ Havk	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Lol	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Havzeman	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Şadov Efendi	Teyyareci Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Onro Efendi	Teyyareci Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Virod Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Reinike Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Ropnak Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
Parakeyn Beğ	Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Madrow	Topçu Kaymakam	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur. 1915-1917 arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir. İlk olarak Çanakkale ardından Filistin Topçu Birlikleri Komutanı.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Çelife Beğ	Topçu Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)

		olmuştur.	
Buhçöl Beğ	Topçu Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Mayer Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Lozen Efendi	İstihkâm Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Şulçe Efendi	Teyyareci Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Mak Efendi	İstihkâm Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Kebhard Efendi	Teyyareci Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Noyman Efendi	Teyyareci Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
Bome Beğ	Miralay	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Benitehy Beğ	Sahra Topçu Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Hans Hollönder	Topçu Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur. Askeri Heyet Filistin'de 54. Piyade ve Topçu Birlik Komutanı, Yıldırım Ordusu.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Hartman Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Molzen Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Ville Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü	İ.DUİT 155-64 (24 M

		olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1336/9 Kasım 1917)
Otto Hartman	Binbaşı	1917-1918 yılları arasında 6. ve 8. Ordu'da Kurmay subay	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Neyiğherid Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Şitayder Efendi	Cephaneci Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Bene Efendi	Mülazım-ı Evvel	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Klaynrüh Efendi	Cephaneci Mülazım-ı Sani	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Mihailis Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Heniterzayh Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Barella Efendi	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
Tayler Beğ	Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Nağlo Beğ	Sahra Topçu Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Adalet Beğ	Sahra Topçu Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Banka Beğ	Ağır Topçu Kaymakam	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Boden Beğ	Ağır Topçu Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)

Letiç Beğ	Ağır Topçu Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Von Derker Beğ	Sahra Topçu Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Remerk Beğ	Sahra Topçu Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Çetiççe Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Visibek Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Herman Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Tavhen Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Katşer Efendi	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Paul Efendi, Burggraf Paul	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
Franz Carl Endres	Kaymakam	Genelkurmay1.Şube Başkanlığında 1913'e kadar Türk Binbaşısı olarak Türk harp okulunda öğretmen, 1914'ten itibaren Askeri Heyet en son Yarbay olarak Genelkurmay Daire Başkanı. 1912-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Şote	Kaymakam	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)

Bretliniğ	Kaymakam	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Arnold, Ernst	Kaymakam	1917-1918 yılları arasında Türk Yarbayı olarak Çanakkale Kumandanlığının Kurmay Subayı	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Ronest Beğ	Kaymakam	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Güsternih Beğ	Süvari Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Von Rorşabd Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
-----	Sahra Topçu Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Zives	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Krutyel	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Admund	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Reines	Sahra Topçu Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Mabliska Efendi	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Kişke Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Von Yorgsdorf	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)

Georgi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Mayer Hoffer	Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Raşfe	Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Bose	Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Begeman Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Vist	Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
-----	Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Hans Martin Schmidt	Ağır Topçu Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
-----	Şimendifer Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Şavrok Efendi	Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
-----	Mülazım-1 Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
Ribedere Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Firey von Krenştayn Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
İştayn Bah Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)

		Ordusu'na dâhil olmuştur.	
Von Zatlîç Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Yeravze Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Yakobs Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Aysvald Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Franke Efendi	Mülazım-ı Evvel Halep'te Bağlantı Subayı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Eym Gram Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Kirhart Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Hostman Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Kramer Efendi	Mülazım-ı Evvel 1918'ten itibaren Piyade Subayı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Hazenbah Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
Zelling Beğ	Kaymakam Gülhane Mektebi Tıbbiye Müdürü	Askeri Heyet	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Lambert Beğ	Kaymakam Sahra Hastanesi Başhekimi	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Kray Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Hill Beğ	Binbaşı	1917 yılında gönüllü	İ.DUİT 156-56 (7 M

		olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1336/23 Ekim 1917)
Hottendorf Beğ	Binbaşı Irak'ta 6. Ordu'da Uçak Filolarının Komutanı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Peykel Beğ	Ağır Topçu Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Tavman Beğ	Ağır Topçu Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Papisdorf Beğ	Ağır Topçu Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Sayler Efendi	Tabip Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Konkin Beğ	İstihkâm Binbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Konet von Galen Efendi	Süvari Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Oltçe Luntbal Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Ber Efendi	Yüzbaşı	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
Bischof	Mülazım-ı Evvel	1917 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
-----	Miralay	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
-----	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Çinekker Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)

		olmuştur.	
Çunka Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Graveros Beğ	Binbaşı 4. Ordu	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Şitayn Efendi	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Sithanos Efendi	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Mares Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Zeliğ Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Rodenbek Efendi	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Bilika Efendi	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Feling Efendi	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Vençel Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Levin Efendi	Yüzbaşı Amman'da 14. Uçuş	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Kançov Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Reze Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Terviç Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü	İ.DUİT 156-72 (13 B

		olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1336/24 Nisan 1918)
Köç Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Han Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Martini Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Beliç Efendi	Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Hildebrand Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Pegenniğ Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Veter Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Lodeka Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Havsbrand Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
-----	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Hadenberger von Muyzi Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Kitsene Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Martih Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)

		olmuştur.	
Nole Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Haberlandafef	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Müller Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
-----	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Harupa Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Notling Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Lopan Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Nomas Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Yan Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Hayneman Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
-----	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Şultçe Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Münher Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Folkar Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü	İ.DUİT 156-72 (13 B

		olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	1336/24 Nisan 1918)
Kramer Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Bik Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
-----	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Volf Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Mavz Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Rot Foks Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Şitarelmayn	Küçük zâbit	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Bak Havze	Küçük zâbit	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Rudniştern	Mirliva	Askeri Heyet'te Emekli olmuş	İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
Bare Beğ	Binbaşı	1915-1918 yılları arasında Savaş Bakanlığı'nda Ordular ve Yedekler Biriminde Görevli.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
Frey Beğ	Binbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
Dorflayn Efendi	Mülazım-ı Evvel	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
Böc von Bolfikeyn Beğ	Miralay	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)

Rider von K�lman Efendi	Makinelik Tüfek Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
DıŐecept Efendi	Ağır Topçu Yüzbaşı	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
ŐoŐler Efendi	Nakliye Mülazım-1 Sani	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
Hadetted Efendi	Piyade Mülazım-1 Sani	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
Krameski Efendi	Piyade Mülazım-1 Sani	1918 yılında gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.	İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
Wasillo	Yarbay	3. Ağır Topçu Alay Komutanı, Hamidiye Tabyası Komutanı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , �ev. Ege �ınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Werle	Yarbay	Erenköy Ağır Topçu Bölge Komutanı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , �ev. Ege �ınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Trommer Paşa	Tuğgeneral	14. Kolordu Komutanı(Sağ Kanat Komutanı)	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922 , TTK, Ankara 1993.
Heuck (Hovik)	Albay	13. Tümen Kumandanı. Barış zamanında Türk Albayı olarak 13. Türk Piyade Tümeni'nin Kumandanı, harpte Türk Tümgeneralisi olarak Gelibolu'da Anafartalar'da 12. Tümen Kumandanı 1914-1918	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , �ev. Ege �ınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Tuweney	Yarbay	15. Kolordu Başkanı.	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922 , TTK, Ankara 1993.
Bronzart Paşa	General	3. Ordu Kurmay Başkanı.	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin

			Kadrozu 1912-1922, TTK, Ankara 1993.
von Schraudenbach	Yarbay	14. Tümen Komutanı. 29 Ekim 1916'dan itibaren 14. Tümen Komutanlığına getirilmiştir.	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Schienholz	Yarbay	146. Alay Kumandanı.	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrozu 1912-1922, TTK, Ankara 1993.
Adolf, Paraquin	Albay	6. Ordu Kurmay Başkanı.	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrozu 1912-1922, TTK, Ankara 1993.
Gustav von Oppen	Albay	Asya Kolu Kumandanı. Alman Asya kuvvetleri ve 8. Ordu sol cenah komutanı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Falkenhayn	Mareşal	Yıldırım Ordular Grup Komutanı.	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
von Frankenberg und Proschlitz	Albay	Alman Asya Kolu Komutanı. Alman Asya Kolu tamamen Alman personel ve silahından müteşellik birliktir. 1.Ordu Kurmay Başkanı 2. Ordu kurmay Başkanı 4.Ordu	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Dommez	Albay	Yıldırım Ordular Grubu Kurmay Başkanı	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrozu 1912-1922, TTK, Ankara 1993.
Kiesling	Albay	54. Tümen Kumandanı	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrozu 1912-1922, TTK, Ankara 1993.
Sölger	Binbaşı	Alman Asya Kolu Kurmay Başkanı	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrozu 1912-1922, TTK, Ankara 1993.
Pohlman	Binbaşı	Kuvvei Seferiye Karargâh Subayı. 1915-1916 Filistin'de İstihkam Birlikleri	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrozu 1912-1922, TTK, Ankara 1993.

		Komutanı	
Andres	Binbaşı	8. kolordu Kurmay Başkanı. 19 Şubat 1915'de Kurmay Başkanlığı'na getirildi.	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922 , TTK, Ankara 1993.
Kreçmar	Albay	6. Ordu Kurmay Başkanı.	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922 , TTK, Ankara 1993.
von Gleich	Albay	6. Ordu Kurmay Başkanı. 1916	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922 , TTK, Ankara 1993.
Kummerow	Yarbay	6. Ordu Karargâh Kurmayı.	Görgülü İsmet, On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922 , TTK, Ankara 1993.
Hans von Kiesling	Yarbay	6. Ordu Karargâh Kurmayı.1916 Askeri Heyette Gürcü gönüllü birlikleri kurulması, Mareşal Goltz'la 6. Ordu'da birlikle İran seferi, sonra Lossow'un emrinde özel bir görev, Türkiye'den Almanya'ya hammaddelerin gönderilmesi, 6. Ordu kurmay başkanı, Yıldırım ordusu.	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Abel, Hein	Deniz Teğmen	Türk Torpidot Kumandanı, sonra Hamidiye ve Goeben'de Seyir Subayı 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ackermann, Richard	Deniz Albay	Goeben'in Kumandanı 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Adam, Hans	Deniz Binbaşı	İstanbul Denizaltı Yarım Filotilası'nın Kumandası 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Adelmann Dr. E	Asistan Dr.	Müstakil Kumandanlık 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

			Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Adle	Teğmen	Yarbay Wehrle'nin Yaveri 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Anderheggen, Ernst	Teğmen	Askeri Heyet Kömür Tedariğinden Sorumlu. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Agrell, Friedrich	Deniz Teğmen	U 14 Denizaltısı'nda Mühendis 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Arendt, Franz	Tabip Yüzbaşı	Reşid Paşa Hastane Gemisi.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ahresn	Üsteğmen	Askeri Avukat 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Albrecht	Binbaşı	Barışta Türk Yarbayı olarak Halep'te Kolordu Kumandanydı. Harpte 5. Kolordu Kurmay Başkanı oldu.1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Andreae, Brami	Deniz Teğmen	1914' te Goeben'in mürettebatından, Türk Torpidobotu Kumandanı, Vardiya Subayı olarak Muavenet ile Goliath'a yapılan saldırıya katılmıştır. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Andriano, Ruprecht	Demiz Önyüzbaşı	Turgut Reis'in Alman Kumandanı, Deniz Binbaşı olarak Hamidiye'nin Alman Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

		1916-1918	İstanbul 2011
Anckarcrona, Stieg	Deniz Teğmen	Vardiya Subayı olarak Goeben'in mürettebatından. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Anschütz, Oskar	Üsteğmen	Gelibolu'daki 1. Tayyare Bölüğü Rasat Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Apel, Kuno	Deniz Üsteğmen	Breslau'da Çıkarma Takım Kumandanı. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bachert	İhtiyat Yüzbaşı	İstanbul'da Silah Dairesi'nde Döküm Mühendisi. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Arendt, Franz	Mühendis Namzedi	Silah Teftiş Heyeti. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Arimond, Fritz	Deniz Teğmen	Goeben 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Back, Ulrich (Paşa)	Binbaşı	1913 yılına kadar bir subay talimhaininin yöneticisi, en son Türk Albayı olarak Türk Harp Okulu'nun Kumandanı, 1914'ten itibaren Türk Tümgenerali olarak Gelibolu'da Saros Körfezi'ndeki 17. Kolordu'nun Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Baden, Friedrich	Deniz Teğmen	Breslau 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Bader Ludwig	Binbaşı	Gülhane Silah Fabrikası'nda. Gülhane Harp okulu ilaç Fabrikasında Binbaşı. Dr.Huttner'in yanında	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Baedke, Johannes	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Türk Üsteğmeni olarak Anadolu Kavağı Bataryası'nda Takım Kumandanı.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bahlinger, Johannes	Deniz Teğmen	Bodrum ve Fethiye'de, sonra Goeben'de Seyir ve Sinyal Subayı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Baier, Hans	Donanma Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık.1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Ballas, Dr. Max	Tabip Yüzbaşı	Breslau 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bantleon, Ernst	Donanma Başmühendisi	Müstakil Kumandanlık, Bahriye Nezareti'nde Mühendis.1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bauer, Caesar	Deniz Önyüzbaşı	UB 46 Denizaltısı'nın Kumandanı; 7 Kasım 1916'da Melani Yelkenlisi'ni batırdı.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Baumann, Reinhard	Donanma Mühendisi	Goeben 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Becker, Franz	Deniz Üsteğmen	UC 20 Denizaltısı'nın	Wolf Klaus, Gelibolu

		Kumandanı.1916-1917	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Becker, Henry	Teğmen	1 No'lu Deniz Uçak Filosu.1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Becker, Paul	Fişekçi Teğmen	Breslau 1916/1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Becker	Üsteğmen	Türk İhtiyat Birlikleri'nin eğitimi için Askeri Heyet'in emrine verilmiştir.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Beckert	Binbaşı	"Yıldırım Ordular Grubu" için Alman Kara Kuvvetleri Kumandanlığı'nın İstanbul'daki İrtibat Subayı.1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Behm, Gustav	Deniz Teğmen	Akdeniz Filosu'nun Çıkarma Kıtası.1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bentheim, Egon von	Deniz Üsteğmen	Türk Deniz Önyüzbaşı olarak Türk Torpidobotu Muavenet'in kumandanı, Akdeniz Filosu Kurmay Başkanı'nın Yardımcısı. 1915/1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bentheim, von	Emekli Teğmen	Trablusgarp ve Balkan Harpleri'nde Türk Yüzbaşı olarak Enver Paşa'nın Yaveri.1911-1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Berdnt, Pauş	Donanma Başmühendisi	Breslau'dan sonra da Torpidot Filotilas'ında Mühendis.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş

			Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Berner, Bruno	Deniz Teğmen	Goeben, Müstakil Kumandanlık.1914- 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bethold, Hermann	Deniz Önyüzbaşı	1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Berndt, Kurt	Deniz Teğmen	1914-1915Goeben'de 1. Teğmen. 1917-1918 Suriye.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
BertHold, Karl	Binbaşı	Beşinci Ordu Karargâhı'nda1915- 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bettaque, Rudolf	Subay Vekili	Torpidocu olarak Nusret ile serefe çıkıştır.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Beutner, Henry	Fişekçi Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık.1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Biedenwing	Teğmen	Gelibolu İstihkam Birliği.1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Biedermann, Paul	Donanma Mühendisi	Goeben1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bieler, Max	Deniz Üsteğmen	Goeben'in mürettebatından, Üsteğmen olarak Küçük Asya'da özel	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş

		görevde General Yardımcı Gemisi'nin Kumandanı, Deniz Önyüzbaşı olarak Peyk-i Satvet'in Alman Kumandanı .1914-1915	Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bielfeld, Max	Donanma Mühendis Yüzbaşı	Müstakil Kumandanlık Silah Dairesi. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bier, Richard	Tabip Yüzbaşı	1907'de Profesör Bergmann ile İstanbul'a gelmiş ve Sultan Abdülhamid'in özel doktoru olmuştur. 1907-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Binhold	Yüzbaşı	1909 yılı ekim ayının ortasından itibaren Türk Binbaşı olarak Erzincan'da bir Sahra Topçu Numune Alayı'nın Kumandanı. Askeri Heyet, Gelibolu'daki Muharebelerde 3. Sahra Topçu Alayı'nın Kumandanı sonra "Güney Grubu'ndaki topçuların Kumandanı, en son Türk Yarbayı olarak Türk Sahra Topçu Atış Okulu'nun Kumandanı. 1909-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Birn, von	Yarbay	Türk Piyade Okulunun Kumandanı. 1909-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Bischof (Paşa)	Yarbay	1913 yılına kadar en son Türk Albayı olarak Türk Nakliye Kolları Müfettişi ,	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş

		1914'ten itibaren Askeri Heyet ve Tümgeneral olarak Türk Genel Karargâhı. 1910-1918	Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bischoff, Josef	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet, Balkan Harbi'nde Ağırılık Kollarının organizatörü olarak katılmıştır. Albay olarak 5. Ordu'nun ikmalinin yöneticisi ve sonra Filistin'de 1. Türk Heci Süvari Alayının Kumandanı 1912-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bischoff, Wegmann	Deniz Binbaşı	Gelibolu'da Topçu Subayı. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Blasky, A.	Eczacı Yüzbaşı	Zaman zaman Askeri Heyet'in emrine verilmiştir. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Blumenau, Hermann	Harp Raportörü	İstanbul'da Savaş Bakanlığı Madencilik Dairesi. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Bluth, Ernst	Deniz Teğmen	Goeben 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bock von Wülfingen (Paşa)	Albay	Türk Tümgenerali olarak Askeri Heyet ve Türk Genel Karargâhı'nda Genel Menzil Müfettişliği'nin başı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Böcking, Kurt	Deniz Önyüzbaşı	Heybeliada'daki Deniz Harp Okulu Kumandanı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Boehringler, Julius	Deniz Teğmen	Akdeniz Filosu'nda Mühendis. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Boerner, Hans	Deniz Teğmen	Goeben ve Breslau 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Böhmer, Johannes	Donanma Hesap Memuru	Goeben 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Boltz, Wilhelm	Deniz Üsteğmen	Gelibolu'da Çıkarma Birliği'nin Kumandanı, Kerevizdere'de yaralanmış sonra Kirte ve Arıburnu'nda savaşmıştır; Heybeliada'daki Deniz Harp Okulu Kumandanı; Deniz Önyüzbaşı olarak Fırat Nehir Birliği'nin Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Böning, August	Donanma Hesap Memuru	Breslau sonra Fırat Nehir Birliği. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Württembergli Bopp	Yarbay	Dünya Harbi'nde Albay olarak İran'daki Askeri Heyet'in Başkanı, 6. Türk Ordusu'nda Mareşal von der Goltz'un yaveri. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Borges, Willi	Teğmen	Goeben 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Borggraefe,	Teğmen	Müstakil	Wolf Klaus, Gelibolu

Wilhelm		Kumandanlık Topçu Subayı.1915-1918	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bormann, Fritz	Deniz Teğmen	Yadigar ve Bafra Torpidobotlarında Seyir Subayı, Sivastopol'da Türk Torpidobotu. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Böse, Dr. Ernst	Deniz Tabip Yarbayı	Türkiye'deki en kıdemli Donanma Sıhhiye Subayı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bothmer, Volland Baron von	Deniz Önyüzbaşı	En son Küçük Asya'daki Sahil Menzilleri ve Denizaltı Üsleri'nin Yöneticisi. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Böttcher, Felix	Fişekçi Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Mayın ve Torpido Uzmanı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bötttrich, Sylvester	Binbaşı	Barış zamanında Türk Yarbay olarak Türk Genelkurmay'ında Demiryolu Dairesi Başkanı, harpte Türk Sahra Demiryolları Başkanı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bötzow, Willi	Süvarı Önyüzbaşı	Türk Binbaşı'sı olarak Askeri Heyet Ve General Bischof Paşa'nın yaveri. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Boyne	Donanma Mühendis Namzedi	UB 23 Denizaltısı'nda Kıdemli Namzet. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Branconi, Friedrich von	Deniz Üsteğmen	Goeben'de Seyir Subayı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Brandt, Wilhelm	Deniz Teğmen	1914'te Goeben'in mürettebatından, Türk Üsteğmeni olarak Çanakkale'de Mayın Arama Filosu ve "Usedom Bataryası"nda Batarya Subayı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Brash, Ernst	Deniz Önyüzbaşı	Mayın Dökme Filotillası Karargahı, bu Görevdeyken Akabe Körfezi'ne mayın engeli döşemiştir; Süveyş Kanalı Klavuzu. Goeben'de 4. Vardiya Subayı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Breuer, Carl	Deniz Mühendis Binbaşı	Goeben'de Mühendis, en son Akdeniz Filosu'nda Birlik Mühendisi. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bronner, Rudolf	Donanma Mühendis	Breslau 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Brückner	Üsteğmen	Türk Rediflerin eğitimi için Askeri Heyet'in emrine verilmiştir. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Brümmer-Staedt, Bruno	Donanma Mühendisi	Breslau 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Brüning, Fritz Prof. Dr.	Tabip Binbaşı	Askeri Heyet , Gülhane Doçent. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Brünn, W. Dr.	Tabip Binbaşı	Bir laboratuvarında Bakteriyolog olarak zaman zaman Askeri Heyet emrine verilmiştir.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Büchsel, Ernst	Deniz Binbaşı	Akdeniz Filosu'nda Kurmay Başkanı, Mecidiye'nin Alman kumandanı, en son Türk Bahriye Nezareti'nde Personel Dairesi Başkanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Buddecke, Hans Joachim	Üsteğmen	Türk Yüzbaşı olarak Gelibolu 1 No'lu Uçak Filosu'nun Kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Buddenbrock, Friedrich Wilhelm Baron von	Deniz Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık, Gelibolu'da 1 No'lu Deniz Uçak Filosu. 197-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bultmann, Johannes	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Topçu Subayı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Buntebardt, Hans	Deniz Teğmen	U 21 Denizaltısı'nda Seyir Subayı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Burchardi	Binbaşı	Askeri Heyet, barış zamanında Türk Yarbayı olarak Türk Levazım Dairesi'nde, harpte Çanakkale'deki Beşinci Ordu'nun Levazım Başkanı. 1913-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Busse, Wilhelm	Deniz Binbaşı	Akdeniz Filosu Kurmay Başkanı ve Irak Deniz Müfrezesi'nin Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Bydekarken, Rudolf	Donanma Mühendisi	Breslau 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Carmer, Kont von	Binbaşı	Askeri Heyet ve sonra 5. Ordu. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Cederholm, Swen	Yedek Deniz Önyüzbaşı	Corcovada Yardımcı Kruvazörü'nün ve Türk Mayın Dökme Gemisi Nilüfer'in Kumandanı. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Collin, Rudolf Prof. Dr.	Prusyalı Tabip	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet Baş Sıhhiye Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Conn, Bruno	Deniz Binbaşı	1914 yılının Ekim ayında Rusya'ya karşı yapılan Donanma Harekatı'nda Taşoz Mayın Tarama Gemisi'nin Kumandanı, en son Türk Yarbayı olarak Çanakkale'de Alman Deniz Birliği'nin Kumandanı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Conrad, Alfred	Teğmen	Gelibolu Boğaz Kumandanlığı Müstakil Kumandanlık. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Conzen	Yüzbaşı	Mardin'de Demiryolu Kumandanlığı. 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Cordemann	Kurmay Yüzbaşı	Askeri Heyet Başkanı'nın Vekili daha sonra General Guhr'un vekili. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Crienitz	Yüzbaşı	Binbaşı Mannert'in Halefi olarak 2. Türk 15. cm'lik Obüs Bataryası	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş

		Kumandanı. 1915-1916	Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Croneiss, Carl	Üsteğmen	Gelibolu'da Pilot. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Croneiss, Theodor Jacob	Üsteğmen	Gelibolu'da Pilot. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Danz, Kurt	Donanma'da Yüzbaşı rütbesine muadil Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık ve Türk Bahriye Nezaretı'nde İdarecilik yapmıştır. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Detleffsen	Yüzbaşı	"Kuzey Grubu"nda Ağır Topçu'nun Kumandanı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Detten, von	Yüzbaşı	Türk Binbaşı olarak Askeri Heyet'te ve İstanbul'da bir Türk Depo Alayı'nın Kumandanı. 1915- 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dewitz, Albrecht von	Deniz Üsteğmen	UC 15 ve FC 25 Denizaltıları'nın Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Deym, Kont von	Deniz Teğmen	Gözlem Subayı 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Diesinger	Yedek Subay Üsteğmen	1.Topçu Taburu'nda 12.cm'lik bir obüs btaryası'nın kumandanı olarak Gelibolu'da 16. Kolordu'da Topçu Subayı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dohrn, Rudolf	Deniz Teğmen	Mayın Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu

		1915-1918	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dönitz, Karl	Deniz Teğmen	Breslau'da ve Donanma Hava Birliği'nde Subay, 05.05.1916'da 1. Sınıf Demir Haç Nişanı'nı almıştır. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dörflein	Yedek Subay Deniz Üsteğmen	İstanbul'da Silah ve Cephane Müfettişliği, Muhasebe ve Sipariş İşleri'nden sorumlu. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dorndeck, Willi	Torpedo Üsteğmeni	Müstakil Kumandanlık, Mayın ve Torpedo Subayı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Dove (Paşa)	Yarbay	En son Türk Tümgenerali olarak Askeri Heyet ve Türk Genel Karargâhı'nda Genel Kurmay İkinci Başkanı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dessel, Hans	Deniz Teğmen	Goeben ve Turgut Reis 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dümmel, Dr. Paul	Yedek Subay Deniz Tabip Yüzbaşı	Çıkarma Birliği'nin Kilyatepe'deki Karargâh'ında 1917 yılının Ekim ayından 07.05.1918 yılına kadar görev yapmıştır. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Dunst	Kurmay Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Türk Kara Kuvvetleri Kumandanlığı'nın Merkez Dairesi Başkanı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Eckerşein, Adolf	Denizci Mühendis Yüzbaşı	Turgut Reis'in Alman Mühendisi.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		1915-1916	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Effnert, Alexander	Yüzbaşı	Güney Grubun'daki istihkâmcıların kumandanı ve sonra Filistin Cephesi. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Eggeling, Bernhard von	Yarbay	Askeri Heyet Kurmay Başkanı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Eggert	Yüzbaşı	Barış zamanında Türk Yüzbaşı'sı olarak Harp Okulun'da öğretmen, harp zamanında Binbaşı olarak 1. Kolordu'nun Kurmay Başkanı en son Romanya'daki 25. Türk Piyade Tümeni'nin Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ehlers, Erich	Donanma Başmühendisi	Goeben'de Mühendis. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Ehrensberger	Deniz Üsteğmen	Akdeniz Filosu. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Ehrke (Paşa)	Albay	En son Türk Korgenerali olarak Askeri Heyet ve Türk Silah Dairesi Başkanı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Eicke, Franz	Üsteğmen	Gelibolu'da 1. No'lu Uçak Filosu'nun Rasıtı(hava gözlemcisi). 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Eiffe, Peter Ernst	Deniz Önyüzbaşı	UB 42 Denizaltı'nın Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		1915-1916	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ellendt, Renatus	Yedek Subay Deniz Önyüzbaşı	L. M. S. D.'nin Kumandanı Taşköprü Gambotu'nun Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Engelbrecht, John	Donanma Mühendisi	Breslau 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Eschenbrenner, Dr. Hugo	Donanma Başasistan Doktoru	Breslau'da Asistan Doktor. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Eschwege, Rudolf von	Üsteğmen	Kayzer'in ziyaretinin güvenliğini sağlamak için 1917 yılı ekim ayının ortasında Makendonya'dan Türkiye'ye gelen iki uçak filosunun kumandanı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Essig, Dr. Karl	Yedek Subay Donanma Başasistan Doktoru	Breslau'da Asistan Doktor, sonra İstanbul'da Joseph Hastanesi. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Falkenhausen, Alexander von	Kurmay Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet ve en son Albay olarak 7. Türk Ordu'nun Kurmay Başkanı sonra harp bitene kadar İstanbul'daki sefarette vekâleten askeri yetkili. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Faller	Teğmen	Türk Yüzbaşı'sı olarak Geliboluve İzmir'de Pilot. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fanger	Deniz	Breslau	Wolf Klaus, Gelibolu

	Üsteğmen	1916	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Feldbausch, Hans	Deniz Teğmen	Goeben'de 2. Teğmen 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fenner, Arthur	Donanma Mühendis Yüzbaşısı	Hamidiye'de Başmühenis. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Fensky	Yüzbaşı	16. Kolordu'nun Topçu Kumandanı. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fiever, Dr. Karl	Denizci Tabip Yüzbaşı	Breslau, sonra 02.08.1915-13.10.1915 Kilyatepe'de Çıkarma Birliği'nin Karagâhı, daha sonra İstanbul'da Joseph Hastanesi. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Flaccus, Ludwig	Deniz Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık Çıkarma Birliği. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fircks, Wilhelm Baron von	Deniz Önyüzbaşı	Akdeniz Filosu, Timushisar Torpidotu'nun Kumandanı olarak Mart/Nisan 1915'te Ege Deniz'inde bir harekât yaptı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Firle, Rudolf	Deniz Önyüzbaşı	1.Türk Torpidobot Yarım Filotillası'nın Kumandanı, Türk Torpidobotu Muaveneti Milliye'nin Kumandanı, sonra Bulgaristan'da özel görevlerde	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		bulunmuştur. 1914-1915	
Württembergli Fischer	Üsteğmen	En son Türk Binbaşı'sı olarak Beşinci Ordu Kurmay Bakanı'nın Yaveri. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fischer, Paul	Donanma'da Yüzbaşı rütbesine muadil Hesap Memuru	İstanbul Deniz Kumandanlığı, sonra Fırat Nehir Birliği. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Flebbe, Dr. Johannes	Tabip Yüzbaşı	Gelibolu'da Doktor. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Flecken, G.	Üsteğmen	Goeben'de Hukukçu	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Flegel, Dr.	Donanma'da Binbaşı rütbesine muadil Adli Hakim	Akdeniz Filosu'nun Hukukçusu. 1914- 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fleischhauer, Max	Yüzbaşı rütbesine muadil Donanma Hesap Memuru	Akdeniz Filosu'nun Muhasebe Yönetimi. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fleischfresser	Yüzbaşı	1917-1918 Yıldırım ordularında uçak birliklerinde teknik komutan	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fortmüller, Ernst Augst	Deniz Üsteğmen	UB 66 Denizaltısı, Deniz Harp Okulu'nda Öğretmen. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
von Beguelin	Yüzbaşı	1917-1918 Yıldırım ordularında uçak birliklerinde teknik komutan	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş

			Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Franz, Wolf	Deniz Önyüzbaşı	Goeben'de 3. Topçu Subayı.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Freese, Johann	Yardımcı Deniz Üsteğmen	Kömür Tedariki ve Nakliye İşleri 1915- 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Frege, Konrad	Deniz Üsteğmen	Türk Torpidot Kumandanı, sonra Gelibolu'da Ertuğrul ve Hamidiye Tabyalarında topçu Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Freudenberg, Walter	Deniz Önyüzbaşı	Goeben'de Seyir Subayı 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Freutel, Johann	Fişekçi Teğmen	Türk Üsteğmeni olarak Silah Dairesi'nde 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Freyberg, Baron von	Deniz Binbaşı	Hamidiye'de Eğitmen. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Frese, von	Süvari Önyüzbaşı	1909 yılı Ekim ayının ortasında 1913'e kadar en son Türk Harp Okulu'nda Öğretmen,1914'ten itibaren Askeri Heyet, Gelibolu'daki muharebelerde 5. Ordu Karargâhı'nın Kumandanı, en son 6. Türk Kolordusu ile Romanya'da. 1909- 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Freund, Alfred	Yedek Subay Teğmen	Müstakil Kumandanlık,	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		Hamidiye, Seddülbahir Tabyaları'nda ve Gelibolu'da Topçu Kumandanı. 1916- 1918	Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Freye	Deniz Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık'ta Topçu Subayı.1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fricks, Wilhelm Baron von	Deniz Önyüzbaşı	Türk Torpidot Filotillası'nın Kumandanı. 1914- 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Friede, Karl	Donanma Mühendis Namzedi	Breslau 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fritzche	Yüzbaşı	Almanya'da Maden Teslimatları'nı Kontrolde Sorumlu Mühendis. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Froese, Martin	Üsteğmen	Sahil Müfettişliği. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fugger ,Dr. Kont zu Glött	Donanma'da Binbaşı rütbesine muadil Adli Hakim	Akdeniz Filosu'nun 2. Hukukçusu. 1914- 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Fünhausen	Üsteğmen	Gelibolu'da Deniz Uçak Birliği'nde Pilot. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gabler	Üsteğmen	Askeri Heyet 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Gaeckle, Immanuel	Donanma Mühendisi	Breslau’da Mühendis. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gansser, Konrad	Deniz Önyüzbaşı	U 33 Denizaltısı’nın Kumandanı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Garber	Teğmen	Gelibolu’da Pilot	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gaertner, Dr. Wolfgang	Donanma Başasistan Doktoru	29.04.1918’den Kasım 1918’e kadar Kilyatepe’de Çıkarma Birliği’nin Karargâhında 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gebler, Theodor	Deniz Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık, Çıkarma Takım Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gerlach, Johannes	Deniz Üsteğmen	Goeben 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gehl, Paul	Emekli Torpido Kaptanı Yarbay	Türk Yarbayı olarak Boğazlar Kumandanlığı Mühendis Birliği’nde Denizaltı Silahları ve Mayınlar Uzmanı, 7 Mart 1915’te Nusret ile sefere çıkmıştır. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Georgi, Dr.	Üsteğmen	Gelibolu’da 1 No’lu Uçak Filosu, sonra Filistin’de Alman Asya Kolordusu, “Pascha” 300 Uçak Filosu’nda Meteorolog. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gerdts, Johannes	Deniz	Türk Torpidobot	Wolf Klaus, Gelibolu

	Üsteğmen	Kumandanı Derince Deniz Kumandanlığı, sonra Bafra Torpidobotu'nun Kumandanı , daha sonra Sivastopol. 1915-1918	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gerlach, Johannes	Üsteğmen	1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Giebeler, Werner	Deniz Önyüzbaşısı	Goeben'de Seyir Subayı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Giennanth, Baron von	Kurmay Binbaş	İstanbul'daki Alman Sefareti'nde askeri yetkilinin vekili. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gies, Jacob	Yedek Subay Donanma Mühendisi	Goeben'de Mühendis Muin-i Zafer ve Tiri-Müjgan Makine Okul Gemileri'ne Öğretmen.1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Giese, Dierrich	Deniz Teğmen	Goeben ve Türk Torpidobotu; Fırat Nehir Birliği. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Giloi, Fritz	Donanma Mühendisi	Goeben 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Glahn, Walter	Deniz Teğmen	Gelibolu'da Sivil Memur, İstanbul'da Mayın Tarama Filosu, sonra Torpidobot Filotillası. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gloger, Max	Yüzbaş Rütbesine	Goeben'de Hesap Memuru.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

	Muadil Donanma Hesap Memuru	1914-1915	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Görth, Wilhelm	Donanma Hesap Memuru	Breslau ve General 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Göebel, Dr. Alfons	Tabip Yüzbaşı	Akdeniz Filosu, Gelibolu'da görev yapmıştır. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Goetze, Colmar Baron von der (Paşa)	Yarbay, Orgeneral ve Feldmeraşal	Türk Tümgeneralı ve Korgeneralı olarak Türk Askeri Talim ve Terbiye ve Maarif Genel Müfettişi, Türk Mareşali olarak Heyet Başkanı ve Türk Genelkurmayı'nın İkinci Başkanı olarak Kaehler Paşa'nın halefi, Türkiye'den geri döndükten sonra Korgeneral olarak 6. Piyade Tümeni'nin Kumandanı. Türk Mareşali olarak aynı zamanda Türkiye'ye gönderilen Alman Islahat Subayları'nın başı, 1908/1909 ve 1910 da manevralı yönetmek üzere Özel Misyon'la Türkiye'de 6. Türk Ordusu'nun Kumandanı. 1883-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Golt, Conrad	Emekli Deniz Binbaşı	Pilot ve Türk Deniz Hava Kuvvetleri'nin Müfettişi.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gössel, Konrad	Yedek Subay Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Türk Üsteğmeni olarak Çanakkale Seddülbahir'de Topçu	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

		Kumandanı. 1914-1916	İstanbul 2011.
Gottschalk, Georg	Yüzbaşı	Irak'ta 6. Ordu'da bir Türk İstihkâm Taburunun Kumandanı 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Goullon, Kurt	Fişekçi Teğmen	Müstakil Kumandanlık sonra Silah Dairesi 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Grabau, Karl August	Deniz Önyüzbaşı	Breslau'da 1. Subay, Mecidiye'nin Alman Kumandanı, Breslau'da Kumandan. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gtaetz	Binbaşı	San Stefano'daki Uçuş Okulu'nda Uçuş Eğitimi'nin başı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Griesinger, Alfred	Deniz Önyüzbaşı	Ağır Topçu Türk Binbaşı'sı olarak von Usedom'un Sahiller Müfettişliği'nde 2. Donanma Kurmay Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Grüter, Paul	Donanma Mühendisi	UB 7 Denizaltısı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gressmann, Oscar (Paşa)	Albay	Türk Tümgenerali olarak Askeri Heyet ve Çanakkale'de Beşinci Ordu'da Topçular'ın Kumandanı sonra Prusyalı Tümgeneral olarak 6. Türk Ordusu'nda Alman Irak Grubu'nun Kumandanı ve Halep'te Menziller Başmüfettişliği'nin Kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Gröger	Muavin Fişekçi	Türk Subay Vekili olarak Rumeli Kavağı Bataryası'nda Takım Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gröger, Wilhelm	Yedek Subay Teğmen	Müstakil Kumandanlık, 1 No'lu Deniz Uçak Filosu. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gronemann, Alfred	Donanma Mühendisi	Breslau'da Subay. Bir Türk Tüfek ve Cephane Fabrikası'nın Direktörü. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Grützmacher	Binbaşı Rütbesine muadil Adli Hakim	Askeri Heyet Başkanlığı'nın direktifleriyle Askeri Yargı Uygulayıcısı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Gülpen, von	Prusyalı Süvari Önyüzbaşı	Türk Binbaşı'sı olarak Askeri Heyet ve 3. Türk Ordusu'nda Menzil Müfettişi. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Guse, Felix	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak barış zamanında Sivas Kolordu Kumandanı, harpte Erzurum 3. Ordu'nun Kurmay Başkanı, 1915 yılının sonunda hastalanıp Almanya'ya gitmiştir. Geri döndükten sonra en son Kafkas Türk Ordular Grubu'nun Kurmay Başkanı ve bu yüzden Ermeni Tehciri'ne dolaylı olarak katılmıştır. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Haaring, Kurt	Subay Vekili	Gelibolu'da Pilot 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Haehnert,	Yüzbaşı	Gelibolu'da 16. Kolordu'da 1. Topçu	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		Taburu'nun Kumandanı.	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Haentjens, Peter	Yedek Subay Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık, Türk Yüzbaşı'sı olarak Çanakkale'de Topçu Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hagendorf, Otto	Deniz Önyüzbaşı	İstanbul Boğazı'nda Türk Mayın Tarama Gemisi'nin Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hajenssen , Richard	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Topçu Subayı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hahn	Teğmen	İstanbul'da Mühendis	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hammer	Yüzbaşı	Çanakkale'de Topçu Subayı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hammer, Hans Walter	Deniz Üsteğmen	1 no'lu Deniz Uçak Filosu. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hammerstein-Eduard, Karl von	Üsteğmen	Mühendis	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hannemann, Ludwig	Donanma Mühendisi	Breslau 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Charmare denen Harbuval,	Deniz Önyüzbaşı	"Dere" Denizaltı Kapanı'nın	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

Archibald Kont von		Kumandanı ve Çıkarma Birliği. 1915	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Hardt, Wilhelm	Donanma Hesap Memuru	Breslau'da Hesap Memuru. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hanshagen, Eduard	Deniz Teğmen	Çanakkale'ye gönderilmiştir ve Mayın Tarama Grubu. Mayın Tarama Filotillası Kumandanı'nın Yaveri. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heiberg	Yüzbaşı	İstanbul'da Alman Askeri İslahat Heyeti. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heibey	Üsteğmen	Barış zamanında Türk Yüzbaşı olarak bir Türk Ağır topçu Numune Taburu'nda Batarya Kumandanı, harpte Türk Binbaşı'sı olarak Filistin Cephesi'nde bir Türk Tümeni'nin Topçu Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heilige	Deniz Önyüzbaşı	UB 7 Denizaltısı'nın Kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heiling, Peter	Deniz Teğmen	U 46 Denizaltısı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heine, Hans	Donanma Başmühendisi	U 21 Denizaltısı'nda Başmühendis 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heilingbrunner,	Üsteğmen	Türk Yüzbaşı'sı	Wolf Klaus, Gelibolu

Friedrich		olarak Askeri Heyet ve Gelibolu ve Kafkas Cephesi'nde Türk Ağır Topçu Bataryası Kumandanı. 1915-1917	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heimburg, Eric von	Üsteğmen	“Yıldırım Ordular Grubu”, 300 No'lu uçak Filosu. Von Heemskerck Uçak Filosu Karargâhı'nda Yaver.1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heimburg, Heino von	Deniz Üsteğmen	UB 14 Denizaltısı'nın Kumandanı. UC 22 Denizaltısı'nın Kumandanı. UB 68 Denizaltısı'nın Kumandanı. U 35 Denizaltısı'nın Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heinke, Curt von	Deniz Üsteğmen	Goeben'de sonra UB 7 Denizaltısı'nda ve Karadeniz Telsiz İstasyonu'nda Telsiz Subayı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heitnze, Baron von	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet ve Beşinci Ordu Kumandanlığı. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heller Bruno von	Deniz Üsteğmen	UC 38 ve UC 15 Denizaltıları'nın Kumandanı; Boelke 1916 yılı Temmuz ayının ortasında İstanbul'u ziyaret ederken kendisine bir Teğmen Heller'in refakat ettiğini anlatmıştı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heller, Hans ,Georg, Wilhelm	Teğmen	R. F. A. R. 17, Gelibolu'da Beşinci	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		Ordu Karargâhında. 1915	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Helling, Karl	Deniz Önyüzbaşı	1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hensel, Hans	Binbaşı	İstanbul'da Askeri Posta Sorumlusu. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Henford	Üsteğmen	Alman Askeri Islahat Heyeti İstanbul. 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hersing, Otto	Deniz Önyüzbaşı	U 21 Denizaltısı'nın Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Heydecke, Paul	Binbaşı Rütbesine muadil Adli Hâkim	Akdeniz Filosunun Divan-ı harp Başkanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hilgenberg, Karl	Donanma Mühendisi	Goeben'de 7. Vardiya Mühendisi. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hilgendorff, Fritz	Deniz Önyüzbaşı	Goeben'de Vardiya Subayı Türk astlarına karşı kaba davranması ile tanınmıştı. Süveyş Kanalı'nı kapatmak için karada birçok harekâtı yönetti; Filistin'de disiplinsiz illegal çeteler teşkil etti ve hep itaatsizlik yaptı bu yüzden	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		görevden alınıp geri çağırıldı. 1914-1915	
Hiltmann, Dr.	Yardımcı Asistan Doktor	03.07.1915-20.01.1916'da Gelibolu'da Çıkarma Birliği'nin makinalı tüfek gruplarında doktor. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hintersatz, Wilhelm	Yüzbaşı	Türk Genelkurmay'ı ve Enver Paşa'nın yaveri. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hippel , Georg von	Deniz Albay	09.07.1917'den itibaren Breslau'nun son kumandanı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hocberg, Kont von	Tabip Yüzbaşı	Suriye'de ve Çanakkale'de 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hoenbroech, Kont von	Üsteğmen	Bir Mekkâre Bölüğü'nün Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hölder, Adolf	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, silah denetleyicisi. 1915-1918 Çanakkale Bigalı'da Makinalı Tüfek okulu komutanı	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Holy-Ponienzietz, von	Yüzbaşı	Gelibolu Bigalı'daki Atış Okulu'nun Kumandanı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hopffgarten, Kont von	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak barış zamanında Süvari Genel Müfettişi, harp zamanında bir Türk Genel Karargâhı'nda İstihbarat Subayı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

1914-1915			
Höpfner, Fritz	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandalık, Topçu Subayı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hopp, Wilhelm	Donanma Başmühendisi	Atölye gemisi Tirimüjgan. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hopmann, Albert	Koramiral	Cemal Paşa'nın şahsen talebi üzerine Bahriye Nezareti'nin ıslahı, sonra Suriye, görevini başarısızlık olarak görmüş ve Türkiye'de bulunmaktan hiç memnun olmamıştır. "Almanya'da taş kırmak daha iyi" sözü ona aittir. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hörder, Otto	Deniz Üsteğmen	Breslau'da 2. Vardiya Subayı. Çanakkale'de Gözetleme ve İkmal Subayı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Humann, Hans	Deniz Binbaşı	Loreley İstasyon Gemisi'nin Kumandanı, Akdeniz Filosu ile İrtibat Subayı, İstanbul'daki sefarette İstihbarat Dairesi Başkanı ve Deniz Ataşesi. Türkiye'de büyümüşü, anadili gibi Türkçe konuşuyordu ve Türk mantalitesini biliyordu, Enver Paşa'nın ve Sefir Von Wangenheim'in çok itimat edilen danışmanı ve dostuydu. 1913-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hummel, Rudolf	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık Topçu	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		Subayı.1915-1918	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Hunger	Yüzbaşı	Barış zamanında Türk Binbaşı olarak İzmir'deki bir Piyade Alayı'nın Kumandanı, harp zamanında Türk Yarbayı olarak 28. Piyade Alayı'nın Kumandanı; en son Filistin'de 34. Piyade Tümeni'nin kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Huttner, Dr.	Eczacı	Barış zamanında Türk Binbaşısı olarak Tgrk Tıbbi Eczacılık Müfettişi, harp zamanında Birinci ve Beşinci Ordularda Eczacı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
İppen, P.	Teğmen	Maden Mühendisi. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
İttmann	Yüzbaşı	Çanakkale'de Albay Wehrle'nin 8. Ağır Topçu Alayı Karargâhı, sonra Suriye'de 7. Ordu. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Jaeger, Waldemar	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, İstanbul ve Çanakkale'de Topçu Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Jaenicke	Fişekçi Teğmen	Türk Fişekçi Teğmeni olarak barış zamanında Edirne'de Mevki Topçu Subayı'nın yanında, harp zamanında Boğazlar Başkumandanlığı'nda a. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Jacobsen, Werner	Deniz Teğmen	Goeben 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Jansen	Binbaşı	İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği, mühimmat nakli ve atış denemelerinden sorumlu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Janson, Genhard von	Deniz Binbaşı	Evvela Türk Yarbay olarak Türkiye Müstakil Kumandanlığı'nda Amiral von Usedom'un Kurmay Başkanı. "Yıldırım Ordular" Grubu'nda Deniz Birliği Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Jewasinsinski	Yüzbaşı	Türk Redif Birlikleri'nin eğitimi için Askeri Heyet emrine verilmiştir. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Joerss, Karl	Deniz Teğmen	Hamidiye ve Goeben'de Top Kumandanı. Müstakil Kumandanlık'ta Yedek Batarya Kumandanı. Gelibolu Boğaz Kumandanlığı'nda ve İstanbul Boğaz Kumandanlığı'nda yaver. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Jordan	Üsteğmen	İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği, Karaağaç Topçu Deposu'ndan sorumlu Sahra Topçusu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Jung, Heinz	Deniz Teğmen	Evvela Muavenet sonra Taşoz ve Samsun. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Jungels, Dr.	Tabip Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak Askeri Heyet ve Türk Sahra Sıhhiye Başkanı'nın Karargâh Başkanı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Jürgens, Emil	Donanma Fişekçi Teğmeni	Türk Üsteğmeni olarak Silah Dairesi'nde. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kabant	Yedek Subay Üsteğmen	Müstakil Kumandalık. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kagerah, Alfred	Deniz Önyüzbaşı	1.Türk Torpidobot Yarım Filotillası Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kahl, Dr. Von	Yüzbaşı	İstanbul'da Kömür Çıkarma ve Hammadde Komisyonu'nda	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kahle	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet ve Türk Silah Dairesi ve Silah Müfettişliği'nde vekâleten müfettiş. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kaehler	Donanma Mühendisi	UB 18 Denizaltısı'nda Başnamzet. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kaehler, Clemens	Yedek Subay Deniz	İstanbul Boğaz'nda yaver , D	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

	Üsteğmen	Karargâhı'nda Nakliye Subayı, sonra Seddülbahir'de Batık Çıkarma Subayı. 1915-1916	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kaisenberg, Heinrich von	Deniz Teğmen	Hamidiye, Goeben'de Topçu Subayı, sonra Gelibolu'da yaver. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kaiser, Johann	Fişekçi Deniz Önyüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği'nde mermilerin kabulünden ve kalite kontrolünden sorumlu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kalkbrenner, Phillip	Donanma Başmühendisi	Mühendis Krause'nin halefi olarak İstinye'deki tersanenin yöneticisi. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kaltenborn, Stachau von	Üsteğmen	Gelibolu İstihkâm Birliği. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kannengiesser, Hans (Paşa)	Binbaşı	Barış zamanında Türk Albayı olarak Türk Genelkurmayı'nda Daire Başkanı, harp zamanında Türk Tümgeneralisi olarak 9. Tümen'in Kumandanı, bu görevdeyken yaralanmıştır; sonra vekâleten 16. Koloru'nun kumandanı, 14. Kolordu'nun Kumandanı ve Edirne'deki 25. Türk Kolordusu'nun kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Karehnke, Gerhard	Deniz	Müstakil	Wolf Klaus, Gelibolu

	Teğmen	Kumandanlık, Mersin’de Deniz Uçak Birliği. 1917-1918	1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Karkowski, Wilhelm	Donanma Mühendisi Namzedi	UB 46 Denizaltısı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Karnath, Kurt	Torpedo Üsteğmeni	Müstakil Kumandanlık, Mayın ve Torpedo Subayı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kastner, Felix	Yüzbaşı rütbesine müdail Donanma Hesap Memuru	Goeben’in mürettebatından, sonra Akdeniz Filosu’nun Yazmanı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Katschmann, Dr. Erich	Donanma Başasistan Doktoru	Donanma Garnizon Hastanesi. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Keiner	Üsteğmen	Gelibolu’da 5. Ordu’da Topçu Subayı, zaman zaman Kireçtepe’de Çıkarma Birliği’nde Takım Kumandanlığı yapmıştır. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Keiper, Ludwig	Üsteğmen	1 No’lu Hava Birliği. 2 No’lu Hava Birliği, Havacılık Dairesi Başkanı’nın yaveri. San Stefano’daki Havacılık Okulu’nda uçuş Öğretmeni. 1915-1918 1918’de Trakya’da 3. Hava Bölük komutanı	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Keller , Dr.	Tabip Yüzbaşı	Cerrah 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Keller, Hans von	Deniz Önyüzbaşı	Breslau'da Seyir Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kerruth, Richard	Fişekçi Deniz Önyüzbaşı	Müstakil Kumandanlık. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kersting, Herman	Yüzbaşı	Türk Harbiye Nezaretı. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kessel, Walter	Deniz Üsteğmen	1 No'lu Deniz Hava Birliği. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kettembeil, Karl	Üsteğmen	Önce Gelibolu Cephesi'nde Topçu Subayı, sonra 1 No'lu Hava Filosu'na geçmiş, orada 27.09.1915'te (Pilot Preussner idi.) Türk tarafı için ilk Düşman uçacağını düşürebilmişti; 1916 yılıının Ocak ayında Alman Asya Kolordusu'nun Filistin'deki 300 No'lu Hava Filosu'na geçti. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kettner, Paul	Deniz Binbaşı	Breslau'nun Kumadanı. Deniz Albay olarak Türkiye'deki Müstakil Kumandanlık'ın Kurmaya Başkanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Keyserlingk, Albin Karl Baron von	Deniz Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık, Çıkarma Takım Kumadanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş

		1915-1916	Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kayserlingk, Harald Baron von	Deniz Üsteğmeni	1914 yılının Ekim ayında Rusya'ya yapılan deniz harekâtında Gayret'in kumadanı, Atina'da enterne edilmiş ve 27 Kasım 1915'te kurye olarak Berlin'e gönderilmiştir. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kiecker, Eduard	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Ateş İdare Subayı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kinscher, Dr.	Donanma Eczacı Yüzbaşı	Donanma Ecza Deposu. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kirchhoff, Johannes	Yedek Subay Deniz Teğmen	UC 13 ve UB 23 Denizaltıları Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kirsten	Binbaşı	Türk Yarbay olarak barış zamanında 1. Türk Süvari Alayı Kumandanı, harp zamanında Kafkas Cephesi ve Çanakkale Süvari Alayı Kumandanı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Klagemann	Donanma Yapı Müşaviri	Akdeniz Filosu'nun makinelerinin yapımından sorumlu 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Klages, Dr.	Donanmada Doktor	General 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Kledehn, Fritz	Donanma Mühendis	Breslau 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

	Namzedi		Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Klein	Yedek Subay Üsteğmen	16. Kolordu'da Gelibolu'da 1. Topçu Taburu'nda 15 cm'lik top bataryasının kumandanı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Klein, Dr. Bruno	Başasistan Doktor	Türk Tabip Yüzbaşı olarak Sahil Müfettişliği, İntepe Kesimi'nde Bölge Doktoru; sonra Bosphorus Anadolu Hastanesi 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kleinke	Yüzbaşı	İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği'nde küçük silahlardan ve makineli silahlardan sorumlu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kleuckert	Yüzbaşı	İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği'nde Hafif Sahra Topları sorumlusu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Klingenbeil	Üsteğmen	Gelibolu'da Deniz Hava Birliği'nde pilot. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Klitzing , Baron Lebrecht von	Deniz Albay	17.02.1915-30.08.1915'te Breslau'nun kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kloksien, Paul	Üsteğmen	İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği'nde mühimmat ve aletlerin Almanya'dan nakliyesinden sorumlu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Klose, Richard	Teğmen	Gelibolu'da Topçu Subayı.Filistin 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Knaab	Yüzbaşı	Goeben'in gemi toplarının 9 cm'lik bataryasının kumandanı.sonra 16. Kolordu'da 2. Topçu Taburu'nun Kumandanı 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Knispel, Arnold	Deniz Binbaşı	Goeben'de Topçu Subayı, Alman-Türk Mayın Tarama Birliği'nin Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Knoepfel	Üsteğmen	Türk Redif Birlikleri'nin eğitilmesi için Askeri Heyet emrine verilmiştir. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Knorr, Paul	Donanma Mühendisi	Breslau'da 1. Vardiya Mühendisi. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Knorr, Wolfram von	Deniz Binbaşı	16.09.1915-09.07.1917'de Breslau'nun kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Koch, Robert	Cerrah Subay Namzedi	16.10.1915-13.01.1916'da Gelibolu'da Çıkarma Birliği'nin makineli tüfek gruplarında tabip. 4. Ordu'nun Türk Askeri Hastanesi. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Koch, Theodor	Yedek Subay Deniz Önyüzbaşı	Boğazlar Başkumandanlığı'nda Sular Dairesi Başkanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Köhler	Yedek Subay	Sabit Savaş Balonu	Wolf Klaus, Gelibolu

	Teğmen	Birliği. 1915-1916	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Köhler, Franz	Donanma Başmühendis i	U 18 Denizaltısı'nda Mühendis. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Köllner, Otto	Donanma Mühendisi	Goeben 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
König, von	Yüzbaşı	Askeri Heyet Karargâhı, 1. Ordu Karargâhı'na alınmıştır. 1913-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Königs	Başmühendis	Müstakil Kumandanlık. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kophamel, Waldemar	Deniz Önyüzbaşı	U 35 Denizaltısı Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Koritzki, Siegfried	Yedek Subay Deniz Topçusu Üsteğmeni	Türk Yüzbaşı olarak İstanbul Boğazı Tabyaları'nda Bölük Kumandanı ve Anadolu Kavağı Bataryası'nın Kumandanı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Körner, Martin	Üsteğmen	Gelibolu'da 1. Uçak Filosu'nda Rasıt. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Kortmann, Johannes	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Topçu Subayı. 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Koslick	Teğmen	Gelibolu'da pilot. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kottwitz, Egon Baron von	Deniz Binbaşı	Hamidiye'nin Alman Kumandanı, en son Gelibolu'da Donanma Çıkarma Birliği Kumandanı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kraft, Werner	Deniz Teğmen	Torpidobot Filotillası'nda Seyir Subayı, sonra Goeben, daha sonra Gelibolu'da Çıkarma Birliği, orada tifo olup ölmüştür. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kraemer, Erich	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Gelibolu ve İstanbul'da Mayın Tarama Filosu. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kraus, Theodor	Deniz Teğmen	Goeben'de 4. Teğmen 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Krause, Hellmut	Teğmen	İstanbul'da Askeri Heyet'te ve sonra Bağdat'ta İstihbarat Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Krause, Georg	Donanma Başmühendis i	Goeben'de 2. Vardiya Mühendisi. Mühendis Hepp'in halefi olarak İstinye'deki tersanenin yöneticisi. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kremp, Otto	Donanma Başmühendis i	Silah Mühendisi. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Krüder, Ernst August	Deniz Teğmen	Goeben sonra Breslau.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		1917-1918	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Krieger, Ernst	Deniz Teğmen	Breslau'da Türk torpidobotu DRAÇ, sonra Türk Üsteğmeni olarak Sahil Müfettişliği'nde. Çanakkale'deki Deniz Harp Okulu'nda öğretmen. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Krüger	Donanma Mühendis Namzedi	UC 25 Denizlatisi'nda Başnamzet. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Krüger, Berhard	Deniz Binbaşı	Goeben'de 2.Vardiya Subayı. Akdeniz Filosu'nun 3. Kurmay Başkanı, en son İstanbul'da Denizaltı Yarım Filotillası Kumandanı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Krüllss, Eduard	Yedek Subay Deniz Üsteğmen	Hamidiye ve Goeben'de Seyir Subayı, sonra 30.08'den itibaren Gelibolu'da çıkarma Birliği'nde Takım Kumandanı. İstanbul'da Denizaltı Yarım Filotillası Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kübel, Theodor	Binbaşı	Askeri Heyet'te Demiryolu İnşası Danışmanı, Demiryolu Şirketi'ne yaptığı müdahale "Kübel Olayı" denen meseleye yol açmıştır. 1914: (Sahra demiryolları Başkanı 1913-5.8.1914 Türk demir yollarının yetersizliği ve acilen yeni yolların yapılması için çok yüksek miktarlarda kredi gerektiği	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		şeklinde rapor hazırlayınca, Alman Askeri Heyeti hazırladığı bu rapor pahalı bulur ve geri gönderilir)	
Kühlwetter, Friedrich von (Paşa)	Deniz Albay	Türk Tümgenerali olarak en son Boğazlar Başkumandanlığı Kurmay Başkanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kuhne, Max	Deniz Önyüzbaşı	Akdeniz Filosu'nun ve Bahriye Nezareti'nin Personel Bürosu. Breslau ve Goeben 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kukat, Heinrich	Deniz Üsteğmen	UB 50 Denizlatisi'nin Kumandanı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kümmerling	Subay Vekili	Müstakil Kumandanlık. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Kümpel, Otto	Deniz Binbaşı	Goeben'de Yaver ve Vardiya Subayı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Küssner, Lothar	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, İstanbul'da 1. Mayın Tarama Filosu 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Küster	Başasistan Doktor	Sahil Müfettişliği'nde Türk Tabip Yüzbaşı olarak. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Küster, Erich	Donanma Başmühendisi	Goeben'de 3. Vardiya Mühendisi, kazandıktan sorumlu. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş

			Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Laffetr, Karl von	Kurmay Binbaşı	06.01.1914'ten itibaren İstanbul'daki Almanya Sefareti'nde Askeri Ataşe. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Landmann, Gustav	Yedek Subay Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık, Topçu Subayı. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Landsberg	Deniz Önyüzbaşı	Gelibolu'da Deniz Uçağı Filosu'nda Pilot. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lange	Yüzbaşı	Gelibolu'da 9. Tümen'de Kurmay Subay. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lange, Paul	Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak Türk Bahriye Bandosu'nun başı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Langenstrass (Paşa)	Albay	Türk Tümgenerali olarak Askeri Heyet ve Türk Genel Karagâhı'nda İstihkâmcılar ve Kaleler Müfettişi. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Langfeld, Walter	Deniz Önyüzbaşı	1.Deniz Uçağı Filosu, Boğazlar Kumandanlığı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lauffer	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak barış zamanında Süvari Subayları Binicilik Okulu Kumandanı, harp zamanında 2. Keşif Alayı'nda İstihbarat Subayı, sonra Filistin	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		Cephesi. 1914-1918	
Legat, Wilhelm von	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Türk Harp Akademisi'nin Kumandanı. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lehmann	Emekli Yüzbaşı	Numune Topçu Alayı'nın Kumandanı, en son Türk Yarbayı olarak harp zamanında Türk Sahra Topçu Dairesi Kumandanı. 1911-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lehmann	Yedek Subay Teğmen	Çanakkale'de Deniz Uçağı Filosu'nda Pilot. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lehmeyer	Teğmen	Filistin. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Leipzig, Erich von	Kurmay Binbaşı	19.09.1901'den itibaren İstanbul'daki Almanya Sefareti'nde Askeri Ataşe, 21.05.1906'da Yarbaylığa terfi ediyor, 18.08.1906'da görevden alınıyor. 11.01.1915'ten itibaren Albay olarak tekrar Askeri Ataşe. 1901-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lenthe, Werner Eberhard von	Albay	Tümgeneral, Askeri Heyet Kurmay Başkanı ve Heyet Başkan Vekili. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lichtschlag	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak bir tüfek fabrikasının direktörü. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Liebeskind, Hans	Deniz	Goeben'in	Wolf Klaus, Gelibolu

Albrecht	Teğmen	mürettebatından, mayın dökme gemisi Nilüfer ile 1914 yılıın Ekim ayından Rusya'ya karşı donanma harekâtına katılıyor , sonra Türk Torpidobot Kumandanı. 1914-1916	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Liebmann, Ernst	Deniz Önyüzbaşı	Gelibolu'da 1. Deniz Uçağı Filosu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Liemenroth, Konrad	Üsteğmen	7. Ordu'da Mustafa Kemal'in Yaveri. 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lienau, Hermann	Deniz Önyüzbaşı	General'in Kumandanı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lierau	Prusyalı Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet ve Çanakkale'de “ Anafartalar Grubu”nda ve Filistin “ Yıldırım Ordular Grubu”nda Ağır topçu Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Linke, Kurt	Donanma Mühendisi	Breslau 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Linnenkamp, August	Deniz Önyüzbaşı	Breslau 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Linnenkopp	Deniz Üsteğmen	Breslau'da 4. Vardiya Subayı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş

			Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lodder, Gustav	Fişekçi Yüzbaşı	İstanbul'da gemi ve sahil toplarından sorumlu olarak Silah ve Mühimmat İmali'nde çalışmıştır. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lorey, Hermann	Deniz Binbaşı	Turgut Reis'in Alman Kumandanı, 08.09.1915'te Britanya Denizaltısı E 11 tarafından batırıldığı zaman Barbaros Hayrettin'in Alman Kumandanı, en son Türk Torpidobot Filotillası'nın Kumandanı. 1915-198	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lossow, Otto Stephan Herman von	Kurmay Albay	Türk Yarbay olarak Türk Harp Okulu'nda öğretmen. Balkan Harbi'nde 1912/1913 Çatalca'da bir Türk Piyade Tümeni'nin Kumandanı. 19.07.1915'te Askeri Ataşe, 19.04.1916'dan itibaren "İstanbul'daki İmparatorluk Sefareti'nde Askeri yetkili". 1911-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lothes, Paul	Donanma Başmühendis Müşaviri	Akdeniz filosu, Tekirdağ'da kömür tedarikinden sorumlu. Irak ve Suriye'de Petrol Kumandanlığı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lotze, Dr. Konrad	Denizci Tabip Yüzbaşı	Akdeniz Filosu, Gelibolu'da görevlendirilmiştir. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lübbe	Denizci Önyüzbaşı	UB 42 ve UC 23 Denizaltıları	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		Kumandanı. 1915-1916	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lübben, Theodor	Donanma Mühendisi	Goeben 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lüders, Wilhelm	Yedek Subay Donanma Mühendisi	Goeben'de 4. Vardiya Mühendisi. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lukranka, Johannes	Denizci Mühendis Yüzbaşı	Goeben'de 1. Vardiya ve Elektrik Mühendisi. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lüttge, Fritz	Donanma Mühendisi	Goeben 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lüttichau, Siegfried Kont von	Askeri Rahip	İstanbul'da Sefaret Vaizi, sonra" Yıldırım Ordular Grubu". 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Lüttjohann, Baron von	Kurmay Binbaşı	Alman Ordu Başkumandanlığı'nın İstanbul'daki Yetkili Kurmay Subayı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mackensen, Erich	Donanma Başmühendis	Goeben'de 1. Subay, Türk Torpidobot Filotillası'nın kumandanı, Mecidiye'nin Alman Kumandanı, Peyk-i Şevket'in Türk Kumandanı, 23.01.1915-03.07.1915 Breslau'nun Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Majewski, Georg von	Yüzbaşı	Türk Binbaşı olarak evvela 11. Kolordu'da istihkâmcıların kumandanı, en son Filistin Cephesi'nde 22. Türk Kolordusu'nda istihkâmcıların kurucusu. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mark	Üsteğmen	Türk Redif Birlikleri'ni eğitmek için Askeri Heyet emrine verilmiştir. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Matthiesen, Ernst	Yedek Subay Deniz Önyüzbaşı	Sahil Bataryası Kumandanı, Zonguldak'ta 2. Mayın Tarama Filosu. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Matz, Karl	Donanma Mühendisi	Goeben 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mayer, Prof.Dr. Georg	Tabip Binbaşı	Askeri Heyet, Türk Yarıbayı olarak barış zamanında Harbiye Nezareti Sıhhiye Dairesi, harp zamanında vekâleten Sıhhiye Müfettişi ve 5. Türk Ordusu'nda Ordu Doktoru. Askeri Heyet'in en üst sıhhiye subayının Hijyen Danışmanı. 1913-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mayr Karl	Yüzbaşı	Türk Binbaşı olarak Askeri Heyet'te. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meerscheidt-Hüllesen, Wilhelm Baron von	Deniz Albay	Turgut Reis'in Alman Kumandanı. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Mehns, Otto	Donanma Hesap Memuru	Bahriye nezareti, sonra Goeben. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meier	Fişekçi Teğmen	Türk Fişekçi Teğmeni olarak Edirne'de Mevki Topçu Subayı'nın yanında, harp zamanında Boğazlar Başkumandanı General Weber'in emrinde. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meinecke, Emil	Teğmen	St. Stefano'da Uçuş Öğretmeni, sonra 1915 yılı sonbaharından itibaren Gelibolu'da pilot. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meinke	Kale İnşa Teğmeni	Türk Kale İnşaatçısı olarak barış zamanında General Weber Pşa'nın emrinde, harp zamanında Çanakkale'de. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meis, Albert	Yedek Subay Deniz Önyüzbaşı	Türk Torpidobotu Samsun'un ve nakliye gemisi Loreley'in kumandanı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meissner, Erich	Donanma Mimarı	Akdeniz Fillosu'nda gemi ve makinelerden sorumlu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mellenthin, Hans-Joachim von	Deniz Üsteğmen	1914 yılının Aralık ayına kadar Berk-i Satvet'in Alman Kumandanı, 1915 yılının Ocak ayından itibaren Türk torpidobotu Samsun'un kumandanı, sonra Timur Hisar	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		torpidobotu ile Ege Denizi'nde özel görevlerde bulundu ve 1916 yılının Nisan ayına kadar Çanakkale Boğazı'na giren denizaltılara kılavuzluk yaptı. 1914-1916	
Mertz, Heinz	Deniz Teğmen	Goeben; Mayın Tarama Filosu'nda Muharebe Subayı, Ekim 1916- Ekim 1917'de Goeben'de 1. Muharebe Subayı, sonra Ekim 1918' kadar Mayın Tarama Filosu'nda 1. Muharebe Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Metge, Dr. Ernst	Yedek Subay Donanma Başasistan Doktoru	Taşkışla'daki Türk Bahriye Hastanesi, sonra Fırat Nehir Birliği. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meyer	Deniz Önyüzbaşı	Müstakil Kumandanlık 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meyer, Christian	Donanma Mühendisi	Loreley, sonra Berk-i Satvet ve Goeben. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Meyr, Dr. Fred	Yedek Subay Deniz Önyüzbaşı	Gelibolu'da Havalanı Yöneticisi ve Rasıtı (hava gözlemcisi). 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mielenz	Yedek Subay Teğmen	Gelibolu'da Pilot. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mikusch-Buchberg, Dagobert von	Prusyalı Emekli Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak Askeri Heyet ve en son Romanya'da 6. Türk Kolordusu'nun	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş

		Kurmay Başkanı. “Yıldırım Ordular Grubu”nun Prusya Savaş Bakanlığı ile İrtibat Subayı. 1915-1918	Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Missuweit, Heinz	Deniz Teğmen	Goeben’in mürettebatından, Akdeniz Filosu, Küçük Asya’da özel görevler. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mohl, Hans von	Deniz Önyüzbaşı	Akdeniz Filosu’nun 2. Kurmay Başkanı ve Küçük Asya’da özel görevler, sonra Bodrum’daki Denizaltı Üssü’nün Yöneticisi. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Moosauer, Prof. Dr. Sigmund	Deniz Tabip Binbaşı	Goeben’in Gemi Doktoru İstanbul Bahriye Hastanesi Başhekimi. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Muhl, Walter	Deniz Teğmen	Önce Bahriye Nezareti, sonra General, daha sonra Numune ve Samsun Torpidobotları Subayı, ardından Yaver. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Mülhmann , Dr. Carl	Üsteğmen	Liman von Sanders’in şahsi Yaveri olarak (Prigge ile birlikte) 1913’te Türkiye’ye geldi. Türk Binbaşısı olarak General Liman von Sanders’in Yaveri, Gelibolu’da Güney Grubu’nda Mayıs 1915 başlarında saldırıları sırasında Albay von Sodentern’in yanında Kurmay Subay, sonra General Weber’in yanında. 1913-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Muhra, Erich	Teğmen	Gelibolu’da Pilot.1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

			Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Müller, Dr. Victor	Tabip Yüzbaşı	Breslau'da Gemi Doktoru. 1916-1918	
Müller, Erich von	Deniz Binbaşı	Goeben'de 1. Subay 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Müller, Heinrich	Donanma Mühendisi	Breslau 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Müller, Ludwig	Donanma Rahibi	Akdeniz Filosu; Lorey "Efrat tarafından çok sevilen bütün dertlerini anlattıkları, Akdeniz Filosu'nun Rahibi; Donanma Rahibi (Ludwig) Müller'in mevcudiyetini" övyüyor. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Müller, Rudolf	Yedek Subay Deniz Teğmen	Goeben, Çıkarma Birliği'nde Makineli Tüfek Takım Kumandanı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Natz, Emil	Yedek subay Teğmen	Türk Üsteğmeni olarak Sahil Topçusu'nda Takım Kumandanı olarak görevlendirilmiştir. Orhaniye Tabyası'nda Teğmen Woermann'ın halefiydi. Müstakil Kumandanlık. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Naumann	Yüzbaşı	Türk Redif Askeri Birlikleri'ni eğitmek için Askeri Heyet emrine verilmiştir. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Neid, Konrad	Torpedo Teğmeni	Müstakil Kumandanlık, Çanakkale’de Mayın ve Torpedo Subayı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Neiling, Peter	Teğmen	U 46 Denizaltısı 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Neinke	Deniz Üsteğmen	Akdeniz Filosu’nda Filo Muharebe Subayı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Neuhaus, Gerhard	Donanma Mühendis Yüzbaşı	Goeben’de Başmühendis. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Neulen, Siegfried Emmo	Teğmen	Askeri Heyet’te Mezarlar Subayı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Neumann, Karl	Deniz Teğmen	Goeben 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Nickels, Julius	Yedek Subay Deniz Önyüzbaşısı	Taşoz’un Kumandanı General’in Kumandanı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Nicolaus, Karl	Deniz Binbaşı	Akdeniz Filosu’nun 2. Kurmay Başkanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Nida, von	Kurmay Yüzbaşı	İstanbul’da Alman Sahra Demiryolları Dairesi Başkanı’nın yetkili Kurmay Subayı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

		1917-1918	İstanbul 2011.
Niebuhr	Deniz Üsteğmen	Akdeniz Filosu ve U 21 Denizaltısı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Niemann	Kurmay Binbaşı	İstanbul'da Almanya Sefareti'nde Askeri yetkilinin vekili. 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Niltmann	Yardımcı Asistan Doktor	Gelibolu'da Çıkarma Türk Birliği'nin doktoru. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Niemeyer	Üsteğmen	Gelibolu'da sahilde Topçu Gözetleme Subayı, sonra Rasıt (hava gözlemcisi) olarak eğitilmiş ve Türk Yüzbaşısı olarak Bağdat'ta görevlendirilmiştir. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Niemöller, Max	Yedek Subay Üsteğmen	Askeri Heyet Karargâhı, Personel Dairesi, sonra Türk Binbaşısı olarak Türk Genel Karargâhı'nda Kömür Dairesi Başkanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Nillrich, Dr.	Tabip Yüzbaşı	Torpidobot Filotillası'nın doktoru, aynı zamanda poliklinik yöneticisi ve Olga'nın Gemi Doktoru. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Nitsche, Martin	Deniz Önyüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak Hamidiye Tabyası Kumandanı, sonra İntepe Kesimi'nin Kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Nordeck, Willy von	Deniz Önyüzbaşı	1917'den bitişine kadar Breslau'nun 1.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		Topçu Subayı. 1917-1918	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Olshausen, Dr. Gustav	Donanma Asistan Doktoru	Goeben ve U 51 Denizaltısı'nda 2. Asistan Doktor. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Opitz, Wilhelm	Deniz Teğmen	1 No'lu Deniz Uçağı Filosu. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Oppernheimer, Emanuel	Deniz Teğmen	Goeben ve sonra Gelibolu. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Orthmann	Teğmen	16. Kolordu Karargâhı Subayı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Otto, Max	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Topçu subayı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ovens, Ove	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, 1 No'lu Deniz Uçağı Filosu. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pahlau, Paul	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Ateş İdare Subayı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pankow, Luis	Yüzbaşı rütbesinde Donanma Hesap Memuru	Goeben'in mürettebatından sonra Akdeniz Filosu'nun Filo Sekreteri. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Paulke	Yedek Subay	Karlsruhe Teknik	Wolf Klaus, Gelibolu

	Binbaşı	Üniversitesinde profesör, Türk Binbaşısı olarak Askeri Heyet ve Kafkas Cephesi'nde Üçüncü Ordu Kayak Eğitimi Yöneticisi. 1915-1916	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Paulus, Dr. Hermann	Tabip Yüzbaşı	1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Perrinet von Thauvenay	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak barış zamanında Türk Genelkurmayı'nda Daire Başkanı ,harp zamanında Albay Sodenster'in yanında "Güney Grubu"nda, sonra Liman von Sanders tarafından bu görevden alınmıştır. 1913-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Petersen, Dr. Hellmuth	Donanma Yedek Subay Tabip Yüzbaşısı	Harbiye'deki Askeri Hastane, sonra Fırat Nehir Birliği. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Petrick, Hermann	Fişekçi Yüzbaşı	İstanbul'da Silah ve Cephane Teftişi, elektrik işlerinden sorumlu, Teknik Resim İdaresi Nezaretçisi. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pfeiffer, Adolf	Deniz Binbaşı	Türk Topidobot Filotillası'nın Kumandanı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pfeiffer, Wilhelm	Yüzbaşı	Türk binbaşısı olarak Filistin'de Alman Asya Kolordusu'nda Alay Kumandanı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pflanz, Hans	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, sonra	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		1 No'lu Deniz Uçak Filosu. 1915-1918	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pfützenreuter, Otto	Deniz Önyüzbaşı	Goeben'de 1. Vardiya Subayı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Philipp	Fişekçi Muavini	Türk Subay Vekili olarak İstanbul Boğazı'nda Takım Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Philipp, Eugen	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Gelibolu'da 1 No'lu, Deniz Uçağı Filosu'nda pilot. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Phillipi, Otto	Donanma Hesap Memuru	Goeben 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pieper, Waldermar (Paşa)	Deniz Albay	Türk Tümgenerali olarak İstanbul'da Silah Dairesi ve Silah Müfettişliği Başkanı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pila, Arnold	Yüzbaşı rütbesinde Donanma Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık, sonra Gelibolu'da Boğazlar Kumandanlığı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Plenio, E.	Teğmen	Askeri Pilot.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Poggemeyer, Friedrich	Donanma Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pohl, Leo	Prusyalı Üsteğmen	Türk Yüzbaşısı olarak barış	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		zamanında Türk İstihkâm ve Mühendis Sınıfı Genel Müfettiş Yaveri, harp zamanında Türk Binbaşısı olarak en son Türk Genelkurmay Başkanı Yaveri. 1914-1917	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pohrt, Hermann	Deniz Önyüzbaşı	Deniz Uçağı Filosu. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pommeresch, Victor	Deniz Topçusu Yedek Subay Teğmeni	Müstakil Kumandanlık, Türk Üsteğmeni olarak Çanakkale'de Takım Kumandanı ve Top Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Popp, Friedrich	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Çanakkale'de 1 No'lu Deniz Uçağı Filosu. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Posselt (Paşa)	Yarbay	1909 yılı Ekim ayının ortasından 1913'e kadar en son Türk Tümgeneralı olarak Türk Yaya Topçusu Genel Müfettişi, 1914'ten itibaren Askeri Heyet , 1915'e kadar Erzurum Müstahkem Mevki Kumandanı. 1909-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Pötrih	Yarbay	Kannengiesser'in halefi olarak 9. Tümen Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Potschernik	Binbaşı	Türk Albayı olarak Türk Askeri Ulaşım Sistemi Genel Müfettişi. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Pramann	Kurmay Binbaşı	İstanbul'da Alman Sahra Demiryolları Teşkilâtı Başkanı'nın Yetkili Kurmay Subayı. 1916-1917 Sahra Demiryolları Daire Başkanı 1916- 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Preussner, Ludwig	Teğmen	Türk Teğmeni olarak Gelibolu'daki ilk uçak Filosu'nun Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Priess, H.	Eczacı Yüzbaşı	Zaman zaman Askeri Heyet emrine verilmiştir. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Prigge, Erich R.	Prusyalı Süvari Önyüzbaşı	Barış zamanında Türk Binbaşı olarak Türk Süvari Astsubayı Okulu Kumandanı, harp zamanında General Liman von Sanders'in Yaveri. 1913-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Prosch, Friedrich	Deniz Teğmen	Goeben 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Quaritsch, Karl	Yüzbaşı	Akdeniz Filosu Muhasebat Müfettişi. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Quast, Wilhelm	Quast, Wilhelm	Mühendis	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rabe	Teğmen	Gelibolu'ya savaş uçacağı götürmüş sonra 1 No'lu Uçak Filosu'nda kalmıştır. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Rabenau, Götz von	Deniz Teğmen	Goeben Gelibolu'da Çıkarma Birliği.1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rabius, Heinrich	Deniz Üsteğmen	Müstakik Kumandanlık, Çıkarma Birliği Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rasch	Deniz Üsteğmen	Büyük Gotha uçaklarının pilotu, bu yeni uçak tipi için karaya iniş ve ikmal imkânlarını araştırmak üzere İstanbul'a geldi. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Raspel, Karl	Deniz Üsteğmen	Goeben'de 7. Vardiya Subayı ve Gelibolu'da Çıkarma Birliği. Fırat'ın keşfi ve kartografyasının çıkarılmasından sorumlu. Fırat Filotillası Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Raydt, Hermann	Deniz Üsteğmen	İstanbul'da Liman Kumandanı, daha sonra Türk Torpidobotu Yarhisar Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rebeur-Paschwitz, von (Paşa)	Emekli Koramiral	Türk Korgenerali olarak Akdeniz Filosu'nun kumandanı ve Türk Deniz Kuvvetleri'nin Başkumandanlığını Amiral Souchon'dan devraldı; 1918 yılı Ocak ayının ortasında MMD'nin Çanakkale Boğazı'ndan Ege Denizi'ne açılmasını emretti, bu Breslau'nun kaybına	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		yol açtı. 1917-1918	
Reclam, Victor (Paşa)	Deniz Albay	Türk Tümgenerali olarak en son Türk Sahil Tahkimatları Müfettişi 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Redern, Claus von	Deniz Teğmen	Motorlu Gambot Kumandanı , sonra Goeben 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Reeder, Arnholdt	Donanma Mühendisi	Müstakil Kumandanlık, Çanakkale Boğazı Kumandanları için Teknik Danışman, ayrıca Nusret Gemisi'nde Donanma Mühendisi. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Reinhold, Dr. Ludwig	Donanma Tabip Yüzbaşı	09.11.1915'ten 1917 yılının Ekim ayına kadar Kilyatepe'de Çıkarma Birliği Ana Karargâhı'nda, Harbiye'deki Askeri Hastane'de sonra Fırat Nehir Birliği'nde. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Reuss , Heinrich Prens zu XXXVIII	Deniz Üsteğmen	28.03.1915'te Sivri Torpidobotu ile başarıyla ve 21.03'te toplam 19 mayının yerini değiştirdi ve bu yüzden Amiral von Usedom'un raporunda özellikle bahsedildi. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rhode, Josef	Deniz Teğmen	Goeben 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ribbentrop, Joachim von	Üsteğmen	Askeri Heyet İstanbul'daki Alman Sefareti'ne atandı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Richter, Friedrich	Donanma Başmühendisi	Müstakil Kumandanlık Silah Müfettişliği'nde Mühendis. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Richter, Friedrich	Deniz Albay	Önce Türk Tümgeneralı olarak Türkiye Müstakil Kumandanlık Kurmay Başkanı, sonra Akdeniz Filosu. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Riemeyer, Julius	Donanma Mühendisi	Akdeniz Filosu'nda Gemi İnşaat Mühendisi 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rietzsch, Willy	Deniz Teğmen	Türk Torpidobotu Kumandanı	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ritschel, Harald	Deniz Üsteğmen	Breslau 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ritter, Georg	Donanma Başmühendisi	Müstakil Kumandanlık Silah Müfettişliği'nde Mühendis. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rodenwaldt, Ernst Robert Carl, Prof. Dr.	Tabip Binbaşı	Beşinci Ordu'da Hijyen Danışmanı. Beşinci Ordu'nun Yönetici Alman Sıhhiye Subayı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Roenick, Arthur	Donanma Mühendisi	Breslau 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Roeser-Bley, Konrad	Teğmen	1 no'lu Deniz Uçağı Filosu. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

			Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Roesner, Ernst	Donanma Başasistan Doktoru	Akdeniz Filosu 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rohde	Emekli Teğmen	Türk Üsteğmeni olarak Edirne, Şam ve Hayfa'da Askeri Eğitimci. Balkan Harbi'nde 1913'te Gelibolu'daki Türk Ordusu'nda emir subayı. Yüzbaşı olarak "Yıldırım Ordular Grubu"nda. 1910-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rohde	Deniz Teğmen	Sahil Müfettişliği 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rohde, Karl Nikolaus	Deniz Binbaşı	Barbaros Hayrettin'in Alman Kumandanı, en son Gelibolu'da Donanma Çıkarma Birliği'nin Kumandanı; Kilyatepe'deki ordugâhın inşasını başlattı, sonra Akdeniz Filosu'nda 3. Kurmay Başkanı oldu. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rohrscheidt, Erik Baron von	Deniz Önyüzbaşı	UB 42 Denizaltısı'nın 1. Subayı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rordeck, Willy	Deniz Önyüzbaşı	Breslau 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş

			Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rörden, Friedrich	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, 1. Mayın Tarama Filosu. 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rosenberg, Walter	Deniz Teğmen	Goeben 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rosenberger, Dr. Wilhelm	Yedek Subay Donanma Tabip Yüzbaşı	Çanakkale'de Alman Başkumandanlığı'nın Karargâhında Başhekim 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rosentreter, Fredor	Deniz Önyüzbaşı	Goeben'in mürettebatından, 1914 yılının Ekim ayında Rusya'ya karşı yapılan deniz harekâtında Turgut'un Alman Kumandanı, Barbaros Hayrettin'in Kumandanı 1914- 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Röttgen	Mühendis Üsteğmen	İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği, Personel İşlerinden sorumlu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rüdiger	Deniz Teğmen	Breslau'da 4. Teğmen. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ruef, Walter	Deniz Teğmen	Çanakkale'de Hava Subayı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rühle	Yüzbaşı	Türk Genelkurmay'ında görevli.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

		1915-1916	Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rümann, Arnold	Deniz Üsteğmen	Goeben'de Seyir Subayı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rümann, Wilhelm	Deniz Önyüzbaşı	Bir Türk Torpidobotu Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Runken, Henry	Donanma Mühendisi	Goeben 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Rusche, Hans	Deniz Üsteğmen	Goeben'de 5. Vardiya Subayı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Ruschhaupt, Dr. Erich	Donanma Tabip Yüzbaşı	Gelibolu'da daha sonra Bağdat'ta 6. ve 8. Ordu'da görev yapmıştır. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Saling, Paul	Deniz Teğmen	Goeben ve Breslau'da sonra Anadolu'da. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Salzwedel, Gerhard	Yedek Subay Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Arıburnu'nda Makineli Tüfek Birliği Kumandanı, sonra Sahil Müfettişliği'ne Yaver. "Yıldırım Ordular Grubu" sonra Suriye ve Mezopotamya. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Sanders, Otto Liman von (Paşa)	Prusyalı Süvari Orgenerali (Türk Mareşali)	Türk Mareşali olarak Askeri Islahat Heyeti'nin başı, barış zamanında Türk 1. Kolordusu Kumandanı, sonra Türk Ordusu'nun Genel Müfettişi. Harp zamanında 1. Ordu sonra 5. Ordu Kumandanı ve "Yıldırım Ordular Grubu"nun Başkumandanı. 1913-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sandrock, Dr. Wilhelm	Yedek Subay Donanma Başasistan Doktoru	Goeben'in 1. Asistan doktoru, İran'da Deniz Önyüzbaşı Ney'in emrinde Irak Filotillası'nı kurmak üzere 11 Aralık 1915'te İstanbul'dan ayrılmıştır. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sarraxin	Deniz Teğmen	Goeben'de 5. Teğmen. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Saurewald	Tabip Yüzbaşı	1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schack	Koramiral	Çanakkale İstihkâmlarının ıslahında danışman. Sivil giyimli olarak çalışmak zorundaydı, ama İngiliz Bahriye Heyeti ile olan Aşırı Yakın münasebetinden dolayı 6 ay sonra değiştirildi. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schade, Johannes	Donanma Mühendisi	Breslau'da 2. Vardiya Mühendisi. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Schade, Werner	Deniz Üsteğmen	Goeben'de 8. Vardiya Subayı ve Peyk-i Şevket. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Schaefer, Rupert	Yedek Subay Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık Torpidobot Kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schaefer, Wilhelm	Deniz Üsteğmen	Breslau'da 1. Teğmen 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schaetzlein, Dr. Paul	Yedek Subay Teğmen	Müsstakil Kumandanlık. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schelle, Martin	Deniz Teğmen	Torpedo Uzmanı, Breslau, sonra Torpidobot Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schellendorf, Friedrich Wilhelm Bronsart von (Paşa)	Prusyalı Albay	Askeri Heyet, Türk Korgenerali olarak Kafkasya Seferi'nde 3. Türk Ordusu'nun Kurmay Başkanı. 1913-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schelling, Karl	Deniz Önyüzbaşı	1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schenck, Friedrich	Deniz Üsteğmen	İstanbul'da Donanma Amele Kumandanlığı'nın Yöneticisi, Deniz Önyüzbaşı Baltzer'in yaveri. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Scherf, Albert	Teğmen	Türk Genelkurmay Başkanlığı ve Donanma Kurmay Başkanlığı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

			İstanbul 2011.
Scherz, Gustav	Deniz Teğmen	Goeben’de 3. Teğmen, sonra Çanakkale’de Saros Körfezi’nde Gözetleme Subayı, sonra 4. Ordu’nun emrine verilmiştir. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schierholz, Rudolf	Yüzbaşı	Barış zamanında Türk Binbaşı olarak bir Türk Kurmay Subaylar Talimgâhı’nda öğretmen, harp zamanından öne 3. Teğmenin Sahil Muhafazası’ndan sorumlu, sonra Türk yarbayı olarak Çanakkale’de 9. Piyade Alayı’nın Kumandanı ve daha sonra Türk Yarbayı olarak Filistin Cephesi’nde görev Hicaz Demiryolu’nu korumak olan bir alayın kumandanı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schierhorn, Otto	Donanma Mühendisi	Breslau 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schierstaedt, von	Yarbay	Türk Albayı olarak 5. Türk Ordusu Müfreze Kumandanı, Süvari Tugayı Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schlee, Hans	Binbaşı	Evvelce 3 No’lu Telgraf Taburu, Türkiye’de İşaretleşme ve Telsiz’den sorumlu, “Osmaniye Telsiz Kestirme İstasyonu” Yöneticisi. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi’nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schlee, Max (Paşa)	Binbaşı	En son Türk Tümgeneralı olarak	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		Türk Sahra Topçuları Genel Müfettişi. 1914-1918	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schleip, Prof. Dr.	Tabip Albay	İstanbul Alman Hastanesi Başhekimisi. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schlenzka, Erich	Deniz Önyüzbaşı	Von Usedom'un Boğazlar Genel Kumandanlığı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schlette	Teknik Sekreter	Akdeniz Filosu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schlitz, Alfred namı von Görtz ve von Wisberg Kont	Deniz Teğmen	Goeben 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schelubach, Erich	Deniz Binbaşı	Akdeniz Filosu'nun 1. Kurmay Subayı, İstanbul'da Denizaltı Yarım Filotillası Kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmidt, Arthur	Donanma Mühendisi	Goeben'de 5. Vardiya Mühendisi ve Peyk. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmidt, Friedrich Traugott	Deniz Teğmen	Goeben 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmidt, Hans Martin	Deniz Teğmen	Breslau sonra Goeben'de 4. Teğmen sonra Gelibolu'da Makinalı Tüfek Birliği Takım Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Schmindt , Kurt	Donanma Mühendisi	Torpidobot Filotillası'nda Mühendis. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmindt-Altherr, Rudolf	Teğmen	1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmindt-Kolbow	Prusyalı Binbaşı	En son Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet, 5. Türk Ordusunun "Güney Grubu"nda Topçu Kesim Kumandanı ve "Yıldırım Ordular Grubu Karargâhı". 1915-1919	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmiedicke, Erich	Yedek subay Deniz Teğmen	Goeben'in, sonra General ve Breslau'nun mürettebatından, sonra Gözlem Subayı olarak Çıkarma Birliği. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmitz, Kurt	Deniz Teğmen	Goeben(Kumandanın Yaveri olarak), Gelibolu'da da görev yapmıştır. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmücker, F.	Asistan Doktor	İstanbul'da doktor. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schmülling	Yüzbaşı	Askeri Heyet, sonra İkmal subayı, İstanbul'da Nakliye Kolları'nın teşkilinden sorumlu. 6. ve 7. Ordu'da Mardin'deki 510 No'lu Motorlu Birliğin Kumandanı. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schneider	Üsteğmen	İstanbul'da Yaver. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

			Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schneider, Friedrich	Donanma İnşaat Müşaviri	Akdeniz Filosunda gemi yapımından sorumlu. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schneider, Karl	Deniz Önyüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak donanma'nın 2. Kurmay Başkanı ve Boğazlar Kumandanlığı'nda 1. Yaver. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schoede	Başasistan Doktor	Akdeniz Filosu. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Scholle	Deniz Üsteğmen	Breslau'da 3. Vardiya Subayı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Scholz, Emil von	Fişekçi Yüzbaşı	Çanakkale'de Projektör ve Fişekçi Subayı. İstanbul'da silah ve mühimmat imalinde çalışmış, gemi topları ve sahil toplarından sorumlu olmuştur. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schrader, Otto von	Deniz Üsteğmen	İstanbul'da İstihbarat Subayı, sonra Türk Torpidobotu Yadigar'ın Kumandanı, Türk Torpidobot Filotillası'nın Kumandanı, Karadeniz de Denizaltı Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schrader, Wilhelm	Deniz Teğmen	Goeben 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

			Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schubert, Bodo	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandalık, 2. Mayın Tarama Filosu. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schubert, Wilhelm	Teğmen	Müstakil Kumandanlık, 1 No'lu Deniz Uçağı Filosu. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schuch	Hesap Müşaviri	Türk Binbaşısı olarak Türk Harbiye Nezareti'nde Ordu ve İhtiyat Dairesi. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schueler, von Krieken, Max	Binbaşı	İzmir'de 5 No'lu Uçak Filosu'nun Kumandanı, İzmir açıklarındaki adalarda çetelerle yapılan çarpışmalara katılmıştır. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schuh , Martin	Üsteğmen	Türk Yüzbaşısı olarak İstanbul'da Askeri Heyet'te, sonra " Yıldırım Ordular Grubu"nda . 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schulbach	Deniz Binbaşı	Akdeniz Filosu. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schultz, Hans Ernst	Deniz Teğmen	Vardiya subayı, Bir Mayın Tarama gemisinin kumandanı , Deniz Harp Okulu'nda öğretmen. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Schultze, von	Yarbay	Askeri Heyet'te Motorlu Taşıtlar Dairesi Yöneticisi. 1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schulze,	Teğmen	Gelibolu ve Irak'ta pilot. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schum, Dr.	Başasistan Doktor	Akdeniz Filosu, Bulgaristan'a gönderilmiştir. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Schütz	Deniz Teğmen	UB 45 Denizlatısı'nda vardiya Subayı. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schütze, Arnold	Deniz Binbaşı	Goeben'de 1. Subay. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schwab, Martin	Deniz Teğmen	1914' te Goeben'in mürettebatından, Turgut Reis ve Hamidiye'de Müfreze Subayı. İran'da Deniz Önyüzbaşı Ney'in emrinde Irak Filotillası'nı tesis etmek için 11.12.1915'te İstanbul'dan ayrıldı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Schwiesselmann, Hans	Fişekçi Teğmen	Müstakil Kumandanlıkta Torpido ve Mayın Fişekçisi. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sebelin, Erwin	Deniz Üsteğmen	Türk Torpidobot Kumandanı, 12 Mayıs 1915'te Firle'nin Kumandası altında Muavenet ile	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

		Goliath'ayapılan saldırıya katıldı. 1915-1916	İstanbul 2011.
Seckendorff, Aberdar, Barn von	Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak Türk Harbiye Nezaret'i'nde 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Seidler, Frank	Teğmen	İlk Alman uçağını (Rumpler B-1) Bulgaristan üzerinden Almanya'dan Edirne'ye getirdi ve sonra Türk Üsteğmeni olarak Gelibolu'daki muharebelere katıldı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sell, Friedrich Baron von	Deniz Önyüzbaşı	Breslau 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Semmler, Anton	Yedek Subay Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Çanakkale'de engel ve mayın tarlalarında kılavuz. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Senarclens-Grancy, Alexander Baron von	Deniz Binbaşı	Şam'da 4. Ordu'da Deniz Subayı, sonra İstanbul'daki Sefarette Deniz Ataşesi 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Senftleben	Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak Askeri Heyet,16. Kolordu ve Çanakkale'de Güney Cephesi'nde Topçu Kesim Kumandanı, sonra Irak Cephesi. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Serno, Erich	Üsteğmen	Türk Yüzbaşısı olarak Türk Hava Birliği'ni tesis ve San Stefano'daki Hava Okulu'nu organize etti. En son Türk Binbaşısı olarak	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		Türk Havacıları'nın Müfettişi ve Gelibolu'daki Uçak Filosu Kumandanı. 1914-1918	
Seyffert, Hermann	Donanma Hesap Memuru	1.Filo Hesap Memuru.Bahriye Nezaretinde görevli. 1015-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Siebeler	Deniz Üsteğmen	Goeben'de 6. Vardiya Subayı.1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Siebert	Binbaşı	Türk Hava Kuvvetleri için görevli.1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sievert	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet ve Türk Genelkurmayı İstihbarat Dairesi.1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sodenstern, Eduard von (Paşa)	Yarbay	Barış zamanında Türk Piyade Atış Okulu'nun Kumandanı, harp zamanında Türk Tümgeneralisi olarak Çanakkale'de 14. Tümen'in Kumandanı.1914- 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Soller	Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak İstanbul'da silah ve Mühimmat Müfettişliği, özel sanayiden gelen teslimatların kalite kontrolünden sorumlu.1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Somatolski	Teğmen	Beyrut. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul

			2011.
Sommer, Otto	Deniz Teğmen	Türk Torpidobotu Numine-i Hami'nin Kumandanı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Souchon, Everhard	Deniz Üsteğmen	Goeben, sonra Breslau. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Souchon, Wilhelm (Paşa)	Koramiral	23 Ekim 1913'ten itibaren akdeniz Filosu'nun Kumandanı ve sona Türk Donanması'nın Başkumandanı. 1913-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Spetzler	Başmühendis	İstanbul'da Silah Müfettişliği. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sporleder	İhtiyat Donanma Mühendisi	Torpidobot Filotillası'nda torpido ile ilgili işler mühendisi. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sprengel, Friedrich	Fişekçi Üsteğmen	Türk Yüzbaşısı olarak Silah Dairesi. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Staczewski, von	Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak barış zamanında Edirne'de Mühendis Subay, harp zamanında General Weber'in emrine verilmiş, en son Kafkas ve Filistin Cephelelerinde İstihkâmcıların kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stade, Karl	Donanma Tabip Yüzbaşı	Donanma Garnizon Doktoru. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

			Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stadtler, Dr.	Donanma Tabip Yüzbaşı	Akdeniz Filosu, Bulgaristan'a gönderilmiştir. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stange	Yüzbaşı	Barış zamanında Türk Binbaşı olarak Edirne'de Topçu Subayı, harp zamanında Kafkas Cephesi'nde ve başka yerlerin yanı sıra Erzurum'da Topçu Kumandanı, sonra Çanakkale ve en son Türk Yarbayı olarak Yaya Topçusu Atış Okulu'nun Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stange, Christian August	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak barış zamanında 8. Piyade Alayı'nın Kumandanı, harp zamanında Türk Albayı olarak İstanbul'da Redif Birlikler Müfettişi; Ardahan'a yapılan hücumda katılmıştır. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stazewski, Karl von	Binbaşı	Kafkas Cephesi'nde Erzurum'da, Edirne'de ve General Weber'in emrinde Gelibolu'da İstikâmcı subay. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Steinbauer, Wolfgang	Deniz Üsteğmen	U 35 Denizaltısı'nda Deniz Önyüzbaşı Kophamel'in emrinde Vardiya Subayı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Steinmann, Albert	Deniz Teğmen	Goeben 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

			Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Sterke	Levazım Sekreteri	Türk Yüzbaşı olarak Türk Levazım Dairesi, harp zamanında 1. Ordu Levazımı'nın emrinde, en son Filistin Cephesi. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stoeckicht Otto	Deniz Teğmen	Goeben, sonra Breslau 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stoeltzel, Albert	Deniz Albay	04.01.1918'den itibaren Goeben'in Kumandanı. 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Stempel, Walter von (Paşa)	Kurmay Binbaşı	28.09.1906'da İstanbul'da Almanya Sefareti'nde Askeri Ataşe olarak göreve başlamıştır, sonra Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet Kurmay Başkanı, ama General von Sanders tarafından görevden alınmıştır. 1906-1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stritez, Friedrich Deym Kont von	Deniz Üsteğmen	İstanbul. Gelibolu'a Makineli Tüfek Birliği. Anadolu ve Fırat Nehir Birliği. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stübel, Heinrich	Deniz Önyüzbaşı	Kurmay Binbaşı olarak Çanakkale'de Sahil Müfettişliği Kurmay Subayı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Stuzin, Dr.	Binbaşı	Cerrah 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Süss, Hermann	Üsteğmen	Osmanlı Ziraat	Wolf Klaus, Gelibolu

		Bankası. 1918	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Tacke, Dr. Friedrich	Donanma Tabip Binbaşı	Goeben 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Taegert, Wilhelm	Deniz Albay	Akdeniz Filosu 1. Kurmay Subayı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Tautz, Arthur	Deniz Üsteğmen	Seyir Subayı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Telek	Muavin Teğmen	Kömür Üretimi ve Nakliyesi İşleri. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Tewes, Karl	Fişekçi Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık, Çanakkale'de Fişekçi Subay 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Thieme, Dr.	Başveteriner	Barış zamanında Türk Yüzbaşı olarak Türk Veterinerlik Müfettişi Danışmanı, harp zamanında Türk Binbaşı olarak 1. Ordu'da Veteriner, en son Filistin'de "Yıldırım Ordular Grubu"nda Yönetici Veteriner Subay. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Thierry	Kurmay Yarbay	İstanbul'da Alman Sahra Demiryolları İdaresi'nde Yetkili Kurmay Subay. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

İstanbul 2011.			
Thomsen, Waldmar von	Yedek Subay Topçu Erleri Üsteğmeni	Hamidiye Bataryası'nda Takım Kumandanı, 12.05.1915'ten itibaren Çıkarma Birliği'nde Makineli Tüfek Takım Kumandanı. Müstakil Kumandanlık, İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği, Albay Pieper'in Yaveri. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Tippelskirch, Ulrich von	Deniz Önyüzbaşı	Turgut Reis'in Alman Kumandanı, Hamidiye'nin Alman Kumandanı, en son 4. Ordu ile Donanma İrtibat Subayı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Töpfer, August	Başmühendis	1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Torbahn, Ernst	Fişekçi Teğmen	Türk Üsteğmeni olarak İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği'nde, Karaağaç Topçu Deposu'ndan sorumlu, Ağır Topçu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Trachtbrod, Erhard	Teğmen	Goeben 1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Trenbur, Dr.Heinrich	Emekli Donanma Tabip Üsteğmeni	Türkiye'de en kıdemli Donanma Sıhhiye Doktoru. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman- Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Trippelskirch, von	Deniz Önyüzbaşı	Hamidiye'nin Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

			Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Trümmer, Bruno Traugott Karl von	Yarbay	Bariş zamanında Türk Albayı olarak 10. Türk Piyade Tümeni'nin Kumandanı, harp zamanında en son Türk Tümgenerali olarak Çanakkale'de 14. Türk Kolordusu'nun ve İzmir'de Sahil Muhafaza'nın Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Trütschler, von Falkenstein	Tabip Binbaşı	Alman Sıhhiye Heyeti'nin yöneticisi Tabip Binbaşı olarak Gelibolu'daki muharebelerde cerrahlık yapmıştır. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011
Ulrich	Deniz Üsteğmen	U 14 Denizaltısı'nda Vardiya Subayı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Unger, Hermann	Üsteğmen	İstanbul'da asker gazetesi Am Bosphorus'un redaktörü.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Usedom, Hans Leo von	Deniz Teğmen	Ekim ayının ortasından itibaren Müstakil Kumandanlık'ta (Çanakkale) Yenişehir'de Gözetleme Subayı. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Usedom, von Guido (Paşa)	Oramiral	Türk Mareşali olarak Türkiye'de Müstakil Kumandanlık'ın başı ve Çanakkale Boğazlar Genel Kumandanı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Valentiner, Max	Deniz Önyüzbaşı	U 38 Denizaltısı'nın Kumandanı.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		1917	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Voigt, Ernst von	Deniz Üsteğmen	Türk Deniz Önyüzbaşı olarak trenle Pola'ya getirilen ve Türk sularında ilk Alman Denizaltısı olan UB 8'in Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Vollbrecht, Dr.	Tabip Yarbay	1911 Yılı Ocak ayından itibaren Albayı olarak Türk Harbiye Nezareti Sıhhiye Dairesi Müfettişi Dünya Harbi'nde Tabip Tümgeneral, 1917'de Filistin'de "Yıldırım Ordular Grubu"nda Ordu Doktoru. 1911-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Vollmer, Hans	Yedek Subay Topçu Deniz Eplerin Yüzbaşı	Türk Yüzbaşı olarak Gelibolu'da 1. Topçu Taburu'nda orduya verilmiş olan 8.8 cm'lik bir bataryanın ("Usedom Bataryası") Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Vollmer, Harry August	Donanma Başmühendisi	Breslau'da Mühendis. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Voss, Rudolf	Donanma Başmühendisi	Goeben'de, sonra Barbaros Hayrettin'de Mühendis. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wachs, Gustaw	Donanma Tabip Yüzbaşı	Breslau'da Hesap İşleri Kısmı. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wagenblast, Kurt	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık,	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya

		İstanbul'da Topçu Subayı, sonra General'de ve İstanbul'da Boğazlar Kumandanlığı'nda görev. 1915	Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wagner, Paul	Subay Namzedi	Büyük Karargâh'ta sekreter.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wahlen, Willy	Yedek Subay Deniz Üsteğmen	1914'te Goeben'in mürettebatından torpidobot Bafra, Deniz Önyüzbaşısı Ellendt'ten Taşköprü Gambotu'nun kumandasını devraldı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Walter, Hans	Yedek Subay Üsteğmen	Türk yüzbaşısı olarak Rumeli Kavağı Bataryası'nda Batarya Kumandanı, sonra Filistin'de Nakliye Kolları Kumandanı. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wapnewski, Harald	Deniz Teğmen	Breslau 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Weber, Erich Paul (Paşa)	Albay	Türk Tümgenerali olarak barış zamanında Türk Mühendis ve İstihkâmcı Sınıfları ile Müstahkem Mevkileri Genel Müfettişi, Çanakkale'de önce Asya Yakası'ndaki 15. Kolordu'nun ve sonra "Güney Grubu"nun Kumandanı olmuştu; 08.07.1915'te General von Sanders ile ters düşünce görevden alınmıştı. 1913-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wedel, Siegfried	Teğmen	Müstakil	

von		Kumandanlık, 1. Mayın Tarama Filosu Seyir Subayı. 1917-1918	
Wegner	Deniz Üsteğmen	UB 44 Denizaltısı Kumandanı. 1915	
Wehowski, Hellmuth	Yedek Subay Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık'ta Topçu Subayı. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wehrle (Wehrle Paşa'nın oğlu)	Teğmen	Babasının Karargâhı'nda Gelibolu'da 8. Ağır Topçu Alayı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Weichbrodt, Ernst	Torpedo Başmühendisi	Torpidobot Filotillası'nda Mühendis. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Weichkmann, Ludwig Prof.	Yüzbaşı	Türk Hava Birlikleri'nin Baş Meteoroloğu, Türk Meteroloji hizmetlerini kurmuştur. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Weidtmann, Eduard Hubert (Paşa)	Tümgeneral	1911 yılının Ocak ayından 1913'e kadar Türk Albayı olarak bir subay eğitim kampı kumandanı ve Türk Piyade Subayları için eğitim kursları yöneticisi. Askeri Heyet, en son Türk Tümgenerali olarak Türk Ordusu'nun Ordu İhtiyaçları'nın başı. 1911-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Weimann-Bischoff, Julius	Binbaşı	İstanbul Boğazı'ndaki Kalelerin Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Weis	Prusyalı Kale İnşa Teğmeni	Barış zamanında Türk Kale İnşa Teğmeni olarak Weber Paşa'nın emrinde, harp zamanında İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nda Kale İnşaatları. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wellmann, Franz	Yedek Subay Deniz Teğmeni	Müstakil Kumandanlık, Breslau'da 2. Teğmen, sonra Goeben . 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wendlandt	Deniz Üsteğmen	UC 38 Denizaltısı'nın Kumandanı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wendrich, Ma	Yedek Subay Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Uçak Teknisyeni. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wendt	Binbaşı	Çanakkale'de Yönetmen Topçu Subayı. Yıldırım Ordusunda 11.Avcı Taburunda.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Werner, Arnold	Deniz Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Goeben, Çanakkale'de Topçu Subayı. 1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wernicke, Fritz	Deniz Önyüzbaşı	UB 42 Denizaltısı'nın Kumandanı. UB 66 Denizaltısı'nın Kumandanı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Westernhagen, von	Yüzbaşı	Albay Kannengiesser'in Yaveri. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wichelhausen, Alfons	Deniz Üsteğmen	Amiral Yaveri olarak Goeben'de. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-

			Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wickmann, Albert	Üsteğmen	Müstakil Kumandanlık, Topçu Subayı. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Widermann	Deniz Albay	8 Ağustos'tan itibaren Breslau'nun Kumandanı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wiesentnd , Alfred	Fişekçi Teğmen	Müstakil Kumandanlık, Silah ve Mühimmat Müfettişliği. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wiesmann	Fişekçi Üsteğmen	Türk Yüzbaşı olarak İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği, avcı çukurları savaş malzemesinden sorumlu. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wiesner, Rudolf	Donanma Hesap Memuru	Filo Hesap Memuru. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wilamowitz-Moellendorf, Wichard Kont von	Binbaşı	Süvari Önyüzbaşı von Kanitz'in Halefi olarak Tahran'da Askeri Ataşe olması öngörülmüştü, ama Tahran'a hiç gidemedi. 19.07.1916'da Bağdat'ta kalp yetmezliğinden öldü ve Alman Mezarlığı'na gömüldü. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wilhelm	Üsteğmen	İstanbul'da Silah ve Mühimmat Müfettişliği, Mühimmat ve Araç Nakliyesi sorumlusu.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları,

		1916-1918	İstanbul 2011.
Wilhelmi	Prusyalı Yüzbaşı	Türk Binbaşısı olarak barış zamanında Ağır Topçusu Numune Taburu Kumandanı, harp zamanında Çanakkale ve Kut el-Amara'da Ağır Obüs Taburu Kumandanı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wilken, Karl	Donanma Hesap Memuru	Breslau 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wille, Dr. Hermann	Donanma Tabip Yüzbaşı	Sahil Müfettişliğinde Doktor.	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Willmer, Wilhelm	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Askeri Heyet ve Çanakkale'de 11. Türk Piyade Tümeni'nin Kumandanı, Suvla Koyu'nda Sahil Muhafaza Grubu'nun Kumandanı, sonra Suvla'da 5. Tümen'in Kumandanı, daha sonra Filistin. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Willrich, Dr. Georg	Donanma Tabip Yüzbaşı	Goeben'in mürettebatından, Olga Hastane ve Depo Gemisi, Emirgân'daki polikliniğin yöneticisi. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Winkler, Max	Üsteğmen	Türk Yüzbaşısı olarak Kafkas Cephesi'nde 3. Ordu'da 2. Türk Ağır Sahra Obüsü Bataryası'nın Kumandanı. 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

Wodarz	Deniz Albay	Rus Donanmasını teslim almak için MMD'nin Baş Müzakerecisi. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wodrig, Franz	Deniz Teğmen	Breslau ve sonra Gelibolu'da Çıkarma Birliği'nde Takım Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Woermann, Hans	Deniz Teğmen	Orhaniye Tabyası'nda Batarya Kumandanı. 1914-1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wolfram, Jochim	Deniz Teğmen	Breslau'da 3. Teğmen, Çanakkale'de Gözlem subayı, geçici olarak donanmadan Müstakil Kumandanlık'ın emrine verilmiştir. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wolpmann	Kurmay Binbaşı	İstanbul'da Almanya Sefareti'nde Askeri Yetkili Vekili. 1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wornweg, Ernst	Yüzbaşı	Önce 2. Ordu Karargâh'ında sonra Osmaniye Telsiz İstasyon'u Kumandanı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wortmann, Dr. Heinrich	Donanma Asistan Doktoru	Türk Bahriye Nezareti tarafından Gıda Maddeleri Kontorolü ile görevlendirilmiştir. 1917-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wossidlo, Fritz	Deniz Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Bogazlar Başkumandanlığı'nda (İstanbul Boğazı) 1. Kurmay Subay ve Hamidiye Tabyası	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

		Kumandanı, sonra İstanbul'da Donanma İrtibat Kumandanlığı. Suriye-Irak'da Donanma Kumandanlığı Başı. 1914-1918	
Wrochem, von	Üsteğmen	Barış zamanında en bir Türk Kurmay Subay Eğitim Kampı'nda öğretmen, harp zamanında Albay Kannengiesser'in Yaveri, en son 2. Türk Ordusu Menzil Müfettişi Vekili. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wulff	Yüzbaşı	Türk Redif Birliklerinin eğitimi için Askeri Heyet emrine verilmiştir. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wunderlich, Dr. Hans	Tabip Binbaşı	Breslau, sonra Harbiye Askeri Hastanesi. 1914-197	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Wrumb, von	Deniz Üsteğmen	Türk Yüzbaşısı olarak Çanakkale'de Top Kumandanı. 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zachariae	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak İstanbul'daki Türk Tüfek ve Mühimmat Fabrikası Müdürü. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zacharias-Langhans, Dr. Gotthard	Donanma Başasistan Doktoru	Taşkışla Türk Donanma Hastanesi ve Bosphorus-Anadolu Hastanesi. 1915-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zaehring, Albert	Teğmen	Mütakil Kumandanlık, Topçu Subayı. 1914-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zarnke	Yüzbaşı	Asker Gazetesi Am	Wolf Klaus, Gelibolu

		Bosporus'un Redaktörü. 1916-1918	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zeiss, Heinz Dr.	Tabip Yüzbaşı	5. Ordu'da Asistan Doktor. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zennig	Binbaşı	Türk Yarbayı olarak Muhabere İşleri Öğretmeni. 1911-1914	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zickel, Heinrich Dr.	Tabip Yüzbaşı	Gelibolu'da İstihkâmcılar Kumandanlığı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ziegler und Klipphausen, Johannes von	Deniz Önyüzbaşı	Goeben'de Mühendis. 1915-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Ziegeler, Tankred	Donanma Hesap Memuru	Goeben 1915-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zillmann, Richard	Donanma Mühendisi	Goeben 1916-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zimmermann, Heinrich	Donanma Mühendis Yüzbaşı	Turgut Reis'de Yönetici Mühendis. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zinke, Namı Sommer, Otto	Deniz Üsteğmen	Türk Torpidobot Kumandanı. 1915	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zipper	Yüzbaşı	Gelibolu'da İstihkâm	Wolf Klaus, Gelibolu

		Birliği'nin Başı. 1915	1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zirzow, Otto	Deniz Binbaşı	Goeben'de Seyir Subayı. 1914-1916	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zschech, Dr. Bernhard	Donanma Tabip Yüzbaşı	Goeben'in Mürettebatından, Taşkışla Türk Donanma Hastanesi. 1914-1917	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Zwirner, Kurt	Deniz Üsteğmen	Breslau'da Avcı Takımı Kumandanı. 1916-1918	Wolf Klaus, Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı , İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
Trommer	Albay	10. Tümen komutanı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Bischof	Albay	Malzeme Nakliye Birlikleri Başmüfettişı Genelkurmay Karargâhı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Wehrle	Yarbay	Ağır Topçu Atış Okulu Komutanı Çanakkale'de Topçu Birlikleri Komutanı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Otto Welsch	Binbaşı	Süvari Subayı, Binicilik Okulu Öğretmeni Filistin'de Süvari Tugayı Karargâh Subayı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Schröder	Binbaşı	1. Malzeme Nakliyat Taburları Komutanı Halep ve Mersin'de Cephe gerisi Komutanı.	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Carl Mühlmann	Binbaşı	Askeri Heyet	Kannengiesser Hans

		Başkanının Emir Subayı, Tarihçi	Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
von der Hagen	Yüzbaşı	Ask. Beden Eğitimi Okulu Komutanı ,İstihbarat Subayı Suveys hareketinde7.Ordu	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Gerlach	Yüzbaşı	1. İstihkam Taburu Komutanı 3.Kolordu istihbarat subayı, 307. İstihk. Tab. Kom.	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Hardt	Astsubay	Askeri Heyet Sekreteri 1. Ordu Sekreteri	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Westermeier	Astsubay	Savaş Bak. Sağlık Daire Sekreteri 1. Ordu Sağlık dairesi	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Thiel	Astsubay	Ağır Topçu Birliklerinde Acemi Öğretmeni	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Egid Mühlbauer	Astsubay	Piyade Alaylarında Acemi Öğretmeni	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Mowitz	Astsubay	Piyade Alaylarında Acemi Öğretmeni	
Kutter	Astsubay	Binicilik okulunda ahırların sorumlusu Yarbay Lauffer'in komutasında	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Rohdewald	Tümgeneral	Genel Kurmay 2. Başkanı 1918	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi,

			İstanbul 2015.
Pfannenstiehl	Yarbay	Demiryolları Daire Başkanı 1916-1918 6. Keşif Uçak bölümü komutanı	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Piper	Tümamiral	1914-1917 Silah Dairesi ve fabrikaları komutanı, Türkiye'deki yetişmiş personel eksikliği nedeniyle, Almanya'dan 74 Uzman subay, astsubay, mühendis, kimyager, 47 Ustabaşı, 659 Uzman işçi getirterek ülkedeki 13 Fabrika'da silah ve cephane üretimini düzenler.	Kannengiesser Hans Pasha, Çanakkale Cehenneminde 500 Alman , Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.
Werner Falkenberg	Yarbay	4. Ordu 1914-1915	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Franz von Papen	Yarbay	4. Ordu 1918	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kurt Moldzio	Binbaşı	4. Ordu Kurmay Başkanı. 1918	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ernst Paraquin	Yarbay	6. Ordu'da 1917	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hans Wilhelm Kretschmar	Yarbay	6.Ordu 1916-1917	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wilhelm Solger	Yarbay	1917-1918 Alman Asya Orduları Kurmayında, sonra 7. Ordu Kurmay Başkanı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fritz Ludloff	Yarbay	1917-1918 Yıldırım Orduları Kurmay Başkanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hans Joachim von Loeschebrand-Horn	Yarbay	1916 Süleymaniye ve Türkmenkendi'ye yapılan operasyonlarda Kurmay başkanı, 1917 Alman Irak Orduları Kurmay Başkanı ve Halep'te	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

		Menzil Başmüfettişi			
Schmidt-Kolbow	Yarbay	1915-1918 5. Ordu ve Yıldırım Ordu. Topçu Birlik komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Giese	Yarbay	1917-1918 Genel Kurmay Silah Dairesinde görevli.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Koeppen	Yarbay	1916'da 6. Ordu Paşa Özel Kuvvetler Kurmay Başkanı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Kolber	Yarbay	Yıldırım orduları Flkeyheayn ordu gurubunda kurmay subayı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Weinrich	Yarbay	Filistin'de 96. Birlikte.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Friedrich von Weech	Yarbay	1916 137. Piyade Alayı komutanı, Suriye ve Lübnan Sahil koruma sorumlusu	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Lyncker	Binbaşı	1917-1918 Alman Genel Kurmayının İstanbul'daki Temsilcisi	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Malbrant	Binbaşı	Filistin'de 1917-1918 Motorlu Taşıtlar Alay Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Schrömbgens	Binbaşı	1916-1918 Yıldırım Ordularında İstihkam Taburları Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Oskar Staubwasser	Binbaşı	1918 Filistin'de Alman Asya Ordusu ve Mersin Sahil Koruma'da görevli.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Muther	Binbaşı	1917-1918 Filistin'de Alman Asya Ordularında görevli. Yıldırım Ordusu 48. Piyade Birliği Komutanı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Rechtern	Binbaşı	1917-1918 Filistin'de Alman Asya Ordularında görevli.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Baron von Heintze	Binbaşı	1916-1917'da Askeri Heyette ve 5. Ordu'da görevli.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Graf Wolfkeel von Reichenberg	Binbaşı	1915'de Diyarbakır'da 12. Kolordu Kurmay Başkanı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army		
Rietzsch	Binbaşı	1917-1918 Şam'da	Mete Soy Türk, Full		

		Yıldırım Ordusunda Menzil Müfettiş yardımcısı.	German Officers Name in Ottoman Army
Platz	Binbaşı	1917-1918 Filistin'de Alman Asya kolordularında Kurmaya subay.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Oskar Ritter von Niedermayer	Binbaşı	Niedermayer 1914- 1917 Afganistan seferi başkanı sonra Yıldırım ordusu kurmayı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ritter von Heilingbrunner	Binbaşı	1917-1918 Yıldırım ordusunda komutan	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Raith	Binbaşı	1915-1918 Askeri heyette ve Irak'ta 6. Orduda. Yıldırım ordusu 702. Piyade birliği komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Grassmann	Binbaşı	1917-1918 Filistin'de Alman Asya Kolordusunda Işıldakla Haberleşme Birliği Başkanı Almanya'dan 30 personle gelir	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Frhr. von Roell	Binbaşı	1917-1918 6.ve 7. Orduların taşıt araçları birlikleri komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Köstring	Binbaşı	1917-1918 Genel Kurmaya Başkanı von Seeckt'in emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Tschunke	Binbaşı	1917-1918 Genel Kurmaya Başkanı von Seeckt'in emir subayı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
von Rohrscheidt	Binbaşı	1917-1918 Genel Kurmaya Başkanı von Seeckt'in emir subayı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Busse	Binbaşı	1915-1916 Irak'ta 6. Orduda görevli.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Althaus	Binbaşı	1915-1916 6.Orduda bir İstihkâm Birliği Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Speich	Binbaşı	1918'de Alman Kolordusu Kurmay subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
R.O. Huber	Binbaşı	1916-1918 Sahra Demiryollarında	Mete Soy Türk, Full German Officers Name

		Müfettiş.	in Ottoman Army
Pfundt	Binbaşı	1916-1918 General Bischoff'un emir subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hugo Kiehl	Binbaşı	1916-1918 Piyade müfettişi 4. Ordu'da Filistin'de 163 ve 136. Piyade Alayı komutanı Yıldırım Ordusunda.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Hülst	Binbaşı	Genel Kurmay Başkanlığında Kurmay başkanının Emir subayı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Paulcke	Binbaşı	1915-1916 3. Orduda(Kafkasya) Kayaklı Birlikler komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Nathusius	Binbaşı	1916-1917 Irak'ta Depo Alay Komutanı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Würth von Würthenau	Binbaşı	1915-1918 Filistin'de Depo alayları komutanı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Blell	Binbaşı	1916-1917 Adana Depo Alayı komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hecker	Binbaşı	1918 Yıldırım ordusunda emir subayı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ittman	Binbaşı	Önce Çanakkale'de, sonra Ege'de, Suriye'de 7.Orduda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Stotzingen	Binbaşı	Arap ayaklanmasını engellemek için özel bir gurupla Yemen'e kadar gider.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Ramsey	Binbaşı	Harita uzmanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Autenried	Binbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bergius	Binbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wilhelm Cretius	Binbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kurt Schwabe	Binbaşı	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ernst von Dücker	Binbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name

			in Ottoman Army
Otto von Riederer	Binbaşı	1917-1918 6.Ordu'da Musul'da Alman birliklerinin komutanı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ritter von Kollman	Binbaşı	6. Ordu'da Makinalı tüfek Birlikleri Müfettişi, sonra geri çekilen Alman Birliklerinin kurmay başkanı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Ehrenstein	Binbaşı	Yarbay Guhr'un komutası altında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Scheubner-Richter	Binbaşı	12/1914'den 08/1915' kati kadar Erzurum'da Alman konsolos yardımcısı, Sonra 10/1916'a kadar Kuzey İran'da yapılan Doğu Kafkasya operasyonları süvari müfrezeleri komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Pickel	Binbaşı	1916-1918 Yıldırım ordusu Ağır topçu komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Arnold von Gadecke	Binbaşı	Yıldırım Ordusunda Filistin 11. Avcı Taburu komutanı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Treitschke	Binbaşı	Yıldırım Ordusu Karargâh Kurmay Subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Wegerer	Binbaşı	Yıldırım Ordusu F.grubu 2. Kurmay Başkanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Steinbach	Binbaşı	Ürdün'de Amman Tren İstasyonu komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Erlwein	Binbaşı	Yıldırım ordularında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wisbeck	Binbaşı	1917	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Weyert	Binbaşı	Uçak ve yanbirlikleri, teknik birlikleri ve Uçaksavar bölükleri genel müfettişi.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Graetz	Binbaşı	İst. Yeşilköy'de uçak	Mete Soytürk, Full

		teknik işletmeleri ve pilot ve gözcülerin eğitim sorumlusu.	German Officers Name in Ottoman Army
Seeling	Yüzbaşı	1918'de 4. Ordu'da Doğu Ürdünde 14. Uçak bölük komutanı, 4. Ordu Uçak komutanı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ferdinand Ritter von Edler von Tiechler Mann	Yüzbaşı	1917'den itibaren Piyade subayı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hans von Euler-Chelpin	Yüzbaşı	1917'den itibaren Sahra Topçu subayı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hoebel	Yüzbaşı	1916'dan itibaren Topçu subayı.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kleinau	Yüzbaşı	Yıldırım ordularında	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hinrichs	Yüzbaşı	Filistin'de Haritacı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Simon	Yüzbaşı	Yıldırım ordusu 702. Birlik Topçu subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Franz Helmut von Langenn-Steinkeller	Yüzbaşı	İran'a yapılan (1.) seferde Kurmay emir subayı 1915-1918 Süvari, General Kress'in emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Sternheim	Yüzbaşı	Yıldırım ordusu 701. birlik topçu subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
von Loeben	Yüzbaşı	1916'de İran'a özel bir göreve giden General von der Goltz'un emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Tzschirner	Yüzbaşı	1915-1917 İran'a giden askeri heyet üyesi, 6.Orduda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
H.G. Merkel	Yüzbaşı	1916-1918 Alman Irak ordularında (Yıldırım) Yukarı menzil müfettişi	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Frhr.von Dungern	Yüzbaşı	1917-1918 Filistin'de Alman Asyakolordusunda Yıldırım Ordusu 701. Piyade Birlik Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
von Heemskerck(Heer	Yüzbaşı	1916-1917 Yıldırım orduları uçakları ve	Mete Soy Türk, Full German Officers Name

mskerk)		300. Uçuş filosu komutanı	in Ottoman Army
Seyert	Yüzbaşı	1918 Yıldırım orduları uçak filoları komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bieneck	Yüzbaşı	1917-1918 Pilot ve Filistin'de 301. Uçuş filosu komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Elias	Yüzbaşı	1917-1918 Pilot ve Filistin'de 302. Uçuş filosu komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schumburg	Yüzbaşı	1917-1918 Pilot ve Filistin'de 303. Uçuş filosu komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Franz Walz	Yüzbaşı	1917-1918 Pilot Filistin'de 304. Uçuş filosu komutanı, Yeriko Kartalı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Steiner	Yüzbaşı	1918'de Pilot Filistin'de 305. Uçuş filosu komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Warsow	Yüzbaşı	1916-1918 Paşabirliklerinin Uçak Parkı komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von der Groeben	Yüzbaşı	1917-1918 Yıldırım Ordularında görevli süvari	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Rohlfing	Yüzbaşı	1915-1916 6.Orduda 930. Sahra Topçu Birliği Komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Cummerow	Yüzbaşı	1915-1916 6.Orduda Menzil Müfettişi	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Staudinger	Yüzbaşı	1916 6. Ordu da Paşa Birliklerinde Kurmay subayı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Jobb	Yüzbaşı	1918 6. Ordu'da, T2 Motorlu Taşıtlar Komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Karl Justi	Yüzbaşı	1918 Yıldırım ordusunda görevli	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Pfeffer-Wildenbruch	Yüzbaşı	1915-1917 Alman Irak Birlikleri ve 6. Orduda Topçu subayı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Adolf Röpnack	Yüzbaşı	Şam'da 6. Topçu müfrezesi komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ernst Wornweg	Yüzbaşı	İstanbul Osmaniye'de Radyo istasyonu komutanı	Metesoytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Fenski	Yüzbaşı	1916 kışında Çanakkale'de Ağır topçu subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Franz Fries	Yüzbaşı	1916-1918'de Türk ordusunda görev alır.	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bork Afule	Yüzbaşı	Su Sondajı Birlikleri Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Genee	Yüzbaşı	701 Piyade Tabur Komutanı sonra, Sahra İnzibat Dairesi Başkanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Leyser	Yüzbaşı	Hafir-Abu Augila arası Sahra Demir Yolu Yapımı Başkanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Reck	Yüzbaşı	Yıldırım Ordusu 702. Piyade Birlik Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Max Simon-Eberhard	Yüzbaşı	Filistin	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Franz Gürtner	Yüzbaşı	Yıldırım ordusu 702. Piyade Bölüğü Komutanı, savaş sonrası Bayern Adalet Bakanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Droese	Yüzbaşı	Yıldırım Ordusu 702. Piyade Bölüğü Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Noss	Yüzbaşı	Suriye	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Halke	Yüzbaşı	7. Ordu	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schnell	Yüzbaşı	Şam'da Top Onarım Atölyeleri Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kayserlink	Yüzbaşı	Filistin'de Taşıt konvoylarında	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Paschasius	Yüzbaşı	Filistin'de Taşıt konvoylarında	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bernhard	Yüzbaşı	Filistin taşıt birlikleri komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Perfall	Yüzbaşı	Halep'te Taşıt Birlikleri Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Axter	Yüzbaşı	Filistin'de 8. Birlikte	Mete Soy Türk, Full German Officers Name

			in Ottoman Army
Haucke	Yüzbaşı	İran seferiyle Keremansah'a Filistin'de 505. Birlikte.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Beyer	Yüzbaşı	Filistin'de 300. Uçuş filosunda Filistin'de su sondaj işlerinde Yüzbaşı Range'nin yardımcısı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wappenhans	Yüzbaşı	Filistin'de 300. Uçuş filosunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wiss	Yüzbaşı	Suriye	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ruhse	Yüzbaşı	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Sachse	Yüzbaşı	Alman Asya Kuvvetlerinde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fritz Eulitz	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schumann	Yüzbaşı	Yıldırım Ordusunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fulachen	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
H. Düsel	Yüzbaşı	Yıldırım Ordularında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Contzen	Yüzbaşı	Mardin'de Sahra Demiryolları Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Trabert	Yüzbaşı	6. Ordu'da Makinalı tüfek birliği komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Gutbrod	Yüzbaşı	6. Ordu'da Telsiz ve Telefonla haberleşme teknîği subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Monteton	Yüzbaşı	6. Ordu'da İran seferinde görevli	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Helmut Felmy	Yüzbaşı	1917-1918 Yıldırım ordusunda 300. Uçuş Filosu komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Aulock	Yüzbaşı	1916 Irak'ta 6. Orduda Uçak filolarının komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hattendorf	Yüzbaşı	Irak'ta 6. Orduda Uçak filolarının	Mete Soytürk, Full German Officers Name

		sonraki komutanı	in Ottoman Army
Wilhelm Ritter von Schrenk	Yüzbaşı	1916 sonuna kadar Irak'ta 12. Topçu birliği komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kirchmair	Yüzbaşı	Irak 1916	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Friedrich von Fürstenberg	Yüzbaşı	1916-1917 Osmanlı Tarım Bakanlığı Traktör biriminde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Sinz	Yüzbaşı	1916-1917 Osmanlı Tarım Bakanlığı Traktör biriminde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Friedrich Wetzel	Yüzbaşı	1918'den itibaren Piyade subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hochbaum	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hoffmann	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Viktor Kraft	Yüzbaşı	6. Ordu'da İstihâm(köprülerden sorumlu) subayı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Rudolf Koch	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ludwig Reeps	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bohnstedt	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Koling	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Robert Würth von Würthenau	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Gronewaldt	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Konrad Müller	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Andrea Prof Dr.	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Grunder	Yüzbaşı	1916	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Rudolf Holzhausen	Üsteğmen	1917'de 303. Uçak bölümünde pilot,	Mete Soytürk, Full German Officers Name

		1918'de Yıldırım ordularında Pilot	in Ottoman Army
Siller	Üsteğmen	1916	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Heuchmann	Üsteğmen	1916	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Denniger	Üsteğmen	1918'den itibaren istihkam subayı Filistin	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Freiherr von Wolfskeel	Üsteğmen	1916	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wiest	Üsteğmen	Osmanlı Tarım ve Beslenme Bakanlığı Traktör Biriminde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Glas	Üsteğmen	1916'dan itibaren Kafkasya'da	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Mack	Üsteğmen	Irak'ta 2. Makinalı Tüfek Bölük Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Martinengo	Üsteğmen	Irak	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Sydow	Üsteğmen	Yıldırım 703. Taburunda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Adolf Oehme	Üsteğmen	Yıldırım Ordusunda emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kurt Kleinau	Üsteğmen		Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kurt Jancke	Üsteğmen		Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Jancke	Üsteğmen		Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Seiffert	Üsteğmen	Filistin'de taşıt birliklerinde emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fuhrken	Üsteğmen	7. Ordu'da Topçu Subay	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schreiber	Üsteğmen	Yıldırım Ordu Karagâhında	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Hoven	Üsteğmen	Yıldırım Ordusunda Kartoğraf	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Paul Klocksın	Üsteğmen		Mete Soy Türk, Full

			German Officers Name in Ottoman Army
Erich Graf	Üsteğmen		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schaub	Üsteğmen	Yıldırım Ordusunda Topograf	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Paul Overdyck	Üsteğmen		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Adam von Opel	Üsteğmen	Taşıt Konvoy Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Martin	Üsteğmen	İzmit Derince'de teknisyen subay	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Heinrich Holzhausen	Üsteğmen	7. Ordu'da Topçu Subay	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Mohr	Üsteğmen	Yıldırım ordusu 701. Piyade Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Lutz	Üsteğmen	Yıldırım ordusunda 702. Birlik Topçu subay	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ihlefeldt	Üsteğmen		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Rammel	Üsteğmen	Yıldırım ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Weiss	Üsteğmen	Filistin'de taşıt birliklerinde emir subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Liebegott Paşa	Üsteğmen		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Braunschweig	Üsteğmen	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fritz Schmütgen	Üsteğmen	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Jung	Üsteğmen	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Höltz	Üsteğmen	Yıldırım Ordularında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hans Fessing	Üsteğmen	Filistin'de Samah'ta Demiryolu durak komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Anton	Üsteğmen	Filistin	Mete Soytürk, Full

			German Officers Name in Ottoman Army
Theodor Höfert	Üsteğmen	Filistin'de 405. Birlikte	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Walther Tröge	Üsteğmen	Yıldırım orduları kurmayında General Liman von Sanders'in emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wichert	Üsteğmen	146 Piyade Alayı emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hans Lühr	Üsteğmen	İran seferinde görevli, sonra General Goltz'un yanında pilot	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Müller-Herrings	Üsteğmen	6. Ordu	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Graf Hoensbroech	Üsteğmen	Toroslarda, Yük Hayvanları Birliği Komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Richard Falke	Üsteğmen	1917 Sina Yarımadasında 300. Uçuş filosunda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wilhelm Bormann	Üsteğmen	1917-1918 Irak'ta 6. Ordu'da Avcı uçak filo komutanı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schultheiss	Üsteğmen	Sina yarımadasında avcı uçak pilotu	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Veit Fischer	Üsteğmen	1917-1918 Filistin'de 304. Uçuş filosunda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fritz Berthold	Üsteğmen	1916 Filistin'de 300. Uçuş filosunda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Soyter	Üsteğmen	1915'de Filistin'de 300. Uçuş filosunda emir subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Krüger	Üsteğmen	1917'de 300. Uçuş filosunda pilot	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Hofacker	Üsteğmen	1918'de Trakya'da 3. Hava Bölüğünde uçak pilotu	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Strötzel	Üsteğmen	1918 Paşa birliklerinde Pilot	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hans H. Mulzer	Üsteğmen	1917'de 7. Orduda topçu subayı, Yıldırım Ordu gazetesi	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army

sorumlularından					
Anton Grimm	Teğmen	Türk askerlerine karda yürüme eğitimi verir	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Röder	Teğmen	Pilot İskenderun hava sahası korunması, Mersin ve Doğu Ürdün'de	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Sydler	Teğmen	Çanakkale'de pilot	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Gottfried Hamm	Teğmen	1918'den itibaren Telgraf Birliklerinde	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Otto Seitz	Teğmen	1918'den itibaren İstihkâm subayı	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Völker	Teğmen	1918'den itibaren Demiryolları Birliklerinde	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Otto Martin	Teğmen	1917'den itibaren Sahra Topçusu	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Fritz Mergenthaler	Teğmen	1917	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Paul Behn	Teğmen	1917	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Weise	Teğmen	1916	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Schmitt	Teğmen	1916 Irak	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Rist	Teğmen	1915	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Franz Babinger	Teğmen	1914'den itibaren Türk ordusunda çevirmen olarak	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Richard Euringer	Teğmen	1916'da Sina Yarımadası ve Filistin'de pilot	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Stalter	Teğmen	1916'da Sina Yarımadası ve Filistin'de pilot	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Henkell (Henckel)	Teğmen	1916'da Sina Yarımadası ve Filistin'de pilot	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name
Von Hesler	Teğmen	1917-1918 Yıldırım Ordusunda 300. Filo'da pilot	Mete German	Soytürk, Officers in Ottoman Army	Full Name

Von Bülow	Teğmen	1917-1918 Yıldırım Ordusunda 300. Filo'da pilot	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Felmy	Teğmen	(Yüzbaşı Felmy'nin kardeşi) 1917'de 300. Filoda pilot	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Meyerdirks	Teğmen	1918'de Yıldırım Ordularında Pilot	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Auler	Teğmen	Irak	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Behring	Teğmen	Yıldırım Ordularında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Zimmermann	Teğmen	Yıldırım Ordularında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Gassmann	Teğmen	Yıldırım Ordularında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kuhn	Teğmen	Yıldırım Ordularında emir subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kreussler	Teğmen	Yıldırım Ordularında Makinalı Tüfek Bölük Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Gründing	Teğmen	Filistin'de Doğu Ürdün'de 703. Taburda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Böhm	Teğmen	Yıldırım 703. Piyade Taburu Avcı Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Birtz	Teğmen	Yıldırım ordusunda 16. Alay'da	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Friedmann	Teğmen	Filistin'de 96. Birlikte	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Vogt	Teğmen	Filistin'de 3. Alay'da.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Foerster	Teğmen	Filistin'de 201 Piyade Birliğinde emir subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dienst	Teğmen	Yıldırım ordusu askeri haber alma biriminde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schlesinger	Teğmen	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Aschmann	Teğmen	1701 Ordu Telefon biriminde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Genzel	Teğmen	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
H. Becke	Teğmen	601-608 Makinalı tüfek bölüklerinde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wilhelm Rieger	Teğmen	Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Döbler	Teğmen	Filistin'de 741. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Brockhoff	Teğmen	Filistin'de 761. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Müller	Teğmen	Filistin'de 704. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kaske	Teğmen	Filistin'de 711. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Zettelmeyer	Teğmen	Filistin'de 711. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Maier	Teğmen	Filistin'de 505. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Freese	Teğmen	Filistin'de Taşıt Birliği Komutanlığında Emir Subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Neukirch	Teğmen	Filistin'de Taşıt Birliği Komutanlığında Emir Subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hubert	Teğmen	Filistin'de 705. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schimmelfeng	Teğmen	Filistin'de 705. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Weck	Teğmen	710. 713. 502. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Holtzscherer	Teğmen	Filistin'de 713. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Springer	Teğmen	Filistin'de 712. Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dominck	Teğmen	Filistin'de Taşıt Birliği Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Estorff	Teğmen	Sivas Ulukışla'da	Mete Soytürk, Full

		Taşıt Birliği Komutanı	German Officers Name in Ottoman Army
Kemper	Teğmen	Yıldırım ordusu 701. Piyade Birlik Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kopp	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 702. Mayın Atıcısı Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hannes-Block	Teğmen	7. Ordu'da Topçu Subay	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wilhelm Cleemann	Teğmen	Yıldırım Ordusunda, Yıldırım Ordu gazetesi sorumlularından redaktör	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Nebel	Teğmen	Yıldırım Ordusunda, Yıldırım Ordu gazetesi sorumlularından redaktör	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Moritz	Teğmen	General Liman von Sanders'in Kurmayında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kelle	Teğmen	Filistin'de 146. Piyade Alayında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Speidel	Teğmen	Filistin'de Taşıt konvoylarında	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schütze	Teğmen	İstanbul'da Alman Askeri Heyetinde görevli inzibat subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ferdinand Müller	Teğmen	Topçu Subayı, 704. Taşıt Konvoyu Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Zilles	Teğmen	Filistin'de 300. Uçuş Filosunda Emir Subayı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Nauberlit	Teğmen	Filistin'de 300. Uçuş Filosunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kakeling	Teğmen	Filistin'de 300. Uçuş Filosunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Zugann	Teğmen	Filistin'de 300. Uçuş Filosunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Louis Schwarzkopff	Teğmen	Filistin'de 300. Uçuş Filosunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Graf von Schwerin	Teğmen	Yeşilköy'de Uçucu Birliklerde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Metzger	Teğmen	701. Piyade Bölüğünde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Glaschker	Teğmen	Filistin'de 701 Makinalı Tüfek Bölüğünde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fritz Bötzwow	Teğmen	Adana'da malzeme temin subayı	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Chamier	Teğmen	Filistin'de Cenin'de 300. Sahra Uçuş Birliklerinde Pilot	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Meyer	Teğmen	Filistin'de Cenin'de 300. Sahra Uçuş Birliklerinde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Rissman	Teğmen	Filistin'de Cenin'de 300. Sahra Uçuş Birliklerinde Şehit	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hampe	Teğmen	Filistin'de Cenin'de 300. Sahra Uçuş Birliklerinde Şehit	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
R.U.Uta	Teğmen	Filistin'de Cenin'de 300. Sahra Uçuş Birliklerinde Şehit	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Kunsberg	Teğmen	Filistin'de Cenin'de 300. Sahra Uçuş Birliklerinde Şehit	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ernert	Teğmen	Filistin'de Cenin'de 300. Sahra Uçuş Birliklerinde Şehit	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Pflung	Teğmen	Işıldakla Haberleşme Birliğinde sorumlu subay	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ernst Jacob	Teğmen	Filistin Paşa II Kuvvetlerinde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hoesch	Teğmen	Yıldırım Ordusunda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Neuloch	Teğmen	Yıldırım Ordusunda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Eggebert Meder	Teğmen	1701. Telefonla Haberleşme Birliğinde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ottmar Schwager	Teğmen	1915-1917 Telefonla Haberleşme Birliğinde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kurt Wertelnmann	Teğmen	3. Sahra Topçu Birliğinde	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Halle	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soy Türk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Sonntag	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Offenberg	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Baimke	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Weidmann	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Förster	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schafer	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fischer	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Russ	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wiegand	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Klepper	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wilkens	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Salke	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Strauch	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schüler	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kirchner	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
O'swald	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Luckhardt	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Oesterle	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Lansberg	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kaniecki	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Metz	Teğmen	Yıldırım Ordusunda 11. Avcı Taburunda	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Korb	Teğmen	Filistin'de 702. Birlikte	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Merth	Teğmen	Filistin'de 702. Birlikte	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Klingspor	Teğmen	Musul'da Petrol Sondaj Subayı	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Back	Teğmen	İran Seferiyle Kermanşah'a	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Maschmeier	Teğmen	İran Seferiyle Kermanşah'a	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Deveroff	Teğmen	Mardin'de Sahra Demiryolları Bağlantı subayı	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Gerber	Teğmen	6.Ordu'da İstihkam subayı	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Fritz Lorch	Teğmen	Irak	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Zinnecker	Teğmen	İzmir	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Heinz Schellens	Teğmen		Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Heinrich von Opel	Teğmen		Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Karl Klinghardt	Teğmen	1915	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kunze(Kunz)	Teğmen	1918'de Paşa birliklerinde Filistin ve Irak'ta Avcı Uçak Pilotu	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bestaenier	Teğmen	1918'de Paşa birliklerinde Filistin ve Irak'ta Avcı Uçak Pilotu	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Georg Dehn	Teğmen	1918 Arkeolog,	Mete Soyürk, Full

		Askeri Heyette, Wiegand'ın komutası altında	German Officers Name in Ottoman Army
Fritz Zollitsch	Asteğmen	1916	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Stahl	Teğmen	İstanbul'da Alman Askeri Heyetinde	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wilhelm	Albay	Deniz Kuvvetleri Kurmay Başkanı. Albay Wilhelm Busse'den görevi devralmıştır.	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Erich Schlubach	Binbaşı	Deniz Kuvvetleri Kurmay Başkanı. (en son) Ayrıca bir dönem Denizaltı Filotilla Komutanlığı yapmıştır.	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Martin von Kapplen	Binbaşı	Deniz Kuvvetleri 2. Kurmay Başkanı. Görevi Yüzbaşı Egon von Bentheim'den devr almıştır.	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Friedrich Callisen	Binbaşı	Filotilla Komutanı.1918	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Adie	Teğmen	Çanakkale'de Emir Subayı	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Herschel	Üsteğmen	Hamidiye Tabyası	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bolz	Üsteğmen	Makineli Tüfek Bölüğü KomutanıÇanakkale	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Lethes	Binbaşı	2. Ordu'dan gelen birliklerin komutanı.	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Nitzsche	Deniz Yüzbaşı	İntepe'de Topçu Birliklerinden sorumlu.	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bienhold	Topçu Binbaşı	Kumkale	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Wormann	Deniz Teğmen	Orhaniye'deki Birliklerin Komutanı.	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Linsmayer	Yüzbaşı	14. Kolordu İzmir	Mete Soyürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Hasselberg	Üsteğmen	Akdenniz'de Meis	Mete Soyürk, Full

		adasından gelen çetecilere karşı yapılan hareketa katılmıştır.	German Officers Name in Ottoman Army
Kaspar Graf von Preysing- Lichtenegg-Moss	Süvari Yüzbaşı	1914'ten itibaren birkaç aylığına İstanbulda'ki Alman Büyükelçiliği'nde görevlendirilir.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Paul Leverkühn	Teğmen	Gönüllü olarak katılmıştır. Emir Subayı Ayrıca savaş sonrası Alman Gizli İstihbarat Subayı olarak görevini sürdürür.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Stoffels	Hekim Yüzbaşı	Schubner'in grubunda görev alır.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schulenburg	Yüzbaşı	Erzurum'da Konsolosluk görevini üstelenir.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schenker	Yüzbaşı	Binbaşı Klein'in 16 kişilik grubunda görev alır.(16 kişilik grubun görevi İran'ın Karun bölgesindeki işlenmiş petrolü etkisiz hale getirmektir.)	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Andreas Reul	-	Binbaşı Klein'in 16 kişilik grubunda görev alır.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Vincenz Müller	Teğmen	Binbaşı Klein'in 16 kişilik grubunda görev alır.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ilberg	Hekim Binbaşı	Binbaşı Klein'in 16 kişilik grubunda görev alır.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Stotzingen	Binbaşı	Afganistan	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Hentig	Yüzbaşı	Afganistan	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Curt Wagner	Üsteğmen	Afganistan	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Mansfeld	Yarbay	Akabe Bölgesi Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Hammerstein- Gesmold	Yarbay	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Karl Rommel	Binbaşı	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Menges	Binbaşı	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Michaelis	Binbaşı	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Keyerling	Yüzbaşı	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Adolf Treitz	Teğmen	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Bünthe	Teğmen	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Cordier	Teğmen	8. Ordu Filistin	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Edwall	Menzil Subayı	Irak (Yıldırım Ordusunda)	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Sonesson	Yüzbaşı	Irak (Yıldırım Ordusunda)	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Duesterbeg	Binbaşı	Şam (Yıldırım Ordusunda)	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr Stein	-	Şam (Spor ve Kültür işlerinden sorumlu.) Yıldırım Ordusu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr Steinbrück	Veteriner Yüzbaşı	Şam Yıldırım Ordusu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Erdmann	Teğmen	Şam Yıldırım Ordusu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Beyschlang	Teğmen	Petrol taşlarından makine yağı yapımı görevini üstlenir. Yıldırım Ordusu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Vollbrecht	Hekim Yarbay	1917'de Yıldırım Ordusunda görev aldı.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Werner Steuber	Hekim Yarbay	1917-1918'de Yıldırım Orduları Başhekimliğini Üstlenir.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Jorns	Binbaşı	İzmir ve çevresinde hijyen uzmanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Baron von	Binbaşı	İzmir ve çevresinde	Mete Soytürk, Full

Trützscher		hijyen uzmanı	German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Stutzin	Hekim Binbaşı	İzmir ve çevresinde hijyen uzmanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Fehlandt	Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Carl Voigt	Yüzbaşı	Rus Hastanesi'nde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Otto Kneife	Hekim Yüzbaşı	İstanbul	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Walter Voigt	Hekim Yüzbaşı	İstanbul	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Prof. Dr. Peter Mühlens	Hekim Yarbay	4. Ordu Filistin ve Süveyş kanal bölgesinde denizci asker hekim.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Carl Hegler	Hekim Yüzbaşı	4. Ordu Filistin ve Süveyş kanal bölgesinde denizci asker hekim.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Max Rogge	Deniz Hekim Yarbay	3. Ordu (Erzincan)	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Prof. Dr. Max Reich	Hekim Yarbay	6. Ordu (Bağdat)	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Felix Börnstein	Hekim Yüzbaşı	Anadolu'da tren yollarında. Konya	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Waldemar Teigeler	Hekim Üsteğmen	Nehir Birliklerinde Fırat Nehri	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Friedrich Rehm	Hekim Asteğmen	İskenderun	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Prof. Dr. Carl Hegler	Hekim Yüzbaşı	Adana	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Diesling	Sağlıkçı Yüzbaşı	8. Ordu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Gundelfinger	Sağlıkçı Yüzbaşı	8. Ordu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Curt Heinemann	Hekim Binbaşı	5. Ordu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Prof. Dr. Theobald Selling	Hekim Binbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name

			in Ottoman Army
Dr. Naubenreisser	Hekim Binbaşı	Yıldırım Orduları Hasta Nakliye Birimi Başhekim	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ernst Oberbdörfer	Hekim Binbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Steffens	Hekim Binbaşı	6. Ordu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Ziemann	Hekim Binbaşı	Yıldırım Ordusu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Krause	Hekim Binbaşı	Yıldırım Ordusu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Cramer	Hekim Binbaşı	Yıldırım Ordusu	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Dr. Pabst	Hekim Albay		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
W. Georg	Eczacı Yüzbaşı		Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Weissgerber	Teğmen	Veteriner Hekim	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Zappe	Teğmen	Veteriner Hekim	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Albrecht Pichler	Teğmen	Veteriner Hekim	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Tzchirner	Kurmay Yüzbaşı	Alman askeri kurulunda cephe gerisi örgütü Başkanı. Görevi Kurmay Yüzbaşı Bohnstedt'ten devr almıştır.	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Postchernick	Albay	Geri Hizmetler	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Von Carnap	Yüzbaşı	Çamalan Menzil (Cephe Gerisi Komutanı)	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Jakoby	Binbaşı	Geri Hizmetler Pozantı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Schoen	Binbaşı	Geri Hizmetler Amanos Bölgesinde	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Theodor Wiegand (Arkeolog)	Binbaşı	Alman Güney Filistin Kuvvetleri	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Karl (Theodor Wiegand'ın Yardımcısı)	Teğmen	Alman Güney Filistin Kuvvetleri	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Prof. Dr. Carl Watzinger (Arkeolog)		Alman Güney Filistin Kuvvetleri	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Rieks	Asteğmen	Su Sondaj İşçi Taburları Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army
Kimmich	Asteğmen	Su Sondaj İşçi Taburları Komutanı	Mete Soytürk, Full German Officers Name in Ottoman Army

Kaynak: “Deutsche Offiziere in der Türkei”, Reichsarchiv, 1940; Görgülü İsmet, **On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922**, TTK, Ankara 1993; Kannengiesser Hans Pasha, **Çanakkale Cehenneminde 500 Alman**, Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015; Wolf Klaus, **Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı**, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.

SONUÇ

Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki ilişkiler Almanya kralı I. Friedrich'in kendisini Prusya da kral ilan etmesiyle başladı. 1740 yılında II. Friedrich'in tahta çıkmasıyla daha da gelişen bu ilişkiler, XVII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren sadece siyasi değil, askerî, ekonomik ve birçok alanda kendisini göstermeye başladı. 1790'lı yıllarda, Osmanlı Devleti'ni Rusya ve Avusturya karşısında müttefik olarak görmek isteyen Prusya ile Osmanlı Devleti arasında bir ittifak antlaşması imzalandı. Bu anlaşma Osmanlı Devleti'nin tarihinde ilk defa imzaladığı ittifak antlaşmasıdır.

1828-1829 Osmanlı-Rus Harbi sırasında, Prusya Osmanlı Devleti lehine arabuluculuk faaliyetlerinde bulundu. Bu sırada, büyük devletlerin Osmanlı'ya karşı olumsuz tutumu, Sultan'ı giderek Prusya'ya yakınlaştırdı ve ilk defa Osmanlı Ordusu'nu ıslah için Prusya'dan eğitmen subay talep edildi. Osmanlı Devleti'nin bu talebinin Almanya tarafından kabul görmesinin ardından 1835 yılında Helmuth von Moltke Heyeti İstanbul'a geldi.

1840'dan 1871 tarihine kadar Prusya kendi iç meseleleriyle meşgul olduğu için Şark meselesiyle ilgilenemedi, Osmanlı-Prusya ilişkileri durgunluk dönemine girdi.

Alman İmparatoru II. Wilhelm'in 1888 yılında tahta geçmesi ve Almanya'nın dünya siyaseti izlemeye başlamasıyla, iki devlet arasındaki münasebetler yeniden başladı.

Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki yakınlaşmayı sağlayan en önemli unsur aslında Alman Askeri Islah Heyetleri ve bunların faaliyetleridir. Osmanlı Ordusu'nda görev yapan Prusyalı (Alman) subayların geliş tarihleri ve yaptıkları hizmetler bakımından altı gruba ayırmak mümkündür.

- 1- Helmut von Moltke'den önce ve Moltke ile birlikte görev yapanlar (1756-1839).
- 2- Von Moltke'den (Otto Kaäler Dönemi (1838-1885).
- 3- Colmar von der Goltz Dönemi (1885-1896; 1908-).
- 4- Liman von Sanders Askerî Heyeti Dönemi (1913-1918).
- 5- Birinci Dünya Harbi Dönemi (1914-1918)

6- Birinci Dünya Harbi'nden Sonraki Askeri Danışmanlar Dönemi (1925-1939)

Bu heyetler arasında ayrı bir yeri olan Liman von Sanders Alman Askeri Heyeti 14 Aralık 1913'te İstanbul'a geldi. Liman von Sanders Alman Askeri Heyeti İstanbul'a gelmeden evvel Alman Genelkurmay Başkanlığı, Liman von Sanders Askeri Heyeti'nin Goltz Paşa Heyeti'nden tamamen farklı görevleri olduğunu belirterek, Balkan Savaşları öncesi Türkiye'ye gönderilen heyetlerdeki eğitmenlerin Alman ordusunda ki en kötü eğitmen olduklarını; ancak şimdi gönderilecek Liman von Sanders ve ona eşlik edecek kırk kadar askerin Alman ordusu içerisinde ki en iyi askerler olduğunu ve bunlara altmış kadar asker ekleneceği ifade edildi.

Başlangıçta mevcudu kırk iki kişi olan Liman von Sanders Askeri Heyeti'nin mevcudu kurmay heyetleri ve birliklerinde daha çok askere ihtiyaç duyulması nedeniyle kısa zamanda yetmiş bire yükseldi. Daha evvel gelen heyetler de bu sayı dört-beş kişi kadardı. Liman von Sanders Askeri Heyeti bünyesinde Türkiye'ye gelen askerler arasında dört general, on yedi yarbay, on albay, yirmi binbaşı, yedi yüzbaşı, sekiz asteğmen, beş teğmen bulunmaktadır. Ayrıca bu heyette askeri okullarda, harp okullarında, süvari okullarında eğitmen olarak görev alacak olanların yanı sıra yedi hekim ve sağlık görevlisi, bir veteriner hekim bulunmaktadır. Heyet, Birinci Dünya Savaşı'nın kısa süre içerisinde patlak vermesi nedeniyle Osmanlı Ordusu'ndaki ıslahat çalışmalarında ne yazık ki beklentileri karşılayamadı.

Birinci Dünya Savaşı'nın ayak seslerinin duyulduğu günlerde Osmanlı Devleti bir taraftan ordunun modernizasyonu ile ilgilenirken bir taraftan da devletin varlığını ve bekasını korumaya devam edebilmek için müttefik arayışlarına girdi. İlk olarak İngiltere, Fransa, Bulgaristan'a teklif götürülen Osmanlı Devleti'nin teklifi, bu devletler tarafından reddedilince Osmanlı Devleti Almanya'ya daha da yakınlaştı. Osmanlı Devleti'nin Almanya'yı tercih etmesinin diğer sebebi ise, 1913 yılında Liman von Sanders ve onun yönetiminde İstanbul'a gelen Alman Askeri Heyeti'dir. Askeri Heyet özellikle de heyetin başındaki isim Liman von Sanders, hem Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girmesinde hem de Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya ile ittifak yapmasında önemli bir rol oynadı. Bunun yanı sıra Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın bir Alman hayranı olması, Alman askeri kudretine çok güvenmesi ve Osmanlı Devleti'nin geleceğinin Alman zaferine bağlı olduğuna inanmış olması da Osmanlı Devleti'nin Almanya ile ittifak yapmasında önemli bir sebep teşkil etmektedir.

Savaşın patlak verdiği günlerde başlangıçta kırk iki kişi olan Liman von Sanders Askeri Heyeti'nin mevcudu kurmay heyetleri ve birliklerinde daha çok kişiye ihtiyaç duyulması nedeniyle yetmiş bire çıkarıldı. Ekim 1913'te imzalanan Osmanlı ile Almanya arasındaki antlaşmaya göre, Avrupa'da bir savaş meydana gelmesi durumunda Alman Askeri Heyeti Almanya'ya geri dönecekti; ancak Avrupa'da savaşın patlak vermesinin ardından 2 Ağustos 1914'te yapılan Türk-Alman ittifak antlaşmasında Alman Askeri Heyeti'nin savaş durumunda Türkiye'nin emrine verileceği maddesi eklendi. Bu madde heyetin Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nda görev almaya devam edeceğinin göstergesiydi. Bunun yanı sıra yapılan ittifak antlaşmalarında (2 Ağustos 1914/ 11 Ocak 1915/ 28 Eylül 1916) Almanya ile Osmanlı Devleti savaş devam ettiği süre boyunca birbirlerine her türlü yardımı, desteği vereceğinin sözünü veriyorlardı. Bu yardımın en önemli kısmını kuşkusuz asker, silah, cephane sevkiyatı oluşturuyordu. Ancak bu vaadlere karşın Almanya'nın gereken yardımı belli bir süre yapamadığı gözlemlenmektedir. Esasen bunun en önemli sebebi, tarafların başlangıçta göz ardı ettikleri husus, Almanya ile Osmanlı Devleti arasında doğrudan bir kara yolu bağlantısının bulunmamasıdır. Bunun yanı sıra güvenilir bir deniz ve hava yolu irtibatı da bulunmamaktaydı. Kısacası iki müttefik devlet Sırbistan'ın harp halinde bulunması, Romanya ve Bulgaristan'ın tarafsızlığını koruması sebebiyle sıkıntılı bir durumun ortasında kalmışlardı. İhtiyaç duyulan kritik malzemelerin deniz ve hava yolu ile ulaştırılması da mümkün olamamıştı. Çünkü Akdeniz'e hâkim olan İtilaf Devletleri donanmaları ile o günün şartlarına göre yetersiz olan hava yolu ulaşımı buna fırsat vermemişti. Ancak Bulgaristan'ın 17 Eylül 1915'te İttifak Devletleri safında yer almak için antlaşma imzalaması olayların seyrini değiştirdi. Anlaşmanın ardından Avusturya-Macaristan ile Bulgaristan'ın birlikte Sırbistan'a harp ilan etmesi ve Sırbistan'ın mağlubiyeti neticesinde, İstanbul-Berlin bağlantısı 17 Ocak 1916 tarihinde kurulabildi. Bu tarihten itibaren Almanya'dan Osmanlı Devleti'ne gönderilmesi planlanan asker, silah, cephane sevkiyatı hızlandı.

Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman subayları iki grub içerisinde ele almamız gerekir.

-Liman von Sanders Askerî Heyeti Dönemi (1913-1918)

-Birinci Dünya Savaşı Dönemi (1914-1918)

Her ne kadar aynı dönemi kapsamaları nedeniyle bir grubmuş gibi düşünülse de aslında aralarında önemli farklar bulunmaktadır. Liman von Sanders Askeri Heyeti Dönemi(1913-1918) adından da anlaşılacağı üzere resmi bir heyettir ve bu heyete

dâhil olmak üzere gelenler Alman Genelkurmay Karargâhı'nın ya da Askeri Heyet'in doğrudan talebi üzerine Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuşlardır. Başlangıçta kırk iki kişi çoğunluğu yüzbaşı ve binbaşı olan bu heyetin mevcudu savaş boyunca heyete yeni katılımlar olması sebebiyle bu sayı 1918 yılında sekiz yüzü bulmuştur. Aralarında her rütbeden subayın bulunduğu bu Askeri Heyet Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'nun önemli mevkilerinde görevlerde bulunmuşlardır.

Liman von Sanders Askeri Heyeti'nin yanı sıra ikinci grubu oluşturan “Birinci Dünya Savaşı Dönemi (1914-1918)” de Askeri Heyet'ten bağımsız kendi istekleri doğrultusunda Osmanlı Ordusu'na dâhil olmak üzere gönüllü olarak Almanya'dan gelen askerlerin oluşturduğu bir gruptur. Bu gruptakilerin Osmanlı Ordusu'nu tercih etmelerinin iki önemli nedeni bulunmaktadır. Birincisi, daha hızlı yükselmek ki geldikleri andan itibaren birer derece üst rütbe ile başladıkları ve ülkelerine geri döndüklerinde Osmanlı Ordusu'nda en son hangi rütbeyi aldılarsa Alman ordusunda da o rütbe ile devam ettikleri bilinmektedir. İkincisi de resmi heyet ile gelen askerlerde de olduğu üzere daha iyi maddi imkânlarla sahip olabilmek arzusu.

Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman subayların sayısı verilirken genellikle araştırmacılar sekiz yüz sayısını kullanmaktadır. Ancak sekiz yüz sayısını verenlerin göz ardı ettikleri husus yukarıda da ifade ettiğimiz üzere “Liman von Sanders Askeri Heyeti” ile “Birinci Dünya Savaşı Dönemi”ni bir tutmalarıdır. Oysa “Liman von Sanders Askeri Heyeti” ile “Birinci Dünya Savaşı Dönemi”ni birbirinden ayrı olarak değerlendirilirse Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman zâbitlerin sayısı hususunda daha doğru sonuçlara ulaşabilir.

Biz bu çalışma içerisinde Birinci Dünya Savaşı'nda toplam 1.924 zâbitin Osmanlı Ordusu'nda görev yaptığını tespit ettik. Ulaştığımız bu sayı bir anlamda Osmanlı Ordusu'nda 800 Alman zâbit Birinci Dünya Savaşı boyunca görev yapmıştır diyen araştırmacıların tezlerini çürütür niteliktedir. Ancak ulaştığımız bu sayı Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman zâbitlerin tam sayısını vermemektedir. Ulaştığımız bu sayı sadece dokuz aylık bir çalışmanın nihayetinde ulaşılan sayıdır. Oysa hem Liman von Sanders Askeri Heyet'i hem de Birinci Dünya Savaşı (1914-1918) Dönemi'nde dâhil olan subayların sayısı, ulaştığımız bu sayıyı dahi ona katlar niteliktedir.

Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'na dâhil olan Alman zâbitlerin sayısı hakkında öngörülerde bulunurken Askeri Heyet emrindeki 800 zâbitin yanı sıra Birinci Dünya Savaşı sırasında zâbit eksikliği nedeniyle görevlerinde önemli bir başarı

sağlamaksızın astsubay ve diğer rütbelere mensup askerlerin zâbit sınıfına geçebildikleri göz önünde bulundurmak ve dört yıl boyunca gönüllü olarak dâhil olan zâbitleri de hesaba katmak gerekir.

Her ne kadar elimizde subay sayısını net olarak verebilecek bir kaynak olmasa da Alman Genelkurmay Karargâhı'nın raporlarında belirtilen sayılar, 1910 kanunun düşük rütbelilere dahi subay sınıfını açabiliyor olması, Almanya'dan gelen askerlerin birer derece üst rütbe ile başlıyor olabilmeleri ve Carl Mühlman'ın 1918 yılında savaş bitiminin de Osmanlı topraklarında bulunan astsubay ve subay sayısını yedi bin olarak vermesi bizlere dört yıllık uzun bir dönemi kapsayan Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman zâbitlerin sayısını tespiti hakkında bir fikir sunmaktadır.

Alman Genelkurmay Karargâhı'nın raporlarına göre 1918 yılı savaş bitiminde Osmanlı topraklarında yaklaşık olarak 35.000 Alman askeri ve personeli bulunmaktaydı. Bu sayıya savaş döneminde ülkesine geri dönenler, rehin düşenler ve hayatını kaybedenlerde eklenirse bu sayı da kat be kat artar. Bu sayı arttıkça zâbit sayısı da buna paralel olarak artacaktır. Hem Alman Genelkurmay Karargâhı'nın raporları hem Carl Mühlman'ın verdiği sayılar hem de bu çalışma boyunca ulaştığımız sayıları göz önünde bulundurduğumuzda Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'nda 10.000-15.000 arasında Alman zâbitin görev aldığı yorumunu rahatlıkla yapabiliriz.

Osmanlı askerleri ile aralarında etnik, kültürel, dinsel farklılıklar olmasına karşın Birinci Dünya Savaşı boyunca Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman subaylar, Osmanlı Ordusu Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin en üst kademesinden en alt kademesine kadar birçok alanda görev aldılar. Ve bunlardan bazıları özellikle Çanakkale Savaşı ve Kut'ül Amerâ zaferinin kazanılmasında önemli bir paya sahip olmuştur.

Osmanlı Ordusu'nda önemli görevlerde bulunan Alman zabitlerden bazıları şunlardır:

Her ne kadar Askeri Heyet'in Başkanı Liman von Sanders olsa da Osmanlı askerî modernleşmesi denildiğinde akla gelen ilk isim olması nedeniyle, namıdiğer "Goltz Paşa" Goetze, Colmar Baron von der ile başlamak gerekir. 15 Haziran 1883 tarihinde kurmay yarbay rütbesiyle Osmanlı Ordusu'nun hizmetine giren Goltz Paşa, Osmanlı Ordusu'nda Feldmareşalliğe kadar yükselmiştir. 1883-1908-1914 dönemi olmak üzere üç farklı dönemde Osmanlı Ordusu'na hizmet eden Goltz Paşa Türk Tümgeneral ve Korgenerali olarak Türk Askeri Talim ve Terbiye ve Maarif Genel Müfettişi görevinin ardından Türk Mareşali olarak Heyet Başkanı ve Türk Genelkurmayı'nın İkinci Başkanı olarak Kaehler Paşa'nın halefi oldu. 1908-1910 yılında yarı zamanlı olarak Osmanlı Ordusu'nu yönetmek

üzere Türkiye'ye geldi. 1914-1916 döneminde ise 6. Türk Ordusu'nun Kumandanlığını üstlendi.

Türk Mareşali olarak Askeri Islahat Heyeti'nin başı, barış zamanında Türk 1. Kolordusu Kumandanı daha sonradan Türk Ordusu'nun Genel Müfettişi görevini üstelen Liman von Sanders, Harp zamanında 1. Ordu sonra 5. Ordu Kumandanı ve "Yıldırım Ordular Grubu"nun Başkumandanı görevinde bulunmuştur.

Çanakkale Cephesi'nin savunulmasının önemli mimarlarından biri olmasına karşın Liman von Sanders, aksi, sinirli yapısı nedeniyle Osmanlı askerleri tarafından bir türlü sevilmedi. Hatta Korgeneral Joseph Pomiankowski bu konu ile ilgili olarak, "Sanders, böylesine büyük bir başarının mimarı olmasına karşına ne Türkiye'de ne de Almanya'da yeterince takdir edilmedi. İstanbul'a dönüşü bile sessiz sedasız oldu." ifadelerini kullandı. Herman von Kuhl ise Çanakkale Zaferi ile ilgili olarak Liman von Sanders hakkında övgü dolu sözler sarfetmektedir. "Türk Ordusu'nun ününü küçültmeyeceğini; ancak zaferdeki esaslı payı Alman yönetimi ve yardımına vermek gerektiğini ve Sanders'in Çanakkale'de orduyu çok akıllı düzenleyerek başarılı sonuçlar alınmasını sağladığını" ifade eder.

Askeri Heyet'in bir diğer önemli ismi Koramiral Hopmann Albert ise Cemal Paşa'nın şahsi talebi üzerine Bahriye Nezareti'nin ıslahı için Türkiye'ye geldi. Ancak Türkiye'de bulunmaktan hiç memnun olmadı, Suriye görevini başarısızlık olarak gördü. 1915-1916 arasında kısa süren görevinin ardından Almanya'ya geri döndü. "Almanya'da taş kırmak, Osmanlı askeri olmaktan daha iyi" sözü ona aittir.

Deniz Binbaşı Humann Hans ise, Türkiye'de büyümesi sebebiyle anadili gibi Türkçe konuşuyordu ve Türk mantalitesini biliyordu. Enver Paşa'nın ve Sefir Von Wangenheim'ın çok itimat edilen danışmanı ve dostuydu. 1913-1917 yılları arasında Loreley İstasyon Gemisi'nin Kumandanı, Akdeniz Filosu ile İrtibat Subayı, İstanbul'daki sefarette İstihbarat Dairesi Başkanı ve Deniz Ataşesi görevlerinde bulundu.

Bu isimlerin yanı sıra Askeri Heyet bünyesinde Adli hâkimler, hukuçular, rahipler da görev aldı. Donanma'da Binbaşı rütbesine muadil Adli Hakim Flegel, Dr., Fugger, Dr. Kont zu Glött, Grützmacher bu isimlerden bazılarıdır.

Muharebeler boyunca en kritik alanlardan birini oluşturan sağlık hizmetlerini yürütmek için de çok sayıda hekim yüzbaşı, hekim binbaşı Osmanlı Ordusu'nda görev aldı. Bunlardan biri olan Böse, Dr. Ernst, Deniz Tabip Yarbayı olarak Osmanlı Ordusu'nda görev aldı. Böse bu rütbesiyle Türkiye'deki en kıdemli Donanma Sıhhiye Subayı rütbesine sahipti.

Bu isimlerin yanı sıra Benet Man, Vasilecki Bey, Polman Bey gibi birçok isim Osmanlı Ordusu'na gönüllü olarak dâhil olduktan sonra kısa sürede daha üst rütbelere yükselmiştir. Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Ordusu'nda görev alan Alman subaylar arasında her ne kadar görevini layıkıyla yerine getirenler olsa da Türkiye'ye gelen askerlerin büyük bir çoğunluğu ne yazık ki beklenen performansı sergileyemedi. Bunun en önemli nedeni Osmanlı askerlerinin gerçek değerini, kabiliyetlerini ve toplumun değer yargılarını bilmemeleri ve kendilerini Osmanlı askerlerinden çok daha üstün görmeleridir. Alman askerlerinin bu kötü tutumları, Osmanlı askerleri nazarında ciddi tepkilere ve kırgınlıklara yol açmıştır.

Balkan Harbi'nin yaralarını sarmak ve kaybettiği prestiji yeniden kazanmak isteyen Osmanlı Devleti, bu sefer de umduğunu bulamadı ve Birinci Dünya Savaşı, İtilaf Devletleri'nin galibiyeti ile noktalandı. 30 Ekim 1918 tarihinde, Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda Bahriye Nazırı Hüseyin Rauf Orbay'ın Başkanlığı'nı yaptığı Osmanlı Heyeti ile İngiliz Amiral Calthorp'un Başkanı olduğu İtilaf Devletleri Heyeti arasında imzalanan Mondros Mütarekesi ile silahlı çatışma sona erdi.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

ARŞİV KAYNAKLARI

BOA. BEO. 4529-339603 (13 Ağustos 1334/ 13 Ağustos 1918)

BOA. BEO. 4528/339535 (6 Ağustos 1334/ 6 Ağustos 1918)

BOA. BEO. 4438/332810 22 (Teşrin-i evvel 1332/ 4 Kasım 1916)

BOA. BEO. 4509/338171 (30 Mart 1334/ 30 Mart 1918)

BOA. BEO. 4407.330507 (23 Mart 1332/ 5 Nisan 1916)

BOA. BEO. 4519.3388731 (3 Haziran 1334/ 3 Haziran 1918)

BOA. BEO. 4456.334170 (4 Şubat 1332/ 17 Şubat 1917)

BOA. BEO. 4447.333516 (11 Teşrin-i evvel 1332/ 24 Ekim 1916)

BOA. BEO. 4375.328091 (5 Eylül 1331/ 18 Eylül 1915)

BOA. BEO. 4374.328036 (31 Ağustos 1331/ 13 Eylül 1915)

BOA. BEO. 4383.328660 (15 Teşrin-i evvel 1331/ 28 Ekim 1915)

BOA. BEO. 4383.328659 (15 Teşrin-i evvel 1331/ 28 Ekim 1915)

BOA. BEO. 4363.327181 (20 Haziran 1331/ 3 Temmuz 1915)

BOA. BEO. 4363.327208 (21 Haziran 1331/ 4 Temmuz 1915)

BOA. BEO. 4376.328133 (8 Haziran 1331/ 21 Haziran 1915)

BOA. BEO. 4409.330654 (5 Nisan 1332/ 18 Nisan 1916)

BOA. BEO. 4433.332414 (11 Eylül 1332/ 24 Eylül 1916)

BOA. BEO. 4428.332 686 (17 Ağustos 1332/ 30 Ağustos 1916)

BOA. BEO. 4459.334 41 (8 Mart 1333/ 8 Mart 1917)

BOA. BEO. 4457.334259 (12 Şubat 1332/ 25 Şubat 1917)

BOA. BEO. 4481.336014 (14 Ağustos 1333/14 Ağustos 1917)

BOA. BEO. 4362.327112 (13 Haziran 1331/ 26 Haziran 1915)
BOA. BEO. 4371.327812 (13 Ağustos 1331/ 26 Ağustos 1915)
BOA. BEO. 4370.327745 (9 Ağustos 1331/ 22 Ağustos 1915)
BOA. BEO. 4370.327744 (9 Ağustos 1331/ 22 Ağustos 1915)
BOA. BEO. 4420.331471 (12 Haziran 1332/ 25 Haziran 1916)
BOA. BEO. 4369.327616 (29 Temmuz 1331/ 11 Ağustos 1915)
BOA. BEO. 4375.328057 (31 Ağustos 1331/ 13 Eylül 1915)
BOA. BEO. 4499.337371 (2 Kanun-i sani 1334/ 2 Ocak 1918)
BOA. BEO. 4372.327880 (18 Ağustos 1331/ 31 Ağustos 1915)
BOA. BEO. 4526.339393 (22 Temmuz 1334/ 22 Temmuz 1918)
BOA. BEO. 4533.339904 (3 Eylül 1334/ 3 Eylül 1918)
BOA. BEO. 4499.337 361 (29 Kanun-i evvel 1333/ 29 Aralık 1917)
BOA. BEO. 4364.507284 (28 Haziran 1331/ 11 Temmuz 1915)
BOA. BEO. 4513. 338451 (23 Nisan 1334/ 23 Nisan 1918)
İ.DUİT 71-52 (2 Ca 1336/13 Şubat 1918)
İ.DUİT 71-49 22 R 1336 (5 Ocak 1918)
İ.DUİT 71-53 (28 Ca 1336/11 Mart 1918)
İ.DUİT 71-81 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
İ.DUİT 71-84 (1 S 1336/16 Kasım 1917)
İ.DUİT 71-86 (17 Ra 1336/30 Ocak 1918)
İ.DUİT 71-87 (4 Ca 1336/15 Şubat 1918)
İ.DUİT 71-89 (20 B 1336/1 Mayıs 1918)
İ.DUİT 71-90 (28 N 1336/7 Temmuz 1918)
İ.DUİT 71-91 (11 L 1336/20 Temmuz 1918)
İ.DUİT 71-92 (3 Za 1336/10 Ağustos 1918)
İ.DUİT 71-93 (19 Za 1336/26 Ağustos 1918)
İ.DUİT 70-111 (21 Ca 1336/4 Mart 1918)
İ.DUİT 182-155 (8 C 1334/12 Nisan 1916)
İ.DUİT 151-26 (2 Ş 1334/2 Haziran 1916)
İ.DUİT 150-43 (21 C 1334/25 Nisan 1916)

İ.DUİT 150-46 (16 C 1334/20 Nisan 1916)
İ.DUİT 150-62 (8 B 1334/11 Mayıs 1916)
İ.DUİT 151-14 (28 B 1334/31 Mayıs 1916)
İ.DUİT 151-19 (6 N 1334/8 Haziran 1916)
İ.DUİT 151-43 (2 L 1334/2 Ağustos 1916)
İ.DUİT 151-47 (26 Ş 1334/28 Haziran 1916)
İ.DUİT 151-53 (20 L 1334/20 Ağustos 1916)
İ.DUİT 151-59 (4 Za 1334/2 Eylül 1916)
İ.DUİT 151-62 (14 Za 1334/12 Eylül 1916)
İ.DUİT 151-65 (29 Za 1334/27 Eylül 1916)
İ.DUİT 152-17 (19 Za 1334/17 Eylül 1916)
İ.DUİT 152-34 (25 M 1334/21 Kasım 1916)
İ.DUİT 152-38 (9 M 1335/5 Kasım 1916)
İ.DUİT 153-5 (2 R 1335/27 Aralık 1916)
İ.DUİT 153-30 (25 Ra 1335/18 Şubat 1917)
İ.DUİT 153-48 (17 Ca 1335/11 Mart 1917)
İ.DUİT 153-59 (5 C 1335/29 Mart 1917)
İ.DUİT 154-7 (25 C 1335/18 Nisan 1917)
İ.DUİT 155-1 (19 N 1335/9 Temmuz 1917)
İ.DUİT 155-17 (27 L 1335/16 Ağustos 1917)
İ.DUİT 155-23 (7 Za 1335/25 Ağustos 1917)
İ.DUİT 155-27 (17 Za 1335/4 Eylül 1917)
İ.DUİT 155-64 (24 M 1336/9 Kasım 1917)
İ.DUİT 155-71 (13 S 1336/28 Kasım 1917)
İ.DUİT 156-24 (22 R 1336/4 Şubat 1918)
İ.DUİT 156-30 (14 R 1336/27 Ocak 1918)
İ.DUİT 156-56 (7 M 1336/23 Ekim 1917)
İ.DUİT 156-72 (13 B 1336/24 Nisan 1918)
İ.DUİT 157-28 (28 B 1336/9 Mayıs 1918)
A.MKT.MHM 744-2
A.MKT.MHM 744-5

KİTAPLAR VE TEZLER

AHMAD Feroz , **Bir Kimlik Peşinde Türkiye**, Çev.Sedat Cem Karadeli, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2007.

....., “Osmanlı İmparatorluğu’nun Sonu”, **Osmanlı İmparatorluğu’nun Sonu ve Büyük Güçler**, Ed: Marian Kent, Çev: Ahmet Fethi, Tarih V. Yurt y. İstanbul 1999, s. 13.

AKSAKAL Mustafa, **Harb-i Umumi Eşiğinde Osmanlı Devleti Son Savaşa Nasıl Girdi**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010.

AKŞİN Sina, **Türkiye Tarihi**, C. III. , Cem Yayınevi, İstanbul 2002.

AKTAŞ Hayati , “**Türk Alman Askeri İlişkileri (1913-1918)**”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi.

ARSLAN Halit, “ **Sultan II. Abdülhamid Devri Osmanlı Ordusunda Alman Etkisi**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara 2012.

AVCI Alâettin, **Türkiye’de Askeri Yüksek Okullar Tarihçesi**, Gnkur. Basımevi, Ankara 1963.

AVCI Orhan, **Irak’ta Türk Ordusu 1914-1918**, Vadi Yayınları, Ankara, 2004.

BAYUR Yusuf Hikmet, **Türk İnkılâbı Tarihi**, C.II. , Ks.III. , TTK. Basımevi, Ankara 1983.

....., , **Türk İnkılâbı Tarihi**, C.II. , Ks.IV. , TTK. Basımevi, Ankara 1983.

....., **Türk İnkılâbı Tarihi (1914-1918 Genel Savaşı)**, TTK, C.III, ks. 4. TTK Basımevi, Ankara 1983.

ÇELİK İbrahim Yılmaz, **Osmanlı Tarihi El Kitabı**, Grafiker Yayınları, Ankara 2012.

Deutsche Offiziere in der Turkei, Reichsarchiv, 1940.

DİNÇER Serdar, **Alman Belgelerinde Alman-Türk Silah Arkadaşlığı ve Ermeniler**, İletişim Yayınları, İstanbul 2011.

GÖRGÜLÜ İsmet, **On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922**, TTK, Ankara 1993.

GÜLER Zeynep, “ **Osmanlı Ordusu’nun Modernleşmesinde Von Der Goltz Paşa’nın Rolü**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi 2007.

HAYTA Necdet, ÜNAL Uğur, **Osmanlı Devleti'nde Yenileşme Hareketleri (XVII. Yüzyıl Başlarından Yıkılışa Kadar)**, Gazi Kitabevi, Ankara 2010.

KANNENGIËSSER Hans Pasha, **Çanakkale Cehenneminde 500 Alman**, Çev. Ege Çınar Arcan, Doğu Kitabevi, İstanbul 2015.

KARABEKİR Kazım, **Birinci Dünya Savaşı Anıları**, YKY, İstanbul 2011.

KARAL Enver Ziya, **Osmanlı Tarihi**, C. III, TTK Basımevi, Ankara 1995.

..... , **Osmanlı Tarihi**, C. VIII., TTK Basımevi, Ankara 2007.

MCGARİTY James Madison, **Foreign Influence On The Ottoman Turkish Army, 1880-1918**, Doktora Tezi, Mcihigan 1968.

MOLTKE Helmuth von, **Moltke'nin Türkiye Mektupları**, Çev: Hayrullah Örs, 3. Baskı, İstanbul 1999.

MUTLU Şamil, “Yeniçeri Ocağı'nın Kaldırılışına Dair Yeni Bazı Tespitler”, (Ed. Feridun M.Emecen), **Eskiçağ'dan Modern Çağ'a Ordular**, Kitabevi, İstanbul 2008.

Mühlman Carl, **İmparatorluğun Sonu 1914**, Çev. Kadir Kon, Timaş yayınları, İstanbul 2014.

ORTAYLI İlber, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Alman Nüfuzu**, Timaş Yayınları, İstanbul 2014.

Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi I, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013.

Osmanlı Belgelerinde Birinci Dünya Harbi II, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 130, İstanbul 2013.

ÖZCAN Abdülkadir , “Zâbit”, **TDV İslâm Ansiklopedisi**, C.44, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2013.

PENİX Matthew, “ **The Ottoman Empire in the First World War: A Rational Disaster**”, DigitalCommons@EMU, Yüksek Lisans Tezi, Eastern Michigan University, 2013.

POMIANKOWSKI Joseph, **Osmanlı İmparatorluğu'nun Çöküşü (1914-1918 I. Dünya Savaşı)**, Çev. Kemal Turan, Kayıhan Yayınları, İstanbul 2014.

RAHTMANN Lothar, **Berlin-Bağdat Alman Emperyaliziminin Türkiye'ye Girisi**, Çev: Ragıp Zarakolu, Belge Yayınları, Berlin 1962.

SHAW Stanford J., Shaw Ezel Kural, **Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye**, Çev. Mehmet Harmancı, C. II, E- Yayınları, İstanbul 1983.

- SANDER Oral, **Anka'nın Yükselişi ve Düşüşü**, A.Ü. SBF Yayınları, Ankara 1987.
- SANDERS Liman von, **Türkiye'de Beş Yıl**, Çev. Eşref Bengi Özbilen, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2014.
- SOY H. Bayram, **Almanya'nın Osmanlı Devleti Üzerinde İngiltere İle Nüfuz Mücadelesi (1890-1914)**, Phoenix Yayınevi, Ankara 2004.
- ŞİMŞEK Ali Rıza, “ **Osmanlı Ordusunda 18. ve 19. Yüzyıllarda Yapılan İslahat Çalışmaları ve Bu Çalışmalarda Yabancı Uzmanların Rolü**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi 2006.
- TALAT Paşa, **Hatıralarım ve Müdafaam**, Kaynak Yayınları, İstanbul 2009.
- TRUMPENER Ulrich, “German Officers In The Ottoman Empire, 1880-1918: Some Comments On Their BackGrounds, Functions, And Accomplishments”, (Ed. Jehuda L. Wallach), **Germany And The Middle East 1835-1939**, İsrail 1975
- ....., **Germany and the Ottoman Empire 1914-1918**, Princeton University Press, New Jersey 1968.
- TÜRKGELDİ Ali Fuat, **Görüp İşıttıklarım**, TTK Basımevi, Ankara 1951.
- UÇAROL Rıfat, **Siyasi Tarih (1789-1994)**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995.
- UYAR Mesut, Erickson Edward J., **Osmanlı Askeri Tarihi**, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2014.
- ÜLMAN Haluk, **Birinci Dünya Savaşına Giden Yol ve Savaş**, SBF Yayınları, Ankara 1977.
- WALLACH Jehuda L., **Bir Askeri Yardımın Anatomisi**, Çev. Fahri Çeliker, Gnkur Basımevi, Ankara 1985.
- WİNTER Jay, Parker Geoffrey, Habeck Mary R., **I. Dünya Savaşı ve 20. Yüzyıl**, Çev. Tansel Demirel, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2012.
- WOLF Klaus, **Gelibolu 1915 Birinci Dünya Harbi'nde Alman-Türk Askeri İttifakı**, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2011.
- YENER Tevfik, **Birinci Dünya Savaşı ve Osmanlı İmparatorluğu**, İnılâp Kitabevi, İstanbul, 2015.
- YEŞİL Fatih, “Kara Kuvvetlerinde Avrupalı Danışmanlar”, (Ed. Gültekin Yıldız), **Dünya Savaş Tarihi Osmanlı Askeri Tarihi (1792-1918)**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013.
- YILMAZ Veli, **1 nci Dünya Harbi'nde Türk Alman İttifakı ve Askeri Yardımlar**, Cem Ofset, İstanbul 1993.

MAKALELER

ALKAN Necmettin , “II. Abdülhamid Devrinde İstihdam Edilen İlk Alman Askeri Heyetinin Komutanı Otto Von Kaehler ve Her İki Tarafın Beklentileri”, **İ. Ü. Tarih Dergisi**, Sayı 43, s.140.

AYDIN Nurhan, “Çanakkale Savaşları’nda Sıhhiye ve Tahliye Hizmetleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C. XXVI, Sayı: 77, (Temmuz 2010).

BEŞİKÇİ Mehmet, “İhtiyat Zâbitin”nden “Yedek Subay”a: Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Bir Zorunlu Askerlik Kategorisi Olarak Yedek Subaylık ve Yedek Subaylar, 1891-1930” **Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar**, S.13. Güz 2011. S.45-89

BEŞİRLİ Mehmet, “ II. Abdülhamid Döneminde Osmanlı Ordusunda Alman Silahları”, **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı 16, 2004/1 s. 121-139.

BEYDİLLİ Kemal, “ II. Abdülhamid Devrinde Gelen İlk Alman Askeri Hakkında”, **Tarih Dergisi**, Sayı XXXII. Mart 1979. s.486-487.

ÇALIK Ramazan, “Çanakkale Muharebelerine Alman Bakışı”, **Osmanlı Araştırmaları XX**, İstanbul 2000. S. 355-383.

ÇINAR Burak, “ Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Jeopolitiğinin Rolü”, **Akademik Bakış Dergisi**, 2014, C. 8, S.15. s.39.

ÇOLAK Mustafa, “War and Propaganda: German Propaganda in World War I”, **Journal of History Studies**, C. 6, S. 5, Eylül 2014. S. 157-175.

FERGUSON Niall, “Germany and the ORigins of the First World War: New Perspectives” **The Historiical Journal**, C. 35, S.3, Eylül 1992

HERWİG Holger H., “ The War Aims of the Imperial German Navy, 1914-1918” **Central European History**, C. 5, S. 3, Eylül 1972. S.208-233.

HALEY Charles D., “ Enver Paşa and the German Empire-1” , **Middle Eastern Studies**, C. 30, S.I, Ocak 1994, s.1-51.

....., “Enver Paşa and the German Empire :II” , **Middle Eastern Studies**, C. 30, S. II, Nisan 1994, s. 224-251.

KERNER Robert J., “The Mission of Liman von Sanders I. Its Origin” **The Slavonic Review**, C. 6, S.16. , Haziran 1927, s.12-27.

....., “The Mission of Liman von Sanders II. The Crisis”, **The Salvonic Review**, C. 6, S. 17, Aralık 1927, s.344-363.

....., “ The Mission of Liman von Sanders III.”, **The Slavonic and East European Review**, C. 6, S. 18, Mart 1928, s.543-560.

....., “ The Missipon of Liman von Sanders IV” , **The Slavonic and East European Review**, C. 7, S. 19, Haziran 1928, s.90-112.

KUBAT Nimet, “Birinci Dünya Savaşı’nda Türkiye’de Bulunan Alman Generallerinin Raporları”, T:K:A:E: Yayınları, Seri 23, S.3.s.539-546.

ÖZGÜLDÜR Yavuz , “Yüzbaşı Helmut Von Moltke’den Müşir Liman Von Sanders’e Osmanlı Ordusunda Alman Askeri Heyetleri”, **A.Ü. OTAM Dergisi**, S 4, s. 297-307.

REYHAN Cenk , “ Türk-Alman Askeri İlişkilerinin Tarihsel Arka Planı (1878-1914)”, **Belleten**, 2005, C. LXIX, Sayı 254, s.217-265.

SOYTÜRK Mete, “Full German Officers Name in Ottoman Army”, <http://forum.axishistory.com>

STEİN Oliver, “ German Soldiers in the Ottoman Empire, 1914-1918” **Introductory Text to he Exhibition of www.mwnw.eu.URL: [http:// www.mwme.eu/essays/index.html](http://www.mwme.eu/essays/index.html)**

TRUMPENER Ulrich, “ Liman von Sanders and the German-Ottoman Alliance”, **Journal of Contemporary History**, C. 1, S.4. s.179-192.

....., “German Military Aid to Turkey in 1914: An Historical Re-Evaluation”, **The Journal of Modern History**, C. 32, S.II, Haziran 1960. s. 145-149.

ULUS İbrahim, “Colmar Freiherr Von Der Goltz’un Biyografisi”, **Asker Tarih Bülteni**, C. 11, Sayı 12, s 74.

ÖZGEÇMİŞ

Kimlik Bilgileri

Adı Soyadı: Pınar Doğanay

Doğum Yeri: Aksaray

Doğum Yılı:30.08.1987

Eğitim Durumu

Lise: Açıköğretim Lisesi

Lisans: Kırıkkale Üniversitesi

Yüksek Lisans: Aksaray Üniversitesi

Haberleşme Bilgileri

Telefon: 0(541) 387 77 14

E-posta: pinardoganay_68@hotmail.com

EKLER

**BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI ORDUSU'NA DÂHİL
OLAN ALMAN ERAT SINIFI**

İsim	Rütbe	Açıklama
Challer	Donanmada Bahriye Levazım Müşaviri	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Cholte	Midilli Zırhlısında Bahriye Çarkçı Namzedi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Martens	Donanma Çavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Perlten	Kırk İki Numaralı Taht-ı Bahrîde İhtiyat Serdümeni	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Range	İkinci Mayın Müfrezesinde Zâbit Vekili (Memur)	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ahrens	Filotilada Torpido ve Makine Başçavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Pabest	Filotilada Torpido Başçavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Berviyed	Korvet Çarşafçısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Schimidt	Donanmada Kâtip Namzedi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Iris	İstinye Fabrikasında Ustabaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Kammer	Donanmada Fabrika Ustabaşısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Honer	Mekteb-i Şahanede Talim Muallimi Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Çohe	Yavuz Zırhlısında Makine Namzedi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Teribke	Yavuz Zırhlısında Makine Başçavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Kroger	Yavuz Zırhlısında Torpido Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Benider Nagel	Yavuz Zırhlısında Makine Çavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Doler	Yavuz Zırhlısında İtfaiye Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Cherveder	Yavuz Zırhlısında Makinist	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Chade	Yavuz Zırhlısında Makinist	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Köhn	Yavuz Zırhlısında Makinist	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Faiger	Yavuz Zırhlısında Çavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Menher	Yavuz Zırhlısında Makine Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Peyç	Yavuz Zırhlısında Kamacı?? Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Hoffer	Yavuz Zırhlısında Güverte Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.

Heine	Sefarete Görevi Yazıcı Onbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ernst Heinrichzeits	Altıncı Ordu Teyyare Kıtası Pilotlarından Zâbit Vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Jozef Ragel	Altıncı Ordu Teyyare Kıtası Makine Ustası	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Berist	Harbiye dairesi sekizinci nakliye şubesi idaresindeki Yıldız araba fabrikasında müstahdem Alman hesap memuru muavini	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Sepe	Birinci deniz tayyare müfrezesinde Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Varkof Frans	Sekizinci Ordu emrinde 607 numaralı makineli bölümünde Başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Koch Admund	Sekizinci Ordu emrinde 607 numaralı makineli bölümünde başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Horze Johans	Sekizinci Ordu emrinde 607 numaralı makineli bölümünde başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Fraye Carl	Sekizinci Ordu emrinde 6080601 numaralı makineli bölükleri sıhhiye başçavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Heinzich Plambeck	Sekizinci Ordu emrinde 6080601 numaralı makineli bölükleri sıhhiye başçavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Heinzich Kampan	Sekizinci Ordu emrinde 6080601 numaralı makineli bölükleri sıhhiye başçavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Arlet Alfred	Sekizinci Ordu emrinde 601 numaralı makineli bölümünde başçavuş muavini	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Tizasman	Sekizinci Ordu emrinde 602 numaralı makineli bölümünde başçavuş muavini	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Şiperlin Herbert	Sekizinci Ordu emrinde 604 numaralı makineli bölümünde başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Corne Lios Edward	Sekizinci Ordu emrinde 604 numaralı makineli bölümünde sıhhiye başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Berdond Kagos	On Üçüncü Kolordu tayyare bölümünde tayyareci zâbit vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Einkel	Heyet-i Askeriye sahra Postalarında müstahdem zâbit vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ernst Kirch	Alman heyet-i askeriyesinde müstahdem tabur hesap memuru	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Hedichman	İmalat-ı harbiye müdüriyet-i umumiyesi mübayaat	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.

	komisyonunda başmühendis	
Hans Hedichman	İmalat-ı harbiye müdüriyet-i umumiyesi sermühendis	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ogüst Kols	Ayazma maden ocağında madenci	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Franç Daykıl	Ayazma maden ocağında madenci	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Wilhelm Leman	Ayazma maden ocağında madenci	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Wilhelm Ichteinvaks	Ayazma maden ocağında baş ateşçi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Wilhelm Bastek	Ayazma maden ocağında madenci	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Jozef Doma Şurih	Ayazma maden ocağında yazıcı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Maks Şiruder	Ayazma maden ocağında ustabaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Herman Grabof	Ayazma maden ocağında Maden Amelesi	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ernst Bervel	Ayazma maden ocağında baş Montör	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Adam Verner	Yedinci Ordu-yı Hümayun emrinde 714 numrolu otomobil kolunda zabıta vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Bruno Arens	Yedinci Ordu-yı Hümayun emrinde 507 numrolu otomobil kolunda Alman zabıta vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Gustav Chafer	Yedinci Ordu-yı Hümayun emrinde 515 numrolu otomobil kolunda Alman zabıta vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Robert Kruger	Yedinci Ordu-yı Hümayun emrinde 506 numrolu otomobil kolunda Alman zabıta vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
-----	Alman Şark ordusu karargâhında emir çavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Köpfer	Alman Şark ordusu telefon memuru onbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Meyer	Alman Şark ordusu telefon memuru telgrafçı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Gateski	Alman Şark ordusu sahra posta mevzi'	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Laym	Yıldırım Ordu Grublarına mensub tayyare kumandanlığından zabıta vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Albrecht Omnos	Altıncı Ordu'ya mensub on üçüncü tayyare bölümü pilotu Alman ihtiyat zabıta memuru	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Evald Fileşer	Üçüncü Kolorduda hafif makineli tüfenk muallimi Alman	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Fritsi Fridman	Bahr-i Sefid Boğazındaki Alman müfrezesinde ağır topçu çavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.

Onege Haze ?	Bahr-i Sefid Boğazındaki Alman müfrezesinde ağır topçu başçavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Franetsi Fonitser	Bahr-i Sefid Boğazındaki Alman müfrezesinde ağır topçu çavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Mol	Lili Rikmeri Vapuru süvarisi kapudan	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Erih Bastien	Yıldırım Grubu menzil ..... hastahane müfettiş vekili	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Willem Chepler	Yıldırım Grubu sıhhiye müfettişliği sıhhiye başçavuş muavini	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Patsi	Alman ağır topçu Şark heyet-i talimesinden başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Karl	Alman ağır topçu Şark heyet-i talimesinden onbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Lizeman	Alman ağır topçu Şark heyet-i talimesinden onbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Balke	Alman ağır topçu Şark heyet-i talimesinden başçavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Kambet	Çavuş	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Kratser	Makine Çavuşu	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
-----	Onbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Frey	Onbaşı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ranke	İstinye fabrikasında fabrikalar ustabaşısı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Akerman	Yavuz zırhlısı süvarisi kalyon kapudanı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Peres	Donanma-yı hümayun erkân-ı harbiyesinde inşaiyebaşmüdürü	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Malister	Donanma-yı hümayun erkân-ı harbiyesinde inşaiye başmüdürü	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Rode	Donanma-yı hümayun ihraç müfrezesinde korvet kapudanı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Bruyer	Donanma-yı hümayun erkân-ı harbiyesinde korvet çarkçısı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Kastener	Donanma-yı hümayun erkân-ı harbiyesinde kıdemli katib	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Tolki	Donanma-yı hümayun kömür şubesinde mülazım, Kömür havzalarından gemiler için kömür çıkartan işçi taburları komutanı.	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Himikhofen	Zâbit Vekili	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Çars	Torpedo makinist çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.

Hempel	Çarkçı namzedi	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Yakobi	Torpedo makinist çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Lanminer	Torpedo makinist çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
-----	Torpedo makinist çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Usterman	Torpedo makinist çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Udor	İtfaiye neferi	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Peter	Başçavuş	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Şester	Çavuş	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Wilhelm Şimit	Çavuş	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Herman Şimit	Çavuş	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Orbaneski	Topido çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Kumor	Postacı	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Venden	Topido çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Rihar Volf ?	Torpedo başçavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ventezel	Torpedo başçavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Valeyn	Torpedo ser-ateşçi	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Vendel	Torpedo nefer	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Vağner	Makine başçavuşu	1916 yılında Osmanlı ordusunda istihdam edilmiştir.
Vernberg	Makinist çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Valter	Çavuş	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Vilers	Makinist çavuşu	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Valher	Başçavuş	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Ziyeliniski	-----	1916 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Franç Konik	Avrupa-i Şarki telgraf şirketi müdürlerinden	
Yozef Rudolf	Avrupa-i Şarki telgraf şirketi müdürlerinden	
Maysez	Hesâb Memuru Muavini	
Könçe	Başçavuş	

Belve	Başçavuş	
Süvari çavuş muavini	Başçavuş	
Goyot	Çavuş	
Konol	Nefer	
-----	Kamacı ustası	
Yigond	Kamacı ustası	
Roşan	Kamacı ustası	
Bother	Sıhhiye başçavuş	
Şolçe	Sıhhiye çavuş muavi	
-----	Sıhhiye başçavuş	
Fravde Efendi	Hesab memuru muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Çemirman Efendi	Hesab memuru muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Minifer	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Drefes	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Vend	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Rihbayn	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Şolayn	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Lepyer	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Vitliğ Efendi	Hesab Memuru	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Mayer Efendi	Hesab Memuru	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Verner Efendi	Hesab Memuru	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Zibke Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Glubiğ Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Bonen Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Heniğ Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Boler Efendi	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Firoze Efendi	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Levald Efendi	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Fol Horster	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı

		Ordusu'na dâhil olmuştur.
Şurten	Başçavuş Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Larbist	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Köpersk Efendi	Hesab Memuru	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Verner	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Holçer	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Vidman	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
-----	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Lindener	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Keller	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Menert	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Galesner	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
-----	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Rode	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Bart	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Davh	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Leonhardi	Mareşal Goltz'un Bağdat'ta Kurmay Heyeti'nde. Onbaşı	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Belman	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Forberliger	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Panse Grav Efendi	Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Çeringer Efendi	Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Bolatman Efendi	Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Grayer Efendi	Hesab Memuru	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Haynrîh Fişer Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Erih Simon Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Arnold Lenk Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Konrad Bôrhman Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı

		Ordusu'na dâhil olmuştur.
Ricad Plüşke Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Herman Has Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Fridrih Finehter Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Taks Bohold Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Teodor ..... Hort Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Wilhelm Kos Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Hogarab Nalt Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Wilhelm Vimer Efendi	Hesab Memuru Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Barh Efendi	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Bum Efendi	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Beşte	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Rif	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Arm Brüster	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Faber	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
-----	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Grusse	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Şined	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Etyan	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Sitan Köhler	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Kabl	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Fidler	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Mayer Hof	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Pencel	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Moyrer	Cephaneci Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Rihter	Cephaneci Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
-----	Cephaneci Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.

Elyorn	Cephaneci Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Hel	Cephaneci Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Grunyos	Cephaneci Zâbit Vekili	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Lenartes	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Marinç	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Bratikopof Efendi	Hesap Memuru	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Herbest Efendi	Hesap Memuru	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Haberman	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Klavon	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Herbest	Hesap Memur Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
-----	Hesap Memur Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Lanfer	Hesap Memur Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Pilate Efendi	Hesap Memur Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Turga Efendi	Hesap Memur Muavini	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Şimid	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Simit	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Roze	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Şilling	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Çimerman	Başçavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Şitarelmayn	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Vandeke	Çavuş	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Şerbağ	Nefer	Gönüllü olarak Osmanlı Ordusu'na dâhil olmuştur.
Baier, Hans	Donanma Hesap Memuru	1916-1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Doneier, Wilhelm	Donanma Hesap Memuru	1914-1917 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Eccardt, Hans	Donanma Hesap Memuru	Goeben 1917-1918
Gesche, Hans	Donanma Hesap Memuru	Goeben ve Breslau 1914-1916
Heidler, Otto	Donanma Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık, Torpidobot Filotillası.

		1914-1918
Köhler, Wilhelm	İnşaat Denetleme Ustası	1916
Kohlhase, Max	Donanma Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık. 1917-1918
Lass, Robert Augst Ludwig	Fişekçi	Müstakil Kumandanlık, 3./III. Denizci Topçu Birliği. 1915
Liedtke, Georg	Donanma Hesap Memuru	Türk Bahriye Nezareti. 1917-1918
Lorenzen, Fritz	Donanma Hesap Memuru	Goeben 1914-1917
Mahlstedt, Stefan	Askeri Depolar Müfettişi	İstanbul'da Erzak Dairesi'nde Askeri Depolar Müfettişi. 1915-1918
Meyer, Heinrich	Donanma Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık, Gelibolu 1915-1916
Ody, Edmund	Donanma Hesap Memuru	Breslau 1916-1917
Oels, Paul	Donanma Hesap Memuru	Goeben 1916-1917
Rust, Karl	Donanma Hesap Memuru	Müstakil Kumandanlık. 1918
Stoehel, Hermann	Donanma Hesap Memuru	Goeben 1918
Streidhorst, Martin	Donanma Hesap Memuru	Türk Bahriye Nezareti. 1914-1918
Wendenburg, von	Donanma İnşaat Danışmanı	Akdeniz Filosu. 1916-1917
Ziegeler, Tankred	Donanma İnşaat Danışmanı	Goeben 1915-1916
Şolubah	Donanmada Birinci Kumandanlık Korvet Kaptanı	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Lorey	Türk Torpidobotları Filotillası Komutanı. Filotillada Korvet Kaptanı.	1915-1918 yılları arasında Osmanlı Ordusu'nda istihdam edilmiştir.
Lampe, Heinrich	Yavuz Zırhlısında Korvet Kaptanı Gemi ikinci Komutanı.	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
Tizarts	Şark demiryolları kontrol kalemi müdürü şube-i osmaniyeden	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
10 Başçavuş ve Çavuş bulunmaktadır.	Bahriyede Görevli	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
22 Görevli bulunmaktadır.	Alman Mektebinde Görevli	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
7 Adet Başçavuş	-----	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
1 Adet Çavuş	-----	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.
1 Adet Onbaşı	-----	1918 yılında Osmanlı Ordusu'nda bulunmaktadır.